

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LAUGØ BY

En Nordsjællandsk landsby
igennem 200 år

Forlaget »ARSØ«, Laugø

LAUGØ BY

Arne Sørensen

LAUGØ BY

En Nordsjællandsk landsby
igennem 200 år

Forlaget »ARSØ«, Laugø

*Foto: Smedefamilien ca. 1916, tv, smed Niels M. Mathiasen, datteren Mathilde
og sønnen smed Peter Martin Mathiasen.*

© 1988
Arne Sørensen

1. udgave trykt i 250 eksemplarer

Teknisk produktion
Nordkystens Bogtryk-Offset, Gilleleje, tlf. 02 30 03 00

Forsiden viser
Det første Bystævne (i nyere tid) den 3.6.1978
fra v. Knud Pedersen, Sigurd L. Petersen, Hartvig Olsen
Poul Nielsen, Jørgen Rasmussen, Søren F. Nielsen, Laurits
Nielsen, Dines Jørgensen, Niels Johan Drisdal Hansen.
Foto: Multi-Foto, Helsingø

Bagsiden viser
tegning af Niels Henrik Lindberg

Udsnit af kort hvortil Geodætisk Institut har ophavsret, er
gengivet med instituttets tilladelse (A. 249/88)

Redaktion og udgivelse:

Forlaget "ARSØ", Laugø
v/Arne Sørensen
Laugøvej 12
3200 Helsingø
tlf. 02 29 66 18

ISBN 87-983074-0-1

Forord

Kommunalreformen i 1970, hvor alle de små sognekommuner forsvandt, medførte en stigende fornemmelse af, at forandringerne nu blev så store, at det enkelte menneskes livsnerve blev skåret over ved roden. Dette forårsagede en stadig voksende lokalhistorisk interesse, der førte til oprettelse af landets mere end 300 lokalarkiver, udgivelser af et væld af lokalhistoriske publikationer og mange andre historiske aktiviteter.

Bogen om Laugø er spændende, fordi forfatteren, Arne Sørensen, med stor grundighed beskriver området ejendom for ejendom. Det store billedmateriale tilfører læseren yderligere mulighed for at fornemme, hvem der boede i landsbyen og på udflyttergårdene, hvordan de levede samt deres indbyrdes relationer.

Denne lokalhistoriske dokumentation gennemført med stor indlevelse i stedets særlige livsform (trods det faktum, at forfatteren er tilflytter fra Jylland) giver et væsentligt bidrag til at forstå vor kommunes historie og dermed forståelsen for, hvorfor udviklingen har formet sig, som vi oplever det nu, på tærskelen til 1990'erne.

Bogen er et godt eksempel på at ihærdighed, stædighed og ubegrænset indsats af tid og penge kan føre til en publikation, der har blivende værdi for eftertiden.

Anders Friedrichsen
arkivleder, museumsinspektør
Helsing Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Indledning

Laugø by ligger i Helsinge kommune, Frederiksborg Amt, og er ret typisk for en landsby i Nordsjælland.

De færreste i landet kender Laugø, og har sikkert aldrig hørt navnet, - og tror oven i købet, at det er stavet forkert.

For 200 år siden ejede kongen også denne landsby, og sammen med stavnsbåndets ophævelse i 1788 udskiftede byen. Bønderne fik her-efter Arvefæste- og skødebrev på de gårde/huse, som hovedparten tidligere havde fæstet. Mange måtte udflytte fra fællesskabet, og det er den udvikling, jeg har forsøgt at samle nogle brikker af.

Det stod mig hurtigt klart, at det blev et temmeligt stort arbejde. Laugø var for 200 år siden den 6. største by i daværende Cronborg Amt, og den havde gennemgået en del igennem disse 200 år.

Jeg havde fra starten regnet med, at alle ejere gennem disse år skulle findes. Det er tilsyneladende også lykkes, men der kan være fejl/ mangler i enkelte ejerforhold. Ligeledes kan en ejendom/hus have een ejer, men være lejet ud, så man ikke umiddelbart kan følge ejerforholdene. Jeg har gjort meget ud af at skildre de frastykninger/sammenlægninger, der gennem årene er foretaget fra de enkelte gårde/huse.

Her skylder jeg Anders Vasehus, Matrikeldirektoratet en særlig tak for hjælpen, med at få styr på netop matrikelvæsenets opbygning.

Da dette arbejde, sammen med ejerforholdene, har været så pladskrævende, som tilfældet er, har jeg desværre måtte udelade meget af det stof, som oprindeligt var planlagt.

Derfor hænger bogen heller ikke sammen i een lang historie, men kan læses i små selvstændige historier.

Jeg vil ligeledes gøre opmærksom på, at der er anvendt skøde- og lysningsdatoer imellem hinanden, og der kan, for den enkelte handel være flere år mellem disse.

Bogen vil måske, mere end jeg havde regnet med, blive brugt som et opslagsværk, men jeg håber på, at bogen bliver læst af mange, som herigennem får et vist indtryk af en landsbys udvikling igennem ca. 200 år.

Jeg takker i forbindelse med udgivelsen af bogen:

Helsinge Kommunes Lokalhistoriske Arkiv, for den hjælp de har ydet mig, såvel praktisk, som for de mange film de har betalt for mig.

Niels Henrik Lindberg, Helsinge, som har lavet tegninger, og hjulpet med de praktiske ting omkring billedstoffet.

Liv Tvermoes, Tisvildeleje, for at rette de værste slå-/stavfejl.

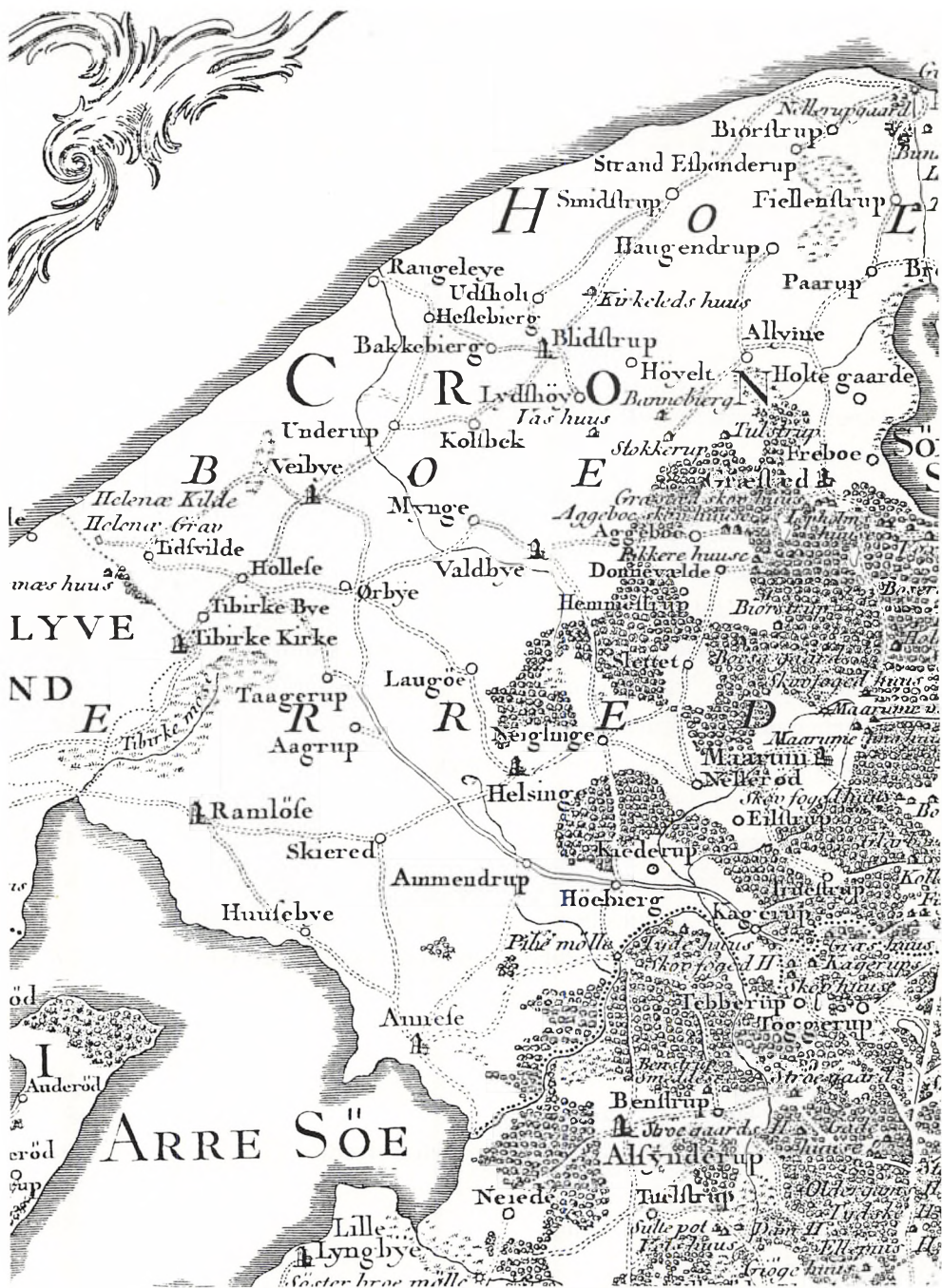
Endelig takker jeg HELSINGE BYRÅD og samtlige BANKER OG SPARE-KASSER i Helsinge for økonomisk støtte.

Arne Sørensen

Indholdsfortegnelse

Forord v/Anders Friedrichsen	5
Inledning	6
Kort historisk gennemgang	9
Udskiftningen 1788	17
Udskiftningen i Laugø	19
De gamle fæstehuse i byen	24
Matr.nr. 1-17 De oprindelige gårde m/udstyknings	34
Sådan skiftede "Tornegaard" ejer i 1858	47
"Tornegaard" i "gamle dage"	51
Sådan blev 2 ejendomme sammenlagt	58
Lejemål for 99 år	94
"Svansmosen"	118
Nordsjælland som Danmarks Texas?	127
Matr.nr. 18-33 De gamle husmandssteder m/udstyknings	145
Matr.nr. 34-46 De oprindelige have-og huspladser i byen	178
Gengivelse af skøde vedr. matr.nr. 41	190
Matr.nr. 47 Gadejord	193
Matr.nr. 48-49	194
Så mange boede der i Laugø	195
Fattigvæsenet i midten af forrige århundrede	197
Skolevæsenet	200
Da jernbanen kom til Laugø	202
Bystævne	203
Diverse mål	205
Litteraturliste	206
Supplerende litteratur om Laugø	207

Udsnit af Videnskabernes Selskabs kort over: "Den Nord- Østlige Fierdedeel Af Siælland". Tegnet af Casper Wessel år 1767.

© Copyright Geodætisk Institut. Tilladelse (A.249/88). Nedfotograferet

Kort historisk gennemgang.

Det er ikke min hensigt, at give nogen fyldestgørende redegørelse om tiden indtil 1788, kun i korte træk fremdrage enkelte ting, som jeg finder spændende.

Vort lands allerførste beboere rensdyrjægere har ikke efterladt mange sikre spor i amtet. Imidlertid har gårdejer Poul Nielsen "Tornegaard" fundet en rensdyrtak i Laugø Mose, tilvirket som jagtredskab.

Den næste periode fastlandstiden, har ligledes efterladt svage spor i amtet. Efter denne tids kultur maglemosekulturen, har vi ingen bopladser, kun nogle enkelte fund af redskaber, hovedsagelig benspidsler til fiskeri. Disse fund er centreret omkring Gilleleje, Hillerød og Frederikssund.

Derimod har den efterfølgende kystkultur, ertebøllekulturen efterladt utallige bopladser og køkkenmøddinger.

Landet lå dengang en del lavere end nu, Arresø var en havbugt, der gennem et sund mod nord, stod i forbindelse med Kattegat.

Dybe fjorde skar sig dengang flere steder ind i landet, således Nivå, Søborg Sø og flere andre steder.

Langs den udstrakte kyst, var der fortrindelige vilkår for det jæger- og fiskefolk der bar ertebøllekulturen.

I yngre stenalder breder bebyggelsen sig ind i landet, som fordelingen af de store stengrave og jættestuer viser.

I Laugø er der 2 middelstore høje, som naturligvis hører under frede- de oltidsminder. Sløjfet eller ødelagte, er mindst 4 dysser, hvoraf i hvert fald de 2 har været langdysser, 1 jættestue og 6 høje.

Ved Laugø Mose er der fundet et par bopladser fra yngre stenalder, hvilket vil sige ca. 3.000 år før Kr.F.

Fra såvel ældre som yngre stenalder, er der i Laugø fundet mange fine redskaber, som ligger hos de folk i byen, der har fundet dem.

Ved Laugø Bro er gjort et mindre fund fra bronzealderen.

Disse fund er et tydeligt bevis på, at der har boet mennesker i Laugø i gennem mange tusinde år.

Betingelserne for disse folk, har sikkert været ideelle, der har været en blanding af kyst/vand og områder med skov. Dengang var der meget vand omkring Laugø, ligesom store dele af landskabet bestod af skov- områder.

Fra jægersamfund til bondesamfund.

Den befolkning jeg her har beskrevet, var i høj grad en befolkning, som ernærede sig ved jagt og fiskeri.

Imidlertid kom der fra landene i Nærorienten, bl.a. Syrien og Iran, en udvikling henimod agerbrug og kvægavl. Denne udvikling opstod 7 til 9000 år før Kr.F., og først flere tusinde år senere nåede den Danmark. Spredningen foregik i store ryk, og der opstod højt udviklede agerbrugssamfund på Balkan ca. 6000 år før Kr.F.

Og ca. 1000 år senere, havde denne spredning nået centraleuropa, og ligeledes blev der her skabt højt udviklede agerbrugssamfund.

Omkring 3800 år før Kr.F. havde dette nye erhverv nået Danmark. Man begyndte at rydde skovområder til ager og græsgange. Overalt

hvor der boede mennesker, omgav disse sig nu med husdyr. Man udviklede sig fra at være et jæger- og fiskesamfund, til at blive et bondesamfund.

Den ældste bondestenalder i Danmark, er således opstået ca. 3800 år før Kr.F. Udviklingen går videre til yngre bondestenalder ca 1000 år senere.

Bronzealderen begynder ca. 1000 år senere igen. Ned i det 5. århundrede bliver bronzen afløst af jernet.

Fremkomsten af metal skabte nye muligheder for bedre redskaber, til bl.a. dyrkning af jorden.

Der opstod mangel på jordarealer, og man ryddede skove. Dette skabte imidlertid store stridigheder folk imellem, og der blev i disse år udkæmpet mange blodige kampe.

Man begyndte endvidere at bygge bedre boliger med udhuse. Man blev bedre til at lave beklædning, og der opstod mange slags håndværk. Der opstod landsbyer, og markerne begyndte at brede sig.

Man kan groft sige, at jernalderen strækker sig fra det 5. århundrede før Kr.F. til det 11. århundrede efter Kr.F., altså ca. 1500 år.

Næste periode er middelalderen. Det bliver kirkevældens tid. Kirken vækker nye ideer og forestillinger om liv og død, og den får derigennem magt over folks sind og deres handlinger. Den får stor fordel af sin magtstilling ved utallige offergaver fra fromme mennersker, som vil sikre sig forbøn og frelse.

Kirken samler ikke blot jordegods, men også midler til byggeri og udstyr til bygningerne. Som den anden store ejer af jord i middelalderen, var kongen og kronen. Som den tredje store jordbesidder var stormændene, senere adelen, og endelig som den fjerde jordbesidder skal nævnes bønderne.

Kirken øgede sit gods stort set igennem hele middelalderen, og dette var ligeledes tilfældet med stormændene og adelen.

Krongodset var derimod underkastet mere svingende perioder. Ofte med stærkt reducerede besiddelser blandet med forsøg på at indvinde det tabte tilbage. Dette lykkedes i store træk, under Valdemar Atterdag og dronning Margrethe.

For bøndergodsets vedkommende, var det en periode med stærk tilbagegang.

Man må i den forbindelse huske på, at Danmarks jord tidligere var ejet af frie bønder, men i middelalderen havde adelen bemægtiget sig størstedelen af deres jord, og gjort de tidligere selvejere til fæstere. Omkring år 1175 flyttede abbed Vilhelm med sine munke fra Eskildsø til Tjæreby Sogn. Her grundlagde de Æbelholt Kloster. De fik efterhånden en del ejendomme i Holbo Herred.

Da Chr. II besteg tronen i 1513, skete der store forandringer for bønderne. Der blev udkrevet store ekstraskatter til hær og flåde.

Reformationen, med dennes brud på pavemagten, der igen førte til dannelsen af de protestantiske kirkesamfund kom til, denne blev indført i 1536. Her kom meget jord ind under kronen, bl.a. Esrum Klosters Gods. Ligeledes inddrog kronen Bispegården i Ramløse, samt dens gods i Ramløse, Ågerup og Tågerup byer. Også Æbelholts store besiddelser led samme skæbne. Dette skete i 1559 sammen med Esrum Kloster.

For selvejerbøndernes- og adelsgodsernes jorde, blev der ofte tale om mageskifte. Det foregik på den måde, at de blev tilbudt ejendomme der lå andre steder på Sjælland, eventuel fritagelse for diverse skatter

i en årrække.

Kong Frederik d. II ønskede tilsyneladende at overtage hele Nord-sjælland. Han ville, helt uden at adelen og bønderne kunne blande sig heri, indrette sit helt private jagtområde. De bønder der blev tilbage, blev for de flestes vedkommende, fæstebønder under kronen. De fik overdraget gårdene til brug for kronen, mod betaling af visse afgifter. Når de så havde indgået fæste, skulle de svare indfæstningsafgifter eller stedsmaal. Senere skulle de i årlige afgifter svare landgilde og hoveri. Herudover skulle de svare ekstraskatter, betale tiende til præsten, kirken og kongen. Dette skulle svares ud af, såvel det korn man dyrkede, som af deres kreaturer. Endelig skulle de betale til Herredsfogeden, herredsskriveren og endelig degnen. Denne enevældes tid forblev imidlertid til demokratiets indførelse i 1848.

Stenalderen

Oldtiden ca. 10.000 år før Kr.F.

Rensdyrjægerne

Ertebøllekulturen 6000 - 7500 år før Kr.F.

Overgangen fra jægerstenalderen til

bondestenalder 3800 - 1500 år før Kr.F.

Bronzealder 1500 - 400 år før Kr.F.

Middelalder til 1788

Udskiftningen til 1988

Tilbage til middelalderens begyndelse. Her bestod Helsing Sogn af 6 byer, udover Helsing var det Nejlunge, Kæderup, Ammendrup, Højbjerg og endelig den største Laugø med 14 gårde.

Laugø nævnes først omkring 1241, og har allerede dengang, for en del jords vedkommende, tilhørt Æbelholt Kloster.

I 1300-tallet opnåede Valdemar Atterdag, at erhverve alle ejendomme tilhørende Ridder Åge Ingvarsen i Højbjerg, Mønge og Laugø. Skødet blev dog først udstedt efter Valdemars død i 1376.

Der var i disse år flere adelige (lavadelige), som ejede flere ejendomme i Laugø. I 1446 nævnes en mand ved navn Niels Jensen Herredsfoged, kaldet Nis Jenssøn Laghøj. Han nævnes igen i 1449, men nu som Tingfoged. Han har sandsynligvis været "af våben" eller "Væbner", hvilket vil sige, den adelsmand der ikke har modtaget Ridderindvielsen. I 1461 og 1497 havde henholdsvis Jep Claussøn og Sten Ebbesøn begge "af våben" besiddelser i Laugø.

Som nævnt tilhørte en del af ejendommene i Laugø, Æbelholt Kloster. Det vides, at de allerede inden 1241, ejede en gård i Laugø, men senere kom flere til. I 1497 skænkede den "velbyrdige svend" Sten Ebbesøn klosteret sin mødrende går i Laugø, med alt tilliggende.

Jep Claussøns gård i Laugø, blev erhvervet af "Væbner" Peder Sten til Favrholt, og muligvis tilskødet Kong Hans.

I 1682 havde Laugø ialt 14 gårde, og i 1743 havde de 6,7 Hartkorn og 41 tønder land opdyrket i snit.

Dengang var det almindeligt, i den vestlige del af Holbo Herred, at man benyttede det såkaldte trevangsbrug. Det var forøvrigt det mest brugte på Sjælland.

Hver by's dyrkede jorder blev delt i tre vange. Det var store jordarealer, der var adskilte fra hinanden med hegn af risgærder. Hver vang havde sit navn. I Laugø var det: "Bavnevangen", "Dragerolsvang" og "Nørrevang".

Ved udskiftningen hed de: "Waldbye Vangen", "Slette Vangen" og "Helsing Vangen". På kort fra 1782/83 hedder vangene: "Skovvang"/"Slettevang" og "Dragerøysvang".

Vangene var igen delt i et stort antal åse. Det var jordstykker af uregelmæssig størrelse. Der var en ås i Laugø, der minder om tidligere tids rettersteder nemlig; "Galgebjerg Ås". Jeg ved dog ikke hvor den ligger, men vel over mod Valby, da der syd for Valby, ligger en bakke kaldet "Galgebakken".

Åsene var igen delt op i agre. disse var i almindelighed lange smalle jordstrimler. Antallet af agre i åsene kunne varigere fra 5-6 til over 100. Men selv der hvor en ås havde mange agre, havde hver gård, der var lodtager i åsen, i reglen kun en ager ad gangen (en ager i hver ås).

Dette medførte, at hver enkelt gård havde sine agre spredt over hele landbymarken. Man kunne godt have sine agre liggende mellem 50 til over 100 forskellige steder.

Dette gav i sig selv, nogle ringe muligheder for at drive rationelt. Ligeledes var jorderne af en ringe beskaffenhed.

I Laugø havde bønderne sine agre liggende ca. 110 forskellige steder jfr. kort fra 1782/83.

NH Lindberg 88

"Nøtremosen"

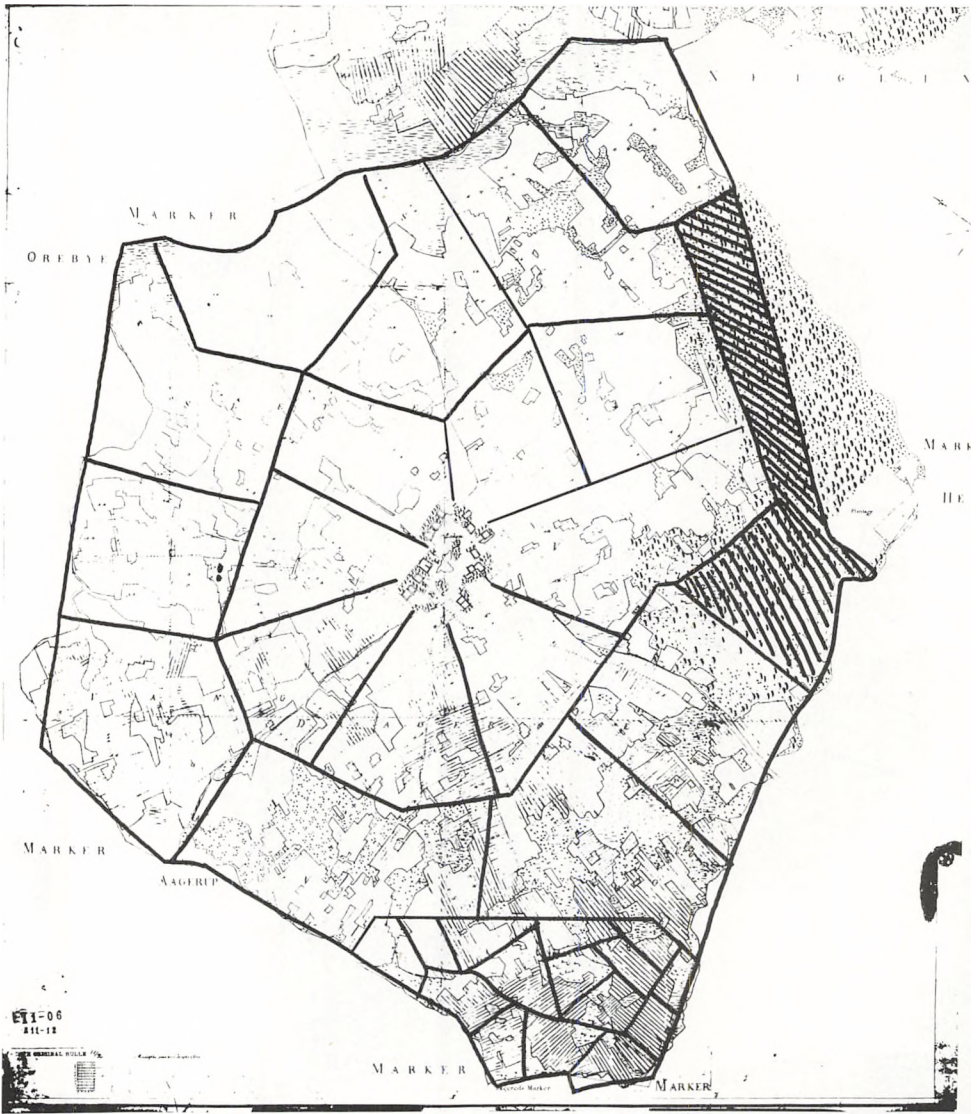

Eldste originale matrikelkort fra Matrikeldirektoratet:

Kort over Walby og Laugø Byers Marker på Cronborg Amt beliggende, Opmålt af Fælledskab Udskiftet år 1782 og 1783 af O. Fensmark.

På kortet har jeg tegnet "Kirkebondens" jorde op, og som man ser, er hans jord fordelt ca. 110 forskellige steder.

På næste side er det samme kort benyttet, og her er optegnet jordene efter udskiftningen. Det skraverede felt er fællesarealet, som blev udskiftet i 1792.

I 1733 blev stavnsbåndet indført. Dette betød, at en bondemand eller bondekarl fra sit 14. til sit 36. år ikke måtte forlade det gods, hvor han var født. Senere blev denne aldersgrænse udvidet til alle mandlige bønder mellem 9 og 40 år, og i 1764 yderligere udvidet fra 4-40 år. Loven tillod godsejerne, at tvinge karlene til at overtage fæstegaarde eller fæste huse.

Baggrunden for stavnsbåndets indførelse skal ses i lyset af den store flugt, der var fra landbruget, på grund af landbrugskrise. Godsejerne ville gerne sikre sig en billig arbejdskraft, og forhindre flugten fra landbruget. Det belv dog begrundet i, at soldaterudskrivningen skulle sikres.

I 1734 var der misvækst i Laugø. Dette betød bl.a., at Peder Jensen og Ole Rasmussen begge Laugø, fradømmes gårdene, på grund af misrøgt og armod.

Hen imod 1740 var landbrugskrisen ved at være overstået, der var igen ved at være pris på korn, og der blev bedre vilkår for bønderne. Imidlertid kom der dårlige år igen, og 1740 blev et af de hårdeste misvækstår, man havde kendt. Det blev en tør sommer, med deraf følgende dårlig kornhøst. Vinteren blev lang og hård, og der opstod stor fodermangel.

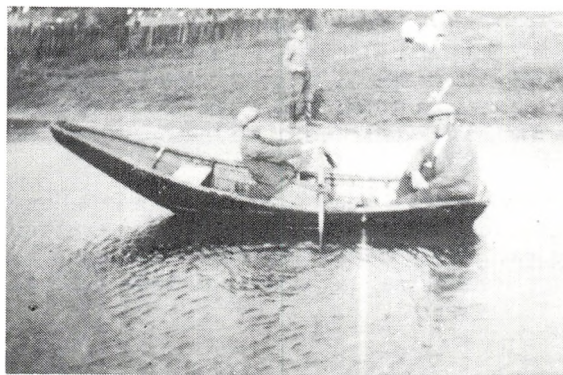
Midt i 1740-erne kom en ny katastrofe, i form af en stor kvægpest. Laugø blev også ramt, men i løbet af ca. 4 år, havde man igen fået bestanden af kreaturer bragt op. Men i 1750 brød pesten atter ud. Den kostede dengang Laugø's bønder 45 dyr. Et nyt angreb kom i efteråret 1762, med tabet af 59 dyr i Laugø.

Disse katastrofer, i løbet af 17 år, må nødvendigvis have skabt hårde vilkår for bønderne i Laugø.

Herefter kom tiden med de store landboreformer, og det er her min historie begynder.

Jeg vil her beskrive en Nordsjællandsk landsby gennem ca. 200 år. Fra byens udskiftning, som iøvrigt faldt sammen med stavnsbåndets ophævelse i 1788, til 1988.

Jeg vil beskrive de enkelte gårde og huse, og beskæftige mig med alle matrikel numre, og med de personer der har tilknytning til netop dette lille samfund, som en landsby var, og stadig er.

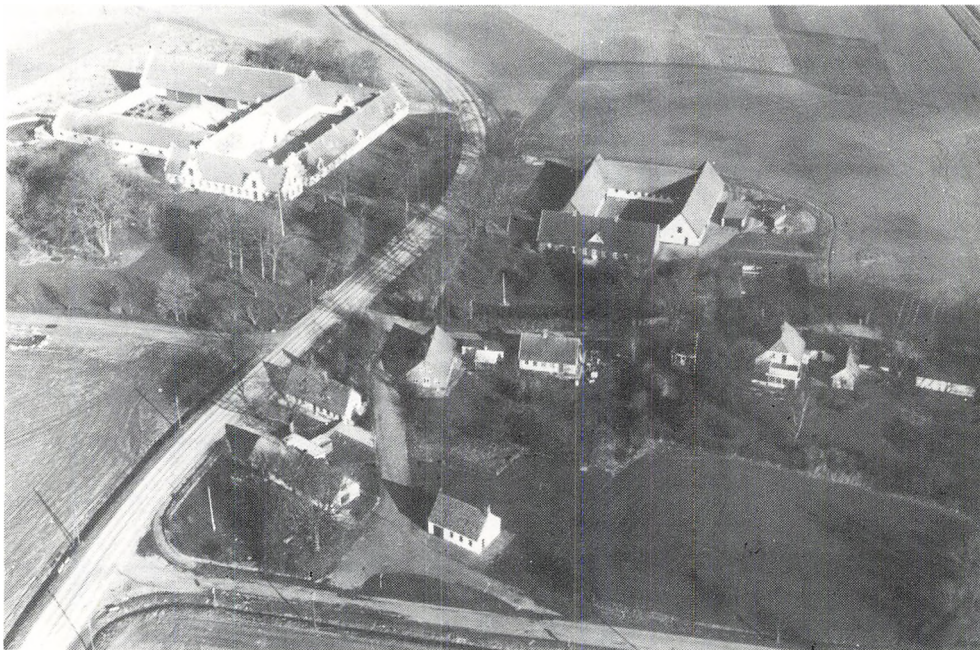

Da der var gadekær i Laugø. I båden ved årerne Poul Nielsen, "Tornegaard". I båden ses Laurits Larsen "Thorkildsminde" (35b) ca.1926

Landsbyen Laugø er beliggende i Helsing Kommune, ca. 2 km. nord for Helsing.

Navnet Laugø har skiftet meget gennem tiden. Det nævnes første gang i 1241 som Lacghø, senere i 1344 som Lakhøe, og i 1376 som Laagunæ og Lagnnæ, i 1446 Lagwe, 1458 Lagwæ og Lagwø, 1468 Laghøwe, 1470 Laghøø, 1582 Laage, 1608 lago, 1844 Laugøe, 1900 Lagø, 1923 Laugø, 1929 Lavø, og 1966 Laugø, samt endnu flere forskellige navne, dog tæt op af de nævnte.

Laugø by foråret 1988

Navnet Laugø fik byen igen, så sent som i 1966, da en stor gruppe beboere fra byen ønskede det nyere navn udskiftet med et ældre. Man mente sikkert, at man fik det gamle oprindelige navn tilbage, men som det ses, er det en sandhed med visse modifikationer.

Helsing-Valby Kommune godkendte navneforandringen med borgmester Chr. Grønkjær i spidsen.

Navnet skal sikkert tolkes som "stående vand" eller høj, "højen med/ ved det stillestående vand". Der kan også være tale om, "høje ved hvilke loven læses, dvs, tinget holdes". Personnavn indgår ikke sjældent i forbindelse med høj/e, så dette kan ikke udelukkes.

Udskiftningen.

Inden udskiftningen så landskabet meget anderledes ud, end det gør i dag. Store skovområder har vekslet med store ubebyggede bymarker. Disse store arealer lå som regel hen, og var kun delvis opdyrkede, (jfr. tidligere beskrivelser/kort).

Der var langt mellem de enkelte byer, som dengang lå samlede i eet fællesskab. Det betød, at alt bebyggelse, såvel gårde som huse, stort set, lå tæt sammen med gadejord/gadekær som centrum.

Mellem de enkelte landsbyer, var der ingen bebyggelse. Der stod kun enkelte store træer, med spredt krat og bevoksning omkring. Arealerne var fyldt med større og mindre sten og tuer. Disse lå omkring store vandfuger. Dengang drænedes man ikke, og jorden var ofte sur, og fyldt med vandhuller og småsøer.

Jordens tilstand var, i det hele taget, i en ringe beskaffenhed. Især var jorden ringe og forsømt, længst væk fra landsbyen.

I 1784 havde Kronborg Amt, som Laugø hørte under, kun 3 byer med over 20 gårde. Otte havde mellem 15 og 19 gårde, og ti havde mellem 10 og 14. Der var dengang 80 byer, hvor gårdantallet lå mellem 2 og 9. I alt var der 102 byer med 694 gårdmænd. Af disse tal kan man se, at 80% af byerne havde 9 gårde eller derunder (Frederiksborg Amts Årbog 1966, side 15-16).

Laugø havde dengang 17 gårde, og var således, sammen med Vejby, den 6. største by i Kronborg Amt. De største var: Ramløse, Langstrup, Annisse, Holløse og Lønholt (efter størrelse).

Laugø udskiftede i 1788, samme år som Stavnsbåndets ophævelse. Ved denne udskiftning må man antage, at der blandt bønderne ikke var den store interesse for at udflytte. Det skal ses i lyset af, den måde hvorpå man opdelte byens jorde. Man foretog en såkaldt stjerneudskiftning, som betød, at flest mulige gårde kunne blive liggende i byen - uden udflytning.

Denne form for udskiftning ses tydeligt på det kort fra 1818, som er gengivet andet sted.

Man udstykkede jordene efter et princip om lige dyrkningsmulighed. Dette blev opgjort i Hartkorn, hvilket igen vil sige en måleenhed, der afspejler såvel areal som bonitet (dyrkningsværdi/ydeevne), beregnet efter, hvor meget "hårdt korn" (byg eller rug) et jordstykke kunne yde.

Derfor ser man også, at de gårde, der måtte udflytte, får tillagt de største jordlodder, ud fra førnævnte princip.

Jorden i centrum var af en noget bedre beskaffenhed, og man skulle jo kunne dyrke de samme mængder. Derfor blev alle ejendomme også beskattet efter deres hartkorn, og ikke efter deres størrelse af jordtilliggende. Grundlaget blev fastlagt i matrikelbøgerne, der blev udarbejdet under Christian d. IV i 1688.

De gamle harkornsskatter blev modereret i 1844, men var stadig grundlag for den såkaldte gammelskat. Hartkornsskatterne blev endelig afviklet i 1903.

Men tilbage til udskiftningen. Man valgte de bedst egnede gårde til udflytning. Gårdenes tilstand blev ofte lagt til grund for udflytning. Her blev en gammel misligholdt gård hellere udflyttet end en velholdt. Lå to eller flere gårde for tæt, ud fra brandmæssige grunde, blev en

eller flere ofte udflyttet. Mange gårde i amtet er da også blevet udflyttet efter en større eller mindre brand.

Havde en bonde en særlig god frugthave, kunne denne blive afgørende for, om han kunne blive boende i centrum eller ej.

Når en gård blev udset til at skulle udflytte, blev der ydet hjælp til denne udflytning. Den blev ydet dels af statsmidlerne/kronen, dels af de tilbageblevne bønder i byen (indeboerne).

Hjælpen bestod af kontanter, byggematerialer, hjælp fra indboerne, samt fritagelse af skat, landgilde og hoveri, som regel i 2 år.

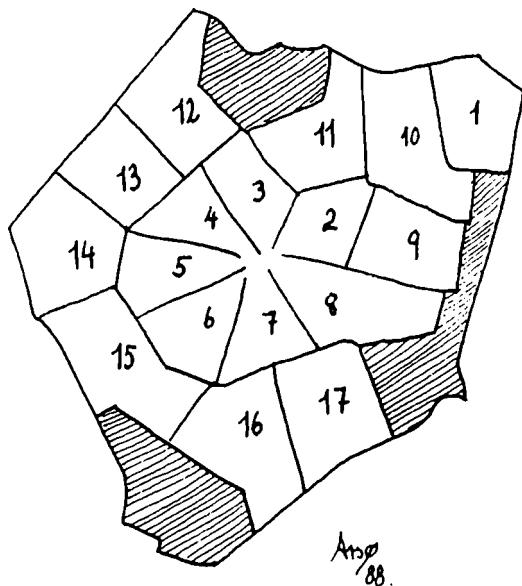
Imidlertid var der mange praktiske problemer, som bonden selv måtte klare. Jorden var bl.a. som tidligere nævnt, i byens udkanter ringe dyrket, og i meget ringe gødningskraft. Af hensyn til gødning, var det dog ofte således, at indboerne var forpligtet til at udkøre bestemte mængder gødning til udflytterne.

Disse hensyn har sikkert fået bønderne til lettere at acceptere en udflytning. Det må ligeledes forekomme ret og rimeligt, at den byrde der blev pålagt udflytterne, blev fordelt på hele byen.

Trods dette har mange dog haft svært ved at udflytte fra det fællesskab, som byen trods alt bestod af i sorg og glæde, til daglig og til fest.

Fordelingen af de enkelte matrikler foregik ikke altid frivilligt. Ofte måtte man foretage en såkaldt "lodkastning" (heraf ordet jordlod). Havde man præstejord i byen, fik dette lod nr. 1, eller var der skolelod, blev dette ligeledes tilgodeset først.

Herefter opdelte man lodderne (for stjerneudskifningens vedkommende) "med solen" (som illustreret).

Herefter fordelte man de enkelte matrikel numre i rækkefølge.

1 Laugø fik kirkens gård da også nummer 1, og de øvrige placeret

i rækkefølge, dog med det usædvanlige, at nummereringen gik "mod solen".

Normalt blev der udlagt mindst et husmandslod for hver mindre gård, og to for hver større gård, der blev udskiftet. Arealerne for disse lodder var på mindst 1 1/2 tdl. eller 4-6 skæpper, afhængig af jordens beskaffenhed (bonitet).

Ofte blev disse huslodder opbygget på de udflyttede gårdes tomter, eller på de overdrev der lå længst væk fra centrum. De blev ligeledes tit placeret samlet, som tilfældet var i Laugø Huse. Kun eet husmands-lod blev placeret for sig selv, nemlig matr.nr. 18, og jeg ved ikke hvorfor netop det husmandslod skulle placeres så langt væk fra de øvrige.

Udskiftningen i Laugø.

Laugø By udskiftede i 1788, men først hhv. 8 og 12 år efter modtager bønderne Arvefæste- og skødebreve.

Ved første landvæsensmøde i Laugø By, afholdt den 5. maj 1788, var følgende til stede, for at foretage udskiftningen:

Geheimiråd og Amtmand Levetzow

Amtets Landvæsenskommisær, Regimentskriver Rosenquist,

Holst Førster (skovrider) Salicath,

Landinspektør Fensmarch

Regimentskriver Badstuber, på byens 16 bønders vegne, og

Rådmand Müller, Roskilde, på den udi byen værende kirkebonde Jens Mortensens vegne, under Helsinge Kirke.

De 16 bemeldte "Rytter bønder" var: Niels Nielsen, Lars Nielsen, Lars Svendsen, Lars Olsen, Niels Larsen, Hans Larsen, Jeppe Olsen, Jens Sørensen, Anders Jensen, Peder Mortensen, Ole Pedersen, Jørgen Olsen, Lars Jensen, Jørgen Christoffersen, Peder Jensen, og endelig Diderich Henriksen.

Hver gård blev skyldsats af ager og eng, til hartkorn: 5 tdr. 4 skp. 1/16 fdk., og skovskyld: 1 fdk. og 1 alb.

Kirkegården blev dog skyldsats af ager og eng til hartkorn: 5 tdr. 5 skp. og 2 alb.

Hensigten med udskiftningen var som det hed:

"At Byen på bedste og meste fordelagtige måde kunde af Fællesskabet blive udskiftet og enhver Fæster for sig selv sin Jord tildelt".

Fensmarch fremlagde et kort over byens jorde, og på dette var der optegnet taksationer. Det viste desuden gårdenes og jordens beliggenhed i forhold til hinanden.

Herefter fremlagde man en plan fra et tidligere afholdt taksationsmøde. Der var ingen der havde noget imod denne, hvorfor den blev vedtaget med bøndernes underskrift.

I udskiftningsforretningen (U.F. 1788) beskrives herefter selve taksationsforretningen, begyndende med "Valby Vangen", "Slette Vangen" og endelig "Helsinge Vangen".

De enkelte agre gennemgås, og takseres i Rigsdaler pr. tønne land. Af disse agre kan nævnes: "Tingbakke Ager", "Guldrose Ager", "Ellemosen", "Nørremosen", "Store Langholm Ager", "Tornebakkeager" og "Svanshøjager".

Herudover nævnes mange navne, som givetvis har givet navn til flere af Laugø's gårde.

Bønderne underskrev herefter følgende tekst:

"Imod ovenstående taxation finder vi intet at erindre men ere fornøiede med at vore Jorder efter denne Bliver udskiftede".

Imidlertid befandt der sig, på Laugø By's "Valbyvang", en degn ved navn Jocum Krøll, som havde jord på bl.a. "Tingbakken".

Han var degn i Valby, og gjorde krav på jord, hvilket bevirkede, at der blev ændret på skellet, så han fik "Laugøjord" tillagt Valby Skole. Herefter beskriver man den jord, kirkebonden Jens Mortensen fik tildelt. Den blev takseret til 475,036 Rdl. plus noget jord i "Valbyvangen".

Det hedder herefter i forretningen:

"At det efter Byens Jorders Beliggenhed Befindes mere Belejliget at udlægge Husmændenes de den tilkommende Jorde på et Sted samlede end på Hver Bondes lod...".

Det areal man tilbød husmændene var på 92 1/14 tdl. incl. veje, og kunne indeholde 15 huse.

Det var den dårligste jord man udlagde til husmændene, og det blev det område, man senere kaldte "Laugø Huse".

Til det 16. huslod, blev der udlagt et jordstykke ved leddet, på kirkevejen mellem Helsingø og Valby (matr.nr. 18).

Herudover blev der udlagt et areal til:

"Fælles græsning og Giersel Hugst" (flethegn) i "Valby Vangen" og det var på 107 5/14 tdl.

Videre hed det, at når lodden var afsat, ville man undersøge, hvem der havde den fornødne tørvejord, og hvem der manglede.

Til de bønder der manglede tørvejord, ville man senere få udlagt lodder, som skulle fordeles efter lodkastning.

Man ville ligeledes lodkaste, så lige som muligt, den Gierselhugst, som man havde. Dog således: "At jordstrækningen som meldt bliver til fælles Græsning og hver Mand imellem ved sin Gierselandel for Samme beder at kunne frede...".

Der blev, på grund af manglende eng til en del af lodderne, udlagt en "Enghave" i Slette- og Valby Vangen på 63 12/14 tdl. ("Nørremosen").

Den øvrige jord ville herefter blive delt mellem 7 indlodder og 9 udlodder. Se de enkelte gårders tildeling under matrikel numrerne.

Samtlige udflyttere ville nyde fuld vederlag, for at flytte såvel gårde som haver. Det betød, at de pladser, hvorpå gårdene lå, skulle være ryddet senest 2 år efter udskiftningens afslutning.

Såfremt der til den tid stadig lå noget på pladserne, ville dette være at betragte som tilhørende den bonde, der ved udskiftningen fik tildelt netop denne plads.

Man beskriver herefter vejforholdene i såvel byen, som i Laugø Huse. Herefter udsatte man mødet, indtil lodderne var afsat, på såvel kortet som i marken.

Den 2. september 1788 samledes man igen, men denne gang med samtlige byens "Rytter bønder" og "Kirkebonden", for at bringe byens udskiftning: "Til Afgørelse og Endelig rigtighed...".

Udskiftningskortet blev fremlagt af landinspektøren, og bønderne erklærede at være: "Fuldkommen Fornøiede...".

Følgende 5 bønder blev herefter udsat til at betale tiende til Helsingø Kirke (det foregik ved lodkastning):

Lars Olsen tilfaldt "Birkehøjslodden", Jens Sørensen, "Guldmoselodden", Anders Jensen "Grønhøjslodden", Hans Larsen "Trollemoselodden" og endelig Lars Neilsen "Bøgeskovlodden".

På samme måde fandt man de 4 bønder, som skulle høre til Valby Kirke - de fire udlodder nordvest for byen, og som vender imod Valby Kirke: Ole Pedersen "Fiskedamslodden", Peder Mortensen "Kurrelodden", Diderich Henriksen "Bovnelodden" og Jørgen Olsen "Langholm-lodden".

Endelig blev følgende bønder udsete til at blive liggende og boende "udi Byen": Lars Jensen "Drisdalslodden", Jeppe Olsen "Tornelodden", Niels Larsen "Tranelodden", Niels Nielsen "Vesterkildelodden", Lars Svendsen "Helsingelodden", Peder Jensen "Sletteodden".

De kaldes nu alle gårdmænd.

Endvidere hedder det:

"Den udi Byen værende Kirkebonde Jens Mortensen's lod blev efter sin egen og Heriskabs forlangende udset til at være den for Ham afsatte Udlod nordøst for Byen betegnes med det på Cortes. Jens Mortensens lod...."

Herefter blev lodderne i "Dyveljungmosen", "Hestehavemosen" og "Peder Svansmosen" delt.

De 16 huslodder blev ligeledes lodtrukket, og tilfaldt jfr. de enkelte matrikel numre.

Sammenligner man de navne, der fik tildelt huslodder, med folketællingen 1787, er stort set alle navne identiske, d.v.s., at de husmænd som boede i byen som indesiddere, gadehusmænd o.lign., er dem der fik tildelt huslodder.

Det hedder videre i U.F. 1788, at der: "Udi Byen befindes 18 Jordløse Fæsterhuse...."

Den ene af disse beboere, var udeblevet fra kommissionen, ligesom husmand Hans Madsen kom for sent, men fik dog tildelt huslodden nr. 7. Denne huslod havde Jens Jensen udtrukket, men han ville ikke have den.

Så tilsagde man fra dato, at bønderne havde modtaget gårdlodderne, og dermed erklærede dem fornøjede. Ligeledes blev huslodderne tilsagt husmændene til nytte og brug fra dato.

Landinspektøren lovede, at han til foråret 1789, ville fremkomme med sin beregning til grundforbedring. Ligeledes skulle han samtidig komme med beregning over den hegnshjælp: "Føjelig behøve for at kunde komme ud af Fællesskabet....".

Således sluttede forretningen, og den blev tilsendt det kongelige rentekammer, for at blive godkendt

Da den lovede hegnings- og grundforbedringshjælp forelå, havde man tildelt Lars Svendsen, "Helsingelodden" mindst, kun 55 Rdl. 2 2/3 Skilling. Mest fik udflytter Peder Mortensen, "Kurrelodden", nemlig 128 Rdl. 61 1/3 Skilling.

De øvrige lå imellem de to ovennævnte.

Herudover blev der gjort opmærksom på, at man behøvede hjælp til tørvemosens forbedring, hjælp til vandets udledning, samt hjælp til "Stenkister".

Den samlede hjælp, der blev givet, til indhegning og grundforbedring beløb sig til 1.638 Rdl. og 25 1/3 Skilling.

Endelig nævnte man, at jordene på Laugø Byes marker var meget lerede, og derfor besværlige at arbejde udi. Det blev ligeledes nævnt, at der skulle opføres dobbelte volddiger.

Forretningen blev underskrevet "Lystrupgaard" d. 20. juni 1789.

Desværre har det ikke været muligt, at skaffe et udskiftningskort, så gårdnavnene m/placering, på ældste originale matrikelkort (1782/83) er rekonstrueret, efter beskrivelser i udskiftningsforretningen. Ligeledes er folketællingen fra 1787, brugt til at finde de enkelte gårdes placering i byen. Derfor kan der være fejl i navn/beliggenhed for udflyttergårdenes vedkommende. Jeg mener dog, de er rigtig nævnt og placeret.

Den 18. april 1792, var der atter landvæsensmøde i Laugø.

Nu skulle man udskifte det areal, som man tidligere havde udlagt til "Gierselhugst", Tørveskær og Græsning.

Den nordlige del af dette areal, var bevokset med underskov, og den sydlige del med stor bøgeskov.

Herudover bemærkes det, at nogle bønder ville få jord fem forskellige steder: "Hvilket umuligt kunne blive Dem til Nytte".

Skulle dette rettes, måtte alle være villige til at fratræde deres Giersel- og Tørvelodder i "Hestehavemosen", "Dyveljungmosen" og "Peer Svans Mosen". Det var alle imidlertid ikke. Jeppe Olsen, Niels Larsen, Niels Nielsen og Jørgen Olsen ville hverken bytte eller fratræde deres tørvelodder.

Det betød dog ikke, at den største del af beboerne kunne få deres andel på eet sted.

Herefter beskrives lodderne og deres placering, og der blev sluttet af med en beskrivelse af vejforholdene. Commissionen havde gennemgået planen sammen med bønderne, og de erklærede alle:

"At de i et og alt vare Fornøjede....".

Nu var der så kun tilbage, at beregne og afsætte lodderne i marken, og det blev landinspektør Fensmarch beordret til - snarest mulig.

Den 5. april 1793 holdt man atter landvæsensmøde i Laugø By. Nu var de 16 "Rytterbønder" med, og man ville nu afslutte, og tilendebringe denne udskiftningsforretning.

Landinspektøren fremlagde et kort, hvorpå alle delingslinier var indtegnede, og bønderne erklærede enstemmigt, at de var fornøjede med at modtage lodderne.

Commissionen undersøgte nu, om der var nogen af lodderne, der var beliggende, så de kunne forenes med dertil grænsede hovedlodder eller tørvelodder., uden at fornærme de øvrige loddeltagere.

Lodderne blev herefter beskrevet, og ved lodkastning blev de tildelt de enkelte gårdmænd.

Landinspektøren fremlagde desuden de økonomiske beregninger, han havde foretaget. De skulle dække istandsættelse af husmandslodderne, indhegning af gårdmændenes græslodder, anden indhegning og grundforbedring.

For husmændenes vedkommende, bestod hjælpen hovedsagelig af betaling for gravning af vandgrøfter. De modtog 2/3 af prisen, typisk fra et par Rdl. til 10 Rdl. Herudover blev der ydet hjælp til at rydde et antal skæpper land for skov, samt lave stenkister.

Gårdmændene modtog hjælp til samme opgaver, men beløbene var gennemgående dobbelt så høje. Gårdmand Jeppe Olsen, "Tornegaard" toppede med en samlet hjælp på 36,2,0 Rdl.

Hjælpen til hegn var for gårdmændenes vedkommende på mellem 5 Rdl. og 14,5,3 Rdl., og her var det udflytter Jørgen Olsen, "Langholmgaard", der toppede. Det samlede beløb der blev bevilget, var på ialt

382,5,7 Rdl.

Endelig blev der afsat et beløb på 12,3,0 Rdl. for den bøgeskov, der stod på nogle af lodderne, vel og mærke, så længe den blev stående. Herefter sluttede udskiftningsforretningen, og den blev indsendt til Det Kongelige Rente Kammer, for at blive godkendt.

I Helsing Sogn blev der udstedt følgende Arvefæste- og skødebreve.

Helsing: 1788: 1, 1797: 6, 1801: 2, = 9 stk.

Ammendrup: 1816: 2, 1822: 1, 1828: 2, 1836: 1, 1860: 3, = 9 stk.

Nejlunge: 1821: 1, 1822: 1, 1828: 2, 1830: 1, 1860: 3, = 8 stk.

Højbjerg: 1816: 2, 1819: 1, 1820: 1, 1826: 1, = 6 stk.

Kæderup: 1822: 1, 1860 4, = 5 stk.

Laugø: d. 28.1.1796: 9 stk. nemlig "Slettegaard", "Drisdalgaard", "Tor-negaard", "Tranegaard", "Baunegaard", "Fiskedamsgaard", "Lang-holmgaard", "Grønhøjgaard" og "Bøgeskovgaard".

Den 28.1.1800: 7 stk. nemlig "Vesterkildegaard", "Birkebjerggaard", "Snæverødgaard", "Kurregaard", "Guldmosegaard", "Birkehøjgaard" og "Trollemosegaard".

Den 3.8.1872 afgiver Helsing Kirke Arvefæste- og skødebrev på deres ejendom "Nørregaard".

Således var der 17 oprindelige gårde, der modtog Arvefæste- og skødebreve.

En af de væsentligste betingelser for at få tildelt disse Arvefæste- og skødebreve var, at bøndernes hovedlod var indhegnet, så markfreden ikke kunne krænkes.

Derfor skød stengærder, voldgrøfter og levende hegn op, og satte deres præg på landskabet.

Den 1.7.1846 blev det fastslået, at fæsteledige gårde på krongodset herefter skulle overgå til selveje.

Nu skulle der, foruden fast årlig afgift, udredes en købesum, som blev fastsat efter gårdens værdi i handel og vandel. Dette princip var modsat ved udskiftningsforretningen. Her var der ikke tale om egentlig købspris "kun" betingelser.

Men hvad var så baggrunden for denne udskiftning?

Landbruget blev tidligere drevet irationelt med dårlige dyrkningsmetoder og ringe udbytte.

Bønderne blev anset som en slags slaver, som var dumme, og som blot skulle udnyttes.

Nu ville man forsøge at give bønderne bedre muligheder for at dyrke jorden, man ville motivere dem til en større indsats, ved at give dem mulighed for at få deres egen ejendom. Man ville ændre dyrkningsmetoderne, og samle den enkelte gårds jord i en til tre lodder. Det skulle herved blive lettere at dyrke jorden, når den var samlet, og nye dyrkningsmetoder kom til.

Naturligvis regnede staten med at øge sine indtægter, men man ville ligeledes give bønderne nogle bedre sociale forhold.

Man var imidlertid også klar over, at der ud over motivation, til at yde en større indsats, gennem en slags selveje, også skulle andre ting til.

Man gjorde et stort arbejde for, at oplyse bønderne om de ændrede dyrkningsmetoder. Man fik uddannet folk, som kunne vejlede i forbedring af jorden. Man gravede grøfter til at aflede "det skadelige vand", som man sagde. Der blev nu også lagt mere vægt på kvæghold, der skulle flere køer til og færre, men bedre heste.

Ligeledes skulle haverne forbedres med frugt og grønsager.

Man gik ofte væk fra det tidligere beskrevne 3 vangsbrug til 10 lod's-brug, d.v.s. at man havde korn i 4 år. I 5 år havde man græs med kløver, og det sidste år lå jorden brak. Herefter begyndte man forfra.

De gamle fæstehuse i Laugø.

Som tidligere nævnt bestod Laugø By i 1787 af 17 gårdmandsfamilier og 21 husfolksfamilier.

I 1788 findes der jfr. U.F. s.å. 18 jordløse huse. Af disse er flere givetvis udflyttet, i lighed med gårdene.

Imidlertid har det været svært at følge husmændene, da de var fæstere længere op i tiden end gårdmændene. Jeg har ikke haft lejlighed til at se de gamle fæstebreve igennem, så der kan i fæsteforholdene være enkelte fejl, indtil de modtager Arvefæste- og skødebrev (Kongeligt Skøde).

Husmænd omfattede normalt de beboere af huse med eller uden jord, der lå på landsbyens offentlige jord, de såkaldte gadehuse.

Dem der lå i Laugø, var fæstehuse, og der skulle svares huspenge for at bebo dem. De fleste der boede i disse huse var, udover at være husmænd tillige håndværkere, eller de hjalp til som arbejdsmænd, hyrder, huggere, daglejere o.l.

I 1787 boede der i Laugø følgende håndværkere: Skrædder, smed, skomager og slagter.

De fleste husmænd udflyttede fra Laugø By, og tilbage blev "kun" smeden og en enkelt murer.

De 16 husmænd/håndværkere der udflyttede, blev under gammelskat herefter inddraget under en af "hovedgårdene" jfr. de enkelte matr. nr.

Husmændenes vilkår har givetvis været vanskelige. Den jord de fik tildelt, var af ringe beskaffenhed, ligesom man ikke var i besiddelse af fornødne redskaber/dyr.

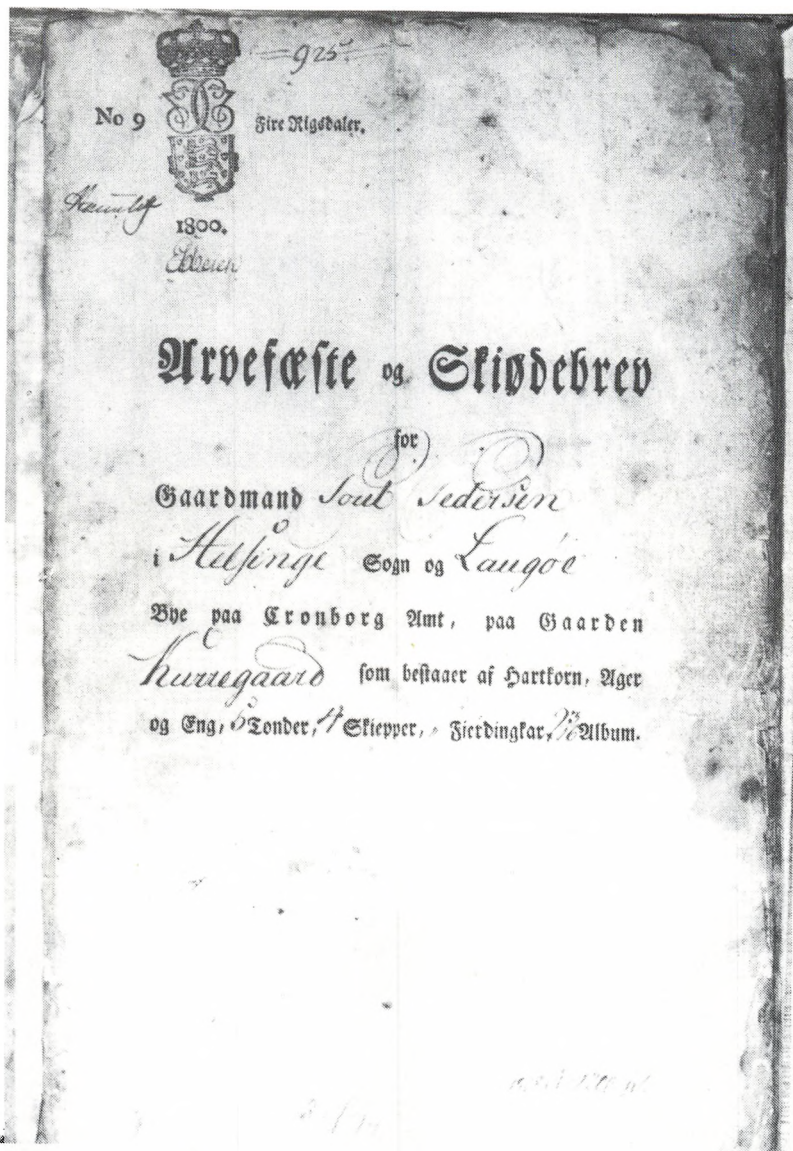
Det viste sig da også, at husmændene ikke havde den store lyst til at modtage noget jord. De havde heller ikke samme behov for jord som andre, da de havde håndværket som levevej.

De var ligeledes kede af at udflytte, da de var vant til at være en del af fællesskabet. Ligeledes kunne de normalt få græsning til deres enkelte dyr hos bønderne.

De modtog hjælp til såning og høst, samt føde, klæder, brændsel og lignende, og ydede til gengæld herfor, arbejde på gårdene eller hjælp fra det håndværk man bestred.

Mange husmænd havde i lighed med gårdmændene tidligere fæstet de gadehuse/husmandslodder, som de senere modtog kongeligt skøde på. Det sker i følgende år:

Matr.nr. 18: 1840, 19: 1848, 20: 1829, 21: 1828, 22: 1840, 23 + 25:
1848, 26: 1846, 27 + 28: 1848, 29: 1840, 30: 1815, 31: 1848, 32 + 33:
1846, 34: 1860, 35 + 36 + 37: 1858, 38 + 39 + 40 + 41: 1860, 42: 1822
43 + 44: 1849, 45: 1858 og endelig 46 i 1860.

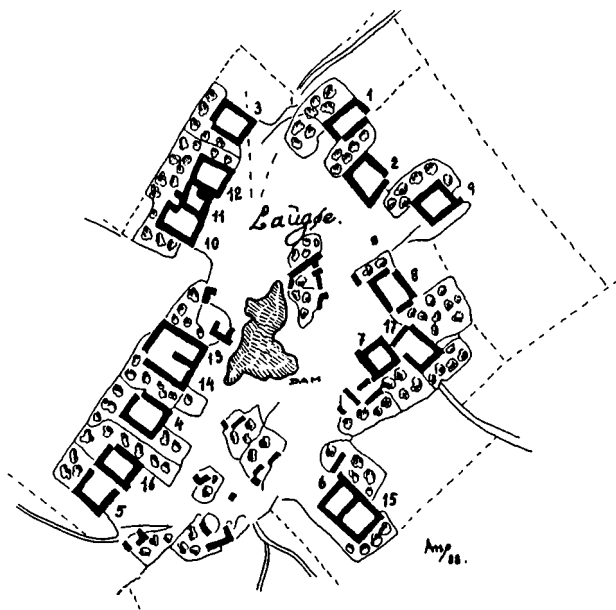
Arvefæste- og skødebrev for Poul Pedersen "Kurregaard" HKLA.

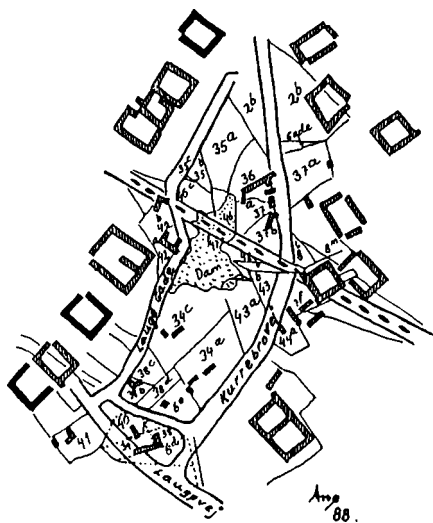
Maleri af Vilh. L. Viser hvor tæt landsbyens gårde/huse lå omkring gadekæret for ca. 200 år siden. Motiv ukendt.

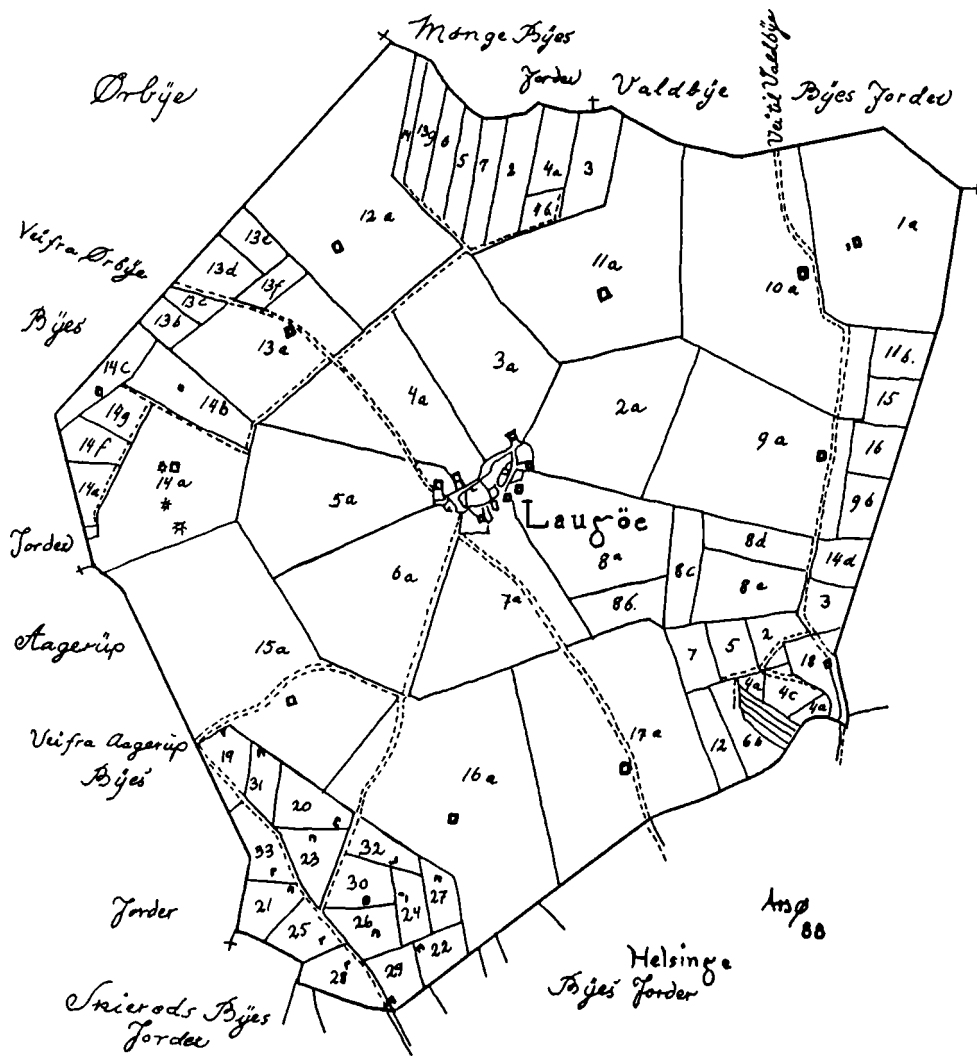
"Nørremosen" 1988. Sådan kan man forestille sig, at landskabet har set ud for 200 år siden. - Foto: Arne Pedersen.

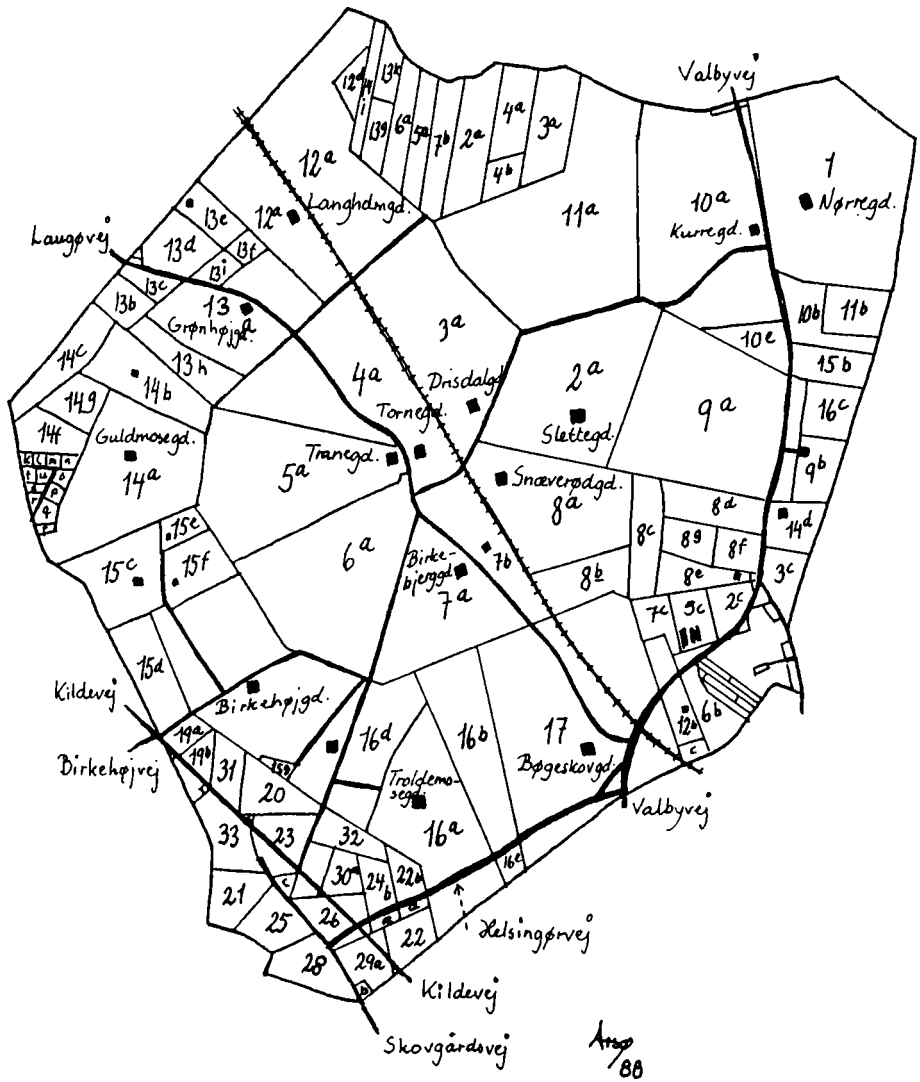
Optegnet udsnit af kort over Laugø by inden udskiftningen. Org. er tegnet 1782 og 1783. (ses andet sted i sin helhed)

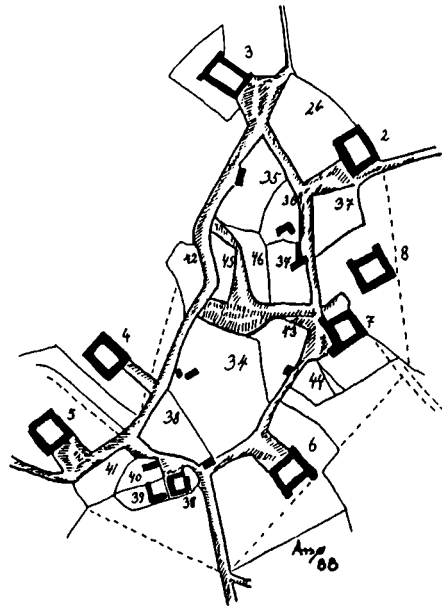
Det samme kort, men med nyere matrikelnumre optegnet for at kunne stedfæste huse/ gårde. De skraverede bygninger er udflyttet/ fjernet.

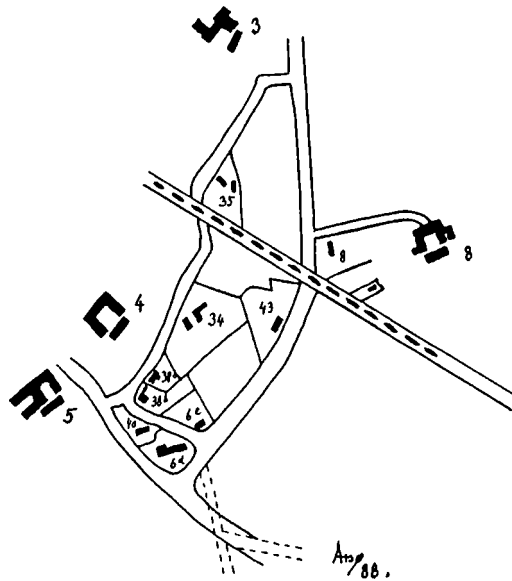
Udsnit af: "Formindret Kort over Helsingø Sogn. Formindret af Johnsen 1818". Kortet findes på Matrikeldirektoratet.

Nyere matrikelkort over Laugø bys jord. Kan sammenlignes med forrige sides kort.

Udsnit af kort over Laugø by. Kortet blev brugt mellem 1860 og 1874

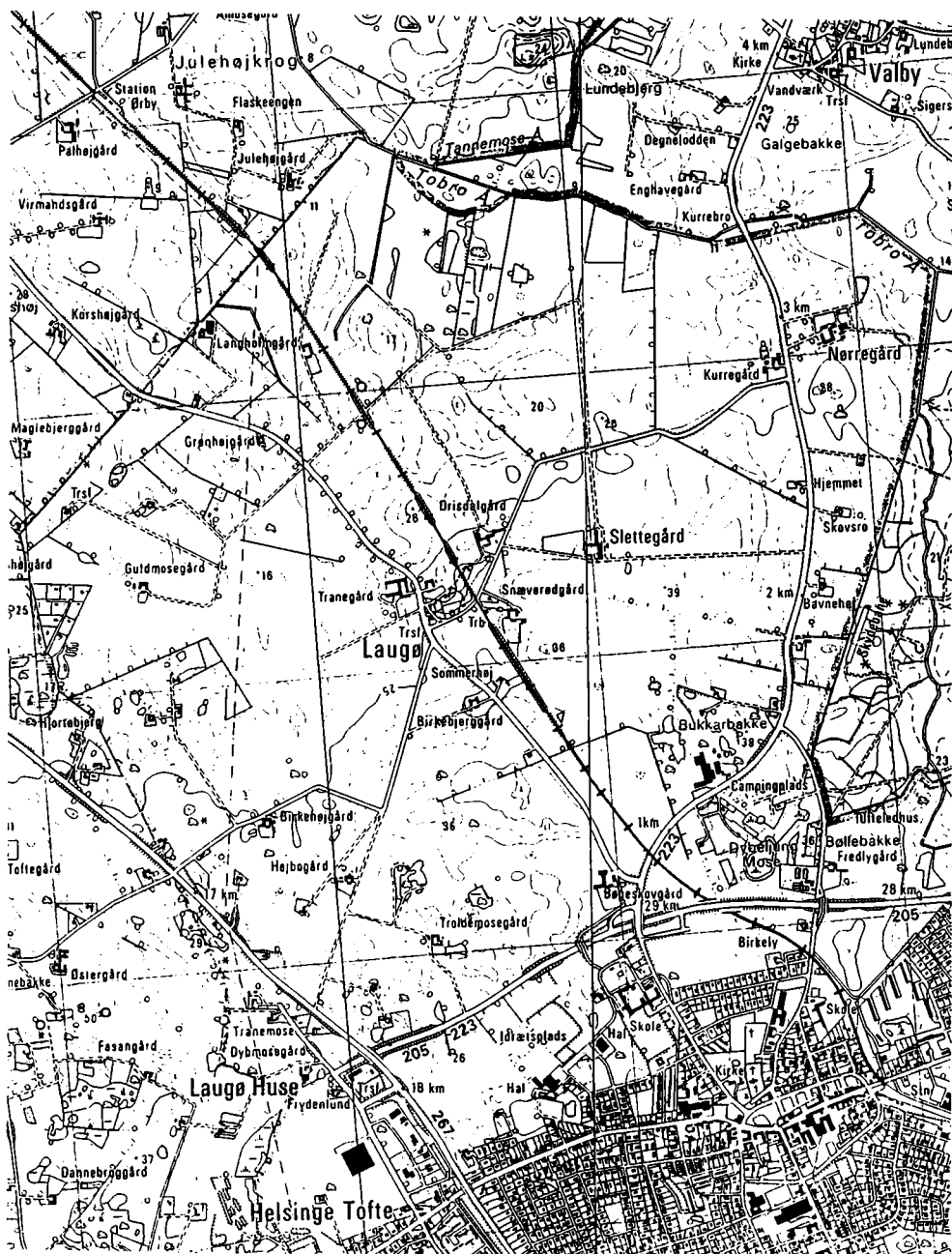

Udsnit af kort over Laugø by 1988

Udsnit af Generalstabens topografiske Afdelings målebordsblad 1905
 1: 20.000, over Laugø bys jord. © Copyright Geodætisk Institut 1988.
 Gengivet med instituttets tilladelse (A.249/88). Kartet er nedfotograferet

Udsnit af Geodætisk Institut's kort "1514 IV SØ Tisvildeleje" og "1514 I SV Helsingø" 1886 1: 25.000, over Laugø bys jord. © Copyright Geodætisk Institut 1988. Tilladelse (A.249/88). Kortene er nedfotograferet

Udsnit af flyvefotografi: "7403 C nr. 067" over Laugø bys jord.
© Copyright Geodætisk Institut 1988. Gengivet med instituttets
tilladelse (A. 249/88). Billedet er nedfotograferet.

MATR. NR.

"NØRREGAARD"

1

Beliggende: Valbyvej 44

Areal: 345.118 m²

Ejer: Ole og Lis Wagner

Tilhørende matr.nr. 10c, 10f, 12d, 13g og 14i.

Ejendommens oprindelige navn var "Tingbakkegaard", og blev ved U.F. 1788 udset til at skulle udflytte fra Laugø By. Imidlertid måtte man ved denne udskiftning tage højde for, at ejendommen tilhørte Helsing Kirke. Man måtte taksere alle ejendommens jordstykker (agre), som i lighed med de øvrige ejendommers jordstykker, lå spredt ud over byens samlede areal. Man havde ca. 110 agre, som blev takseret til 475,036 Rdl., og ejendommen skulle til gengæld for afståelsen af disse, have en samlet udlod til samme værdi.

Der blev udlagt 61 4/14 tdl. i "Valbyvangen", som blev takseret til samme værdi som de tidligere ca. 110 agre.

I samme U.F. 1788 nævnes Jens Mortensen, som kirkebonde og udflytter på Helsing Kirkes vegne.

I folketællingen 1787, står han som 70-årig kirkebonde, "som får ophold på gaarden". Han er gift med den to år yngre Birthe Jørgensdatter, og de har sønnen Jørgen Jensen, på 37 år, han nævnes også som kirkebonde og gårdbeboer, og han har tilsyneladende overtaget "Tingbakkegaard", på dette tidspunkt, da faderen er en ældre mand. Den næste fæster er Hans Jørgensen, og han er antagelig søn af Jørgen Jensen.

I folketællingen 1845 nævnes han som 55-årig, og gift med Gunhild Larsdatter, som er 52 år. Han blev kaldt "Etter-metten", da han altid først kom på marken om eftermiddagen.

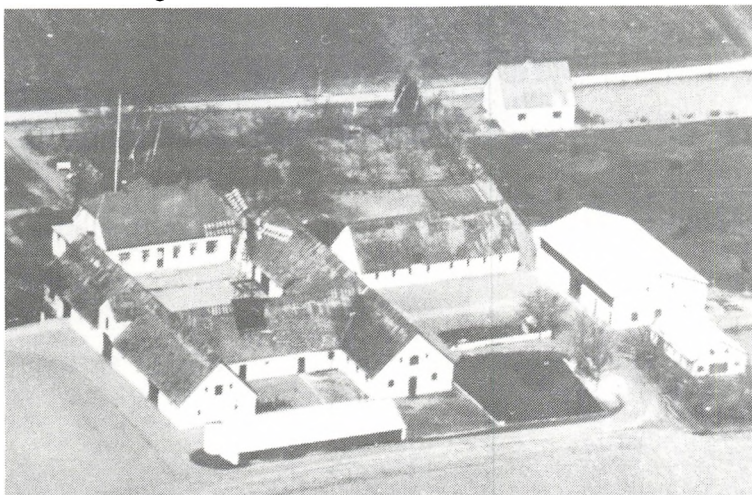
Den 3.8.1872 får gårdmand Niels Hansen arvefæsteskøde fra Stiftøvrigheden over Sjælland Stift, på Helsing Kirkes vegne. Jeg formoder at han er søn af den tidligere fæster, Hans Jørgensen, som efter afståelsen boede på aftægt ved gården.

Imidlertid har Niels Hansen kun ejendommen i eet år, da han den 3. august 1873 sælger "Nørregaard" til Ole Nielsen. Han er født på "Lykkegaard", i Højbjerg, i 1848 (d. 1914) og g.m. Birthe Kristine Jacobsen, født på "Røjlegaard" i Kæderup, i 1849 (d. 1913). De havde vist allerede overtaget "Nørregaard" i foråret 1872, men får først skøde jfr. ovenstående.

Deres søn, Jørgen Jacob Nielsen, født 1892 (d. 1966), og g.m. Kamilla Margrethe Jensen, født 1892 (d. 1955), på "Havegaard" i Mønge, overtager ejendommen i 1914.

Den 17.9.1946 får fabrikant Oscar Kretschmer skøde på ejendommen. Direktør Valborg Andersen får skøde d. 30.11.1949. Det endelige skø-

de lyses dog først ca. et halvt år senere. Hun var enke, og kaldte ejendommen "Horsehave". Ejendommen havde dengang en besætning på: 4 heste, 24 køer, 6 kvier, 8 kalve, 9 grissesoer, 26 fedesvin, og 25 smågrise. Den 21.5.1952 køber fru Lise Graversen f. Schjerbeck den, og den 1.11.1953 overtager Robert Glenthøj, "Nørregaard". Han var præst, og gift med Ellen Glenthøj. Direktør Carl Larsen køber ejendommen den 1.1.1961, og han sælger den 11.6. 1988 ejendommen til svigersøn og datter Ole og Lis Wagner, og de har den stadig. Den drives kvægløs, men har 40 får.

"Nørregaard"
1946

Gården lå oprindeligt i Laugø By, men udflyttede omkring 1790. Efter udflytningen, bestod den af 4 sammenbyggede længer, med stuehus mod nord, ko- og hestestald mod øst, lade og lo mod syd. Mod vest var der havrelade, og indkørselsport med indgang til karlekamre. Udenfor gården mod øst, lå et gammelt udhus, som indeholdt vognport, svinehus, hønsehus og brændselsrum.

Udlængerne var opført i bindingsværk med lervægge, hvorimod stuehuset var i dels rå, og dels brændte sten. På sydsiden af vejen ned til "Nørregaard", lå et lille aftægtshus.

I 1882 blev der bygget ny "sønderlænge", som blev indrettet til kostald, tærskelo, hvor tærskemaskinen blev anbragt, og endelig lade som kaldes neglade. Samtidig med at sønderlængen blev opført, begyndte man at tilbygge såvel øster som vesterlængen, med 3 fag på hver. Ti år senere blev vesterlængen færdigbygget. Der blev ved samme lejlighed, taget en ende af den gamle stuelænge, for at give plads for den nye. Samtidig kom stuehuset til at ligge for sig selv, og det blev senere udvidet.

I 1895 blev østerlængen bygget færdigt, og den blev indrettet til 5 heste med 2 følbokse ud mod gården, svinehuse mod øst, samt vognport og værksted. Tre år senere blev der bygget nyt svinehus øst for gården.

Torsdag den 8. juli 1937 brændte 5 af "Nørregaard"s udlænger. Kun stuehus og 2 udlænger blev reddet. Ilden opstod mens gårdens ejer Jørgen Nielsen, sammen med familien, var på biltur til Jylland. Skaden blev opgjort til ca. 80.000 kr. Ejendommen blev genopbygget, og har siden da gennemgået flere moderniseringer til sit nuværende udseende.

MATR. NR .

"SLETTEGAARD"

2a

Beliggende: Kurrebrovej 24

Areal: ca. 310.682 m²

Ejer: Fru Ellen Friis Møller

Tilhørende matr.nr. bl.a. 9a, 11a, 16c og 34a.

Med disse matrikelnumre er "Slettegaard" den største jordbesidder i Laugø med over 1 mill. m² (ca. 1.050.480 m²).

Navnet stammer antagelig fra "Slettevang", hvor en del af hovedlodden blev udlagt i. Den største del blev imidlertid udlagt i "Valbyvangen", og var oprindelig på 45 1/14 tdl. Herudover blev der udlagt en lod i enghaven på Egholms-, Fredløs- og Kildeenge på 11 6/14 tdl. I U.F. 1788 blev gården udset til at blive liggende i byen, og var dengang fæstet af Peder Jensen. Han er født ca. 1739, og g.m. den et år yngre Sidse Hellesdatter.

Han får den 28.1.1796 Arvefæste- og skødebrev på "Slettegaard", men allerede i 1801 overtager sønnen, Jens Peder den. Han har den indtil 1813, hvor han køber "Stuebjerggaard" i Tisvilde, af kaptajn Ole Schau, som tidligere boede i Helsinge. Jens Pedersen blev ved denne handel lovet Arvefæste- og skødebrev, når dette blev udstedt til Ole Schau. Imidlertid ser det ud til, at han må gå fra ejendommen i Tisvilde, efter at den er brændt. Den sælges ved offentlig auktion den 10.8.1818 til Anders Jørgensen, "Hyldegaard" i Skærød by. Han er også fra Laugø, søn af Jørgen Christoffersen "Snæverødgaard", hvor han er født ca. 1780. (Fra Vejby-Tibirke Selskabets Årbog 1968/69 side lo ff). "Slettegaard" købes af Christian Gede, født ca 1777, og g.m. Frederikke Maahr (Mohr?) født ca. 1790. De køber i 1826 også "Baunegaard" (matr.nr. 9a) og sammenlægger de 2 ejendomme.

De har den indtil 1833, hvor A. Lorentz Bremer, født ca. 1801, og g.m. den to år ældre Marie Kirstine, køber den. Jeg mener, at Gede flytter over i de bygninger, der står tilbage fra "Bavnegaard", ja de har måske boet der gennem længere tid. Fire år senere køber Henrik og Johanne Leonora Bellmann "Slettegaard" (og "Bavnegaard"). Han er født ca. 1798 og Johanne er tre år yngre.

Den 22.3.1841 er det kaptajn og sogneforstander C. K. Juul, der overtager "Slettegaard". Han har den kun indtil 30.12.1842, hvor proprietær Hans L. Hansen køber den. Han er ligesom den tidligere ejer, sogneforstander, og han er født ca. 1803, og g.m. Frederikke Svendsen, født ca. 1806.

Den 30.12.1854 køber jægermester Adam Georg von Lowzow ejendommen. Han er g.m. Marie Louise Hansen. Måske er hun datter af ovenstående. Det siges, at det på daværende tidspunkt var et meget godt sted at tjene, Lowzow's var meget flinke mennesker.

Året efter, at Lowzow har overtaget "Slettegaard", køber han endvidere "Fiskedamsgaard" (matr.nr. 11a) og sammenlægger ejendommene. Herved kommer "Slettegaard" til at bestå af 3 "hovedgårde" fra Laugø, og bliver således den største jordbesidder i byen.

Lowzow dør i 1904, og sønnen kammerherre Georg von Lowzow overtager den, dog uden at få skøde i første omgang, først i 1906 får han den lovformelige adkomst, sammen med arvingerne.

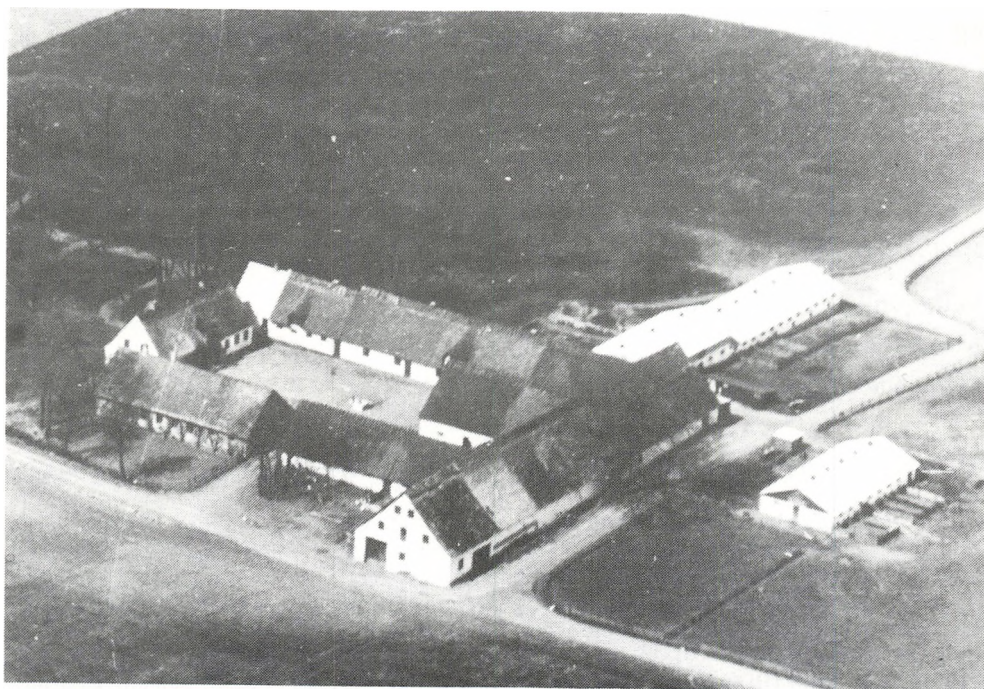
I J.C.B. la Cour's Danske Gaarde 1907, nævnes det, at avlsgaarden er bortforpagtet til Chr. Larsen, gift med M. Hansen. Han kom fra Valsøllille ved Ringsted, hun fra Lolland. De havde fået forpagtningen ved kontrakt af 22.1.1906 indtil april 1908, og den omfatter hele gårdens areal. Det nævnes videre, at "Slettegaard" består af ældre bygninger, og at der til ejendommen hører 3 arbejdshuse uden jord.

Den 1.1. 1907 køber Frits Johan Peter Friedrichsen, "Slettegaard". Han er født 1872 (d. 1961), og g.m. Margrethe Sofie Olsen, født 1870 (d. 1950), de har endvidere "Ny Allerødgaard" med tilhørende teglværk. Den 2.10.1948 skrives der skøde, hvorved proprietær Carl Møller overtager "Slettegaard". Han bliver gift med Ellen Friis. I 1985 dør Carl Møller, og Ellen Friis Møller overtager "Slettegaard", og hun har den stadig.

Under gammelskat hørte oprindeligt matr.nr. 18 "Bukkarhus" ind under "Slettegaard".

Gårdens udhuse brændte omkring 1962/63.

Ejendommens besætning er i dag ca. 40 grisesøer plus tillæg.

"Slettegaard" ca. 1946

MATR.NR. 2b

Beliggende v. Kurrebrovej

"Slettegaard" var, som tidligere nævnt, udset til at blive liggende i byen, uden udflytning.

Imidlertid køber gårdens ejer i 1826 "Baunegaard" (matr.nr. 9a), og sammenlægger de to ejendomme. Jeg antager, at det er ham, der på det tidspunkt udflytter "Slettegaard", for samme år frasælger han jordlodden, hvorpå gården oprindeligt lå. Efter kort at dømme, står stuehuset (?) tilbage, og lodden købes af Christen Sørensen, og får matr.nr. 2b.

Slettegaards udflytning sker sandsynligvis af praktiske grunde, idet Baunegaards jorde ligger en del sydligere end matr.nr. 2b, og det sted hvorpå "Slettegaard" opføres, ligger da også tæt på Baunegaards jordlod.

I 1856 køber Peder Jørgensen Slettegaards oprindelige husplads. Jeg antager, at det er byens smed Jørgen Andersens søn, som arbejder som smedesvend hos faderen. Han bliver selvstændig smed i 1860, efter faderens død, og flytter ned i forældrenes hus (matr.nr. 38a), hvor moderen stadig bor. Hun havde fået kongeligt skøde på dette hus samme år, men sælger det videre til sønnen.

Peder Jørgensen sælger matr.nr. 2b til Hans Christoffersen fra "Snæverødgaard", og lodden følger herefter denne ejendom.

Antageligt har bygningen stået tom i nogle år, inden Christoffersen rykker den ned. Der findes i dag ingen spor efter byggeri, og jordlodden ligger delt i to stykker ved Kurrebrovej overfor "Drisdalgaard" og er på ca. 3.908 m². De ejes begge af "Snæverødgaard".

MATR.NR. 2c

Beliggende: v/Valbyvej

Areal: ca. 19.154 m²

Ejer: Niels Kvisgaard

Tilhørende matrikler 3e, 4g, 7c, 8e hvor bebyggelsen findes, samt 12c.

Dette jordstykke var oprindeligt en del af det fællesareal (græsning/hugst og tørveskær), som i 1792 blev udskiftet. Herved får "Slettegaard" dette overdrevslod. Denne gårds ejer, G. Lowzow, foretager i 1857 et mageskifte med Seerup, fra "Bøgskovgaard", hvorved 2c overgår til denne ejendom, medens Lowzow får 16c.

Interessantselskabet Helsingørsk Teglværk opkøber grunden i 1904. De havde på det tidspunkt opkøbt 5c, 8e, 8f og 8g, men samme år frasælges de sidste 3 matrikelnumre.

Ejerforholdene følger herefter teglværkets indtil 1968, hvor murerme-
ster Niels Kvisgaard køber matr.nr. 2c sammen med 3e, 4g, 5c, 7c,
8e og 12c. Han frastykker i 1971 teglværket (5c), og har stadig de
øvrige matrikler.

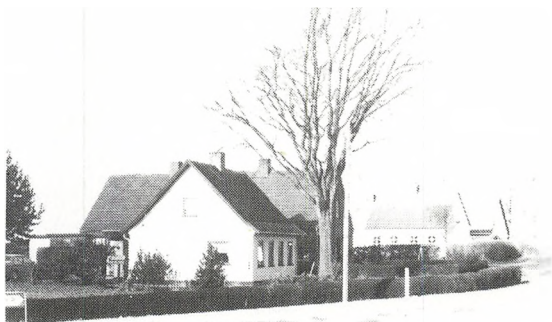
MATR. NR .

2d

Beliggende: Valbyvej 39

Areal: ca. 1.275 m²

Ejer: Viggo Andersen

Helsingør teglværk sælger dette jordstykke, fra matr.nr. 2c, den 20.8.
1906, og det købes af husejer Jens Jensen. Han bygger det nuværende
hus kort tid efter erhvervelsen af grunden. Imidlertid dør han, og
hans enke Nellie Olsen, sælger huset i 1912 til teglværksarbejder Oluf
Peter Carlsen. I 1919 køber arbejdsmand Karl Jensen det, men allerede
fire måneder senere køber snedkermester Johan Hansen det.

Johannes Nielsen køber huset i 1920, og 5 1/2 år senere, er det Chr.
Andersen, der køber matr.nr. 2d. Den 29.12.1933 arver Anna Larsen
ejendommen, og hun har den i 10 år, hvor arbejdsmand Viggo Ander-
sen køber den. Han kommer fra Unnerup, og har stadig ejendommen.

"Drisdalgaard" ca. 1908

MATR. NR .

"DRISDALGAARD"

3a

Beliggende: Kurrebrovej 21

Areal: ca. 294.881 m²

Ejer: Niels Johan Drisdal Hansen

Tilhørende matr.nr. 3d, 6c, 7f, 7h, 7m, 44a og 44b med et samlet areal på ca. 368.022 m².

Navnet "Drisdal" stammer antagelig fra en ager, som i U.F. 1788 blev kaldt "Drisdal".

Ejendommen er opført inden 1782/83. I 1927/28 bliver der bygget nyt svinehus (ovenpå den gamle aljebeholder). I 1951 bliver der bygget ny lade (det nuværende maskinhus), og i 1956 bliver heste- og kostald nedrevet, og en ny kostald m.m. bliver bygget.

Ved U.F. 1788 blev ejendommen udset til at blive liggende i byen. Jorden blev udlagt i "Slettevangen", og bestod af 41 1/2 tdl., foruden en englod på 10 12/14 tdl. beliggende i "Fredløsengen", "Nørremose agre", samt engene nord for sidstnævnte.

Under gammelskat hørte matr.nr.19 "Langmosehus" ind under "Drisdal". I ovennævnte forretning nævnes en mand ved navn Lars Jensen, som indeboer på Drisdalodden. Han er fæster på ejendommen, og i Folketællingen 1787, er han 41 år, og g.m. Johanne Pedersdatter. De har børnene Børge på 7 år, og Jens på 2 år. Imidlertid flytter familien over på "Birkebjerggaard", som han senere får Arvefæste- og skødebrev på.

Der kommer en ny fæster på "Drisdal" ved navn Lars Svendsen, og han får Arvefæste- og skødebrev på ejendommen den 28.1.1796. Efter ham er det Truels Jørgensen, der overtager den. Han er født ca. 1779, og g.m. Ane Marie Pedersdatter, som er et år yngre. Måske har Truels Jørgensens fader, Jørgen Jensen tidligere haft ejendommen, men han har aldrig haft skøde på den.

Truels Jørgensen gifter sig senere med enken, Marie Larsdatter, fra "Birkebjerggaard", og får derved også adkomst til denne. I Folketællingen 1845, bor Truels og Marie sammen, og har børnene Niels, Hanne og Børge, på h.h.v. 30, 27 og 24 år. Herudover bor Maries datter Johanne Børgesdatter, fra hendes første ægteskab, samme sted.

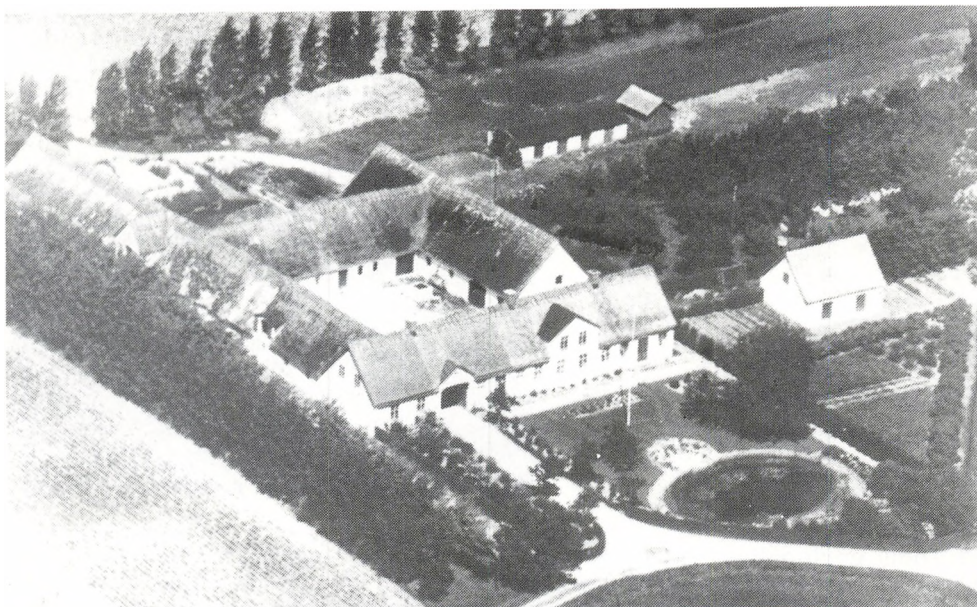
Den 19.12.1853 overtager sønnen, Hans Truelen, "Drisdalgaard". Han er g.m. Ane Bendte Larsdatter. Han dør, og enken gifter sig i 1882, med Børge Truelen - antagelig hendes svoger, også han dør, og enken overtager ejendommen i 1892. Hun sælger den ved skøde af 24.3.1909 til sønnen Lars Hansen af første ægteskab. Han er født i 1850 på "Drisdal".

Direktør Aksel Nielsen køber gården den 2.3.1918. Imidlertid har han den kun i kort tid, for allerede den 14.12.1918 køber Hans Peter Han-

sen den. Han er født i 1881, og gift med Jenny Anna Louise Gunhilda Sørensen, født i 1885. Han dør, og enken overtager ejendommen. Sønnen Carl Johannes Hansen, født i 1911, overtager den i 1943. Han er g.m. Nelly Johanne Nielsen, født på "Møllegaarden" i Mårum. Deres søn, Niels Johan Drisdal Hansen overtager i 1972 halvdelen af "Drisdalgaard", og den anden halvdel i 1976. Han er født i 1946, og g.m. Susanne Nielsen, født i 1953, og de har stadig ejendommen. Den har i dag en besætning på 5 kvier, 1 tyr, 3 søer, 42 fedesvin og 1 sortbroget kanin.

"Drisdalgaard" høst 1966. Johannes Hansen, feriedrengen Claus og karlen Poul Nielsen.

"Drisdalgaard" ca. 1946

MATR. NR .

3b

Beliggende: Valbyvej 14

Areal: ca. 5.031 m²

Ejer: Torben Andersen

Tilhørende matr.nr. 5e, 7d og 7e.

Oprindelig en del af det tidligere nævnte fællesareal, som i 1792 blev udskiftet, hvorved "Drisdalgaard" fik dette som tørvelod. Den 25.8. 1908 køber hegnsmand Lars Jørgensen den, og det er antagelig ham, der har bygget huset. Han kom fra matr.nr. 12b, og køber ca. 1 år senere også 7d. Han har ligeledes haft matr.nr. 18c.

Ved skifteudskrift i 1911 overtager Christen Laurits Jørgensen ejendommen, men han sælger den med det samme til Hans Chr. Andersen. I 1918 overtager Mathias Nielsen den. Han har den indtil 1924, hvor teglbrænder Vilhelm Jensen køber den.

Han køber i 1929 en parcel (5e) af Emil Hansen, og den sammenlægges med 3b. Hans Peter Larsen køber ejendommen i 1934, og året efter sælger han den til arbejdsmand Niels Peter Larsen. Han har den indtil den 19.3.1936, hvor H.V. Jensen-Mødekjær overtager den. Samme dato sælges den til Andreas Andersen.

Herefter er det mælkehandler Klaus L. Petersen, der overtager den i 1950. Han har den kun en måned, hvorefter Elmer Hansen køber den. Den 1.6.1972 får murer Torben Andersen og Birgit Christoffersen skøde på Valbyvej 14, og de har den stadig.

Valbyvej 14 ca. 1963

MATR.NR. 3c

Beliggende: Bukkarvej 6

Areal: ca. 56.599 m²

Ejer: Ellen Friis Møller

Er det oprindelige husmandsloft (18) til "Slettegaard", og en del af Tornegaards overdrevsloft med matr.nr. 4. Herudover består det af, en del af et overdrevsloft til "Drisdalgaard". Sammenlægningerne foregår ved, at Lars Hansen fra "Drisdalgaard", sælger en del af sit over-

drevslod til Johan Olsen i 1915. Han køber samtidig "Bukkarhus" (18), og slår matriklerne sammen.

Den 8.8.1941 køber teglværksejer B. Kronshage, 3c og 4d, (18). Han boede selv på teglværket, og bliver i september 1945 tilskrevet fra Valby-Helsing Kommune, og forespurgt:

"Om han er villig til at udleje den lejlighed, der står tom, i hans ejendom. Der er for tiden stor mangel på lejligheder, og kommunen har en vis forpligtigelse til, at søge alle tomme lejligheder stillet til rådighed for husvilde personer".

Imidlertid skriver Kronshage tilbage, 2 dage senere, og meddeler:

"At lejligheden benyttes som kornmagasin, og der er en alen korn over hele gulvet, da det kornloft, over 3 hestebåse i udhuset, kun kan rumme det halve af årets høst efter aflevering. Tilmed egner lejligheden sig ikke til beboelse, loftet over stuen er råddent (det har været umuligt at skaffe brædder). Bjælkerne skal også fornyes, skorstenen er uanvendelig, komfuret defekt, og der mangler en kakkelovn."

Som man ser af ovenstående, har ejendommen ikke haft det godt i disse år. Den 11.2.1950 køber Marius Nielsen 3c. Godt et år efter køber J. Peter Christensen den, og i 1962 køber Ellen Friis Jensen ejendommen, og den drives i dag som campingplads, men med tilhørsforhold til sin oprindelige "moderejendom", "Slettegaard"

MATR.NR. 3d

Lille jordlod ved jernbanen i Laugø By, på 5 m2. Udstykket i 1938, tilhører "Drisdalgaard".

MATR.NR. 3e

Beliggende: ved Valbyvej/Bukkarvej

Areal: ca. 36.550 m2

Ejer: Niels Kvisgaard

Det var oprindeligt en del af fællesarealet, der blev udskiftet i 1792, hvorved "Drisdalgaard" fik tildelt dette overdrevslod.

Matr.nr. 3e bliver udstykket fra 3c, af teglværksejer B. Kronshage, den 20.12.1948. Han beholder selv matr.nr. 3e, og ejerforholdene følger herefter matr.nr. 2c. Hvorimod matr.nr. 3c sælges til Marius Nielsen i 1951. Dennes ejerforhold følger 3c.

Beliggende: Laugøvej 20

Areal: ca. 271.086 m²

Ejer: Else Nielsen

Tilhørende matr.nr. 4b, 4e, 4f, 5b, 42a-b og 45a-b, med et samlet areal på 291.510 m².

Ved U.F. 1788 blev "Tornegaard" udset til at blive liggende i byen. Lodden bliver udlagt i "Slettevangen", og indeholder 42 12/14 tdl. Herudover udlægges en lod i enghaven på "Fredløs enge", "Egholmsenge" og endelig i engene nord for "Nørremose agre" på 10 1/14 tdl. De oprindelige bygninger er bygget inden 1782/83, og lå noget dybere end i dag, idet der ligger stenbro dybere end den nuværende.

Der blev bygget nye avlsbygninger omkring 1830, men af dem findes kun enkelte synlige spor tilbage. Hovedsagelig findes disse spor i den gamle lade, som er i bindingsværk, fra denne tid.

Øvrige om- og tilbygninger i 1850 og 1912. Der blev bygget nyt stuehus i 1865, af tømrermester Hartmann.

I østlængen bliver der lavet ny stald, samtidig med at den undermures i ca. 1908/10. Den nordre længe (svinehus) bliver renoveret/undermuret, og får støbt gulv m.v. i 1965. Der bliver lagt fast tag på hele ejendommen, gennem flere år, midt gennem 1960-erne.

"Tornegaard" bliver drevet kvægløs fra først i 1950-erne.

Hvert år udlægges hele hovedlodden i korn, hvorimod englodden er bortforpagtet til "Tranegaard" (matr.nr. 5a).

I U.F. 1788 nævnes Jeppe Olsen som indeboer. Han er født ca. 1735, og g.m. Malene Kirstine Pedersdatter, som er 10 år yngre end ham. De havde ved folketællingen i 1787, børnene Ole 22, Margrethe 20, Søren 16, Johanne 10 og endelig Jørgen på 5 år. De er på dette tidspunkt alle ugifte.

Jeppe Olsen får Arvefæste- og skødebrev den 28.1.1796. Det læses vist først i 1820. Sønnen Jørgen Jeppesen eller Ibsen, født ca 1781 (d. 1860), g.m. Ane Jørgensdatter, overtager "Tornegaard" den 31.7. 1809. Ane er født 1785 i Vejby (d. 1864), og de får 4 børn.

Ved købekontrakt af 11.1.1853 får sønnen, Jørgen Jørgensen adkomst til ejendommen. Imidlertid får han først skøde i 1858, hvor faderens værge, kurator Lund, afgiver skøde.

Jørgen Jørgensen er født 1825 (d. 1890 i Tågerup), og g.m. Ane Hansdatter, født 1827 i Mønge (d. 1889).

Den 1.5.1864 køber tømrermester Hans Johan Hartmann, "Tornegaard" samt Vesterkildegårds jorder (matr.nr. 6a), på den 5. auktion over disse ejendomme.

Ved den taxationsforretning, der fandt sted fem år tidligere som for-

beredelse til den forestående tvangsauktion, beskrev man:

"At der under almindelig god drift kunne holdes følgende besætning: 12 heste, 30 køer, 1 tyr, 8 ungvæg, 8 svin med tillæg, samt 20 får med tillæg..."

Besætningen var dengang: 12 heste, 14 køer, 16 ungvæg, 7 svin samt 20 får.

Bygningerne beskrives som almindelig godt vedligeholdt, og besætningen er af god beskaffenhed og godt holdt. Maskiner og redskaber betegnes som være af god beskaffenhed, og tilstrækkelig til gårdens drift. Det meste af jorden skønnes at være i særdeles god stand. De er ikke merglede, og skønnes at være i almindelig god gødningskraft. Den bliver dyrket som 7 skift: 1) brak gødet, 2) hvede og rug, 3) byg, 4) ærter og kartofler, 5) havre, 6 og 7) kløver og græs.

Hans J. Hartmann flytter vist allerede i 1866 til Frederiksborg Nyhuse, og efter salget af "Tornegaard", bosætter han sig i København. Han sælger den i 1869 til Peder Isaksen, som i folketællingen 1870 betegnes som 49-årig enkemand, boende med sin 13-årige datter Inger Kirstine Pedersen. De kom fra Gørløse.

Imidlertid har han kun ejendommen i 1 1/2 år, hvor han ved mageskiftebrev dateret 22.12.1870, sælger til Peder Nielsen.

Han er født i St. Havelse i 1843 (d. 1915), og g.m. Karen, født 1838 i Skævinge (d. 1906). Sønnen Christian Nielsen overtager gården i 1907. Han er født 1880 (d. 1954), og g.m. Emilie Kristine Andersen, født i Mønge i 1881 (d. 1958).

Deres søn, gårdforpagter Poul Nielsen, født 1915, overtager "Tornegaard" den 3.5.1952. Han er g.m. Else Lundberg, født 1923. Poul Nielsen dør den 9.5.1988, og enken overtager ejendommen. Den er for tiden til salg.

Navnet stammer antagelig fra et jordstykke, som man i 1788 kaldte "Tornebakke agre".

Under gammelskat hørte oprindelig huslodden matr.nr. 20, "Bredlandshus" ind under "Tornegaard".

Høj på matr.nr. 4a er fredet den 13.3.1936.

Tornegaards høj

"Tornegaard" 1950

*Såning på Vesterkilde-/Tranegaards jorde ca. 1927
foto: Martin Hansen*

Sådan skiftede "Tornegaard" ejer i 1858.

Skjøde

Jeg underskrevne Procurator Frederik Christian Lund tilstår og vitterliggjør hermed, at såsom Gårdmand Jørgen Jeppesen eller Ibsen af Laugø, der ved Frederiksborg Amts Decret af 22 November 1854, der er tinglæst den 5. December s.A., er erklæret umyndig, og for hvem jeg under 26. November 1854 er beskikket som Værg, ved Kjøbecontract af 11 Januar 1853, der er tinglæst 18 Januar s. A., har solgt og afhændet nedenommeldte Eiendom til sin Søn, nuværende Gårdbestyrer Jørgen Jørgensen i Laugø, samt da jeg ved Landsoverrettsdom af 2 August d. A., der er tinglæst 21 September næstefter, er tilpligtet at tilskjøde Jørgen Jørgensen bemeldte Eiendom, og da fremdeles det tinglæste Decret af 28 November 1854 i hvis Følge Jørgen Jeppesen eller Ibsens Bo er tagen under Skiftebehandling, hvilket muligen kunde forhindre mig fra at opfylde Landsoverrettens Dom, tilligemed den hele Skiftebehandling er ophævet ved Høiesteretsdom af 10. denne Måned, så overdrager og skjøder jeg herved til ovennævnte Jørgen Jørgensen følgende Eiendomme, der er beliggende i Laugø By, Helsing Sogn, Kronborg vestre Birk og Frederiksborg Amt, nemlig:

1. Arvefæste- og Selveiendomsgården "Torngår" kaldet, skyldsatsat under Matr. No. 4a, b og c for Hartkorn 6 Tdr. 4 Skp. 2 Fdk. 1 1/2 Alb. hvorimod Huusloddens Hartkorn 3 Skp. 1 1/4 Alb. ikke ere indbegrebne.

2. Arvefæste- og Selveiendomsgården "Vesterkildegård" kaldet, skyldsatsat under Matr.No. 6a for Hartkorn 5 Tdr. 7 Skp. 3 Fdk. 2 3/4 Alb., hvorimod Huusloddens Hartkorn (2 Skp. 1 Fdk. 2 1/4 Alb.) ikke ere indbegrebne.

Det bemærkes, at der under 16 Februar 1826 er meddelt Jørgen Jeppesen eller Ibsen kongelig Bevilling til at nedlægge Gården "Vesterkilde" og sammenlægge den med "Tornegård", men at Bevillingens 2. den Post hvorefter 2de Huse, hver med et tilliggende af 1 1/2 Td.lid. boniteret Jord, bestandig bliver at vedligeholde, ikke i det hele er efterkommet, hvilken Forpligtelse det pådrages Jørgen Jørgensen uopholdelig at efterkomme.

3. Arvefæste- og Selveiendomshuset "Godthåb", skyldsatsat under Matr. No. 42 for Hartkorn 2 3/4 Alb.

Ovenbemeldte Eiendomme overdrages herved Jørgen Jørgensen i den Stand samme nu befindes og af ham ere modtagne, samt med de Rettigheder og Forpligtelser, hvormed hans Fader før ham har eiet samme, hvoraf følger, at han har at udrede de samme påhvilende Skatter, Jordebogs- og andre Afgifter, Tiender og øvrige Byrder, samt at holde sig ovenmeldte kongelige bevilling efterrettelig.

Med Eiendommen følger Besætning, Inventarium, Ud- og Indbo, således som samme nu befindes, dog forbeholder jeg Jørgen Jeppesen eller Ibsen med Værg og Hustru fri ret til efter Forgodtbefindende at udtage til uhindret afbenyttelse i deres Levetid hvilke som helst Gjenstande, de ville benytte i deres aftægtsbolig, når de ville flytte ud i samme, således som nedenfor bestemt.

Efter Jørgen Jeppesen eller Ibsens og Hustrues Død tilfalder de udtag-

ne Gjenstande og Effecter Jørgen Jørgensen eller Gårdens Eier imod at denne bekoster og besørger deres anstændige Begravelse efter Egnens Skik og Brug dog med undtagelse af en Seng med Klæder, bestående af 3 Dyner, 3 Puder og 4 Par Lagner, som skulle Tilhøre Aftægtsfolkenes Datter Margrethe Jørgensdatter.

Den accorderede Kjøbesum er 2000 Rdl. siger og skriver To Tusinde Rigsdaler Rigsmønt, hvoraf Jørgen Jeppesen eller Ibsen har skjænket sin Datter Margrethe Jørgensdatter, gift med Gårdmand Lars Pedersen i Villingerød de 1500 Rdlr. som vederlag for Fædrearv, og sin Datter Maren Jørgensdatter gift med Parcelist Børge Jensen i Laugø de 500 Rdlr. Da den originale Kjøbecontract ikke haves tilstede, såsom den blandt flere Documenter er fremlagt i Overretten eller Høisteret, ville Lars Pedersen og Børge Jensen herpåtegnet erkiende at have modtaget fyldest for de dem tilkommende Capitaler.

Forinden ovenmeldte Kjøbesum skal Kjøberen og efterkommende Eiere af forommeldte Eiendomme, sålænge Jørgen Jeppesen eller Ibsen og Hustru dermed måtte finde sig tilfreds, yde disse tilligemed deres Datter Kirstine Jørgensdatter frit Huusly, Kost og Pleie samt Klædningsstykker og Penge årlig 40 Rdlr., der erlægges med halvdelen hvert år 1. Mai og 1. November dersom Jørgen Jeppesen eller Ibsen eller dennes Hustru måtte ønske at leve adskilte fra Kjøberen eller Eieren og Familie, tilpligtes han, inden den 1. Sanct Hansdag efterat han derom 1/4 år forud er givet Tilhold at opføre og indrette et Aftægtshuus ved Gårdens sydvestre Hjørne ud til Laugø Byes Gade, bestående af 4 fag, hvert fag idetmindste på 2 1/2 Alen, til Stue og Kammer, 1 Fag til Indgang, Køkken og Skorstien og 1 Fag til Tørvehuus, Loft over 3 Fag, Brædegulv i Stuen og Kammer, og Huset iøvrigt forsvarligt opført og forsynet med fornøden Vinduer og Døre med beslag, alt til Aftægtsfolkenes Afbenyttelse.

Fra den tid Jørgen Jeppesen eller Ibsen med Hustru og Datter flytter ind i den således bestemte Aftægtsbolig, og til hvilken disse som foranbestemt forbeholdes ret til at medføre til fri afbenyttelse, hvad de måtte finde for godt af Gårdens Indbo og Inventarium, tilpligtes Kjøberen og efterkommende Eiere at yde Jørgen Jeppesen eller Ibsen med Hustru og Datter følgende Undertag:

Årlig: 6 Tønder Rug, 3 Tønder Malt, 4 Skæpper Byggryn, 8 L.pund fiint Bygmeel, 2 Skjæpper Kogearter, 4 L.pund Flæsk, 4 L.pund Kjød, 16 Læs Tørv, 2 Skjæpper Salt, 6 Ole Høstsild, og ligesom de nyder underhold ved Kjøberens Bord, 40 Rdlr. i Penge. Rug, Malt, Byggryn, Bygmel og Ærter leveres med en 1/4 deel hvert år 1. Januar, 1. April, 1. Juli, 1. October. Flæsk og Kjød til Mortensdag, Sild og Salt 1. September og Tørvene, der leveres på lange Tohæftesvogne om Sommeren, når den er tjenlig til hjemkjørsel.

Endvidere leveres hvert år 1. Maj 20 Alen Hørlærred og 10 Alen Blårlærred. Ugentlig leveres 3 pund Smør og daglig 4 pottes nymalket Mælk derhos forretter Kjøberen de Rejser med Hest og Vogn som Jørgen Jeppesen eller Ibsen eller Hustru måtte forlange til Kirke eller andet steds dog ikke i den allertravleste Pløje-, Så-, eller Høsttid, hvorhos han besørger Sæden formalet, Brødet baget og Øllet brygget, samt yde Jørgen Jeppesen eller Ibsen og Hustru fornødent Tilsyn, Pleie og Opvartning eller, dersom sådant måtte forlanges, lønner og koster en af Aftægtsfolkene antagen Tjenestepige.

Når Døden bortkalder en af Aftægtsfolkene, det vil sige en af Aftægts-

folkene ældre, da bortfalder 1/3 Deel af Undertaget med Undtagelse af Huusly og Tørv. Efter begge de gamles Død tilpligtes Kjøberen og efterkommende Eiere af undertaget årlig at udrede til Deres Datter Kirstine Jørgensdatter for dennes Livstid 20 Rdlr. i Penge, 2 Tønder Byg, 1 Tønde Malt, 2 Skjæpper Kogeærter, 20 Alen Hørlærred, og 10 Alen Blårlærred, at erlægge med Halvdelen hvert År 1. Mai og 1. November. Desuden skal hun have Husly og Varme, sålænge hun vil blive på Gården.

Med hensyn til det stemplede Papir vurderes Undertaget som følger:

6 Tdr. Rug - 30 Rdl. 4 M. 14 S., Malt - 13 Rdl. 3 M., Byggryn - 3 Rdl. 2 M., Bygmel - 5 Rdl. 2 M., Ærter - 1 Rdl. 4 M., Flask - 9 Rdl. 2 M., Kjød - 6 Rdl., Tørv - 16 Rdl., Salt - 1 Rdl., Sild - 6 Rdl., Penge - 40 Rdl., Hørlærred - 5 Rdl., Blårlærred - 2 Rdl., Smør - 52 Rdl., Mælk - 30 Rdl. 2 M. 8 S., Kost og Logi til en pige 50 Rdl., de øvrige Præstationer indbefattet Undertagshusets bestandige Vedligeholdelse, som påhviler Eieren 11 Rdl. 3 M. 10 S. hvormed udkommer årlig 284 Rdl. eller for 5 År	1420 Rdl.
Hertil lægges for Aftægtsboligens opførelse	100 -
og for Begravelserne	50 -
hvorved udkommer	1570 -
eller med tillæg af Kjøbesummen derfor	2000 -
Tilsammen (med fejl)	3470 Rdl.

For Undertaget gives herved Panteret ide foromhandlede Eiendomme Matr.No. 4a, b og c, Matr.No. 6a og Matr.No 42 i Laugø, Helsingø Sogn, næst efter de på samme Tiden hvilende Hæftelser og Byrder.

Idet jeg som Sælgerens Beskikkede Værge udsteder dette Skjøde, bemærker jeg, at jeg ikke påtager mig noget som helst personligt Ansvar eller Hjemmelspligt.

Derfor bemærker jeg, at dette Skjøde er udstedt på ustempelt Papir, fordi her hverken er Tid eller Leilighed til at anskaffe det fornødne Stempelpapir, hvorimod jeg anmoder Retten om, efter Skjødet er tinglæst at indsende samme til Stempling på Kjøberens Bekostning, eftersom han skal udrede alle med Eiendommens Overdragelse forbundne Omkostninger, i hvis Følge han også skal udrede de Recognitioner, der skulle erlægges af Eieren til Statskassen.

Retsanmærkninger frafaldes såvel om at det i dette Skjøde ommeldte Decret tinglæst Decret endnu ei er aflyste og udslettet, som overhovedet om Hæftelser, Byrder og i andre Måder.

Til Bekræftelse under min Hånd og Segl

Esbønderup den 14 December 1858

F. C. Lund.

Som Eiendommens Modtager på de i dette Skjøde indrykkede Betingelser.

Jørgen Jørgensen.

Til Vitterlighed

Peder Jensen, Jens Olsen

At vi ere fyldestgjorte for de os efter dette Skjøde og den forudgåede Kjøbecontract tilkommende 2000 Rdlr. nemlig jeg Lars Pedersen for 1500 Rdl. og jeg Børge Jensen for 500 Rdlr. dette erkjender vi her-

ved. Dog forbeholder jeg alt lovligt i Anledning af at Jørgen Jørgensen efter min Lars Pedersens Formening skulle have bekostet mit Bryllup med hans Søster Margrethe Jørgensdatter, hvilket han ikke har gjort.

Lars Pedersen

Børge Jensen

Til Vitterlighed

Jens Olsen, Peder Jensen

Recognition til den kongelige Kasse er hertil betalt med ialt 70 Rdl. 90 S., for hvilke Fyrretyve Rigsdaler 90 S. qvitteres. Det attesteres herved, at de Kongelige Skatter, Bankrenter, Brandpenge og Communeafgifter ere betalt til 1. April 1858. Herligheden forbeholdes fremdeles Staten.

Kronborg Amtsstue den 15. December 1858

p.A.V. Beck
Fm.

Mod Tinglæsning af dette Skjøde vides fra Amtets Side Intet af erindre.

Frederiksborg Amt Den 21 Decbr. 1858

p.A.V.
Gjem Fm.

Læst under Kronborg vestre Birketingsret den 11. Januar 1859

Petersen

Underskriftens Rigtighed Bekræftes

P. Petersen

Beskrivelse 1 Rdl, 4 S.

(L.S.)

Justitsf. 1 M. 4 S.

Papir 1 M. 2 S.

1 Rdb. 2 M. 10 S.

betalt Jansen

Fm.

"Tornegaard" i gamle dage.

Gaard i Laugø ved Helsingø. Den har et tilliggende af 58 Tdr.Ld.. der-af 45 Tdr.Ld. Ager, 11 Tdr.Ld. Eng og 2 Tdr.Ld. Mose. Hartkorn 6 Tdr. 1 Skp. 2 Alb.

Gaarden har i de sidste 70 Aar haft fem forskellige Ejere.

Den nuværende Ejer har dog besiddet den i 32 Aar. Den første af de fem nævnte Ejere var efter Datiden en dygtig Jordbruger, der lod store Græsarealer opdyrke, saaledes at hele Ejendommens Agermark ved ham kom under Plov. Ved stærk Kornavl blev han en saare velhavende Mand, der i Aarene omkring 1850 kunde betale en Kavtionsforpligtelse på 32,000 Rigsdaler, uden at hans økonomiske Magt over Gaard og Drift derved led nogen Afbræk. Omkring 1864 udførte en tredje Ejer større Drænarbejder, medens den nuværende Ejer foruden at fortsætte med Dræning har borttryddet et Volddige, der i 3 Alens Bredde og 1 1/2 Alens Højde var opkastet rundt om Agermarken, og fra Aar 1893 til 1900 er Marken merglet.

Gaardens Stuehus er opført i 1865 af Grundmur, medens to Udbygninger fra omkring ved 1830 er af Egetræs Bindingsværk med en halv Stens Mur (brændte Mursten). Bredden er 13 Alen, Længden 45 Alen, Murhøjden 4 Alen og Taghøjden ca. 9 Alen. Efter gamle Folks Sigende har disse Udbygninger paa den Tid, de opførtes, været ret enestaaende i Størrelse og Omfang. Ladebygningens Indretning er uforandret, derimod har Staldbygningens Indre stadig skiftet paa Grund af det voksende Antal Kreaturer. Omkring ved 1870 var der Plads til 12 Stkr. Kreaturer. Bygningerne er brandforsikrede for 14,000 Kr.

Fra 1870 til Dato er der af Redskaber og Maskiner anskaffet: Tærskemaskine, Hakkelsesmaskine til Hestekraft. Hestekærneværk, Kaste- og Rensemaskine i Begyndelsen af Halvfjerdserne samt fra Midten af Halvfemserne Mejemaskine, amerikanske Svingpløve (Oliver), Saamaskine, Ringtromle, Sæddækker, Skrælplov, Hestedrive og Roesaamaskine, medens man i samme Tid afskaffede Skærekiste til Hakkelse samt alt Hjemmesmedet Værktøj som Spader, Skovle, Forke og Grebe, og allerede i 1860erne afskaffedes den saakaldte engelske Plov. Efter gamle Folks Sigende brugtes her i 1830erne til Tærskning en Tromle med paasatte Jærnlister. Den inderste Ende af Tromlen var fastgjort til en i Gulvet nedrammet Pæl, og med en Hest for bevægedes den i en Cirkel, naar den tærskede Kornet af. Skrælploven og Ringtromlen samt Tærskemaskinen er vel de Nyanskaffelser, der har haft størst Betydning for Driften.

Fra 1840erne vides hele Marken i enkelte Aar at have været besaaet med Korn uden Hensyn til Skifteinddeling. Fra 1860erne blev en 7 Marks Drift anlagt, der endnu benyttes, I de første 20 Aar brugtes: 1) Helbrak, 2) Rug, 3) 2-rd. Byg, 4) Blandkorn (Havre, Byg og lidt Ærter) 5) Havre, 6) og 7) Græs. Der blev almindelig kun gødet til Vintersæden, og Gødningen udbragtes efter Saatid paa den alt fra Efteraar og Vinter oppløjede 2.Aars Græsmark. - Jorden var i denne Periode ikke meget uren, idet det meste Ukrudt først blev kedeligt i de sidste Afgrøder, og da kun Agerkaal. Tidsel og især Følfod var sjældne. Af Græsser dyrkedes kun Timothe, og Rødkløveren gav, naar det var sildigmoden og derfor hjemmeavlet, gærne godt Udbytte til Høslæt, hvorimod det stod smaat til med Eftergræsning, særlig i andet Aars Græsmark - Den 11 Tdr.Ld. store Eng havde aldrig været under

Plov før i 70erne og var bevokset med Vildgræsser, mest Hvene og Mosebunke.

I det nuværende Sædskitte er der kun sket den Forandring, at Staldfoder (Blandkorn og Bælgsæd) samt Kartoffler er traadt i Stedet for Helbrak, der afskaffedes i 80erne, og saa dyrkes der nu saa vidt muligt et helt Skifte med Rodfrugt, der er gaaet ind i Stedet for Blandkorn. - Indtil 1895 dyrkedes et mindre Areal med Hør, der blev forarbejdet i Hjemmet.

Omkring 1870 bestod Besætningen som Regel af: 6 Heste, 10 Køer, 10 Stkr. Kalve og Opdræt, 1 Griseso, 8-10 Fedesvin (aarlig) og 12 Faar samt en Snes Høns. - Kreaturerne Fodring om Vinteren var for de malkende Køers Vedkommende 2-3- Pd. Havregrut samt lidt Gulerødder, medens Goldkøerne og Ungkvæger ikke fik Kraftfoder, men kun Hø og Halm. De fleste Køer Kælvede derfor om Sommeren, hvor al Besætning saa vidt muligt holdtes paa Græs, uanset Græsmængden, Vejrliget o.a. - Ved denne Tid anskaffedes et Kærneværk til Hestekraft, og da Mælkemængden var ret rigelig om Sommeren, gav dette et kendeligt Fremskridt i Smørproduktionen og Udbyttet i det hele. - For Tiden (1902) holdes her 18-20 Malkekøer og 10 Stkr. Kvier og Kalve, og Vinterfodringen er for de malkende Køers vedkommende 6-8 Pd. Oljekager og Klid samt ca. 50 Pd. Roer pr. Ko. Goldkøer og Ungkvæg faar forskellige Mængder Kraftfoder samt 25 Pd. Roer og Hø efter Behag. Om Sommeren fodres paa Stald i ca. 6 Uger. - Svinenes Antal er gennemsnitlig 25 Fedesvin aarlig samt 3 Grisesøer. - Faarhold er nu ganske ophørt.

I Halvfjerdserne var Medhjælpernes Antal: 1 Daglejer, Ugeløn 4 Kr. samt nogle Naturalier til Værdi af ca. 30 Kr. Aarlig, 1 Karl, aarlig Løn 140 Kr. samt noget Uld, 1 Halvkarl, 100 Kr. aarlig og noget Uld, medens en voksen og en yngre Pige fik henholdsvis 90 og 50 Kr. aarlig og noget Uld. - For Tiden holdes her 2 Karle, som hver faar 250 Kr. i aarlig Løn, 1 Dreng, 120 Kr. i aarlig Løn, og 2 Piger hver 140 Kr. i aarlig Løn.

Tre Byer har fra gammel Tid været denne Egn's Afsætningssteder, nemlig: Helsingør med 4 Mils Afstand, Hillerød med 2 Mils Afstand og København med 7 Mils Afstand. Især var Helsingør og København benyttet, før Nordbanen anlagdes over Hillerød. I Tredserne og først i Halvfjerdserne var Egnens Bønder som Regel til Torvs én Gang om Ugen. Deres faste Vogn belæssedes med fra 5 til 8 Tønder Korn, og var der Smør kom dette ogsaa med. Smørhandelen var dog kun almindelig om Sommeren, og da torvedes der næsten udelukkende i Helsingør hvor Prisen pr. Pd. altid var nogle Øre højere end de andre Steder. Skulde der torves i København med Flæsk eller Korn, kørtes der fra Hjemmet ved Aftenstid, og man var da i Byen ved Morgenstunden.

Undervejs var der "bedet" i en Landevejskro et Par Timer. Den næste Aften eller Nat var man hjemme igen, om alt var gaaet vel til. Kornet solgtes i Tønnevis og Flæsket efter Vægt paa Bismær; begge Dele gav Anledning til bevidste som ubevidste Fejltagelser, og Tillidsforholdet mellem Køber og Sælger stod meget vaklende.

Ovenstående er fra:

"Beskrivelse af Landbrugets Udvikling i Danmark fra 1835 indtil nutiden". Se litteraturliste.

MATR.NR. 4b

Jordlod i "Nørremosen" på ca. 17.518 m².

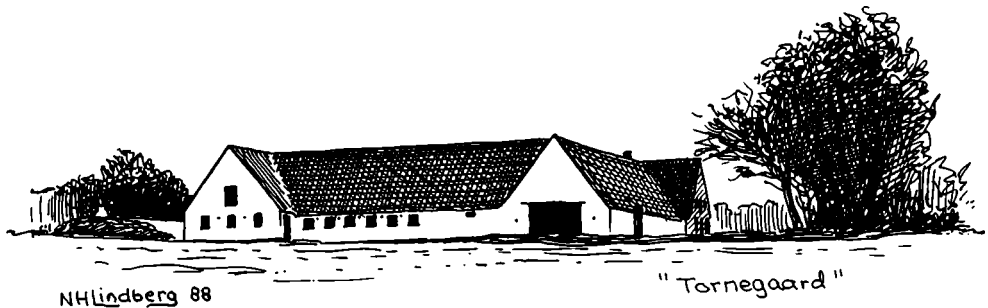
Ifølge kontrakt af 2.6.1859: "Er et på Tornegaards englod stående, og gården tilhørende hus, samt omtrent 3 1/2 tdl. af engloden bortlejet til Peder Hansen, indtil 1.5.1865..."

Lejen herfor skulle forskudsvis betales den 1.5.1864.

Huset var opført af egebindingsværk med klinede vægge og stråtag. Det var 15 alen langt, 9 1/2 alen dybt, og indrettet til een stue, et kammer, forstue, køkken og kostald. I 1859 beskrives huset som temmelig dårlig vedligeholdt.

Muligvis har der senere boet en mand ved navn Jørgen Andersen, men hvornår og hvem han er, ved jeg ikke.

Huset er nedrevet omkring 1870, og lodden er i dag ubebygget, og ejes af "Tornegaard". Den forpagtes i dag af "Tranegaard".

MATR.NR. 4c

Del af det fællesareal, der blev udskiftet i 1792, hvorved "Tornegaard" fik dette overdrevsland. Lodden udstykkes inden 1860 (muligvis 1819), og ejerforholdene er således:

Inden 1860 Jens Rasmussen, som sælger det til Jens Jørgensen. I 1861 overtager Ole Olsen 4c (senere 6b), og i 1865 får Laurits Jensen skøde, og 4 år senere køber Jens Olsen det. Han havde på det tidspunkt 18a, og de to matrikler slås sammen, og ejerforholdene følger herefter 18a.

MATR.NR. 4d

Jordlod ved Bukkarbakke, der ved skøde af 7.8.1906, fra Peder Nielsen "Tornegaard" bliver opkøbt af ungkarl Johan Frederik Olsen. Han

køber endvidere 3c og 18a i 1915, men sælger begge matrikler i 1941 til teglværksejer B. Kronshage. Han slår dem sammen under 3c, og 4d udgår i 1945 af matriklen.

Jordstykket ejes, i lighed med 4c, af Ellen Friis Møller, "Slettegaard", og er begge en del af Helsingø Campingplads.

MATR.NR. 4e

Oversigtsservitut ved jernbanen i Laugø By, på 170 m², udstykket fra matr.nr. 4a i 1926, og tilhører denne.

MATR.NR. 4f

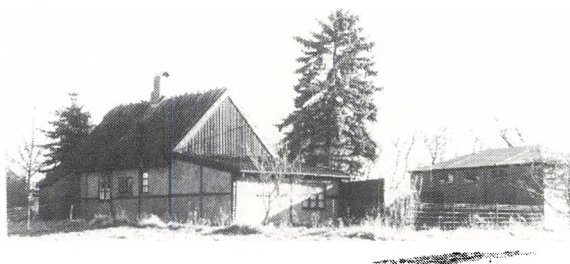
Ligesom ovenstående, udstykket i 1938, og med et areal på 12 m².

MATR.NR. 4g

Lille jordlod ved Helsingø Teglværk, på 383 m², udstykket fra matr. nr. 4c i 1939, og tilhører i dag matr.nr. 5c (?).

MATR. NR .

4h

Belligende: Bukkarvej 8

Areal: ca. 503 m²

Ejer: Aage V. Myrvold

Ejerforholdene følger matr.nr. 4c indtil den 3.2.1945, hvor teglværksejer B. Kronshage frastykker den. I 1947 køber P.A. Steen Sørensen huset, men han dør vist inden overtagelsen, så enken Ellen Steen Sørensen overtager det. I 1955 skriver Elvira Ulfgaard betinget skøde, og 4 år senere skrives endeligt skøde. Marketingschef Carsten P. Jensen får lyst skøde i 1964, og i 1970 køber pastor Ejner Johannes Peter Hansen huset. Han kom senere til at hedde Thalizer, og sælger 4h, til Kristi Menighedsråd i Frederiksværk i 1972. Den 1.7.1984 overtager Aage V. Myrvold huset, og han har det stadig.

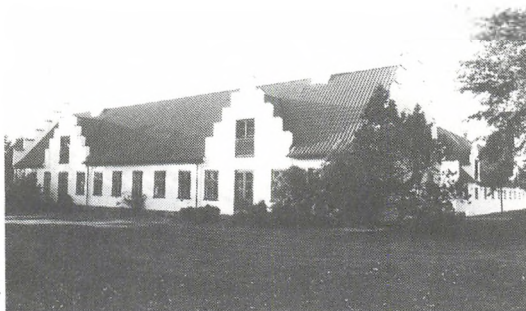
Ifølge skøde fra 1861, var parcellen allerede dengang bebygget, så huset er antagelig fra sidst i 1850-erne.

I 1920-erne boede teglbrænder Pedersen i huset, og senere - indtil 1984 var det beboet af Gerda Hansen.

Beliggende: Laugøvej 17

Areal: 621.073 m²

Ejer: Jørgen Henning Rasmussen

Tilhørende matr.nr. 38b, 38d, 41, 6a og 7c. De sidste 2 matr.nr. udgår i 1972.

"Tranegaard" blev ved U.F. 1788 udset til at blive liggende i byen, og lodden blev udlagt i Helsing- og Slette vangene. Den fik et tilliggende på 46 6/14 tdl., og fik yderligere udlagt en lod i enghaven på "Krogenge" og "Kildeenge" på ialt 5 13/14 tdl.

Ved denne udskiftningsforretning får Niels Larsen tildelt denne ejendom, som han tidligere havde fæstet. Han er født ca. 1749, og g.m. Mette Olsdatter, født ca. 1742.

Den 28.1.1796 får han Arvefæste- og skødebrev på "Tranegaard". Hans søn Lars Nielsen overtager ejendommen i 1813. Han er født ca. 1772, og g.m. Kirsten Nielsdatter, født ca. 1787. I 1852 overtager deres søn Niels Larsen gården. Han er født ca. 1820, og g.m. Margrethe Andersen, født ca. 1827 i Vejby, og de har den indtil 1.7.1890, hvor sønnen Lars Nielsen overtager den. Han er født 1864 (d. 1938), og g.m. Hanne Laura Jensen, født 1862 i Tibirke.

Da Lars Nielsen dør, overtager enken "Tranegaard" ved skifteudskrift af 3.9.1941. Samme dato overtager konsulent Niels Albert Nielsen den. Han er født på ejendommen i 1891 (d. 1955), og gifter sig med Karen Ingeborg Kristensen. Imidlertid bliver de skilt, og N.A. Nielsen gifter sig senere med pianist Gerda Kirkeskov Nielsen. Da N.A. Nielsen dør, får enken lyst adkomst til ejendommen den 22.7.1955. Enken gifter sig med Aage Foerlev, og den 1.6.1960 køber salgschef Per Frigast Larsen "Tranegaard". Godt 2 år senere, den 14.12.1962 får advokat Robert Mikkelsen, Fredensborg skøde på den. Rådgivende ingeniør Dines Jørgensen, g.m. Tove Jørgensen, køber ejendommen den 1.11.1964. Han havde forinden købt "Snæverødgaard", og sælger den 20.10.1967 "Tranegaard" til malermester Jørgen H. Rasmussen, født 1930, og g.m. Jeanne Magnussen, født 1940. De har den stadig.

Under gammelskat hørte matr.nr. 21 "Tranehuset", under "Tranegaard". Dette husmandslod ligger i nærheden af "Tranemosen" i Laugø Huse, og om det er denne mose der har givet navn til "Tranegaard", er vel sandsynlig.

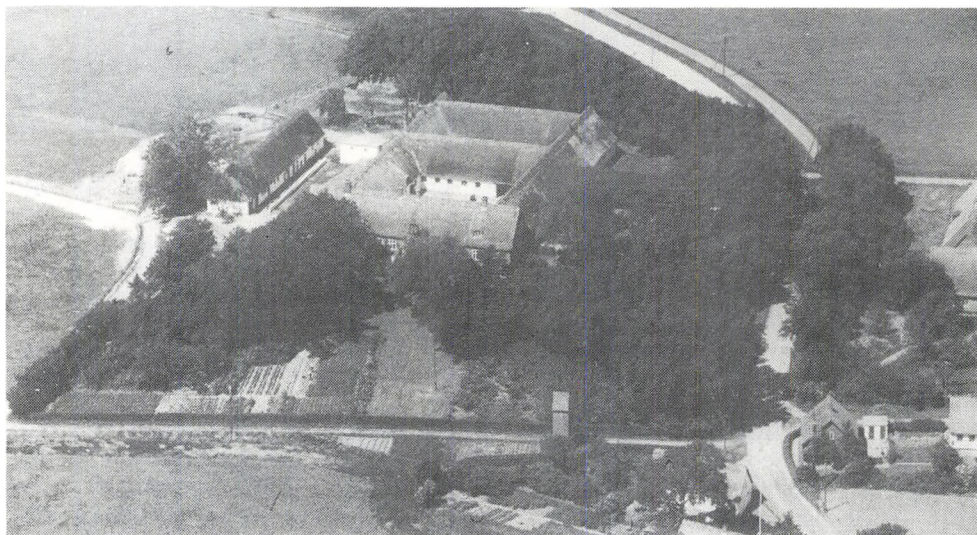
Ejendommen er opført inden 1782/83, og den ligger i dag på sin oprindelige plads. Dengang var den 3-længet, men er siden blevet opbygget som 4-længet, men med en bygning på tværs, således at den fremtræder som en dobbeltgaard. Da Vesterkildegaards jorde inddrages under "Tranegaard", flytter man en bygning over til "Tranegaard", og denne

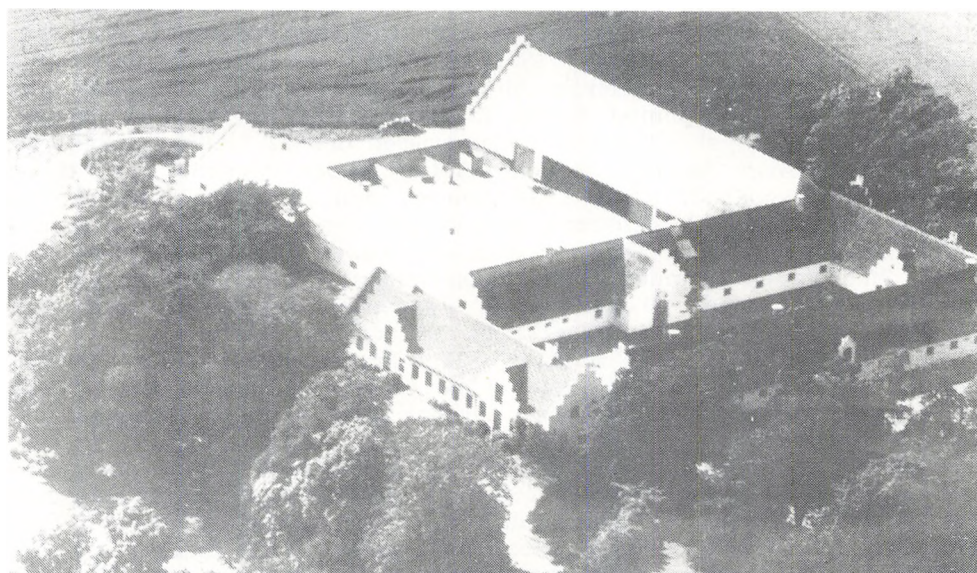
bygning ses på det ældre foto tv. i billedet.

Denne længe blev senere nedrevet. Længen der lå på tværs og delte gården med 2 gårdspladser, blev nedrevet omkring 1970, stakladen ca. 2 år senere. Gården er total renoveret med nye stalde, lade og maskinhus, af nuværende ejer.

"Tranegaard" har i dag en besætning på ca. 75 anguskøer, og et tilsvarende antal ungkreaturer/kalve, 5 jydse heste, samt grise under forsøg fra Novo.

"Tranegaard" ca. 1946 - forinden 1985

"Tranegaard" høst 1988. På mejetærsker Ove Jensen, og på traktor Jens Aage Hansen "Ladefoged".

Konsulent N.A.Nielsen "Tranegaard" ser på kør på "Guldmosegaard" ca. 1926. Im. ses Lars Petersen, og th. ses sønnen Knud Petersen nuværende "Bøgeskovgaard".

Omgang på "Tranegaard" ca. 1930 - foto: Martin Hansen

Sådan blev 2 ejendomme sammenlagt.

Kronborg vestre Birk

Helsingø d. 29. Marts 1867

Frederiksborg Amt har under 21. d.M. meddelt mig Indenrigsministeriets skrivelse af 11. f.M., således lydende:

Ved Bevilling ad mandatum af D.D. er det tilladt, at Niels Larsen må sammenlægge sine Gårde Matr. No. 6a og 22 i Laugø By og Helsingø Sogn, Frederiksborg Amt, af Hartkorn 6 Td. 2 Skp. Fdk. 3/4 Alb. og Gammelskat 35 Rd. 58 Sk. og Matr. No. 5a og 21 sammesteds af Hartkorn 6 Td. 4 Skp. 2 Fdk. 1 3/4 Alb. og Gammelskat 37 Rd. 45 S. og drive deres Jorder under een samlet Brug på Vilkår 1. at det inden 2 års Forløb for Amtmanden bevises, at der i den ene Gårds Sted er indrettet et Huus, som er tillagt i det Mindste 1 1/2 Td. Land til Taxt 24, samt forsynet med Beboer, og derefter bliver bestandig således at vedligeholde, hvorom bemeldte Embedsmand på fornævnte Eiers Bekostning vil have at foranstalte fornøden Antagelse tilført Skjøde og Pante - Protocollen, og 2, at de kongelige Skatter og Rettigheder såvelsom Pantehaverens og alle Andres Rettigheder bliver ved denne Forandring aldeles uforkrænkede.

Hvilket herved tjenstligen tilmeldes Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og Foranstaltning i Henseende til det Betingede Huus og videre Bekjendtgjørelse såvel for vedkommende Sognepræst til Iagttagelse ved hans årlige Indberetninger om nedlagte Gårde.

Ministeriet har derfor approberet Udstykningen af den sammenlagte Gårds Jorder af

	Hartkorn				Gammelskat	
i 2 Parceller	12 Td.	7 Skp.	0 Fdk.	2 1/2 Alb.	73 Rdl. 7 S.	
Matr.No 6a	5 -	6 -	0 Fdk.	1 3/4 -	(	
- - 22 Hoved	0 -	2 -	1 -	2 1/4 -	(	
- - 5a parcel	6 -	2 -	0 -	1 1/2 -	71 -	68 -
- - 21	0 -	2 -	2 -	1/4 -	(	
- - 6c solgt til Jens Christoffern til Forening med Matr. No. 7m	0 -	1 -	3 -	2 3/4 -	1 -	35 -

Det tilføjes, at det Matr.No. 6a påhvilende Vederlag for Præstetiende, Qvæg- og Småredselstienden herunder indbefattet, af 1 Td. 7 Skp. 2 Fdk. af hver af Kornsorterne Rug og Byg og i Penge 96 S. bliver at fordele således:

Matr.No. 6a 1.6. 3 1/2 92
 - - 6c 0.0. 2 1/2 4

Kortet over Matr.No. 6c er blevet attesteret og udsendt til Kronborg Amtsstue til Indløsning af J. Christoffersen med 48 S.

Hvilket Hr. Sognefoged anmodes om at ville meddele Pågjældende. 1. Bilag, som herlagt følger, anmodes De om at ville indhændige vedkommende.

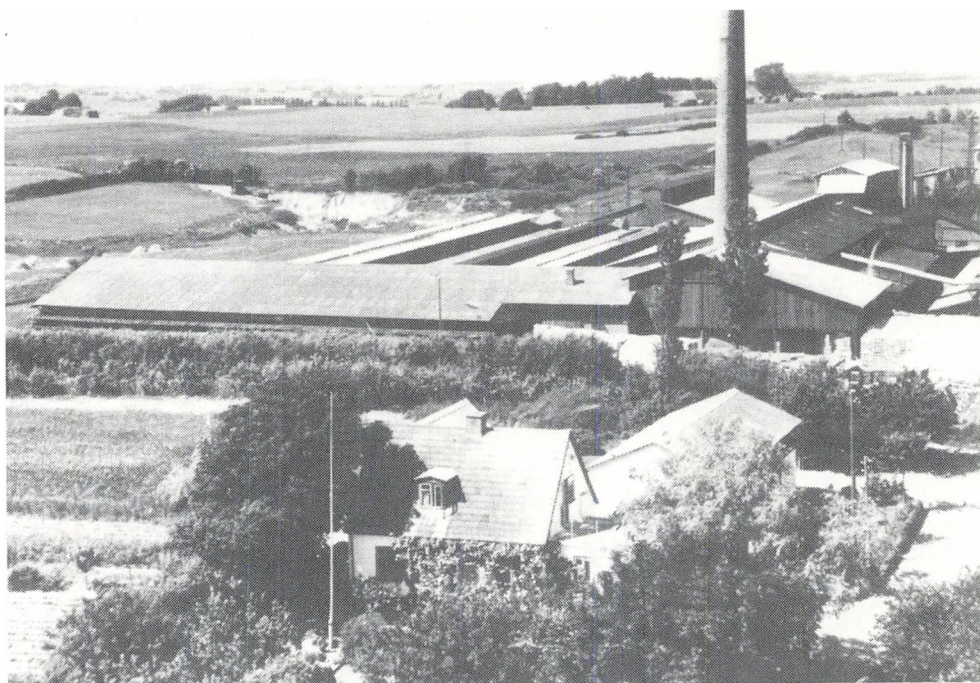
Til

P. Petersen

Hr. Sognefoged Ole Jensen Helsingø.

Traktor på "Tranegaard" ca. 1930 - foto: Martin Hansen

Helsingør Teglværk ca. 1950/52, nederst i billedet ses 6b.

MATR.NR. 5b

Smalt jordstykke på ca. 1.304 m², som er frastykket "Tranegaard", da Laugøvej blev ændret til at gå mellem "Tranegaard" og "Tornegaard". Den gik tidligere vest om "Tranegaard", og jordstykket tilhører i dag "Tornegaard".

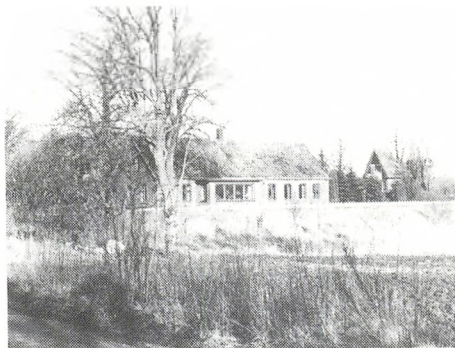
MATR. NR.

5c

Beliggende: Valbyvej 29

Areal: ca. 30.835 m²

Ejer: ApS Ejendomsselskabet
matr.nr. 5c Laugø by, Helsingø

Oprindeligt en del af det fællesareal som i 1792 blev udskiftet. Herved får Tranegaarden dette jordstykke som overdrevslod.

Den 30.3.1899 sælger Lars Larsen det til Interessantselskabet "Helsingø Teglværk", og det er bl.a. bønderne i Laugø, der danner dette I/S. Teglværket bliver opført omkring 1900, og lejer endvidere et jordstykke på 3 skp.l.d. for en 50-årig periode til gravning af sand af Ole Olsen (6b). Der bliver betalt 300 kroner een gang for alle, i leje for jordstykket, og papirerne underskrives af bestyrelsen for Interessantselskabet "Helsingø Teglværk" v/gårdejer Lars Nielsen af Laugø, Lars Larsen af Valby og Peter Jensen af Ørby. Denne lejekontrakt blev underskrevet i 1898 og læst året efter. Imidlertid udslettes det allerede 10.12.1906 af tingbogen, hvor det var underskrevet af bl.a. formanden for Helsingø Teglværk I/S, R. Christensen.

Imidlertid er det ikke det rette tidspunkt, at bygge teglværk på, og de kan da heller ikke klare betalingerne, og ender på tvangsauktion. Ingeniør Iwan Wulff overtager det den 5.7.1912, og han har det i 6 år, indtil Aktieselskabet "Tegl" køber det sammen med matr. nr. 12 e og 8e i 1918. Heller ikke dette går godt, og teglværket må atter på tvangsauktion.

Det var en svær tid at drive teglværk på, der var afmatning i byggeriet, og problemerne afspejles i følgende skrivelse til samtlige by/og sogneråd fra Frederiksborg Amt i 1918.

I den hedder det, at indenrigsministeriets Arbejdsudvalg har tilskrevet Amtet således:

"I den i Afskrift vedlagte skrivelse af 5. d.m. (feb. 1918), har Teglværksforeningen af 1893, og Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker, henledt Udvalgets Opmærksomhed paa, at de under Foreningerne hørende Virksomheder som Følge af den ringe Byggevirksomhed efterhaanden har oparbejdet saa store Lagre, at der er Fare for, at Virksomhederne i nær Fremtid bliver nødt til at standse, hvorved Arbejdsløsheden yderligere vil blive forøget.

Foreningerne henstiller derfor, at Staten og Kommunerne til planlagte Byggeføretagender, og eventuelt også til fremtidige Foretagender, som endnu ikke er besluttede, aftager betydelige Partier af Mursten og Tagsten m.m.

Under henvisning til foranstående tillader Udvalget sig herved, at anmode Amtet om at ville rette Opfordring til Kommunalbestyrelserne i Amtet, om i hvert Fald til Planlagte Arbejder, at aftage saa store Par-

tier af de omhandlede Bygningsmaterialer som muligt...."

Man havde tidligere sagt, at en af problemerne for teglværket havde været, at stenene var for ringe. Dette skulle begrundes i, at de omkringliggende teglværker fik ansat en bestyrer der nærmest saboterede produktionen.

Dette argument har sikkert ikke været sandt, men "kun" en dårlig undskyldning.

På den efterfølgende auktion køber Bernhard Kronshage teglværket den 24.3.1924, for ca. 37.000 kr. incl. "Teglværksgaarden" (8e). Han er g.m. Thomassine Kronshage, og han fører teglværket videre. De havde flere spand heste, og kørte mange sten til bl.a. Tisvilde, ad den nu nedlagte teglværksvej over Bøgeskovgaards jorde. Ligeledes blev der sendt mange sten fra Helsing Station.

Ovennævnte teglværksvej var tidligere kun en mindre markvej, som Bøgeskovgaards ejer brugte, når der blev kørt til og fra gårdens overdrevslov ved Valby Hegn (matr.nr. 2c).

Teglværket får i 1898 færdselsret på denne vej, og de forpligter sig herved alene til at vedligeholde den. De ønsker ligeledes at udvide vejen til 10 alen, over Bøgeskovgaards jorde, og ca. 12 1/2 alen på det sidste stykke. For denne ret betalte værket til proprietær Rasmussen "Bøgeskovgaard" samme år 411 kroner og 48 øre.

Flere har fortalt mig, at Teglværket til tider håndhævede deres eneret til denne vej, ret håndfast, kun "Bøgeskovgaard" havde sammen med værket ret til at benytte pågældende vej, og ikke få gange er "fremmede bønder", uden ærinde til Teglværket, blevet sendt tilbage.

Dengang var der ingen vej fra Laugøvej/Skolegade til Bukkarbakke, og det kunne betyde, at man så måtte køre den lange omvej gennem Helsing eller over Laugø By ad nuværende Laugø Gade.

Der blev gravet meget ler omkring teglværket, hvilket de dybe vandhuller idag er et tydeligt bevis på. Men senere blev det nødvendigt også at hente ler i Laugø Huse (matr.nr. 25a).

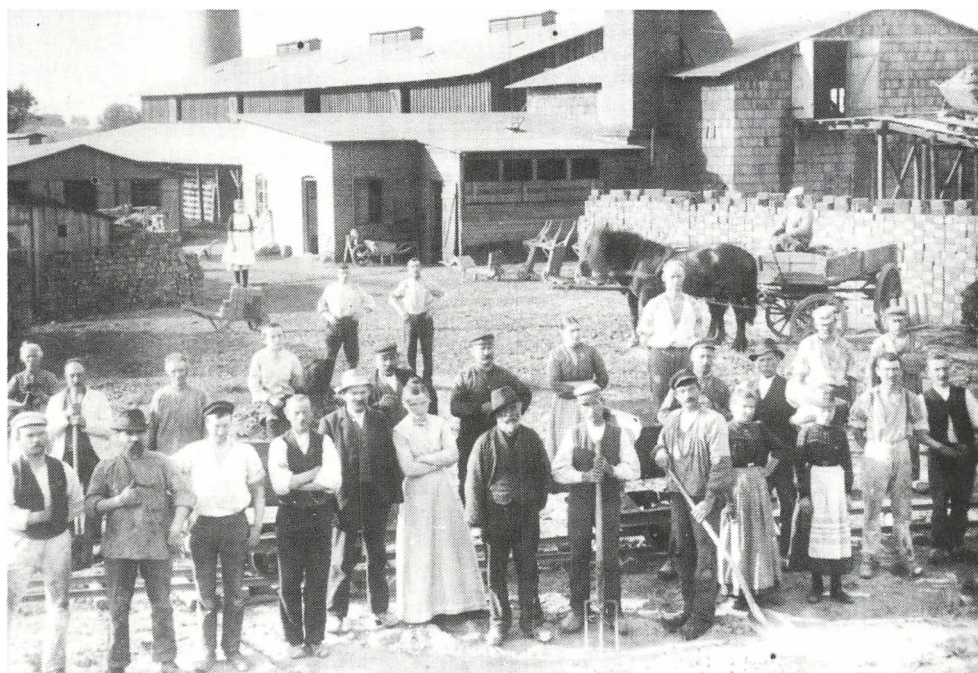
Teglværket blev i 1960-erne moderniseret, med det resultat, at produktionen blev mindre end før. Det var naturligvis det modsatte, man havde forventet, men det ender med, at B. Kronshage må sælge. Han førte vist retssager, lang tid efter salget, mod dem der havde leveret maskineriet, men fik vist intet ud af det.

Den 5.4.1968 køber murermester Niels Kvisgaard det. Han frastykker hele teglværket (5c) i 1971, og det købes af Poul Erik Pedersen, og broderen Svend Pedersen.

Ved skøde af 22.8.1984 bliver der oprettet et anpartsselskab med navnet: "Ejendomsselskabet matr.nr. 5c Laugø By Helsing", hvorved Svend Pedersen blev købt ud. Det ejer i dag teglværket, og der drives i dag glasfiber- og autoværksted m.m. på stedet.

Helsingør Teglværk under opførelse ca. 1900

Helsingør Teglværk ca. 1910

MATR. NR .

5d

Beliggende: Valbyvej 20

Areal: ca. 1.779 m2

Ejer: Tage Bodilsen

En del af den gamle tørvelod fra Tranegaarden. Den 30.4.1927 udstykes det, og nogle måneder senere får Emil Hansen, kaldet "Stauning", skøde på matr.nr. 5d.

Han fik oprindelig grunden for til gengæld at tærse på Tranegaarden, og han bygger huset. Men der var vist nogle problemer, om de ydelser der blev ydet, nu også svarede til de 500 kroner, som var prisen for grunden.

I 1939 køber Hartvig Ejvind Leo Valdemar Jensen, Valbyvej 20, og 5 år senere overtager statshusmand Christian Nielsen det. Den 18.12.1953 overtager parcellist Andreas Müller det, og 5 år senere køber Gunner Bengtson 5d, og Müller køber 13b og flytter dertil.

I 1959 overtager Henry Hansen huset, og 5 år senere er det forpagter Jens Kildahl der køber det.

Den 1.5.1969 sælger han det til stuttermester Finn Nielsen, men allerede året efter køber John Marcussen huset. Sparekassen SDS overtager det 5 år senere, og sælger det videre samme år til repræsentant Anton Bech Christensen.

Den 18.5.1976 får Tage Bodilsen og Bente Johannesen skødet på ejendommen, og den 17.10.1986 bliver Tage Bodilsen ene-ejer, og han har stadig ejendommen.

Huset er bygget ca. 1927 og ombygget i 1965.

MATR.NR. 5e

Jordlod ved Teglværket på ca. 2790 m2, som blev udstykket i 1929 fra matr.nr. 5d. Lodden købes af Vilhelm Jensen, som også havde 3 d, og arealet er i dag inddraget under dette nr.

Ejendommen var beliggende syd for Kurrebrovej, skråt overfor Laugø Smedie. Der findes idag ingen bebyggelse, hvor gården oprindeligt lå, og gårdspladsen tilhører i dag "Drisdalgaard" (3a), medens jorden på ca. 293.313 m² tilhører "Tranegaard" (5a).

Lodden blev ved udskiftningsforretningen af 1788, udlagt i "Helsing Vangen" og var på 47 9/14 tdl. Herudover fik den tildelt en lod i Eng-haven på "Krogengene" og "Kildebakke Agre" på 6 13/14 tdl.

Under gammelskat hørte matr.nr. 22 "Trættelsbakkehus" ind under "Vesterkildegaard".

Gården blev udset til at blive liggende i byen uden udflytning, og blev tildelt Niels Nielsen. Han er født ca. 1762, og g.m. Kirsten Nielsen født ca. 1755.

Den 28.1.1800 får han Arvefæste- og skødebrev. Sønnen Søren Nielsen overtager "Vesterkildegaard" den 20.10.1819. Imidlertid sælger han den videre 6 år senere, til Jørgen Jeppesen eller Ibsen. Han har "Tornegaard" (4a), og driver de 2 ejendomme sammen i 33 år. Her overtager sønnen Jørgen Jørgensen "Vesterkildegaard" sammen med "Tornegaard". Imidlertid bliver begge ejendomme solgt ved tvangsauktion den 1.5.1864. De købes af tømrermester H.J. Hartmann, som selv beholder "Tornegaard", og året efter sælger han "Vesterkildegaard" til Niels Larsen, "Tranegaard". Herefter følger ejerforholdene denne ejendom.

Dog frastykes gårdsplads og have 2 år senere, under matr.nr. 6c. Det købes i 1867 af Jens Christoffersen fra "Birkebjerggaard" (7a), som gennem længere tid havde dyrket jordstykket.

I 1972 udgår 6a af matriklen, og inddrages under 5a.

"Vesterkildegaard" var oprindeligt en dobbeltgaard, der var sammenbygget med "Birkehøjgaard".

Ved udskiftningen blev de opdelt i 2 selvstændige brug. "Birkehøjgaard" udflyttede, hvorimod "Vesterkildegaard" blev liggende i byen. Bygningerne var opført inden 1782/83, og blev nedrevet inden 1859. En af bygningerne blev flyttet over på "Tranegaard", hvor den blev opbygget mod vest. Den ses til venstre på det ældre billede af "Tranegaard".

Navnet Vesterkilde, stammer fra den kilde der lå vest for gården. Der er på stedet plantet en lille lund, af den nuværende ejer.

Der blev hentet vand fra kilden langt op i dette århundrede.

MATR. NR.

6b

Beliggende: Valbyvej 24

Areal: ca. 32.963 m²

Ejer: Henning Andersen

Oprindelig en del af det fællesareal, der bliver udskiftet i 1792, hvorved "Vesterkildegaard" fik dette overdrevslod.

I 1823 bliver der oprettet en købekontrakt, mellem denne gårds ejer Søren Nielsen, og Lars Nielsen. Jeg formoder, at Lars Nielsen er Trænegaards ejer, da han ejer jorden, der støder op til denne lod.

Året efter køber Lars Nielsen matr.nr. 6b. Hans enke sælger det i juli 1848 til Morten Larsen. Han opretter i 1862 en købekontrakt med Niels Peter Petersen, og også han opretter en købekontrakt samme år til hjulmand Anders Larsen. Atter laves en købekontrakt, året efter, med Jørgen Sørensen.

Imidlertid køber han den 12.12.1865 matr.nr. 6b af, Morten Larsen, men han har den kun knapt et år. Han sælger den til parcellist Ole Olsen, som tidligere havde matr.nr. 4c.

Den 8.5.1905 får teglbrænder Jørgen Andersen skøde på ejendommen. Han er g.m. Laura Marie Andersen. Hun dør ca. 10 år senere. Jørgen Andersen køber i 1910 matr.nr. 7c, af Peder A. Pedersen, Mønge, som lige havde overtaget "Birkebjerggaard" (7a), og denne tørvelod frastykkes.

Da Jørgen Andersen dør i 1948, overtager arvingerne ejendommen, og barnebarnet Hans Henning Andersen køber 6b, den 11.3.1948. Han er g.m. Thekla Andersen, og de driver i dag ejendommen som gartneri/planteskole.

Ejendommen er bygget ca. 1865, og der er opført nyt stuehus ca. 1905.

Valbyvej 24 ca. 1910. tv. Jørgen Andersen's kone, Laura Marie Larsen, Nelly, Jørgen Andersen med sønnen Henry.

Valbyvej 24. Ca. 1936 høet køres hjem, fv. Laurits Jeppesen, Helsingørge med sønnen Børge, samt Jørgen Andersen - foto: H. Andersen.

Valbyvej 24 ca. 1948/49

MATR.NR. 6c

Beliggende syd for Kurrebrovej, med et tilliggende på 7.964 m². På denne lod lå bygningerne til "Vesterkildegaard". Imidlertid bliver denne ejendom opkøbt af "Tornegaard" i 1825, og ender sammen med denne på tvangsauktion i 1864. Året efter opkøbes "Vesterkildegaard" af Tranegaards ejer, og i 1867 frastykkes matr.nr. 6c. Ejer af "Birkebjerggaard", Jens Christoffersen, køber herefter gårdsplads og have, og jorden sammenlægges med hans ejendom. Senere følger 6c, matr.nr. 7b, indtil slagtermester Arne E. Rasmussen frastykker hele Sommerhøjs jordtilliggende til "Drisdalgaard" i 1981. Denne jord, bestod udover 6c desuden af 7f, 7h, 7m, 44a og 44b, og de drives i dag sammen med 3a. Bygningerne blev fjernet inden 1859, og mindst en af bygningerne blev opkøbt af Tranegaards ejer, og flyttet dertil. Denne bygning ses til venstre på det ældre billede af "Tranegaard".

MATR . NR .

6d

Beliggende: Laugøvej 12

Areal: 1.084 m²

Ejer: Arne og Jytte Sørensen

Jordstykket frastykkes Vesterkildegaards jord, og består af et mindre stykke herfra. Det er sammenlagt med matr.nr. 38a - se denne.

Der bliver i 1906 foretaget mageskifte mellem Lars Nielsen, "Tranegaard" og smed Niels Mathiasen, 38a, hvorved smeden får 6d medens Lars Nielsen får 38b.

Hver jordlod blev vurderet til 100 kroner, og L. Nielsen måtte betale alle omkostningerne, der var forbundet med handelen.

Matr.nr. 6d følger nr. 38a indtil den 28.9.1977, hvor 38a udgår af matriklen, og hovednummeret bliver herfter 6d.

Det er, smed Jørgen Laurits Nielsen, der har ejendommen, og da han dør i 1980, får enken Ellen F. Nielsen adkomst til den.

Hun frastykker den 26.3.1980 Laugø Smedie (6e), og matr.nr. 6d købes den 1.7.1981 af skoleklubleder Arne Sørensen, født 1948 i Silkeborg, og g.m. Jytte Christiansen, født 1949 i Kolding, og de har stadig ejendommen.

Den gamle købmandsbutik blev rykket ned i 1984, og huset blev samtidig ombygget.

MATR. NR.

6e

"LAUGØ SMEDIE"

Beliggende: Laugø Byvej 2

Areal: 921 m²

Ejer: Helsing Kommune

Blev udstykket fra matr.nr. 6d, af Ellen F. Nielsen, den 26.3.1980, og købt af Helsing Kommune for kr. 205.000, hvoraf kr. 5.000 var løstøre.

Laugø Smedie drives i dag som arbejdende museum under Helsing Kommunes Lokalhistoriske Arkiv, i lighed med Ramløse Mølle.

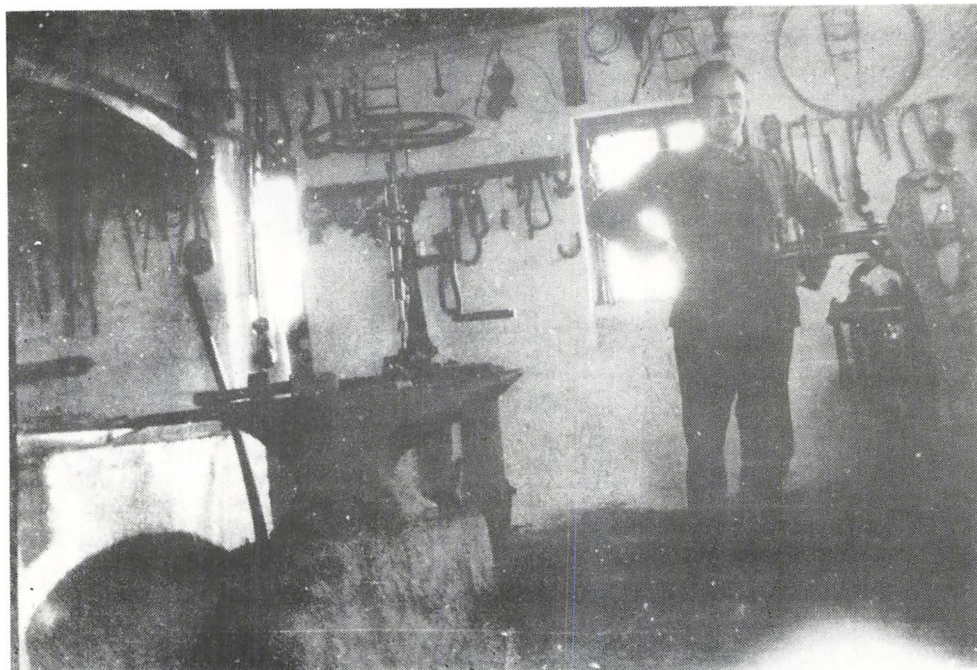
Ejerforholdet følger først matr.nr. 38 og senere 6d.

tv. Laugø Smedie omkring 1926, fra v. Aksel Pedersen, Ejner fra Laugø Bro, Alfred Christensen

Forneden smedemester Laurits Nielsen

*Smedemester Laurits Nielsen i Laugø Smedie ca. 1926
inden ombygningen. foto: Martin Hansen*

Laugø Smedie ca. 1910

Laugø Smedie - det arbejdende museum.

"De gamle smede" - fv. Erik Jørgensen, Verner Christiansen, Kaj Pedersen og Erling Hansen.

MATR. NR .

"BIRKEBJERGGAARD"

7a

Beliggende: Laugøvej 11

Areal: ca. 164.731 m²

Ejer: Hartvig Olsen

Ejendommen blev ved U.F. 1788 udset til, at blive liggende i Laugø By uden udflytning. Dengang kaldte man lodden for "Helsingelodden", og den blev da også udlagt i "Helsingevangen", og fik en størrelse på 45 6/14 tdl. Herudover blev der udlagt en lod i enghaven på "Eg-holms Enge", "Krog Enge" og "Kilde Enge" på 6 12/14 tdl. Under gammelskat hørte matr.nr. 23, "Grønkildehus" ind under denne ejendom.

Ved samme U.F. nævnes Lars Svendsen som gårdmand og indeboer på "Helsingelodden". Han er tilsyneladende fæstebonde på denne gård, og g.m. Maren Nielsdatter. De er født h.h.v. ca. 1727 og 1732, og i 1787 havde de børnene Maren på 18 og Ellen på 15 år.

De rejser imidlertid, og der kommer en ny fæster på "Birkebjerggaard" ved navn Christoffer Larsen. Han er g.m. Maren Larsdatter, født ca. 1770. De havde ejendommen i fæste i 1794, og fik 9 børn.

Imidlertid er det den tidligere fæster på "Drisdalgaard", Lars Jensen, der får Arvefæste- og skødebrev på "Birkebjerggaard" den 28.1.1800. Han er født ca. 1746, og g.m. Johanne Pedersdatter, født ca. 1751. De havde sønnerne, Børge født ca. 1780, og Jens født ca. 1785.

Den ældste søn, Børge Larsen, overtager ejendommen i 1805. Han er g.m. Marie Larsdatter. Imidlertid dør han, og der bliver lavet en påtegning på skødet, hvorved Truels Jørgensen "Drisdalgaard", får adgang til "Birkebjerggaard", idet han gifter sig med Børge Larsens enke.

Tilsyneladende bor tidligere nævnte, Christoffer Larsen, stadig på ejendommen, for i 1825 kaldes ejendommen stadig Christoffer Larsens. Han er syg på dette tidspunkt, og jeg antager, at det er ham, eller hans ældste søn Jens Christoffersen, der driver ejendommen.

I 1842 får Jens Christoffersen skøde på "Birkebjerggaard". Han er født ca. 1803, og g.m. Karen Larsdatter, født ca. 1817. Hun er datter af Lars Nielsen, "Tranegaard" i Laugø.

Han flytter i 1860 "Birkebjerggaard" fra sin oprindelige plads, til det sted den ligger i dag.

Han sælger ejendommen i 1874 til svigersønnen Niels Christensen, g.m. Maren Jensdatter. De kom vist fra Kagerup, men havde vist tidligere haft halvdelen af "Grønhøjgaard" (13a).

Da Jens Christoffersen afhænder ejendommen, laver han et gavebrev med bl.a. følgende tekst:

"Han skænker til sin datter Karen Jensdatter, i ægteskab med Niels

Christensen af Laugø, deres fælles børn - for tiden tre, og dem som senere måtte fødes - disse forældre i deres ægteskab den kapital på 32.000 kroner til lige deling mellem bemeldtes børn...."

Ved samme lejlighed overdrager han sin ejendom "Birkebjerggaard" samt andre matr.nr. til sin svigersøn Niels Christensen.

På dette gavebrev har Kronborg Vestre Birketing imidlertid gjort følgende nota:

"Det paabemeldte Adkomstdokument paa den under No 1 anførte Eiendom består af A) at Christoffer Larsen og Hustru Maren Larsdatter under Paaberaabelse af Dr. "13 Mai 1799" oprettet Testament, hvorefter disse Ægtefællers søn Jens Christoffersen, skulle ved den længstlevendes Død overtage deres Arvefæstegaard, hvis navn er opgivet at være Drisdal, mod at udrede en Sum af 900 Rdl. til hans Medarvinger. For 200 Rdl. af denne Sum indeholder Dokumentet ingen Kvittering og de Kvitteringer, som ere givne for andre 200 Rdl. af summen, ses ikke at være meddelt af rette Vedkommende. Fornævnte Christoffer Larsen har ikke havt tinglæst Adkomst til "Birkebjerggaard".

Af samtlige de pantsatte Eiendomme svares til Statskassen aarlige Arvefæsteafgifter og Reconition ved hvert Eierskifte. Af Parcelen Matr. No 6c, der i forening med Gaarden Matr.No 6a er behæftet med Pante-gjæld og Undertag, svares Vederlag for mindre Byrder til Eieren af Matr.No 5a og 6a i Laugø....."

Når man ser betalingerne igennem fra dette gavebrev, ser man, at ovennævnte Niels Christensen, g.m. Maren Jensdatter ikke "kun" får 3 børn, som da gavebrevet blev udfærdiget, men de får 8 børn. Den ene af sønnerne, Jens Carl Nicolai Christensen, bliver efter faderens død, gårdbestyrer på "Birkebjerggaard".

Jens Christoffersens enke har ejendommen fra 1891, og i 1904 sælger enken og lavværge Christian Nielsen den til ungarl Hans Martin Jensen fra Mønge.

Han dør i 1909, og Bendte Hanne Marie Petersen, født Jensen, og g.m. Peter Albrecht Petersen, "Sommerhøjgaard" i Mønge, arver den (se desuden "Lille Sommerhøj" i Laugø 7b). De sælger ejendommen den 21.12.1909 til sognefogedens søn i Tjæreby, Johan Nielsen. Imidlertid har direktør Peter Chr. Christensen, Helsingø haft den mellem disse 2 ejere, dog uden at få tinglyst skøde på den.

Johan Nielsen er g.m. Abelone Kirstine Petersen. De havde 2 børn, en pige og en dreng. Johan Nielsen dør, og enken sælger den 8.1.1918 ejendommen.

Drengen Sylvest Nielsen døde som 13-årig, 2 dage før moderen Abelone K. Nielsen døde. Begge af tuberkulose. Datteren Esther, som dengang var 16 år, flyttede til bedsteforældrene - sognefoged Hans Nielsen i Tjæreby. Her havde familien boet efter salget af "Birkebjerggaard" til Martin Emil Christensen, født 1875, og g.m. Ellen Christensen født 1881. Han er søn af den tidligere ejer, Niels Christensen. Den 9.9.1925 sælges "Birkebjerggaard" til Laurits Petersen, gift med Hansigne. Imidlertid kunne de ikke klare bedriften, så de måtte sælge den.

Den 14.3.1938 køber Peder Møller, født 1899 (d. 1967) "Birkebjerggaard". Han er g.m. Else Stender Nielsen, født 1903. De frastykker et jordstykke fra denne ejendom, og bygger et nyt hus på dette jordstykke (matr.nr. 7k).

"Birkebjerggaard" købes den 1.10.1966 af Hartvig Olsen, født 1917. Han er g.m. Ketty Olsen, født 1928, og de har stadig ejendommen.

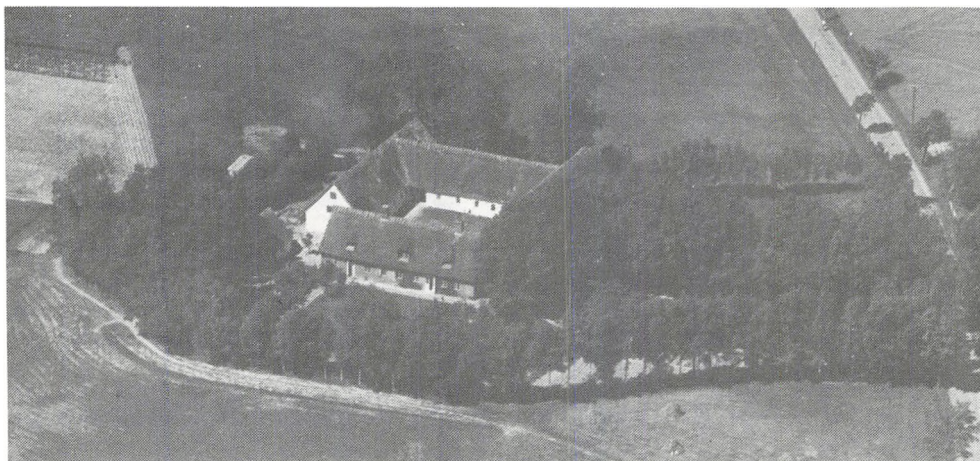
De kom fra en ejendom i Gl. Ullerød (senere Møllevej), hvor Hartvig Olsen havde overtaget forældrenes ejendom. Ketty Olsen kommer fra Bursø på Lolland.

"Birkebjerggaard" er som tidligere nævnt, flyttet/opbygget i 1860, og det fortælles iøvrigt, at leret til de sten, hvormed den oprindelige ejendom blev bygget, blev opgravet på dens jorde. Der blev så bygget en ovn i jorden, hvor stenene blev brændt.

Af væsentlige om/tilbygninger kan nævnes:

Nyt tag på stuehus i 1967. Et par år senere blev kostald (nordre længe) nedrevet og genopbygget. I 1978 blev den østre længe med lade, garage og maskinhus nedrevet og genopbygget.

Besætningen er i dag på: 9 køer, ca. 35 ungvæg og ca. 20 fedegrise.

"Birkebjerggaard" 1946 - fornedet "Lille Sommerhøj" ca. 1914, på Sylvest Luftfoto. billedet ses Hans Petersen, født 1908.

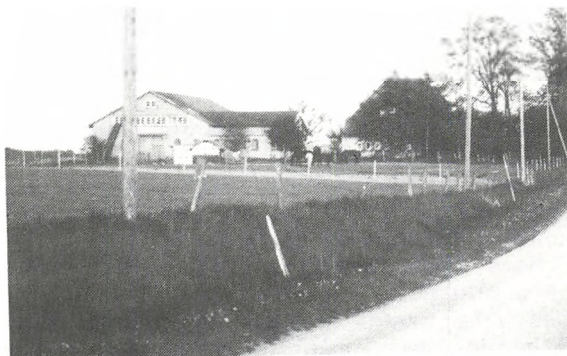
MATR. NR.

7b

Beliggende: Laugøvej 14

Areal: ca. 4.996 m²

Ejer: Henning Mortensen

Denne jordlod blev frastykket fra matr.nr. 7a i 1909, og var dengang skyldsæt for 2 td.htk., 1 skp., 0 fdk., 1 3/4 alb. og indeholdt dengang også matr.nr. 6c, 43 og 44.

Ungkarl Hans Martin Jensen havde købt "Birkebjerggaard" i 1904, og da han i 1909 dør, arver P.A. Pedersen m.fl. denne ejendom. Han havde på dette tidspunkt endvidere "Sommerhøjgaard" i Mønge, men ønskede sig en mindre ejendom. Han sælger gården i Mønge, ligesom han sælger "Birkebjerggaard", men først efter at have frastykket et jordareal fra denne under matr.nr. 7b. Her opfører Peder Albert Pedersen i 1912 "Lille Sommerhøj".

Han er født i 1867 i Annisse, og g.m. Bende H.M. Jensen. Deres søn Bendt Martin Emil Pedersen overtager ejendommen i 1938. Han får imidlertid først skøde året efter. Han er født 1901, og g.m. den jævnaldrende Sigrid Pedersen.

I 1968 køber grosserer Knud Arne Nielsen ejendommen for 300.000 kr. Han er g.m. Aase Nielsen, og de har gården indtil 1971, hvor Egon Lundkvist Nielsen, Børge Håkonsson og Karin Hansen køber den. Den 11.6.1974 køber slagtermester Arne E. Rasmussen ejendommen. Han er født 1917, og g.m. Lise Rasmussen født samme år.

Befragter Henning Mortensen køber den 13.10.1983 "Lille Sommerhøj". Han er g.m. Lise Mortensen, og de har stadig ejendommen.

Knud Nielsen, Degnelodden (tidl. "Lille Sommerhøj")

MATR.NR. 7c

Jordlod ved teglværket, som oprindeligt var en del af det fællesareal, der blev udskiftet i 1792, hvorved "Birkebjerggaard" får dette overdrevsland.

I 1910 køber husmand Jørgen Andersen (matr.nr. 6a), denne grund af P.A. Pedersen.

Allerede i 1900 køber Jørgen Andersen ret til oplægning af 200 favne tørv årlig, i den på 6b beliggende mose. Herfor betaler han i 1906 kontant 100 kroner til underskriver A. Petersen.

Senere igen, nemlig i 1906, køber han atter ret til at oplægge tørv på grunden.

Der står nævnt i begge lejemaal, at det er en parcel i den på 6b beliggende mose, men jeg mener, at det må være 7c der er tale om. Det er da også Jørgen Andersen der senere køber grunden 7c i 1910. I 1930 sælger han denne til teglværksejer B. Kronshage, og ejerforholdene følger herefter matr.nr. 2c.

MATR.NR. 7d

Jordlod på ca. 3.678 m², beliggende ved "Dybeljungsmeden", og som tilhører matr.nr. 3b.

Dette jordstykke købes i 1909 af hegnsmand Lars Jørgensen, og det sammenlægges med 3b, som han havde købt et år tidligere.

MATR.NR. 7e

Jordlod på ca. 1.773 m², frastykket matr.nr. 7d i 1911, tilhører matr. nr. 3b

Parcellist Rasmus Jørgensen, fra Hemmingstrup, køber denne lod, og i 1931 overtager Laurits Jørgensen (7e) jordstykket, og Henry Andreas Andersen køber den i 1946.

Den 21.3.1950 køber gartner Elmer Hansen 7e, og den sammenlægges med matr.nr. 3b.

MATR.NR. 7f

Jordlod på ca. 605 m², beliggende ved jernbanen i Laugø By. Udstykket fra matr.nr. 7b i 1938 som oversigtsservitut, og købt i 1981 af "Drisdalgaard".

MATR. NR .

7g

Beliggende: Valbyvej 16

Areal: ca. 844 m²

Ejer: Helmuth Ambus

Arealet er en del af det gamle tørvelod til "Birkebjerggaard", og i lighed med matr.nr. 7d og 7e udstykket fra matr.nr. 7d i 1929 af Vilhelm Jensen, som afgiver skøde året efter til Søren Peter Hansen, g.m. Kristine Hansen. Søren Hansen bygger herefter huset, og den 1.2.1945 overtager sønnen Holger Villumsen Hansen 7g. Han har huset indtil 1946, hvor teglværksarbejder/smed Helmuth Ambus, g.m. Karen Hansen, køber det. Karen Ambus døde senere, men Helmuth Ambus har stadig ejendommen.

MATR.NR. 7h

Jordlod på ca. 880 m², beliggende ved jernbanen i Laugø By. Udstykket fra matr.nr. 7 b i 1938 som oversigtsservitut, og købt i 1981 af "Drisdalgaard".

MATR.NR. 7i

Lille jordlod ved teglværket, som i 1948 er frastykket matr.nr. 7c, og sammelagt med matr.nr. 12b.

MATR.NR. 7j

Lille jordlod ved teglværket, som i 1948 er frastykket matr.nr. 7c, og sammenlagt med matr.nr. 7b.

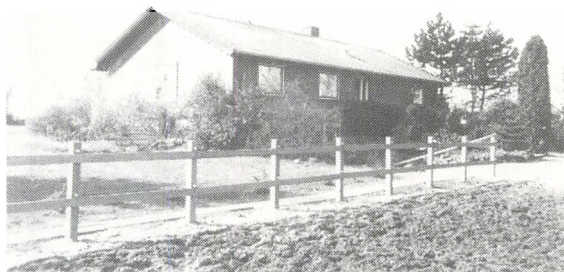
MATR. NR .

7k

Beliggende: Laugøvej 9

Areal: ca. 2.503 m²

Ejer: Else S. Møller

Peder og Else Møller, som tidligere havde haft "Birkebjerggaard", fra-stykker et jordstykke fra denne den 12.4.1967, og bygger et hus på matr.nr. 7k.

Efter salget af "Birkebjerggaard", og inden huset var færdigt, flyttede de til "Heldgaarden" i Kæderup, hvor de lejede sig ind. Imidlertid dør Peder Møller få dage senere, og enken flytter, efter færdiggørelsen af huset, til matr.nr. 7k, og hun beboer det stadig.

Huset blev godkendt i april 1968, og der er siden godkendt byggeri af mindre hestestald.

MATR.NR. 7l

Englod i Nørremosen på ca. 43.287 m², tilhører "Tranegaard". Udstykket fra matr.nr. 7b i 1971, og købt af Jørgen Rasmussen, som sammenlægger den med sin ejendom "Tranegaard".

Udgår af matriklen i 1972.

MATR.NR. 7m

En del af det oprindelige 7b på ca. 63.139 m². Tilhører "Drisdalgaard".

"Snæverødgaard" ca. 1908

MATR. NR.

"SNÆVERØDGAARD"

8a

Beliggende: Kurrebrovej 18

Areal: ca. 183.029 m²

Ejer: Mary Nielsen

Tilhørende matr.nr. 2b, 8b, 8c, 8k, 35a, 36, 37a, 37b, 37c, 46a, 46b. Navnet "Snæverødgaard" kommer antagelig fra den bakke og de agre, der ligger i området. De kaldes i U.F. 1788 for "Snevredsbiergsagre", og det betyder højen/bjerget med den snævre rydning. Der var dengang skov på en del af jorden.

Ejendommen er opført inden 1782/83. Gården lå dengang tættere på nuværende Kurrebrovej, og er flyttet ca. 100 meter længere ud på marken, mellem 1820 og 1855.

Der er foretaget væsentlige ombygninger i 1855, nyt stuehus ca. 1902, og ombygning af dette i 1964.

Der er i dag ingen besætning på ejendommen.

I U.F. 1788 blev den udset til at blive liggende i byen uden udflytning. Jorden blev udlagt i "Valby vangen" (tidligere "Skovvangen"), og havde et tilliggende på 65 3/14 tdl.

Under gammelskat hørte matr.nr. 24 "Rørdamshuset" under "Snæverødgaard".

I U.F. 1788 nævnes Jørgen Christoffersen som indeboer. Han er født ca. 1759, og g.m. den jævnaldrende Mette Hendriksdatter. De havde en søn, som senere overtog "Stuebjerggaard" i Tisvilde (se 2a).

Den 28.1.1800 får Jørgen Christoffersen Arvefæste- og skødebrev på "Snæverødgaard". Seksten år senere overtager Jørgen Andersen ejendommen. Han har den indtil den 13.8.1823, hvor Anders Poulsen køber den. Imidlertid må amtsforvalter Fasting overtage den i 1828.

Jorden er stiv lerjord, og er vanskelig at dyrke, og det er antagelig derfor ejendommen må sælges.

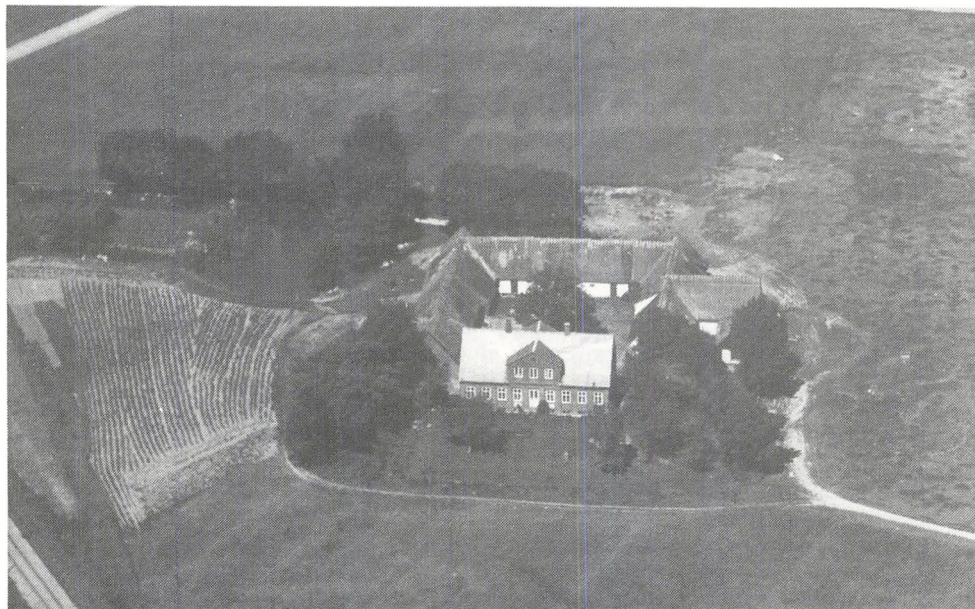
Den 26.3.1829 køber Hans Christoffersen den. Han er vist søn af Christoffer Larsen fra "Birkebjerggaard", og født ca. 1800, og g.m. Ane Nielsdatter, født ca. 1811. Hans Christoffersen dør, og enken overtager den. I 1866 får Jens Jørgensen skøde på ejendommen. Han er født på "Snæverødgaard", og g.m. Maren Hansen. Han havde en tid Helsing Mølle, men solgte den i 1890 til møller Rasmus Isralsen. Imidlertid dør J. Jørgensen, og enken overtager ejendommen. Hun sælger den ved skøde af 15.10.1901 til Christian Boserup.

I 1903 køber Hans Hejesen Olsen, "Snæverødgaard". Han er født 1874 på "Holløsegaard" i Vejby sogn, og g.m. Kirstine Nielsen, født 1874 i Vejby sogn.

Den 14.9.1935 sælger han den til Knud Hans Oluf Knudsen, født 1887 på "Kildegaarden" i Nejede, og g.m. Marie Karoline Knudsen, født

1899 (d. 1979). Rådgivende ingeniør Dines Jørgensen, g.m. Tove Jørgensen køber "Snæverødgaard" den 6.5.1963. De køber senere matr. nr. 5a, "Tranegaard".
Den 1.12.1983 køber Mary Nielsen, g.m. automobilforhandler Erling Nielsen, ejendommen, og de har den stadig.

"Snæverødgaard" ca. 1946 - Sylvest Luftfoto

MATR.NR. 8b

Jordlod syd for hovedloden på ca. 48.835 m², tilhører "Snæverødgaard".

Ejer af "Snæverødgaard", Jørgen Andersen, udstykker flere parceller bl.a. 8b. Det sker i 1824, og i april s.å. får Niels Andersen skøde. Tre år senere sælges det til Hans Larsen, g.m. Karen Larsdatter. Imidlertid dør han, og enken sælger det videre i 1836 til Peder Nielsen. I 1850 køber snedker Gustav Adolf Ortved stykket, og 2 år senere sælger han det til Ole Pedersen, som kom fra Ørby.

Yderligere 1 år efter køber Jens Rasmussen parcellen, og samme år køber Hans Christoffersen "Snæverødgaard", matr.nr. 8 b tilbage, til sammenlægning med denne ejendom.

MATR.NR. 8c

Jordlod øst for hovedloden, og med et tilliggende på ca. 45.237 m². Udstykket fra "Snæverødgaard" af Jørgen Andersen i 1822, til hans navnebroder Jørgen Andersen. Han har den helt til 1859, hvor Peder Jørgensen køber den. Han videresælger den til Hans Christoffersen, "Snæverødgaard", og den sammenlægges med denne ejendom.

MATR.NR. 8d

Jordlod ved Valbyvej, på ca. 48.887 m².

Udstykket fra "Snæverødgaard" i 1822 af Jørgen Andersen, og købt af Jens Pedersen, g.m. Birthe Jørgensdatter. De havde 10 år forinden købt matr.nr. 9b, og de 2 matrikler sammenlægges, ejerforholdene følger herefter matr.nr. 9b.

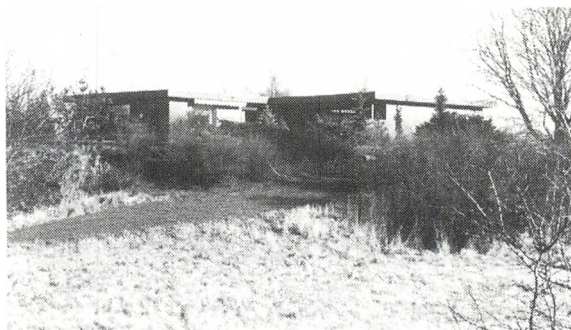
MATR. NR.

8e

Beliggende: v/Valbyvej

Areal: ca. 27.524 m²

Ejer: Niels Kvisgaard

Udstykket fra "Snæverødgaard", af Jørgen Andersen i 1818, og købt af Jens Larsen. Han sælger i 1847 til Børge Jensen, som inden den tid havde boet i Laugø By.

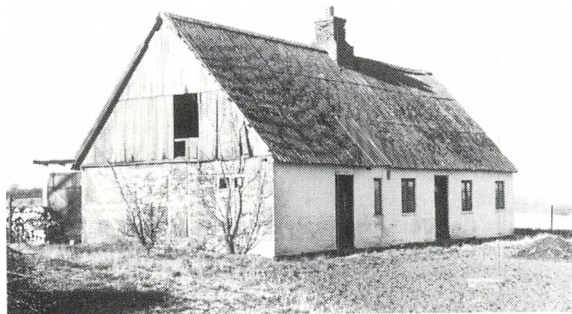
I 1845 boede han sammen med sin fader på 56 år, han var parcellist og enkemand. Sønnen Børge, var da 26 år, og hjulmand. Han bliver senere gift med Maren Jørgensdatter, som er datter af Jørgen Jeppesen eller Ibsen "Tornegaard".

De har ejendommen indtil 1890, hvor Anders Larsen køber den. I 1899 køber I/S Helsing Teglværk ejendommen, og den bliver brugt som arbejderbolig for teglværket, og herfra stammer navnet.

Efter teglværkets nedtur, må de sælge matr.nr. 8e, i lighed med andre parceller, og ingeniør Iwan Wulff køber i 1912 teglværket og "Teglværksgaarden". Herefter følger ejerforholdene matr.nr. 2c.

Gården er opført omkring 1820, måske lidt senere, og den beboes ikke i dag, men bruges som lager.

En del af længerne er fjernet for få år siden. Der er på grunden bygget nyt stuehus i 1975. Dette ligger imidlertid et godt stykke fra "Teglgården", og i 1982 blev der godkendt en vindmølle.

*Rester af "Teglværks-
gaarden" 1988*

MATR. NR.

8f

Beliggende: Valbyvej 47
Areal: ca. 26.054 m²
Ejer: Jan Gammelby

Udstykket fra matr.nr. 8e, da Helsinge Teglværk ejede den, og købt af Hans Larsen, som byggede ejendommen omkring 1904. Den 7.3.1945 køber Laurits Christian Larsen ejendommen, og senere køber parcellist Laurits Christian Larsen og Erna Andersen den. I 1978 køber Gunnar Bengtson og sønnen Poul Bengtson den, og året efter køber værkfører Erik Poulsen, g.m. Elinor Poulsen den. Den 1.12.1983 køber blikkenslager Jan Gammelby, g.m. Käthe Hillebrand, ejendommen, og de har den stadig. Ejendommen er til- og ombygget i 1980.

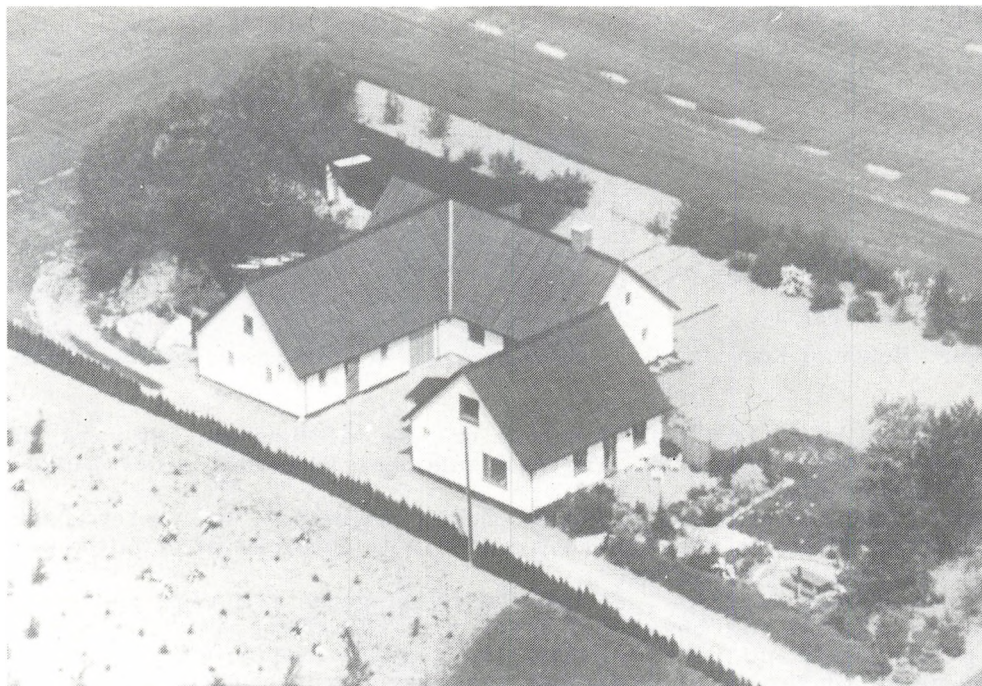
MATR. NR.

8g

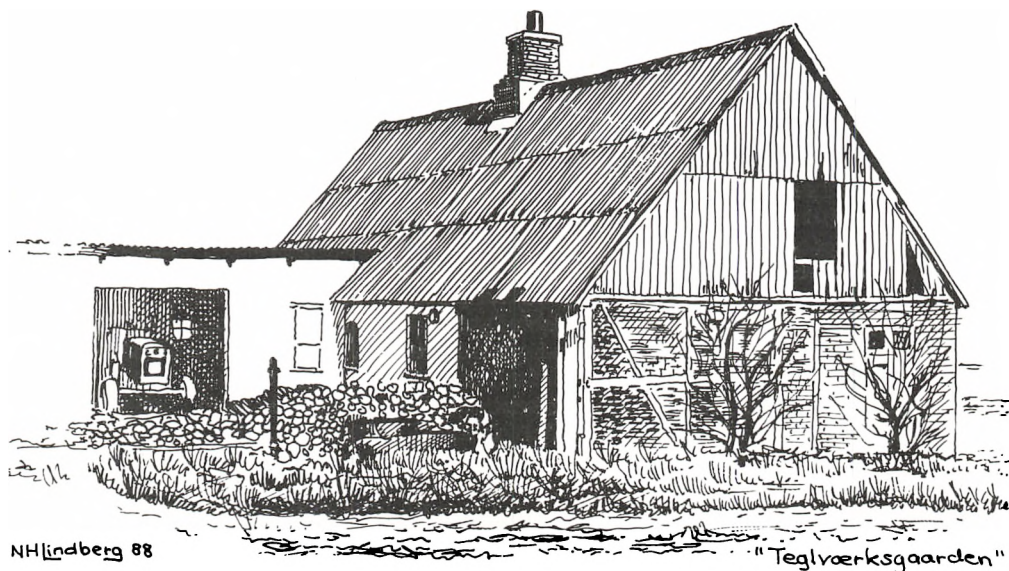
Beliggende: Valbyvej 45
Areal: 27.581 m²
Ejer: Flemming Pedersen

Helsinge Teglværk I/S udstykker en parcel fra matr.nr. 8e, og den opkøbes af Ole Martin Frederiksen den 3.12.1904. Han bygger herefter ejendommen, og sælger den i 1916 til Jens Jensen (senere 13e og 13m). I 1925 køber Søren Larsen, g.m. Anna Emilie Hartmann, den. Imidlertid dør han, og i 1942 får enken adkomst til ejendommen. Hun sælger den samme år til landmand Hans Johannes Hansen. Ti år senere bliver der tinglyst skøde på 8g, hvorved Victor Frede Hansen, g.m. Goua Hansen, bliver ejere. Parcellist Aksel H. Jørgensen, g.m. Ebba Lilli Jørgensen, køber den i 1956, og den 15.3.1974 overtager snedker Flemming Pedersen den. Han er g.m. Eva Pedersen, og de får endeligt skøde 4 måneder senere, og de har stadig ejendommen. "Stedet" er opført ca. 1906, og ombygget i 1975, med bl.a. nyt tag, og renovering af hele ejendommen.

Valbyvej 45 ca. 1976

"Teglværksgaarden"

MATR . NR .

8h

Beliggende: Valbyvej 41

Areal: ca. 987 m²

Ejer: Helsing Kommune

Udstykket den 14.3.1905 fra matr.nr. 8e, af Helsing Teglværk til Helsing-Valby Kommune. Tilsyneladende har kommunen aftalt handelen noget tidligere.

Der bliver oprettet en kontrakt mellem sognerådet og tømrermester Christian Pedersen fra Aggerbo, i 1904, om opførelse af et fattighus, på matr.nr. 8e i Laugø By.

I den hedder det bl.a., at beboelsesbygningerne skal være under tag den 15.12.1904, og begge bygninger m.v. skal afleveres i fuldt færdig og rengjort stand den 10.4.1905. Overskrides fristen, idømmes entreprenøren dagbøder af 10 kroner for hver dag overskridelsen varer. Det meddeles ligeledes, at 1/3 af den akkorderede pris, som er 3.990 kroner, udbetales den dag bygningerne er under tag, og resten når den samlede entrepris afleveres og godkendes af sognerådet.

Endelig var entreprenøren forpligtet til, at få leveret sten fra Helsing Teglværk, og byggeriet kunne starte.

Imidlertid blev byggeriet forsinket, og Christian Pedersen kunne først melde huset færdig den 5.6.1905. Om han blev dømt til at betale dagbøder, ved jeg ikke.

Der modtages i 1942 tilbud om installation af elektrisk lys i huset for en samlet pris af 873 kroner, Chr. Diderichsen, Helsing får lov til at udføre arbejdet.

Huset blev brugt som alderdomshjem fra 1906-1926, og har siden været brugt som kommunehus.

MATR.NR. 8i

Jordlod på 387 m² ved Kurrebrovej, udstykket fra matr.nr. 8a i 1926 som en oversigtsservitut. Tilhører 8a, og inddraget under 8l.

MATR.NR. 8k

Jordlod ved Kurrebrovej, udstykket fra 8a i 1938, som en oversigtsservitut. Tilhører 8a, og inddraget under 8l.

MATR. NR. 81

Beliggende: Kurrebrovej

Ejer: Mary Nielsen

Oprindeligt er 81 udstykket fra matr.nr. 8a i 1926, som en oversigtsservitut ved jernbanen.

Den blev yderligere udstykket i 1964, og "Snæverødgaard" byggede samme år en bestyrerbolig på 98,1 m².

MATR.NR. 8m

Også denne jordlod er udstykket fra matr.nr. 8a i 1926, som en oversigtsservitut ved Kurrebrovej/jernbanen. Den er i lighed med matr.nr. 8l yderligere udstykket i 1964 og sammanlagt med denne.

Var beliggende v/Valbyvej

Areal: ca. 319.147 m²

Ejer: Ellen Friis Møller

"Baunegaard" var en af de 17 oprindelige gårde i Laugø By i 1788. Bygningerne blev udflyttet i ca. 1790.

Antagelig har man brugt en del af bygningerne fra "Baunegaard" til Slettegaards udflytning.

Efter kort at dømme, er de fleste bygninger fjernet inden 1857, og hele ejendommen er væk i 1878.

Navnet stammer antagelig fra den baun/højdedrag, der ligger på ejendommens jordlod. Den blev i U.F. 1788 kaldt for "Store Baune Agre". Ved denne forretning blev "Baunelodden" udlagt i "Valbyvängen", og bestod af 51 8/14 tdl., foruden en lod i "Enghaven", udlagt i "Krogeng" og "Kildebakke Agre" på 7 tdl.

Lodden blev ved lodkastning tildelt Diderich Henrichsen, og han måtte udflytte gården. Han er født ca. 1747, og g.m. den et år ældre Ingeborg Larsdatter.

Ligesom de øvrige bønder i byen er han fæster for kongen.

Han får Arvefæste- og skødebrev den 28.1.1796, og sælger ejendommen den 4.4.1810 til Peder Andersen. Imidlertid har han den kun i tre år, for den 26.6.1813 køber Niels Kemp den. Også han har den i kort tid, for 2 måneder senere sælger han den til Johan Christian Robertz. Skødet lyses dog først 4 1/2 år senere.

N. Larsen køber "Baunegaard" den 3.12.1816. Ti år senere køber Jens Pedersen den, men han har den kun i to måneder, for i april 1826 sælger han den til Christian Gede. Han havde 13 år forinden købt "Slettegaard", og de to ejendomme blev slået sammen.

Videre ejerforhold følger herefter "Slettegaard".

Under gammelskat hørte matr.nr. 25, "Dybmosesus" ind under "Baunegaard".

MATR. NR.

9b

Beliggende: Valbyvej 36

Areal: ca. 35.682 m²

Ejer: Svend Palle Jensen

Tilhørende matr.nr. 8d.

Jordstykket er en del af det fællesareal der i 1792 udskiftedes.

"Baunegaard" fik herved tildelt det som overdrevslod. Peder Andersen fra denne ejendom, frastykker denne parcel den 1.1.1812, og den købes af Jens Pedersen, g.m. Birthe Jørgensdatter. De køber 10 år senere matr.nr. 8d fra "Snæverødgaard", og slår matriklerne sammen, men Jens Pedersen dør i 1830, og enken overtager ejendommen, og hun gifter sig atter, tre år senere, med Niels Svendsen, og de køber i 1843 matr.nr. 12b.

"Baunegaard" købes i 1861 af Lars Hansen. I 1882 mageskifter Lars Hansen med Andreas Christian Pedersen.

Den 12.11.1906 køber Jens Jørgensen ejendommen, og i 1935 overtager sønnen Jørgen Mathiasen Jørgensen den. Fem år senere køber gård-ejer Jørgen P. Jensen den. Han er født 1904, og g.m. den jævnaldrende Augusta Andersen.

Den 1.5.1974 køber maler Svend Palle Jensen den. Han er gift med Kirsten Jensen, og de har stadig "Baunehøj".

Ejendommen er byggtet omkring 1820, men menes brændt ca. 1906, og genopført ca. 1908. Tilbygget i 1917 (og muligvis brændt igen ca. 1935).

"Kurregaard" ca. 1925. Høst fv. Jhanne, Lars Pedersen, Jørgen Nielsen, feriepigen Ellen, 2 karle og Hans Pedersen - foto: HKLA

MATR. NR.

10a

"KURREGAARD"

Beliggende: Valbyvej 57

Areal: ca. 332.530 m²

Ejer: Ilse og Hans Olav Larsen

"Kurrelodden" blev ved U.F. 1788 udlagt i "Valby vangen", og indeholdt 71 2/14 tdl.

Gården er udflyttet fra Laugø By omkring 1790, og under gammelskat hørte matr.nr. 26 "Lille Ravnebjerg" ind under "Kurregaard".

Væsentlige ombygninger: Vestre længe - kostald/ungdyrstald fornyet 1870, og grundmuret i 1952, og igen udvidet i 1982.

Nordre/østre længe - lo/lade nybygget i 1913 og 1915, og ombygget og delvis flyttet i 1951.

Svinehus mod vest, nybygget i 1901 og udvidet i 1949. Stuehus bygget 1929. Maskinhus bygget 1984.

Der lå for 200 år siden nogle agre kaldet "Kurre agre", og om navnet kommer herfra, ved jeg ikke.

I U.F. 1788 får en mand ved navn Peder Mortensen tildelt denne udlod. Han er født ca. 1735, og g.m. den et år yngre Maren Poulsdatter. Tilsyneladende er det hans søn, Poul Pedersen, der udflytter gården fra Laugø By. Han nævnes i U.F. 1793, og har antagelig allerede her overtaget Kurregaards fæste.

Han er født ca. 1755 (d. 1837), og g.m. Karen Jørgensdatter (d.1858). Hun er datter af Jørgen Olsen "Langholmgaard" (12a).

Den 28.1.1800 får Poul Pedersen Arvefæste- og skødebrev på "Kurregaard", og han driver den i 30 år, indtil hans søn Peder Poulsen overtager den. Han er g.m. den jævnaldrene Karen Larsdatter. Også de har den i 30 år, for i 1860 får sønnen Niels Pedersen skøde på "Kurregaard". Han er g.m. Bodil Kirstine Larsen, som er datter af L. Børresen "Lundholmgaard" i Valby.

Niels Pedersen dør, og enken får ved skifteudskrift i 1880 adkomst til ejendommen.

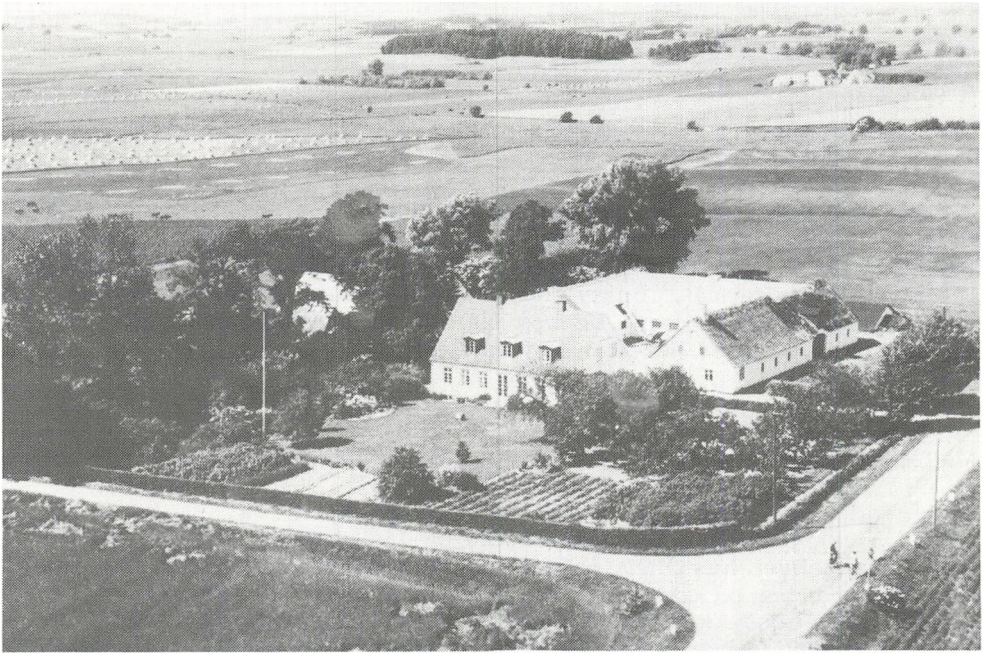
Den 31.12.1902 overtager arvingerne den, og samme dato overtager sønnen Lars Pedersen den. Han er født 1864 (d. 1943), og bor sammen med sine ugifte søskende, Karen Marie (d. 1938) og Hans født 1870 (d. 1954). De har sammen drevet ejendommen siden faderens død.

I 1938 sælger Lars Pedersen den til Evald Nielsen, født 1910, og g.m. Eva Larsen, født 1918, og flytter selv til matr.nr. 10g.

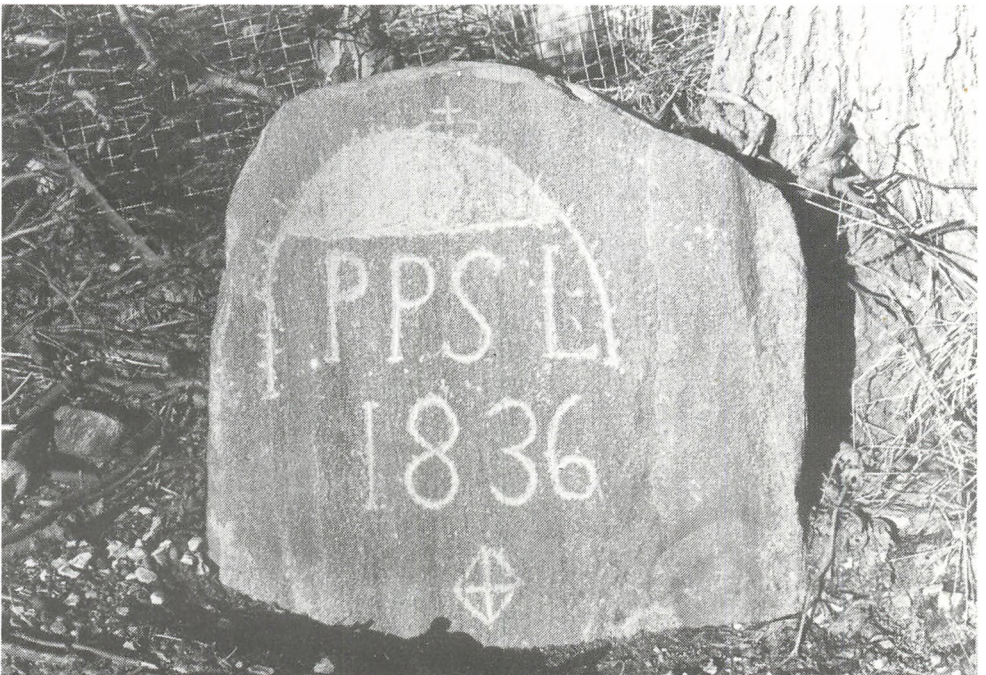
Den 1.3.1976 overtager deres datter, Ilse Larsen "Kurregaard". Hun er født 1947, og g.m. Hans Olav Larsen, født 1942, og de har stadig ejendommen.

Dens besætning er i dag på 50 køer, ca. det samme antal ungkreaturer, 4 fedesvin, 6 rideheste, samt høns og ænder.

"Kurregaard" 1953

Sten ved indkørsel til "Kurregaard"

MATR.NR. 10b

Beliggende: Valbyvej

Areal: ca. 43.264 m²

Ejer: Lis Wagner

Tilhørende matr.nr. 11b. Lodden er udstykket fra "Kurregaard" i 1854. Herluf Olsen, som ejer matr.nr. 11b, gifter sig med Inger Margrethe Pedersdatter, som er en datter af Peder Poulsen fra "Kurregaard". Efter dette giftermål, udstykker svigerfaderen dette jordstykke, og det købes af Herluf Olsen, og han slår de to matrikler sammen. Ejerforholdene følger herefter matr.nr. 11b.

MATR.NR. 10c

Beliggende ved Valbyvej, i det nordøstlige hjørne af Laugø, med et areal på ca. 4.896 m², og tilhører Ole og Lis Wagner.

Det oprindelige hus blev opført omkring 1857/58, og det nuværende hus findes i dag på matr.nr. 10g, hvorimod 10c er ubebygget.

Lodden blev udstykket fra "Kurregaard" af Peder Poulsen i 1857.

Den 16.5.1860 køber Jørgen Hansen stykket, og i 1881 får Jørgen Jørgensen skøde på ejendommen, og Jeppe Andersen fra Tisvilde overtager den i 1896.

Ved århundredeskiftet bor Ole Pedersens enke fra "Fiskedamsgaard" på matr.nr. 10c. Hun betegnes som parcellist, og bor sammen med fattiglem Niels Jørgensen.

I 1911 køber Carl Pedersen den. Det er medens han har den, at ejendommen brænder, og han bygger det nye hus. (se matr.nr. 10g).

Den 12.4.1912 køber Hans Peter Olsen matr.nr. 10c, og C. Petersen flytter over på den anden side af vejen, til matr.nr. 10d, hvor han bygger det nuværende hus.

I 1915 køber Jørgen Jacob Nielsen fra "Nørregaard", matr.nr. 10c, og den inddrages herunder.

Han frastykker året efter hus og have under 10g, og jorden drives i dag sammen med "Nørregaard"

MATR. NR .

10d

Beliggende: Valbyvej 59

Areal: 1.325 m²

Ejer: Willy Andersen

Jordstykket er udstykket i 1910 fra "Kurregaard" af Lars Pedersen. Den 17.12. 1910 køber Rasmus Larsen stykket. Det sælges videre den 22.8.1911 af Bo Larsen til Hans Peter Jensen. Den 14.4.1912 køber Carl Petersen matr.nr. 10d. Han kom fra 10c, og det er antagelig ham, der bygger huset. Et år senere overtager Karen Petersen det, og i november 1915 køber Niels Petersen Søgaard det. I 1919 er det Johan Berentsen der køber det, og samme år sælger han det videre til malmester Alfred Andersen. Han er født 1882 (d. 1974), og g.m. Laura Amanda Andersen (d. 1946).

Ved skifteudskrift af 13.1.1975 får arvingerne adkomst til ejendommen. Alfred Andersens søn, maler Willy Andersen får lyst skøde den 21.1. 1975, efter at han havde overtaget huset et par år forinden, og han har det stadig.

MATR. NR .

10e

Beliggende: Valbyvej 55

Areal: 32.844 m²

Ejer: Lisa Mortensen og
Leif Nielsen

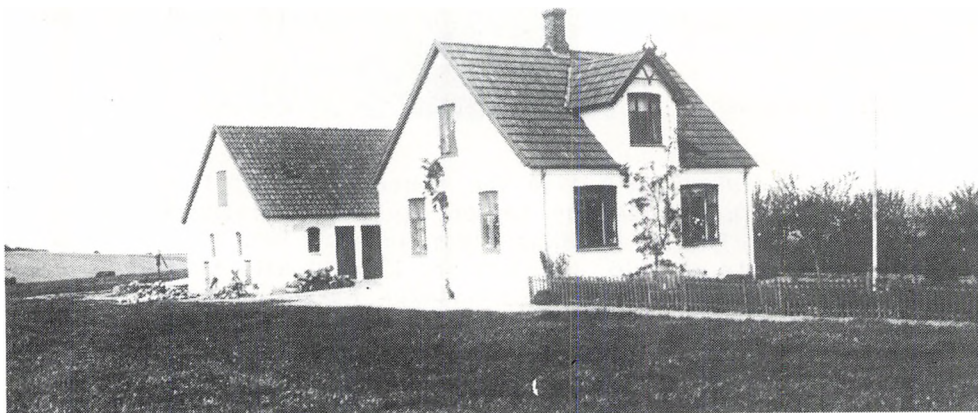
Ejer af "Kurregaard", Lars Petersen fraskøder et jordstykke fra sin ejendom, og sælger det den 9.10.1911 til snedker Laurits Andersen. Den 10.12.1914 køber Hansine Marianne Kirstine Hansen ejendommen. Hun er født 1881 i Annisse, og boede sammen med sønnen Martin - senere kaldet "Brød Martin". Han køber senere hus på Østergade i Helsingør.

Hans Christoffer Olsen, tidligere "Guldmosesgaard", får den 15.8.1944 lyst skøde på matr.nr. 10e. Jævnfør skifteattest af 16.10.1978 får radio- og tv-tekniker Niels Peter Olsen adkomst til halvdelen af ejen-

dommen. Han er plejesøn af H.C. Olsen.

Den 1.12.1978 får Per Severinsen lyst skøde på matr.nr. 10e, og den 1.1.1986 overtager Lisa Mortensen og Leif Nielsen "Hjemmet", og de har den stadig.

Ejendommen er opført omkring 1912.

Valbyvej 59, omkring 1915.

MATR.NR. 10f

Smalt jordlod ved Valbyvej, i øverste nordlige hjørne af Laugø By. Muligvis udstykket i 1914.

Arealet er på 1.879 m², og tilhører "Nørregaard".

MATR. NR . 10g

Beliggende: Valbyvej 50

Ejer: Helsing Kommune

Nørregaards ejer, Jørgen Jacob Nielsen køber i 1915 matr.nr. 10c, og frastykker året efter hus og have under matr.nr. 10g, og beholder selv jorden (10c). Huset købes af smed Kristein Anthonsen.

Den 21.8.1934 køber vognmand Aksel Herman Petersen matr.nr. 10g. Fire år senere køber Lars Petersen det. Han kom fra "Kurregaard". Han har det indtil, broderen fhv. gårdejer Hans Petersen, jfr. skifteattest af 2.5.1952 overtager det. Imidlertid sælger han samme dato

til brodersønnen, mælkekusk Carl August Petersen, g.m. Magdalene Emilie Petersen. Hun overtager huset i 1963, efter at C.A. Petersen døde et par år forinden. Hun sælger det i 1964, og flytter til Aggerbo. Specialarbejder Børge Thirsvad, g.m. Birthe Thirsvad, køber huset. Men under en fisketur i Tisvilde, drukner Børge Thirsvad sammen med Stig Lommers søn, og smedens søn fra Valby.

I 1971 køber Helsingør Kommune, på auktion, huset, og de har det stadig til udlejning.

Huset er bygget omkring 1911, efter at de gamle bygninger brændte efter en ildspåsættelse.

Markvej til "Nørremosen" til venstre lå "Fiskedamsgaard"

MATR.NR. 11a

"FISKEDAMSGAARD"

Var beliggende nord for Kurrebrovej, ved markvejen mellem "Slettegaard" og "Nørremosen".

Arealet er på ca. 384.796 m², og tilhører i dag "Slettegaard".

Fiskedamslodden blev ved U.F. 1788 udlagt i Slette- og Valbyvangen, og bestod af 69 2/14 tdl.

Under gammelskat, hørte matr.nr. 27 "Skovlejring" ind under "Fiskedamsgaard".

Fæster Ole Pedersen fik ved tidligere nævnte forretning, udtrukket denne lod. Han er født ca. 1740, og g.m. Bodil Jensdatter, født 1740. Det må være ham, der udflytter "Fiskedamsgaard" omkring 1790.

Den 28.1.1796 får han Arvefæste- og skødebrev på ejendommen. Hans søn, Peder Olsen overtager den i 1802. Han er født ca 1780, og g.m. den to år ældre Maren Olsen. De driver den i 35 år, og flytter her-efter over på matr.nr. 11b.

Deres søn, Ole Pedersen, født ca. 1805 overtager ejendommen i 1837. De sælger den 6.2.1855 "Fiskedamsgaard" til A.G. von Lowzow, som tidligere havde købt "Slettegaard".

Han sammenlægger ejendommene, men må ikke rykke Fiskedamsgaardens

bygninger ned. De bliver stillet til rådighed som "lazaret" under den sidste koleraepidemi i Danmark. Epidemien var på retur, og Lowzow får som gengæld lov til at rykke bygningerne ned, når sygdommen er ophørt.

Efter kortmateriale at dømme, bliver de sidste bygningsrester først fjernet op i dette århundrede (ca. 1920).

Angående leje på 99 år.

Den 2.6.1847 bliver en del af matr.nr. 11a udlejet på 99 år til Herløv Jensen.

Han fremlejer ved kontrakt af 10.9.1865, til sønnen Jens Herløvsen. Den 28.1.1873 afstår Herløv Jensen det til hans søn, skomager Rasmus Herløvsen.

Der bliver opført et 6 fag hus på grunden.

Da denne form for lejemål var meget almindelig, vil jeg her gengive ovenstående lejekontrakt fra Kronborg Rytterdistrikts Birks Skøde- og Panteprotokol fra 1847:

"Jeg underskrevne Gaardmand Ole Pedersen af Laugøe tilstaaer hermed at have leiet, ligesom jeg herved leier til Herløv Jensen fra Slettelt og hans Arvinger et jordstykke i den nordvestlige Hjørne af den mig efter thinglæst Skjøde tilhørende i Laugøe, Helsinge Sogn og Cronborg District, beliggende Arvefæste- og Eiendomsgaard, Fiskedamsgaardens lod, hvilket Jordstykke danner en Trekant, hvis vestre side, som grændser ind til Gaardmand Truels Jørgensens Lod, er 142 Alen lang, hvis nordre side, som grændser ind til Gaardmand Jens Christophersens Englod, er 90 Alen lang, og hvis østre side, som grændser til min egen Lod, er 156½ Alen lang. - Vilkaarene ere følgende:

1. Contracten er oprettet på 99, siger Ni og Halvfemsindstve Aar, fra 1ste Mai dette Aar at regne, i hvilken Tid den er uopsigelig fra begge Sider. Følgelig gaaer Contracten over paa efterkommende Eiere af Fiskedamsgaarden og paa Leierens Arvinger, eller hvem han overdrager Leie- og Brugsretten til. -
2. Den aarlige Leie er 8 Rbd., siger Aatte Rigsbankdaler Sølv, dog bliver ikke at erlægge mere end 4 Rbd., siger Fire Rigsbankdaler om aaret, nemlig 2 Rbd. hver 1ste Mai og 2 Rbd. hver første November, skadesløs for Eieren i enhver Henseende, eftersom Leieren har vedtaget inden 24. Juni dette Aar at overlevere mig en Capital af 100 Rbd., siger Eet Hundrede Rigsbankdaler Sølv, hvis Renter, 4 RBD. om Aaret, blive at betragte som Leiesum. - Foruden bemeldte Leie har Leieren Intet at erlægge til Eieren, hvorimod denn skal afholde alle Jordstykkets reelle Byrder.
3. Leieren maa benytte jordstykket som han bedst veed, vil og kan, dog bliver for hver Beboelse Leilighed, han maatte lade opføre paa jordstykket foruden sin egen, til Fiskedamsgaardens Eier at svare en forøget aarlig Leie af 4, sige Fire Rigsbankdaler Sølv, der erlægges med Halvdelen hver 1ste Mai og 1ste Novbr. -
4. Paa den nordre og vestre Side tager Leieren halvt Hegn ind til Naboerne, men naar Hegn skal reises paa den østre Side ind til min Lod, saa skal Leieren ene opføre samme og vedligeholde det i forsvarlig Stand. -
5. Forsaavidt det ikke skulle blive Leieren tilladt at benytte Veien til

Laugøe Byes Englodder, skal Gaardens Eier give Leieren fornøden Vei, dog ikke paa noget bestemt Sted. -

6. Efter Forløbet af de 99 Aar kan Contracten opsiges med et heelt Aars Varsel. Men hvis Fiskedamsgaardens Eier vil opsiges Contracten da skal han tilbagebetale den eventulle Leier de af mig modtagne 100 Rbd. og derhos betale ham 100 Rbd. imod at beholde Leierens Bygninger, de 6 Fag Huus, som nu staae paa Jordstykket, i den Stand de da ere og forefindes og med de Tilbygninger samme imidlertid maatte erholde. - Dersom de 200 Rbd, ikke præsteres til den Tid, Leieren efter Opsigelse skal flytte, da skal denne Contract igjen blive uopsigelig fra Eierens Side i 25 Aar. -

Vil derimod Leieren opsiges Contracten, da maae han give Slip paa Betalingen af de 100 Rbd. og borttage sit Huus. -

7. Skulde de 200 Rbd. ei blive præsterede den 24, Juni d.A. eller Eieren ikke skulde kunne erholde den fastsatte aarlige Leiem tilligemed aldeles skadesløse Omkostninger, efter lovlig Omgang, og den eller de, som maatte have Prioritet i Bygningerne, eller i Leieretten ei heller vil betale Restancen og Omkostningerne, da skal denne Contract være aldeles ophævet og Eieren være berettiget til at tiltræde Jordstykket, samt Vedkommende være forpligtede til at ryddeliggjøre det for Bygninger etc. -

8. Omkostningerne paa denne Contract betales af Leieren. Saaledes imellem os at være indgaaet, bekræftes med vor Underskrift i nedentegnede Vitterlighedsvidners Overværelse.

p.t. Esbønderup d. 2. April 1847

som Eier:

Ole Pedersen

Som Leier:

Herløv Jensen.

Til Vitterlighed:

Hans Thommessen.   Lund.

Læst den 2. Juni 1847. -

Ovennævnte lejekontrakt blev opsagt i 1947, med virkning fra 1.12. 1947 af teglværksejer Fr. J. Friedrichsen, "Ny Allerødgaard", Lillerød, som tidligere havde købt "Slettegaard", hvorunder matr.nr. 11a hører. I denne opsigelse hedder det, at arealet i et langt åremål har været udnyttet af parcellist Jørgen Andersen, Laugø. Den årlige leje havde andraget 20 kroner. Derfor havde stævningsmand Johan Pedersen da også afleveret opsigelsen til Jørgen Andersen (ejer af 6b). Imidlertid har han aldrig lejet ovennævnte jordstykke, så hvem lejeren er, og hvornår lejemålet er ophørt, ved jeg ikke.

MATR. NR.

11b

Beliggende: Valbyvej 42

Areal: ca. 43.264 m²

Ejer: Lis Wagner

Tilhørende matr.nr. 10b.

Jordstykket var en del af det fællesareal man i 1792 udskiftede. Her ved fik "Fiskedamsgaard" tildelt dette overdrevslod.

Omkring 1837 bygger Peder Olsen, "Fiskedamsgaard", ejendommen på matr.nr. 11b. Han havde samme år ladet sønnen overtage slægtsgården og flytter sammen med konen, Maren Olsen, over på matr.nr. 11b. Den 23.7.1845 får Mette Olsdatter skøde på ejendommen. Hun er g.m. Lars Pedersen, og de har den "kun" 2 år, for i 1847 køber Herluf Olsen den. Han er g.m. Inger Magrethe Pedersdatter, hun kom fra "Kurregaard". De køber 7 år senere matr.nr. 10b af Inger M. Pedersdatters far, og de 2 matrikler slås sammen.

I 1909 køber deres datter, Karen Kirstine Herlufsen ejendommen. Den 16.7.1919 sælges den til Jørgen Jacob Nielsen, han havde 5 år forinden købt "Nørregaard", og ejerforholdene følger herefter denne.

Fra 1. november 1960, og et halvt år frem, udlejer pastor R. Glenthøj boligen på "Liselund", til proprietær Carl Møller, "Slettegaard". Han skulle bruge den som tjenestebolig for gifte folk, antaget på tjenestekontrakt.

Der blev gjort opmærksomt på, at det faldefærdige hus i den vestlige side af ejendommen, samt udhuset mod nord, var udenfor aftalen.

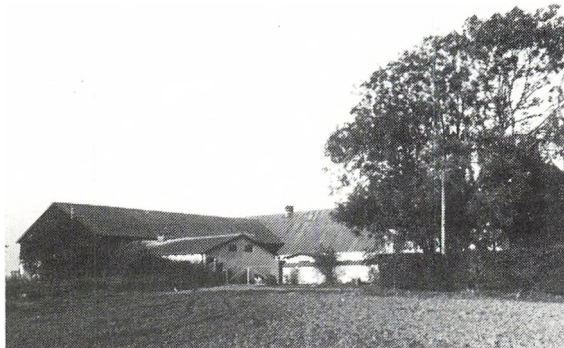
Lejen blev fastsat til ialt 450 kroner for nævnte halvår, og blev betalt kontant.

Den 1.10.1977 frastykker Nørregaards ejer, Carl Larsen "Liselund". Den købes af datteren, Lis Falke Larsen. Hun er g.m. Ole Wagner, og de har "Farvergaard" i Vejby, og lejer "Liselund" ud. De køber i 1988 endvidere "Nørregaard".

Beliggende: Laugøvej 24

Areal: ca. 362.035 m²

Ejer: John W. Sørensen

Ejendommen blev ved U.F. 1788 udset til at skulle udflytte fra Laugø By, og den fik sin jordlod udlagt i "Slettevangen". Denne udlod blev på 68 5/14 tdl., og blev ved lodkastning tildelt Jørgen Olsen.

Det er antagelig ham, der udflytter og opbygger gården omkring 1790. Han er født ca. 1729, og g.m. Catrine Frederichsdatter, født 1743. Han får den 28.1.1796 Arvefæste- og skødebrev på "Langholmgaard". Under gammelskat hørte matr.nr. 28 "Langholmhus" ind under "Langholmgaard".

Allerede samme år (1796), sælger han gården til sønnen Ole Jørgensen som er født ca. 1768, og g.m. Kirsten Hansdatter. Imidlertid dør han, og enken gifter sig med Hans Mortensen.

Ole Hansen overtager den i 1839, og han er født ca. 1811, og g.m. Ellen Jørgensdatter, født ca. 1812. "Langholmgaard" sælges på auktion den 14.1.1854 til Christen Nielsen, og fire år senere sælger han den til Anders Hansen, g.m. Louise Frederiksen. Anders Hansen dør, og enken fører ejendommen videre. Det er vist sønnen, Peder Andersen, der fra faderens død i 1873, driver den.

Den 26.8.1881 køber Niels Madsen den af arvingerne, efter Anders Hansen og hustru. Han er g.m. Johanne Andersen, men han dør, og enken driver den herefter videre.

I skudsmaalsbog, for Carl M. Andersen (senere matr.nr. 38c) hedder det:

"At han er fæstet fra 1. november 1893 til 1. november 1894, til en løn af 35 kroner for vinteren, og 60 kroner for sommeren".

Denne bog er underskrevet den 6.8.1893 på "Langholmgaard" af N. Madsens enke.

I 1895 sælger enken ejendommen til Lars Peter Christian Andersen, som 7 år senere foretager et mageskifte med Lars Jensen. Imidlertid kan han ikke klare betalingerne, og ved fogedudlægsskøde i 1912, overtager Niels Peter Larsen og fru Schillerup, "Langholmgaard".

Samme år køber Christian Aage Hansen den. Ejendommen brænder i 1918, og Aage Hansen søger Helsing-Valby Sogneråd om tilladelse til, at sælge besætningen på grund af brand den 26.11.1918.

De nye bygninger bliver bl.a. bygget af "Martin Hjulmand"/karetmager fra Kæderup. Hans søn, Svend, arbejdede iøvrigt som smedesvend i Laugø Smedie i midten af 1930-erne.

Svinestald, ko- og hestestald samt lade opbygges på brandtomten ca. 1919.

Frederik Nielsen, g.m. Martine, køber "Langholmgaard" den 12.6.1919. Han er søn af træskomanden fra Nejlunge, og handlede med ejendomme på egnen. Han havde bl.a. Højbohus Købmandshandel i Tisvilde, og "Møllebækgaard" på "Spidsbjerg".

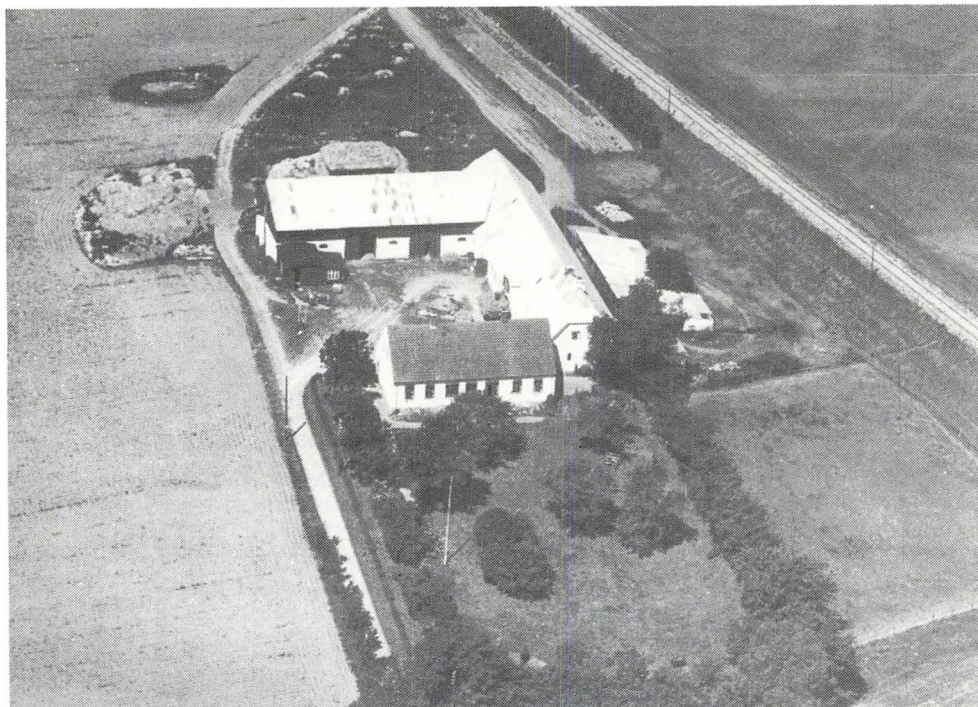
Aksel Hersum Hansen køber ejendommen i 1924, og fem år senere er det Jørgen Hansen Pedersen der overtager den. Den 15.1.1936 køber ungkarl, løjtnant Kaj Harald Kuhn den. Han havde vist været bestyrer på gården inden købet. I 1946 sælger han den til Knud Ejnar D. Sørensen, og flytter selv til "Møllebjerggaard" i Ramløse (nuværende Steek-House), der hvor hans forgænger på "Langholmgaard" var født. Den 11.12.1974 overtager John W. Sørensen matr.nr. 12a, efter forældrene. Han er født 1920, og g.m. Bertha, født 1923 i Højelt, og de har den stadig.

John W. Sørensen er udlært smed, og har bl.a. stået i lære i Laugø Smedie i midten af 1930-erne. Den sidste del af læretiden blev dog udstået i Ramløse.

Bygningerne er udflyttet fra Laugø By omkring 1790. Nyt stuehus blev bygget i 1906 af L.P.C. Andersen. Udlængerne blev bygget efter branden i 1918. Vognport/hønsehus er bygget i 1950-erne.

Der har tidligere ligget et hus, og en høj, op mod Ørby's jorde.

Den kæmpehøj der stadig findes på jorden, blev fredet den 13.3.1936. Besætningen er i dag på: 1 ko, 7 søer, 3-4 gylte, 1 orne og ca. 75 fedegrise.

"Langholmgaard" 1946 - Sylvest Luftfoto

MATR. NR.

12b

Beliggende: Valbyvej 10

Areal: ca. 32.479 m²

Ejer: Poul Dinesen og
Else Nielsen

En del af det fællesareal der i 1792 udskiftedes, hvorved "Langholmgaard" fik tildelt dette overdrevslod.

Ole Hansen, "Langholmgaard" fraskøder den 4.11.1843 dette jordstykke, og det købes af Niels Svendsen. Han havde giftet sig med enken fra "Bavnehøj", og denne ejendom fraflytter de i 1861.

Det er antagelig dem, der har bygget ejendommen på matr.nr. 12b omkring 1860. I 1876 køber Lars Hansen den, men skødet lyses først nogle år senere. Den 18.7.1882 får teglbrønder Johannes Olsen læst skøde på ejendommen, men han må tilsyneladende gå fra den.

Hegnsmænd Lars Jørgensen overtager den fra fogedretten i 1891. Han havde 2 år forinden lejet matr.nr. 18c. Han sælger den i 1904 til Niels Marius Christensen, og seks måneder senere køber Ole Olsen den. Den 25.11.1905 er det parcellist Niels Christian Olsen der overtager den. I 1907 køber Hans Rasmussen den, og herefter har ejendommen haft følgende ejere:

1921 Jens Peter Jensen, derefter tømrer Christian Alfred Jensen, i 1923 Niels Peter Vilhelm Jeppesen, og i 1924 Carl Laurits Jeppesen. Han søger Helsing-Valby Sogneråd om, at overtage et statshusmandsbrug i kommunen, og der svares tilbage:

"At landmand Carl Laurits Jeppesen, født i Frederiksborg Slotsogn, den 1.10.1900, hidtil ejer af matr.nr. 12b, Laugø by, Helsing Sogn, er kvalificeret til, at drive og overtage et statshusmandsbrug...". Det blev enstemmigt vedtaget, at anbefale ham, til at overtage de i ejendommen matr. no. 1s og 1ø begge af Helsing By og Sogn, til statskassen og Helsing-Valby Præsteembede indestående prioriteter. Matr.nr. 12b sælges i 1930 til Hans Christian Larsen, 1940 til Chr. Rasmus Pedersen (svigerfar til teglværksejer Kronshage), i 1942 til parcellist Svend Jensen, i 1943 til Aksel Sørensen, købmand fra Nejlunge, og i 1948 til parcellist Christoffer Vagn Hemmingsen, derefter til Niels Petersen.

I 1949 arbejdsmand Peter Jørgensen, derefter husejer Ernst Nielsen, 1961 gartner Sigurd Christensen, 1963 D.U.I. Spejderne. I foråret 1987 køber Jytte og Hans Nielsen ejendommen.

Nogle måneder senere køber politiassistent Poul Dinesen og Else Nielsen den. Hun er barnebarn af den tidligere ejer af "Langholmgaard", Frederik Nielsen, og de har stadig matr.nr. 12b.

MATR.NR. 12c

Smalt jordstykke, der ligger ved Valbyvej, op ad matr.nr. 12b, og udstykket herfra.

Det blev opkøbt af I/S Helsing Teglværk, omkring 1900, og var bestemt til udlægning af tipvognspor til teglværket. Imidlertid blev der aldrig anlagt spor på jordstykket.

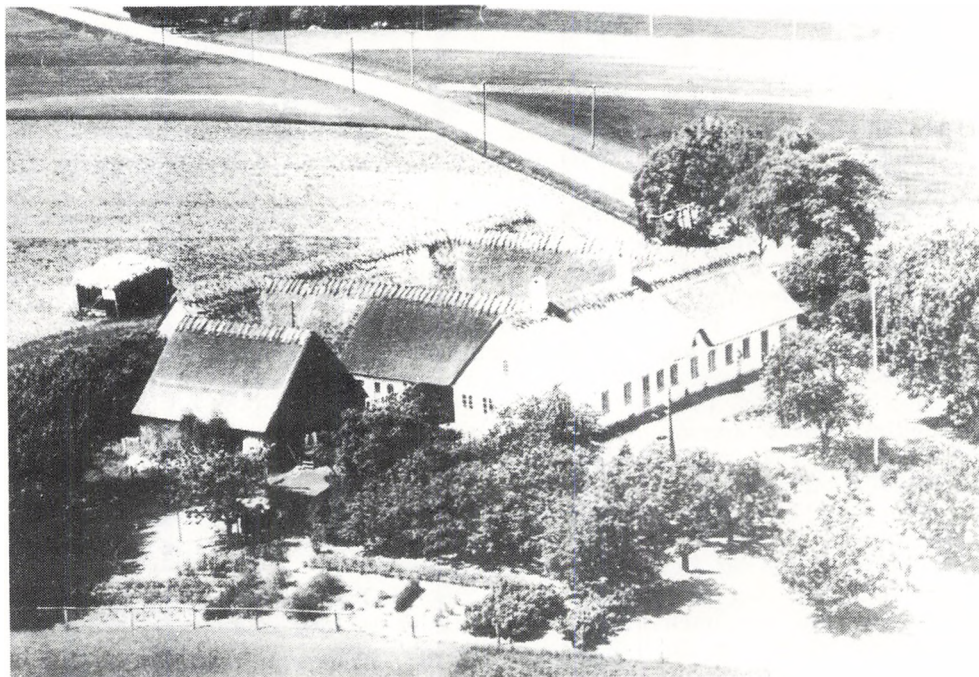
Arealet er i dag på ca. 1.224 m², og hører sammen med matr.nr. 2c.

MATR.NR. 12d

Englod i "Nørremosen" på ca. 14.746 m². Arealet blev udstykket den 6.3.1946 fra "Langholmgaard", og købt af Jørgen Jacob Nielsen fra "Nørregaard", og ejerforholdene følger denne ejendom.

MATR.NR. 12e

Tidligere en del af matr.nr. 12c, men udstykket herfra den 17.3.1930. Teglværksejer B. Kronshage sælger matr.nr. 12e, ved skøde den 9.8.1957 til Ernst Nielsen, som 8 år forinden havde købt matr.nr. 12b. Han slår matriklerne sammen, og videre ejerforhold følger 12b. Arealet er på ca. 5.382 m², og ligger syd for matr.nr. 12b.

"Grønhøjgaard" ca. 1946

MATR. NR.

13a

"GRØNHØJGAARD"

Beliggende: Laugøvej 21

Areal: ca. 141.890 m²

Ejer: Jan og Gitte Eilsborg

"Grønhøjgaard" blev ved U.F. 1788 udset til at udflytte fra Laugø By, og lodden blev udlagt i "Slettevangen". Den blev ved lodkastningen udtrukket af Anders Jensen.

Han er født ca. 1762, og g.m. Karen Jørgensdatter født ca. 1767. Den 28.1.1796 får han Arvefæste- og skødebrev på "Grønhøjgaard". Sønnen Jens Andersen, g.m. Else Hansdatter overtager halvdel af ejendommen den 30.12.1836. Den anden halvdel køber Niels Christensen. Han er gift med Maren Jensdatter. Hun er datter af Jens Christoffersen "Birkebjerggaard". Denne ejendom overtager de senere. I 1846 sælger Jens Andersens enke sin andel til Jeppe Christoffersen. Han er født ca. 1808, og g.m. Bodil Pedersdatter, født ca. 1809. Han foretager i 1857 et mageskifte med Peder Andersen, som havde matr. nr. 15c "Granbo".

Ved købekontrakt af 1.8.1858 sælger Niels Christensen sin andel til Ane Margrethe Nielsdatter.

Med et skiftebrev fra 1843, læst 1853, får Jens Andersens enke, Else Hansdatter adkomst på den halve ejendomsret af "Grønhøjgaard".

Der skrives skøde i 1859 fra Niels Christensen og Jeppe Christoffersens værge, Niels Larsen til Peder Andersen. Dennes søn, Anders Pedersen overtager ejendommen den 30.9.1873. Hans kone hed vist Karen. Den 9.2.1909 køber murermester Carl Corneliussen "Grønhøjgaard". Han er født 1869 (d. 1953), og g.m. Maren Kirstine Hansen, født 1873 (d. 1953). Han byggede bl.a. det gamle apotek i Helsinge, Helsingegården og Helsing Station.

Den 13.3.1914 køber Emil Julius Sørensen ejendommen. Han er født 1882, og mistede sin unge kone under den spanske syge ca. 1920. Han sælger i 1921 "Grønhøjgaard" til Jørgen Krogh Rasmussen. Han er søn af propretær Rasmussen "Bøgeskovgaard", og g.m. Esther Corneliussen, hvis fader tidligere havde haft ejendommen.

I 1923 køber Carl Christiansen den. Han er g.m. Karen Nielsine Jensen, som kom fra "Øllekollegaard" i Tisvilde.

Deres sønner Ejner og Poul Christiansen får lyst skøde den 8.1.1955. Poul Christiansen gifter sig senere med Astrid Margrethe Müller - tidligere matr.nr. 13b, men hun kom oprindeligt fra Valby Huse.

Ejner Christiansen dør i 1988, og Poul og Astrid Christiansen overtager hele ejendommen. Den 20.7.1988 overtager Jan og Gitte Eilsborg den. Besætningen er i dag: 15 rideheste, 1 kvie, 5 grise, 4 får, 4 geder og 5 fride (mink).

"Grønhøjgaard" ca. 1910. Th. Maren Kristine Corneliussen, f. Hansen, m/hat Carl Corneliussen, hunden Trofast, karlen Peter, Carl's bror Christian, i vognen Ingeborg Corneliussen.

Fra "Lille Grønhøjgaard" ca. 1914. Fra v. Spænder (13l+m), Birtha (senere 13l+m) til h. Carl K.P. Pedersen.

MATR.NR. 13b

Jordstykke på ca. 21.714 m², beliggende ved Guldmoosevej.
Ejer af "Grønhøjgaard", Anders Jensen sælger et jordstykke fra denne ejendom i februar 1822. Det læses to år senere, og købes af Anders Larsen. Han havde flere år forinden købt matr.nr. 14c, og de to matr. nr. sammenlægges, og videre ejerforhold følger 14c.

MATR.NR. 13c

Beliggende: Laugøvej 25

Ejer: Hanne og Helle Højbjerg

Jordstykket hører sammen med matr.nr. 22 Ørby, og ligger på sidstnævnte matr.nr.

I 1822 frastykker Anders Jensen fra "Grønhøjgaard" en parcel, som får matr.nr. 13c. Der skrives skøde den 9.2.1822, hvorved Jens Sørensen bliver ejer.

Det er antagelig ham der bygger ejendommen omkring dette årstal. I 1874 overtager Ane Pedersdatter den. Det er muligvis hans enke. Samme år sælger hun den til Jørgen Jensen. Også han sælger den videre samme år. Det er Lars Peder Hansen, der køber den. Han er g.m. Birthe Hansen, og arbejder som husmand på "Maglebjerggaard" i Ørby fra 1875 til 1904. Han dør og enken får ved skifteudskrift i 1914 adkomst til ejendommen. Senere samme år køber skomager Johannes Pedersen den, og i 1928 køber Laurits Sørensen den. Jens Jensen bliver ejer af ejendommen i 1930. Han er g.m. Marie Birgitte Knudsen. Han dør, og enken overtager den i 1942.

Den 22.5.1943 køber kreaturhandler Aksel Nielsen den, men han sælger den måneden efter til parcellist Niels Peter Sørensen. Han kom fra Hemmingstrup, men havde tidligere boet på matr.nr. 25 "Dybmoesehus". Da han dør, overtager arvingerne Jørgen V. Pedersen og Kristine Andersen den, og de sælger den i 1959 til sidstnævntes datter Martha Andersen. I 1961 køber forretningsfører Kaj Trendholm ejendommen. Han sælger den straks videre dagen efter til Jørn Hovgaard. I 1964 køber Gerda Højbjerg den, og den 14.12.1968 overtager hendes døtre Hanne og Helle ejendommen.

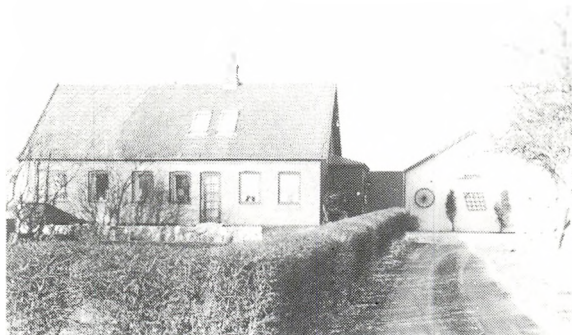
MATR. NR .

13d

Beliggende: Laugøvej 28

Areal: ca. 3.204 m²

Ejer: Rudolf Damgaard

Ejer af "Grønhøjgaard", Anders Jensen afgiver skøde, som lyses i 1823 på en parcel fra sin ejendom. Den købes af Peder Sørensens enke Maren Andersdatter. Hun har den indtil 1842, hvor Anders Pedersen overtager den. Han er født ca. 1820, og g.m. Birthe Jørgensdatter, født ca. 1824. Den 7.6.1887 køber skomager Rasmus Larsen ejendommen.

Han sælger den 25.8.1891 matr.nr. 13d til Lars Peder Andersen, og beholder selv en del af jorden under matr.nr. 13l og 13m. Dette sælger han videre i 1910.

Lars P. Andersen har matr.nr. 13d i knapt et år, for allerede den 12.4.1892 køber Lars Sørensen den. Året efter køber Anders Pedersen den.

I 1900 beskrives stuehuset som beliggende i syd, og 11 fag længde 27 alen, dybde 8 3/3 alen, højde 3 1/4 alen. Det er i bindingsværk, grundmuret og stråttækket. Værdi til forsikring 1.500 kroner.

Den 19.10.1909 køber træskomand Søren Jensen ejendommen, og det er vist ham der bygger det nye stuehus, som afløser det tidligere beskrevne. Han bor der dog kun kort tid, for allerede året efter sælger han til Peter Jensen, kaldet "Store Peter Jensen", og flytter selv til Helsingør. Martin Julius Jensen køber den i 1919. Han er søn af Peter Jensen, og g.m. Nille Jensine Jensen. Deres søn Peter Jensen m.fl. overtager ejendommen i 1964, men han har vist aldrig beboet den.

Den 11.12.1982 køber Harry Kristensen den, men allerede året efter køber murermester Rudolf Damgaard den, og han har den stadig.

Oprindeligt lå ejendommen tættere på "Lille Grønhøjgaard". Den lå i svinget ned mod denne, og i folkemunde siges det, at der har ligget et mindre teglværk med hus på stedet.

Imidlertid blev der bygget en ny ejendom omkring 1909, eventuelt lidt senere, og det er den der i dag ligger Laugøvej 28.

Den gamle ejendom blev herefter beboet af Jens Christoffersen, og senere rykket ned.

Den nye ejendom er ombygget/tilbygget i 1974 og 1985, og landbrugspligten er ophørt i 1982.

MATR. NR .

13e

Beliggende: Laugøvej 26

Areal: ca. 27.203

Ejer: Allan og Linda Werner

Tilhørende matr.nr. 13f, 13i Laugø og 14h Ørby.

Anders Jensen "Grønhøjgaard" (matr.nr. 13a) frastykker en parcel fra sin ejendom, og den købes ved skøde lyst 16.11.1825 af Søren Nielsen. Han er født ca. 1804, og g.m. Karen Andersdatter født s.å. Det er antagelig ham, der bygger ejendommen kort tid efter erhvervelsen. Den 8.3.1846 køber Johan Sørensen og Ane Olsdatter den, og i 1868 køber sønnen Christen Johansen den. Han er g.m. Maren Andersen. Ved denne handels indgåelse, sidder såvel hans moder Ane Olsdatter, som hans bedstemoder Ellen Andersdatter på aftægt for livstid på ejendommen. Imidlertid dør Christen Johansen i 1881, og ved skifteudskrift af 9.11.1886 får enken adkomst til "Lille Grønhøjgaard".

Hun driver den videre, men det kniber tilsyneladende med økonomien. I maj 1888 opretter hun et gældsbevis, for et mellemværende mellem hende og tjenestekarl Anders Larsen, hvorved han får pant i ejendommen, vist nok for 300 kroner.

Samme Anders Larsen må imidlertid gå rettens vej, for at få udbetalt et kontant tilgodehavende på 100 kroner, som han havde lånt Maren Andersen, medens han var bestyrer for hende. Herudover må hun udrede løn til ham, for perioden 4. juli 1888 til 7. juni 1889 på 223 kroner. Således måtte hun betale 213 kroner for "gammel gæld", og det blev betalt i september 1889.

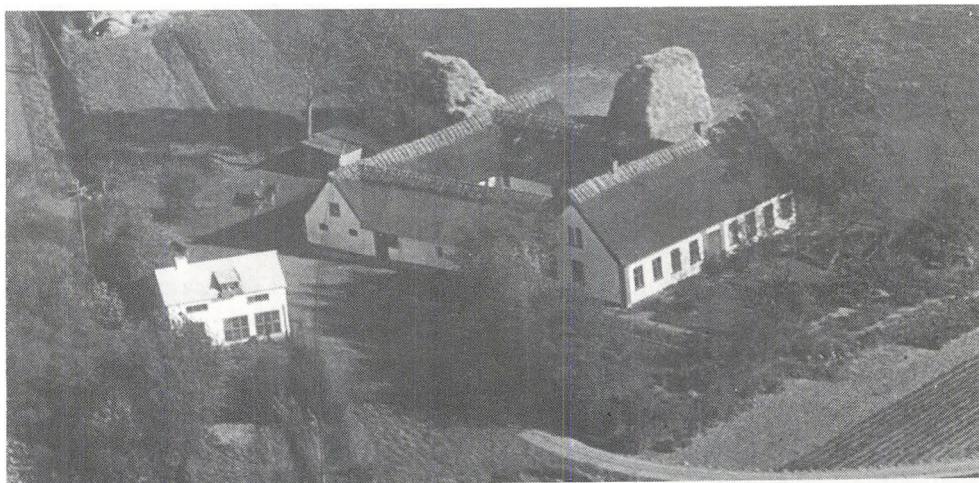
Svigersønnen Kristen Jeppe Pedersen, født ca. 1857 (d. 1941), og datteren Ane Johanne Sophie Johansen, født 1869 overtager ejendommen i 1894. Moderen dør i 1915, og de driver den i 46 år, indtil deres søn Karl Kristian Peter Pedersen overtager den i 1940. Han er g.m. Mary Katinka Pedersen fra Annisse.

Da han dør, overtager enken "Lille Grønhøjgaard" i 1966, og hun har den indtil den 11.6.1969 hvor møbelhandler Claus Lange køber ejendommen. Han er g.m. Anne-Marie Lange. De ombygger ejendommen med nye stalde og ridehal i 1976.

Den 1.7.1978 køber civilingeniør Richard Sandmand og Hanne Højgaard ejendommen. Hun bliver senere eneejer, men i 1983 køber Hanne Bredahl Dickinson den. Hun er g.m. Tom Dickinson, og de driver den som rideskole. Imidlertid kan de ikke klare betalingerne, og ejendommen må sælges. Den købes af Hans Fraas, som er mellemmand, og havde vist ejendommen een dag. Den 1.1.1984 køber disponent Allan Werner og Linda B.L. Werner den, og de har den stadig.

"Lille Grønhøjgaard" er antagelig bygget omkring 1828. Der bliver bygget nyt stuehus i 1879. Det gamle lå i den nordre længe, parallelt med det nye. I det nye - var de to fag over mod "Langholmgaard", oprindelig lade.

I 1976 bliver der bygget nye stalde til rideheste, samt ridehal. I dag drives ejendommen som Helsingø Sportsride Center.

"Lille Grønhøjgaard" 1946 - Sylvest Luftfoto

Tærsebillede fra "Lille Grønhøjgaard" ca. 1910. Fv. fyrbøder Jens J. Nielsen, Ørby, Carl Pedersen, bag remmen en sædbærer, forrest m/hat Christen Jeppe Pedersen, Johanne Pedersen, Birtha, Sofie Pedersen, th. Jens Christoffersen, over hovedet på C.J.P. Jens Christiansen, Jørgen Larsen, Hans Peter Sørensen, Peter Jensen, th. Margrethe Pedersen.

MATR.NR. 13f

Beliggende: v/"Lille Grønhøjgaard"

Areal: ca. 9.850 m²

Ejer: Allan Werner

Jordstykket er udstykket af Anders Jensen fra "Grønhøjgaard" den 25.9.1833.

Det bliver købt af Lars Andersen, som er født ca. 1801, og g.m. Ane Sørensdatter, født ca 1798. Han bygger antagelig et hus på grunden, og mon ikke han er søn af Anders Jensen.

Der bliver i 1863 oprettet en købekontrakt på en del af denne grund, hvorved smed Peder Jørgensen i Laugø køber denne del (13i). Han havde endvidere lejet nabojordstykket, som tilhørte "Grønhøjgaard". Imidlertid overtager ungkarl Christen Johansen, fra "Lille Grønhøjgaard" denne kontrakt (se matr.nr. 13i).

Lars Andersen frastykker matr.nr. 13i i 1865, og lader sønnen Anders Larsen overtage matr.nr. 13f i 1868.

Fire år senere køber Christen Johansen stykket, og sammenlægger det med "Lille Grønhøjgaard", som han nogle år forinden havde overtaget.

Nogle folk har fortalt mig, at der muligvis har ligget en vandmølle på grunden. I dag er matr.nr. 13f ubebygget.

MATR.NR. 13g

"SMEDELODDEN"

Et areal i "Nørremosen" på ca. 19.248 m². Det blev frastykket fra "Grønhøjgaard" af Anders Jensen den 9.10.1833.

Matr.nr. 13g er en del af Grønhøjgaard's oprindelige englod, og det blev købt af Lars Larsen fra "Bøgeskovgaard". En senere ejer af denne ejendom, nemlig Rundin, sælger den 8.1.1870 lodden til smed Niels Mathiasen fra Laugø Smedie.

Den anden del af englodden fik matr.nr. 13k, og den beholdt Anders Jensen selv (se dette nr.).

Den gamle smed døde i 1918, og sønnen smed Martin Mathiasen overtager Laugø Smedie m.v., samt "Smedelodden".

Imidlertid sælger han 13g den 5.10.1918 til ejendomsmægler Anders Peter Andersen fra Helsingø.

I 1937 køber Jørgen Jacob Nielsen fra "Nørregaard" smedelodden, og den følger herefter denne ejendoms ejerforhold.

I smedens tid, kørte man gødning fra "Troidemosegaard" ned på smedelodden, som betaling for smedearbejde i Laugø Smedie.

Guldmoesevej 4 inden 1925

Guldmoesevej 4 ca. 1950

MATR. NR.

13h

Beliggende: Guldrosevej 4

Areal: 47.471 m²

Ejer: Hanne Cassias og
Jan Eriksen

Grønhøjgaards ejer, Niels Christensen udstykker en parcel fra sin ejendom, og den købes den 7.8.1860 af Lars Peter Jørgensen, og får matr.nr. 13h. Han har den i 2 1/2 år, og sælger i 1863 til Lars Nielsen. Den 22.9.1864 køber Ole Pedersen den, og i 1877 er det Niels Nielsen af Mønge der køber ejendommen. Næste ejer er Rasmus Nielsen der den 19.9.1881 køber ejendommen.

Ved skifteudskrift af 1.11.1887 overtager Niels Nielsen den. Hans enke Hanne Rasmusdatter får adkomst jfr. skifteudskrift af 8.7.1890. Imidlertid sælger hun i 1890 ejendommen til Carl Andreas Andersen. Han mageskifter i 1896 med Anders Svendsen, og i 1897 køber Peter Albrecht Pedersen den. I 1901 køber Svend Hansen matr.nr. 13h.

Den 20.8.1904 overtager Christen Anders Christensen ejendommen. Han er født 1862 (d. 1954), og g.m. Marie Christensen født 1862 (d. 1950). Deres søn, ungarl Alfred Marius Christensen overtager ejendommen den 18.1.1943. Han er født 1901, og samtidig med, at han overtager den, overtager broderen Johannes Christensen matr.nr. 13l og 13m, også efter forældrene.

Alfred M. Christensen kommer på sygehuset, og senere på plejehjemmet, og huset står tomt i et par år, og falder efterhånden helt sammen. Efter hans død i 1981, overtager el-installatør Svend Ulrich Petersen den. Han er født 1931, og søn til Alfred Christensens søster, og g.m. Ellis Møller, født 1947.

Ejendommen står tom indtil Hanne Cassias og Jan Eriksen køber den i 1983, og de rykker de sidste rester af det gamle stuehus ned.

Det var antagelig bygget omkring 1861, medens den nye stald er bygget i midten af 1920-erne.

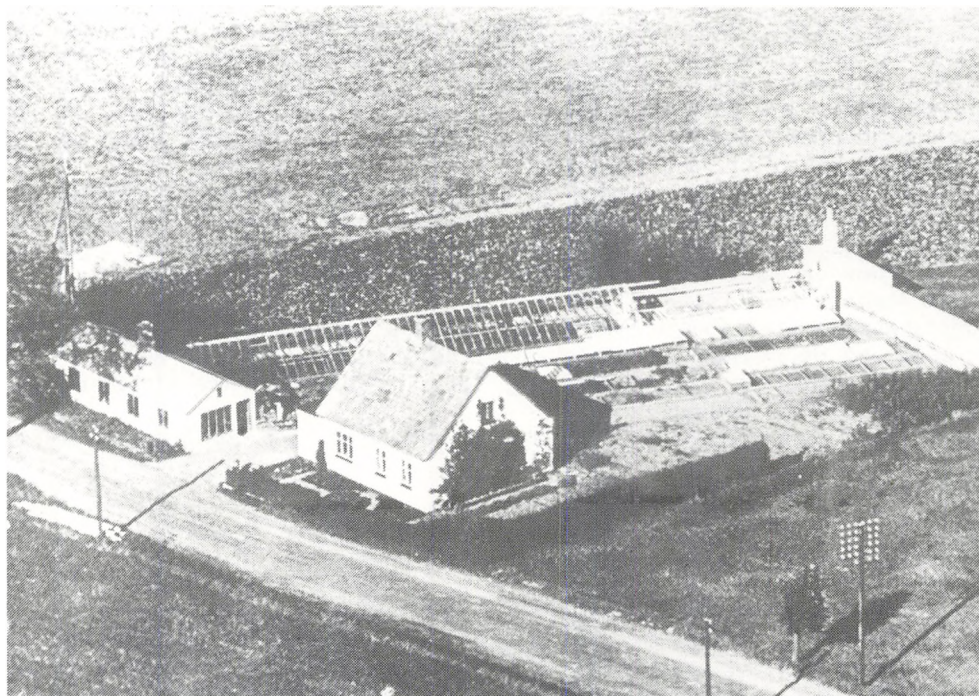
Der bliver bygget nyt stuehus, med 2 beboelser, som godkendes i 1987.

MATR.NR. 13i

Denne jordlod er på ca. 13.453 m², og beliggende ved Laugøvej, og blev den 10.1.1865 solgt fra matr.nr. 13f, og købt af Christen Johansen fra "Lille Grønhøjgaard". Han overtager nogle år senere denne ejendom, efter sine forældre, og 13i inddrages under denne.

Guldmoosevej 4 marts 1983, kort tid før nedrykningen - foto: HKLA

Laugøvej 32 omkring 1946

Som tidligere nævnt, opretter Lars Andersen i 1863 en købekontrakt med smed Peder Jørgensen i Laugø, på en del af matr.nr. 13f. Det er matr.nr. 13i, og dengang beskrev man:

"At der på lodden findes et hus i det nordvestlige hjørne, som er udlejet i 50 år fra den 1.1.1863, til Lars Andersens søn Jens Larsen. Den årlige afgift for denne leje er 4 kroner".

Imidlertid flytter smed Peder Jørgensen til Valby, og han laver få måneder senere en købekontrakt transport, hvorved ungkarl Christen Johansen overtager kontrakten. Ca. 2 år senere køber han jordstykket jfr. ovenstående.

Det ejes i dag af "Lille Grønhøjgaard", og drives sammen med denne ejendom.

MATR.NR 13k

Dette jordstykke i "Nørremosen" på ca. 18.968 m² var oprindelig en del af matr.nr. 13g, men blev frastykket under matr.nr. 13k.

Anders Jensen fra "Grønhøjgaard" beholder selv matr.nr. 13k, men sælger 13g til "Bøgeskovgaard" jfr. dette nr.

I 1899 bliver matr.nr. 13k solgt til Peder Jensen, og ved skøde i 1940 overtager Ejvind Henrik Jensen det.

Den 28.8.1979 overtager Poul Jensen det, og det drives og ejes i dag af "Korshøjgaard" i Ørby.

MATR. NR .

131+m

Beliggende: Laugøvej 32

Areal: hhv. 359 og 947 m²

Ejer: Leif M. Jensen og
Jette S. Hansen

Skomager Rasmus Larsen, som har matr.nr. 13d, udstykker herfra 2 jordstykker på 1.306 m². De får matr.nr. 13l og 13m, og dem beholder han selv, medens matr.nr. 13d sælges. Det sker i 1891, og i 1910 sælger han 13l og 13m til skomager Johannes Vilhelm Petersen. Den 25.4. 1919 køber slagtermester Knud Juul ejendommen. Han er g.m. Minna Juul, men de har den kun kort tid, for allerede året efter køber Lars Larsen den. Han har "Palhøjgaard" i Ørby, og bruger ejendommen som arbejderbolig.

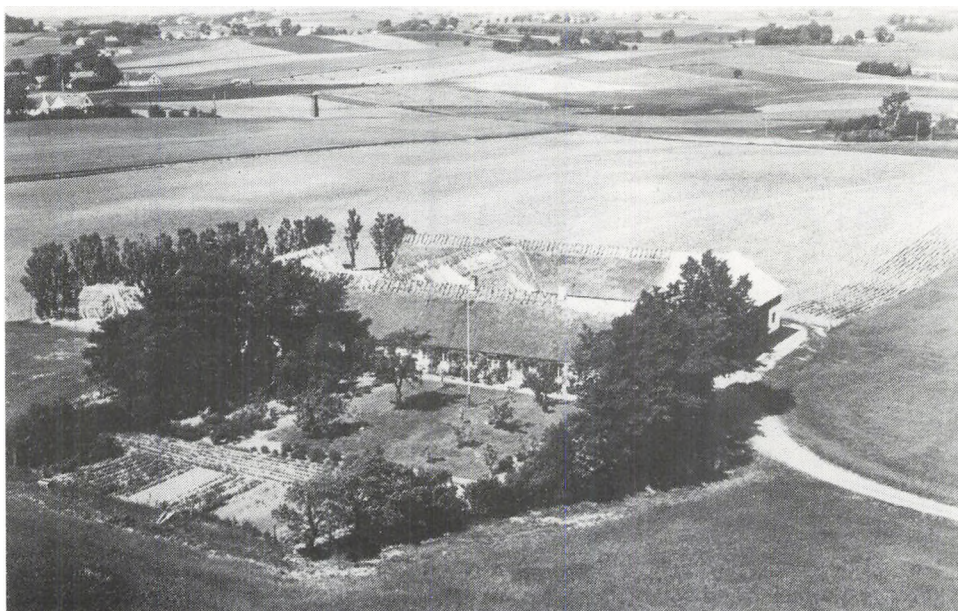
I 1925 køber Jens Jensen den, og han kom fra matr.nr. 8g. I 1926 køber Christen Anders Christensen den. Han har tillige matr.nr. 13h. Hans søn Johannes Christensen, født 1905, overtager den i 1943. Han er gartner og bliver gift med Birtha Kathrine Christensen, født 1907. Hun kom fra nabogaarden "Lille Grønhøjgaard", hvor hun opvoksede hos bedsteforældrene.

De driver ejendommen som gartneri indtil Johannes Christensen dør i 1977, og Birtha Christensen overtager den. Den 1.7.1985 overtager pædagog Leif M. Jensen og Jette Solberg Hansen ejendommen, og de har den stadig.
Huset er bygget omkring 1908.

"Guldmosesgaard" ca. 1910 - foto: HKLA

"Guldmosesgaard" ca. 1946

MATR. NR .

"GULDMOSEGAARD"

140

Beliggende: Guldmosevej 5

Areal: ca. 207.843 m²

Ejer: Palle Krøyer Olsen

Tilhørende matr.nr. 14f.

Guldmoselodden blev ved U.F. 1788 udlagt i Helsinge- og Slettevangene, og var på 75 10/14 tdl. Herudover får den udlagt en lod i "Krogenge" på 3 8/14 tdl.

Under gammelskat blev matr.nr. 30 "Guldsted" inddraget under "Guld-mosegaard".

Ved ovennævnte udskiftning får Jens Sørensen tildelt denne udlod. Han er født ca. 1751, og g.m. Sidse Pedersdatter, født ca. 1749. De har ved folketællingen 1787 børnene: Hans, Ole og Søren på hhv. 14, 13 og 8 år.

Den 28.1.1800 får Jens Jensen Arvefæste- og skødebrev på "Guld-mosegaard". Dahlerup overtager den 26.8.1809 ejendommen, og samme år køber Ritmester Thestrup den. Herefter er det købmand Sandberg fra Frederiksværk, der i 1812 køber den.

Niels Christensen køber ejendommen i 1829. Jeg mener, at han er søn af Christen Larsen fra "Lille Ravnebjerghus". Han er født ca. 1800, og g.m. Margrethe Olsdatter, som er 2 år yngre.

I 1853 køber Jørgen Nielsen den. Han er g.m. Margrethe Hansen, født 1828 (d.1876). Der bliver lavet en købekontrakt med deres svigersøn, Hans Hansen i 1876, men han får tilsyneladende aldrig skøde, for i 1888 køber Lars Hansen fra Annisse "Guld-mosegaard" af Jørgen Nielsen.

Ved skøde af 13.6.1908 køber Lars Pedersen den. Han er født 1882 i Karsemose v/Vinderød (d. 1952), og g.m. Karen Margrethe Petersen, født 1887. Hun dør i 1924 eller 1925, og han gifter sig med Olga Peter-sen. De flytter til "Bøgeskovgaard" i 1919, og sælger til Hans Christof-fer Olsen fra Tibirke. Han er g.m. Anna Olsen.

Den 22.6.1944 køber Axel Olsen "Guld-mosegaard". Han kom fra Dønne-vælde, og handlede med ejendomme, og havde flere i området. Senere købte de hus i Helsinge.

Hans Albert Jensen, født 1904, køber den i 1946. Han er g.m. Elisa-beth Rasmussen, som er sadelmagerens datter fra Annisse.

I 1950 køber gaardejer Oluf Olsen den. Han kom fra Højbjerg Orne, og g.m. Edith Olsen fra Bornholm.

Deres søn Palle Krøyer Olsen, g.m. Anne-Lise Olsen, overtager "Guld-mosegaard" den 1.8.1973, og de har den stadig.

Ejendommen er udflyttet omkring 1790, og ombygget/restaureret gennem tiden.

Hele gården brænder lørdag, den 16. marts 1963, efter at det sidste læs byg var lagt i tærskværket. Man begyndte at fange rotter, som sædvane var, da der pludselig opstod brand i tærskværket. En del indbo blev reddet, og på nær 2 grise, blev alle dyr reddet. Dyrerne blev opstaldet på "Tornegaard" i Laugø, medens man i 1963/64 opbyggede ejendommen. Den bliver ombygget/tilbygget i 1985 og 1986. For 5 år siden ophørte man med 60 malkekøer, og besætningen er i dag på 77 søer, ca. 400 smågrise, 100 polte, 3 orner, 1 ko, 1 kalv og 1 hest.

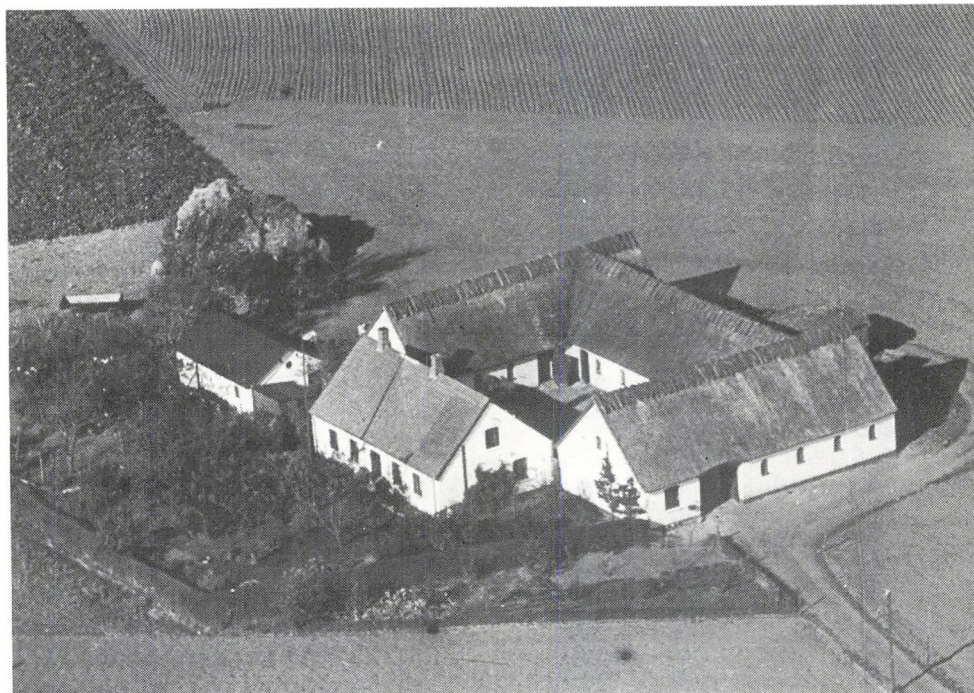
Angående lejevord fra "Guldmosogaard"

Den 22.2.1837 udlejer Niels Christensen fra "Guldmosogaard" et jordstykke for 99 år til Niels Rasmussen og efterkommere.

Han havde tidligere købt matr.nr. 15c, og ejerforholdene følger denne indtil Peder Andersen har ejendommen.

Herefter kan lejemålet ikke følges, og han er sikkert den sidste lejer, men hvornår det ophørte, og hvad det var for et jordstykke, ved jeg ikke.

Der er ligeledes oprettet 2 kontrakter i hhv. 1856 og 1857 på lejevord for 50 år (se matr.nr. 14f).

Guldmoselvej 6 1949/50 - Sylvest Luftfoto

MATR. NR .

14b

Beliggende: Guldmosevej 6

Areal: 76.841 m2

Ejer: Aksel Jensen

Tilhørende matr.nr. 14g.

Ejer af "Guldmosegaard", Dahlerup fraskøder et jordstykke, som Jens Jensen køber den 26.8.1809. Skødet læses først i 1821.

Den 4.1.1834 oprettes en købekontrakt mellem Jens Jensen og Jørgen Jensen. Skødet skrives imidlertid først 11 år senere, den 5.1.1845. Jørgen Jensens enke Laurine Jensen sælger i 1883 til Hans Martin Jørgensen. Han foretager et mageskifte med Lars Sørensen i 1889. Han mageskifter igen med Lars Peder Andersen. Den 24.5.1901 foretages igen et mageskifte, hvorved Rasmus Nielsen får adkomst til "Højbogaard". Også han mageskifter i 1902 med Morten og Dorthea Larsen. Imidlertid dør Morten Larsen, og enken sælger i 1909 til Christoffer Petersen. Den 18.6.1919 køber Hans Jørgen Nielsen "Højbogaard", og i 1924 er det Hans Peter Jensen der overtager ejendommen.

Hans Albert Jensen køber den i 1941. Han sælger den i 1946, og flytter til nabogaarden "Guldmosegaard". Det er ungkarl Kristian Søndergaard, født 1909 i Sleth pr. Tranebjerg, der køber den. Han har den imidlertid kun godt et halvt år. Han flytter til "Dalenborg" i Annisse, og den 8.11.1946 overtager Aksel Jensen "Højbogaard". Han er født 1914, og g.m. Thorvig Jensen, født 1914, og de har stadig "Højbogaard". Ejendommen er opført omkring 1810, men brænder omkring 1899.

MATR. NR .

14c

Beliggende: Guldmosevej 8

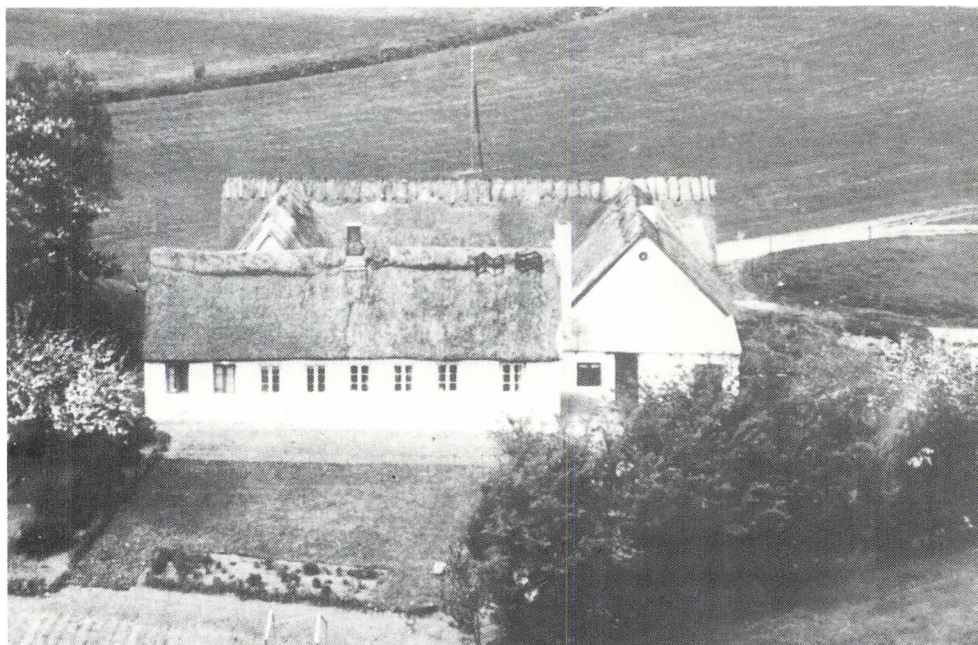
Areal: 47.656 m2

Ejer: Tage Müller

Tilhørende matr.nr. 13b.

Den 10.7.1808 afgiver Dahlerup fra "Guldmosegaard", skøde til Anders

Guldmoosevej 8 omkring 1948

Valbyvej 34 omkring 1965

Larsen på et jordstykke fra sin ejendom. Anders Larsen er født ca. 1779, og g.m. Ane Jørgensdatter, født ca. 1778.

Imidlertid var Dahlerup endnu ikke blevet ejer af "Guldmosegaard". Skødet lyses først efter at dette ejerforhold var bragt i orden, nemlig den 10.1.1810. I 1822 køber Anders Larsen også matr.nr. 13b, og dette jordstykke følger herefter matr.nr. 14c.

Den 12.3.1845 køber Christen Hansen ejendommen, og i 1872 er det Niels Olsen og hans kone Dorthea Larsdatter der køber den. Imidlertid dør Niels Olsen, og enken sælger i 1907 til Jørgen Peder Olsen. Han har ejendommen indtil den 11.6.1913, hvor Julius Frederik Frandsen bliver ejer. Mindre end eet år efter, nemlig den 25.3.1924 køber Carl Erland Pedersen ejendommen. Tre år senere den 17.3.1917 køber Morten Pedersen, og yderligere 2 1/2 år efter, den 21.11.1919 overtager Lars Ludvig Peter Larsen ejendommen. Han blev kaldt "købmand", fordi han overtog faderens købmandsforretning i Ramløse.

I 1929 sælger han den til Niels Peter Hansen, som igen sælger den i 1952 til Eigil Jensen. Ejnar Pedersen, kaldet "Ejnar Bonde", kom fra Annisse og overtager ejendommen i 1955. I 1959 køber Gunner Bengtson matr.nr. 13b og 14c. Den 17.1. s.å. sælger han den til arbejdsmand Andreas Müller, g.m. Astrid Margrethe Müller. De kom fra matr.nr. 5d. De bliver skilt, og hun gifter sig senere med Poul Christiansen, "Grønhøjgaard".

Gurli Sørensen og Tage Müller overtager den 13.4.1972 ejendommen. I 1976 bliver Tage Müller eneejer. Han er g.m. Ulla Rasmussen, og de har stadig ejendommen.

Ejendommen er opført omkring 1810, med tilbygninger i 1965 og 1975.

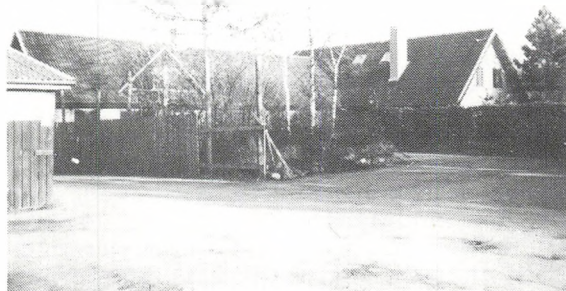
MATR . NR .

14d

Beliggende: Valbyvej 34

Areal: ca. 30.991 m2

Ejer: Poul Clausen

Jordstykket er en del af det fællesareal der i 1792 udskiftedes, hvorved "Guldmosegaard" fik tildelt dette overdrevslod.

Ved skøde af 27.12.1807 udstykker Jens Jensen dette overdrevslod, og det købes af Claus Henrik Groskopp. Han sælger det året efter til Chr. West, og det er antagelig ham, der bygger ejendommen.

I 1818 køber Christian Gede ejendommen. Han havde tidligere købt "Slettegaard", men beholder efter salget af denne, matr.nr. 14d.

I 1840 køber Bodil Larsdatter ejendommen, og senere køber Ole Olsen den. Imidlertid kan han ikke klare betalingerne, og den må sælges på auktion. Her køber Peder Jensen Andersen den i 1880. Han er g.m. Ane Kirstine Andersen. Det er meget flittige mennesker, med orden i tingene.

I nogle papirer er jeg stødt på en kaptajn Plønus som bruger/ejer, men hvem han er, ved jeg ikke.

Da. P.J. Andersen dør, overtager enken ejendommen, men lader sønnen Jens Oluf Andersen overtage den i 1934. Han bliver kaldt "Oluf med tuden" eller "Bøh Oluf", og var g.m. Karen Marie Sofie Andersen. Hun overtager ejendommen efter mandens død ved skifteudskrift i 1960, og hun boede nogle år på aftægt, efter afhændelsen til sønnen.

Den 13.5.1964 køber entreprenør Poul Clausen ejendommen, men han får først skøde godt et år senere. Han er g.m. Nancy Margrethe Munch fra Bornholm, og de driver i dag Helsingø Maskinstation.

Der bliver bygget værksted og garager. Nyt stuehus på 187 m² godkendes i 1967.

MATR.NR. 14e

Oprindeligt et jordstykke på ca. 6 tdl. i Svansmosen, tilhørende "Guldmosegaard".

Arealet (en del heraf) er i dag vejareal til det sommerhusområde der ligger i Svansmosen, men var tidligere en selvstændig lod.

I 1828 frastykker Sandberg "Guldmosegaard" denne lod, og den købes af Niels Jørgensen, som vist var skrædder. I 1835 køber Søren Pedersen den, og fire år senere køber Søren Larsen den. Han er født ca. 1796, og g.m. den tre år ældre Inger Svendsdatter.

I 1846 køber Hans Peder Olsen den, og herefter køber Pernille Hansdatter den i 1868. I 1875 køber Jens Pedersen, g.m. Kirsten Jørgensdatter den, og fem år senere køber Jørgen Jørgensen den og i 1884 køber Niels Peter Larsen den. Han havde "Kastanjegaarden" i Tågerup og var snedker.

Den 1.11.1928 køber Daniel Marcus Nikolaj Lindkvist jordlodden. Han ejede en ejendom i Ørby, og købte den ejendom der ligger lige overfor førnævnte "Kastanjegaard". Da han køber den ubebyggede grund, medfølger i handelen ret til at benytte englodden matr.nr. 14g, som ifølge oprindelig lejekontrakt af 1845 løber over 99 år.

Lejen for ovennævnte lejevord var på 50 øre i 1928.

I 1948 køber Hans Peter Carl matr.nr. 14e og 14h, og han ejede dengang, nuværende Tågerup Planteskole. Ved skøde lyst 24.10.1960 får Dansk Maskinforhandling A/S skøde på matr.nr. 14e og 14h, og matr. nr. 14h inddrages under 14e, og udgår af matriklen.

G. Gordolo har imidlertid været ejer mellem de to sidstnævnte.

Matr.nr. 14e udstykses i 11 sommerhusgrunde, og 14e forbliver matr. nr. som vej. De 6 grunde sælges inden 1966, medens de 5 sidste ender på tvangsauktion. Ved denne køber ejendomsmægler K. Grøndal, Helsingø, de 5 grunde ved fagedudlægsskøde, som lyses 29.9.1966. Han sælger dem jfr. de enkelte matr.nr. (se disse).

"Svansmosen".

Navnet stammer antagelig fra den mose, der går som en svans ind i de 3 sognekommuner som mødes her. Dog nævnes der i U.F. 1788 en mose med navnet Peder Svans Mosen, og den er muligvis opkaldt efter en mand med navnet Peder Svans.

MATR.NR. 14f

Udlagt som jordlodder med særskilt tørvelod ved svansmosen. Tilhørte oprindelig "Guldmosesgaard", men blev i 1853 solgt til Johan Nielsen. Han opretter en lejekontrakt, hvorved han bortlejer til Jørgen Jørgensen:

"Den til parcellen matr.nr. 14t på "Guldmosen" hørende "Svansmose" over 50 år...."

Den 18.12.1868 mageskifter Jørgen Jørgensen med ungarl Peder Carl- sen, og yderligere 1 år efter overtager Niels Pedersen matr.nr. 14t tørvelodden. Ved skøde af 26.11.1899 afhænder han rettigheden til Ole Pedersen, og lejemålet ophører tilsyneladende.

Allerede i 1865 køber Jørgen Nielsen "Guldmosesgaard", ovennævnte matr.nr., og ejerforholdene følger herefter denne ejendom.

MATR.NR. 14g

Er i lighed med matr.nr. 14f, udlagt som jordlod med særskilt tørvelod i "Svansmosen".

Tilhørte oprindelig "Guldmosesgaard", men blev solgt fra (sikkert sam- men med 14e). I 1832 sælger Niels Jørgensen (14e) til Niels Nielsen. Niels Jørgensen har muligvis haft matr.nr. 14f, og 14a lejevord. I 1845 køber Jørgen Jensen og Laurine Larsen matr.nr. 14g. De havde tid- ligere købt 14b, og ejerforholdene følger herefter denne ejendom.

Imidlertid laver han en lejekontrakt på 99 år, fra den 29.6.1845 til Anders Pedersen i Ørby.

I denne lejekontrakt står der:

"At det er en til matr.nr. 14g hørende tørvelod, der bortlejes for et tidsrum af 99 år...."

Denne leje overgår i 1851 til Ole Nielsen, og kan ikke følges længere. Jeg formoder, at lejekontrakten er ophævet, og at også denne tørvelod herefter følger matr.nr. 14b.

MATR.NR. 14h - se under matr.nr. 14e.

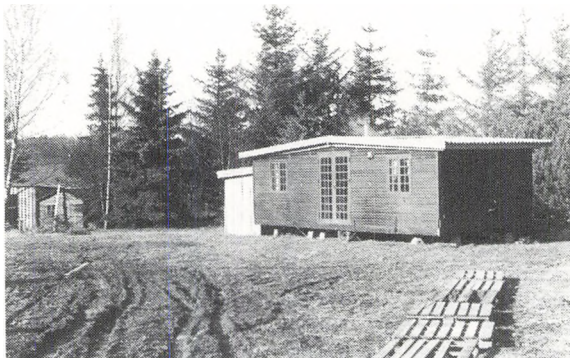
MATR.NR. 14i

Christoffer Olsen "Guldmosesgaard", udstykker den 27.10.1937 sin op- rindelige englod i "Nørremosen". Den 10.1.1938 køber gårdejer Jørgen Nielsen fra "Nørregaard" den, og den følger herefter denne ejendom. Arealet er på ca. 19.520 m².

MATR . NR .
14K

Beliggende: Svansmosen 24
Areal: 3.027 m²
Ejer: Ninni Hasting

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. I 1966 overtager ejendomsmægler K. Grøndal ved auktionsskøde grunden. Herefter er der følgende ejere: 1.9.1966 Freddi B. Olsen. Den 1.2.1976 Svend Sølling. 11.6.1977 overtager Leif Rasmussen den. Den 1.1.1988 er det Ninni Hasting som overtager grunden.

MATR . NR .
141

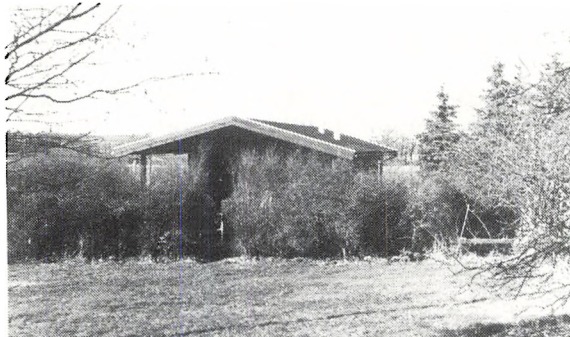
Beliggende: Svansmosen 22
Areal: 2.511 m²
Ejer: E.A. Damgård Sørensen

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. I 1966 overtager ejendomsmægler K. Grøndal ved auktionsskøde den. Den 3.8.1967 får Ebbe og Inger Klemp lyst skøde, og den 21.11.1970 overtager lokomotivfører E.A. Damgård Sørensen den. Der er et sommerhus på 68 m², som er godkendt i 1975.

MATR . NR .
14m

Beliggende: Svansmosen 20
Areal: 2.511 m²
Ejer: Svend Aage Nielsen

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. I 1966 overtager ejendomsmægler K. Grøndal ved auktionsskøde grunden. Den 13.8.1966 lyses skøde hvorved Sven Aage Nielsen overtager grunden. Der er i dag et parcelhus på 53 m², som er godkendt i 1968.

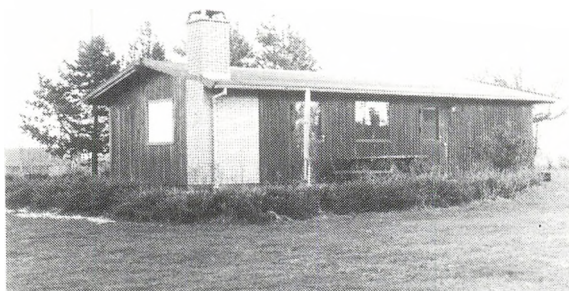
MATR. NR.

14n

Beliggende: Svansmosen 18

Areal: 3.100 m²

Ejer: Flemming Holm

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. Skøde lyst den 8.1.1963 hvorved E.J. og Gerda Jensen overtager grunden. Den 6.6.1985 bliver E.J. Jensen enejer, og han sælger samme år til Jan Bech Jensen. I 1988 køber Flemming Holm matr.nr. 14n. Der er opført et sommerhus på 57 m², som er godkendt i 1968.

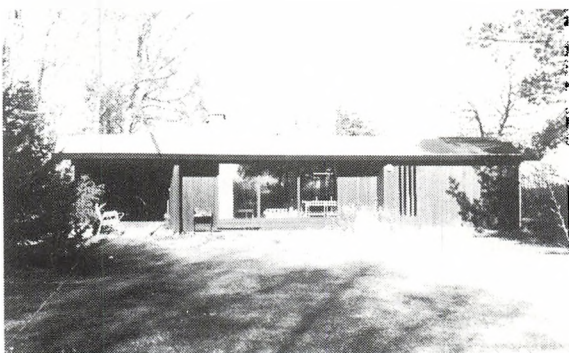
MATR. NR.

14o

Beliggende: Svansmosen 16

Areal: 2.569 m²

Ejer: Jesper Nielsen

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. Skøde lyst den 9.2.1963 hvorved prokurist Knud Christensen overtager den. I 1978 overtager revisor Thomas Bak-Frederiksen, g.m. Pia Bak-Frederiksen den. Den 29.5.1981 bliver Thomas Bak-Frederiksen enejer, og han har den indtil 1983 hvor Lise Lotte og Jesper Nielsen overtager den. Den 11.6.1985 bliver Jesper Nielsen enejer på ejendommen. Der er opført et sommerhus på 57,2 m², som er godkendt i 1968.

MATR . NR .

14p

Beliggende: Svansmosen 14

Areal: 2.500 m²

Ejer: Sejer Johnson

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. Skøde lyst den 30.1.1963 hvorved fuldmægtig P. Jul Johansen overtager grunden. Han har den indtil den 11.6.1977 hvor Sejer Johnson overtager grunden. Der er i dag opført et sommerhus på 62 m², som er godkendt i 1980.

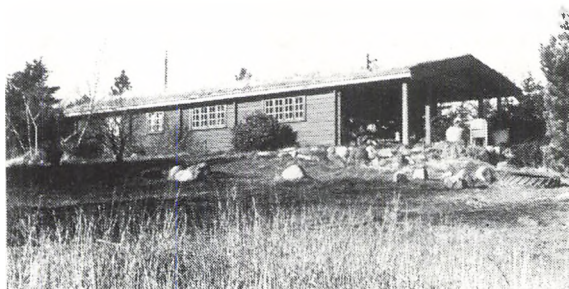
MATR . NR .

14q

Beliggende: Svansmosen 12

Areal 4.229 m²

Ejer: Yvonne H. Frandsen og
Darre Reidar

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. Skøde lyst den 10.12.1965 hvorved tegner Chr. Winther overtager grunden. Han har den indtil den 15.4.1972 hvor Yvonne H. Frandsen og Darre Reidar overtager den. De opfører i 1973 et sommerhus på 90 m², som er godkendt 30.4.1974. Udhus på 12 m² godkendes 2.12.1976.

MATR . NR .

14r

Beliggende: Svansmosen 1

Areal: 2.710 m²

Ejer: Svend Erik Nielsen

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. I 1966 overtager ejendomsmægler K. Grøndal ved auktionsskøde grunden. Ved skøde lyst 31.5.1967 overtager autoforhandler Steffen Bendz den. Han har den indtil 1971 hvor snedker Bjarne Petersen køber grunden. Den 1.10.1973 køber læge Svend Erik Nielsen grunden, og han opfører sommerhus på 54 m² og gæstehytte på 21 m², og det godkendes den 27.11.1973. Udhus på 8 m² godkendes den 14.5.1975.

MATR. NR.

14s

Beliggende: Svansmosen 3

Areal: 2.994 m²

Ejer: Henrik Tetens

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. Skøde lyst den 31.7.1965 hvorved Agnes Brännich overtager den. Den 1.12.1975 overtager Annitta Brännich grunden, og hun har den indtil den 11.12.1979 hvor tegner Henrik Tetens overtager grunden. Han opfører et sommerhus på 110 m² og garage på 24 m², som godkendes i 1984.

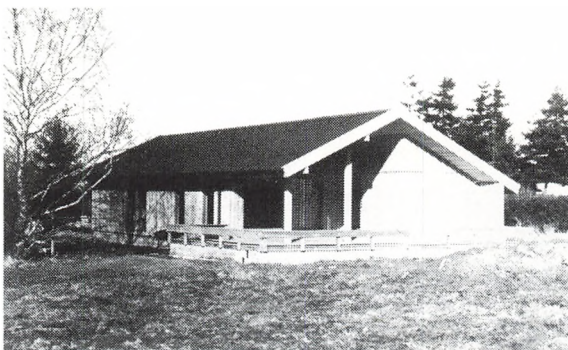
MATR. NR.

14t

Beliggende: Svansmosen 7

Areal: 2.657 m²

Ejer: Bent Andersen

Udstykket fra matr.nr. 14e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. I 1966 overtager ejendomsmægler K. Grøndal ved auktionsskøde grunden. Herefter er det fotograf Knud Landsmann der har den. Den 11.6.1973 overtager bogbinder Erik Vang grunden. Bogbinder Allan Kjeld Bihlet overtager grunden den 1.4.1977, og han har den indtil 13.1.1988, hvor Bent Andersen får lyst skøde. Der er i dag et sommerhus under opførelse.

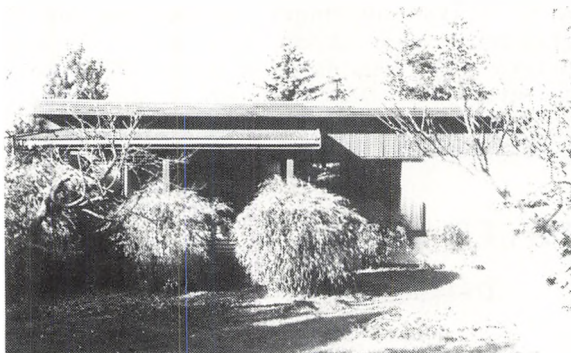
MATR. NR.

14U

Beliggende: Svansmosen 5

Areal: 2.712 m²

Ejer: Keld Brøndum

Udstykket fra matr.nr. 14 e den 21.6.1962 af Dansk Maskinforhandling A/S. Skøde lyst den 23.3.1963, hvorved grosserer Svend Aage Fehr overtager grunden. Han har den indtil 1971 hvor Vagn Nielsen og Susanne Holten overtager grunden. Den 1.5.1972 er det finmekaniker Claus E. Lundhof som får den. Ved skøde lyst 15.3.1973 overtager disponent Keld Brøndum ejendommen.

Der er opført sommerhus/helårshus på 83,7 m², som er godkendt i 1969.

"Svansmosen" 1988

MATR. NR .

"BIRKEHØJGAARD"

15a

Beliggende: Birkehøjvej 20

Areal: ca. 270.187 m²

Ejer: Aage Birch Pedersen

"Birkehøj Lodden" blev ved U.F. 1788 udlagt i "Helsingevangen" (tidligere "Dragerøvelsvang"), og var på 88 10/14 tdl.

Navnet "Birkehøj" skulle stamme fra en høj ved gården, bevokset med birketræer.

Denne lod udtrak fæster Lars Olsen ved ovennævnte U.F. Han er født ca. 1738, og g.m. Maren Poulsdatter, der er 23 år yngre. Imidlertid dør Lars Olsen, og enken gifter sig med Søren Madsen, der er 6 år yngre end hende. Det er antagelig ham, der udflytter gården fra Laugø By omkring 1790.

Han får den 28.1.1800 Arvefæste- og skødebrev på "Birkehøjgaard". Sønnen Mads Sørensen overtager ejendommen den 16.10.1819. Han er født ca. 1795, og g.m. Ane Larsdatter, født ca. 1799 i Ramløse. Han dør og enken overtager "Birkehøjgaard".

Den 11.3.1862 overtager sønnen Lars Madsen den. Han er født ca. 1836, og g.m. den 2 år yngre Maren Hansen fra Græsted. De har den i 37 år, og den 29.3.1899 overtager deres søn Anders Christian Madsen "Birkehøjgaard". Han bliver i 1898 gift med Sidse Marie Sørensen, som kom fra "Boagergaard" i Helsingø.

De får datteren Helga, og da hun bliver voksen gifter hun sig med Mads Peder Pedersen. De overtager hendes fødehjem, ved skøde lyst 9.1. 1935, og de driver gården i næsten fyrré år. Deres søn ungkarl Aage Birch Pedersen overtager "Birkehøjgaard" den 25.3.1973. Han har den stadig, og bor sammen med faderen på ejendommen.

Besætningen er i dag på ca. 30 grisesøer, plus ca 225 fedegrise.

LEJEJORD fra matr.nr. 15a

Var beliggende ved Havretoften i skellet mellem "Granbo" og vejen.

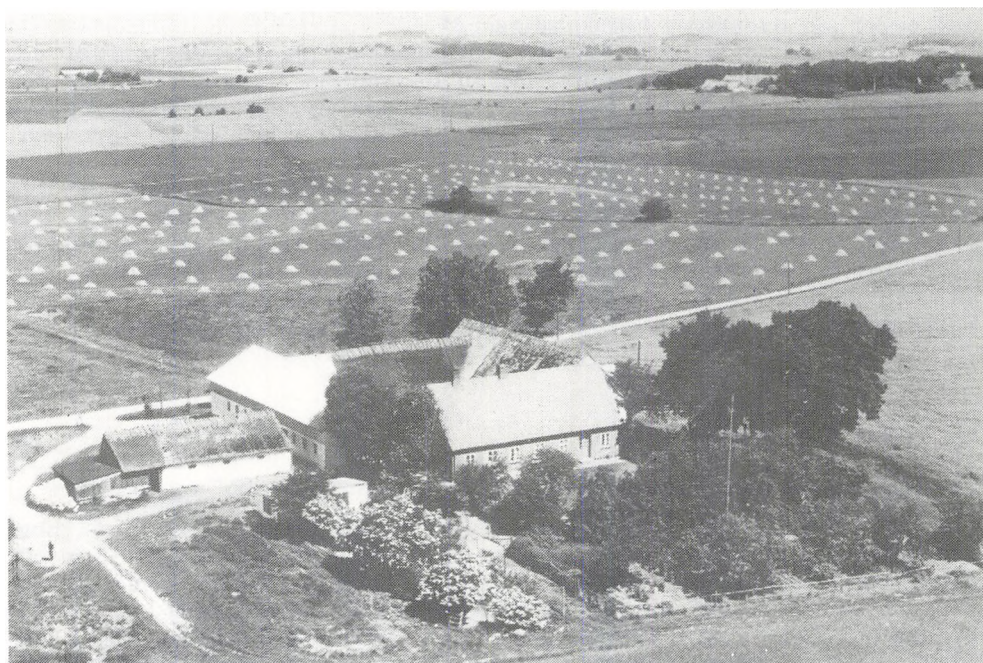
Ole Pedersen lejede et jordstykke fra "Birkehøjgaard", og han fik her ved titlen som parcellist på lejeret. Han var g.m. Ane Olsen. Hun tilsikres ret til livsvarig beboelse, i det på lejejord fra gården matr.nr. 15a i Laugø By, Helsingø Sogn opførte hus, vel antagelig p.g.a. Ole Pedersens død. Hun dør selv den 23.6.1885. Efter hende, og måske også samtidig, boede husmand Peder Olsens enke, Martha Rasmusdatter. Jeg er ikke klar over, om de eventuel er i familie. I hvert fald

havde hun også tilsikret ret til livsvarig beboelse i det på lej jord på gården matr.nr. 15a i Laugø By Helsing Sogn opførte hus.

Hun dør den 6.11.1889 i Annisse, 90 år gammel. Herved blev beboelsesretten for såvel hende selv, som Ane Olsen udslettet af skøde- og pantebøgerne, som bekræftelse på leje- og brugsretten til det nævnte jordstykke, samt derpå opførte hus. Beboelsesrettens værdi ansættes til 50 kroner. Dette blev ordnet den 1.10.1894 af sagfører Carl Kapel, Helsing.

I gamle dage - få husker endnu, at de har hørt, at der i dette hus boede en som blev kaldt "Marte Ole". Det må være Martha Olsen, født Rasmussen.

Huset har stået der til et godt stykke ind i dette århundrede.

"Birkehøjgaard" ca. 1950/54

Nordsjælland som Danmarks Texas?.

Sådan skrev en avis i 1959, da ESSO ville foretage en dybdeboring i Laugø. De ville forsøge at finde olie på en mark tilhørende gårdejer Mads P. Pedersen, "Birkehøjgaard".

Fra 2.1.1959 og 3 måneder frem, lejede Danish American Prospecting Company, 2 tdr.ld. i Laugø, til den "formidable" sum af 2.000 kroner. Der forestod en del forarbejde på området, og allerede inden boretårnet ankom, var der livlig avisskriveri om et eventuelt olieeventyr. Spændingen var stor, da tårnet ankom, og det blev rejst på kun 2 minutter og 33 sekunder, og selve boringen kostede 22.000 kr. pr. dag.

Det blev en stor turistattraktion, hvor der på enkelte dage kom flere tusinde tilskuere. Der kom busser fra omegnen, ja endog fra København blev der arrangeret busture med Laugø som mål.

For at illustrere den stemning der befandt sig på stedet, vil jeg citere følgende fra en avis:

"På borestedet udfolder sig nu et frodigt folkeliv, trods det bidende ublide vejr. Bil efter bil kommer til marken i Lavø, og svinger ind på den intermistiske parkeringsplads (det blev forøvrigt en god forretning for Mads Pedersens børn). Selve borestedet er forbudt område, men forbudet håndhæves ikke med den allerstørste strengthed.

De der vil se noget, kan også få det at se.

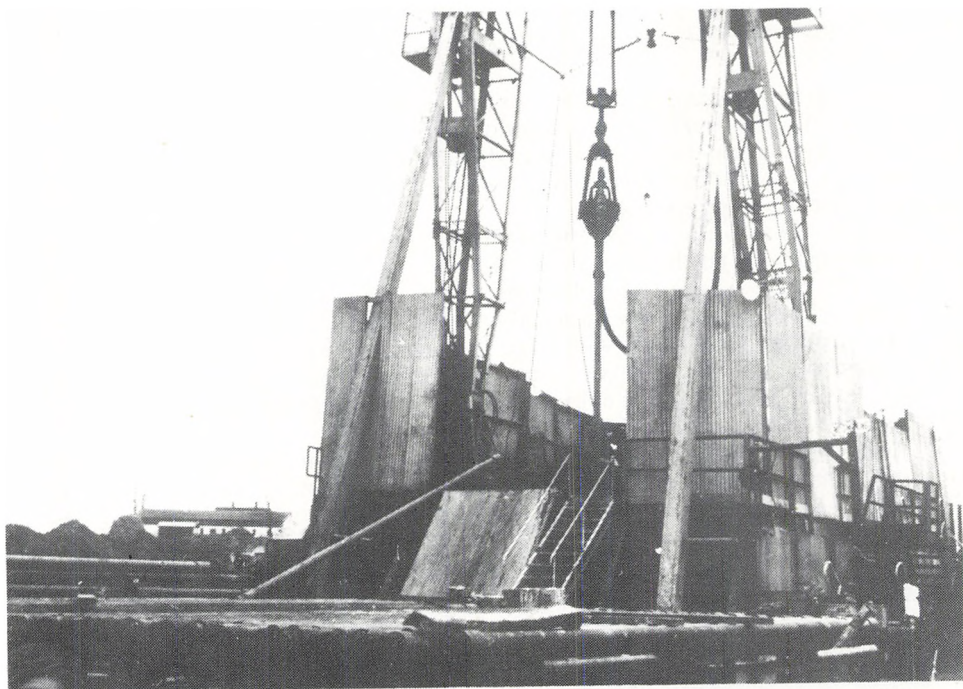
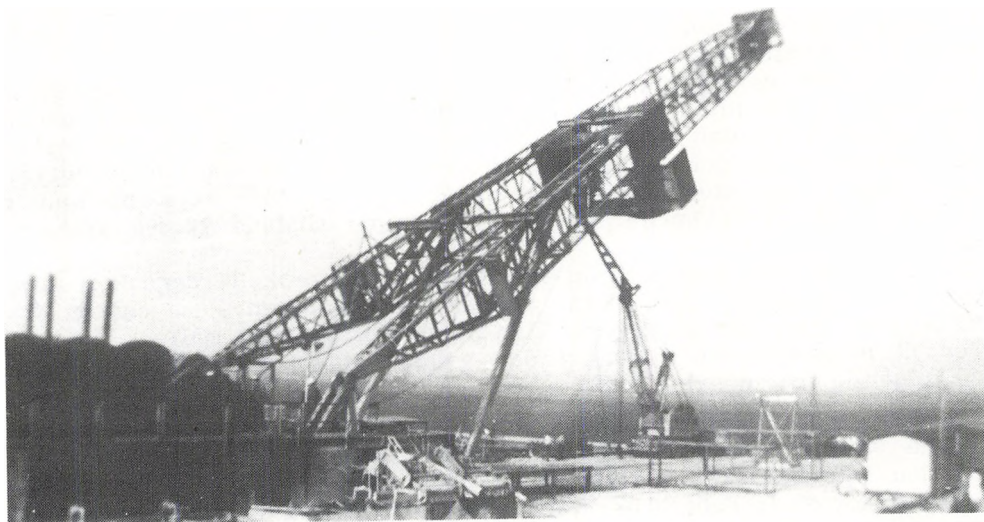
En smart pølsemand fra Hillerød, har slået sig ned på pladsen med sin vogn, og han gør store forretninger. I det kolde vejr trænger man til noget varmt, og kan man ikke få en kop kaffe, er en pølse ikke at foragte...."

Boringen blev foretaget 25 m. over havets overflade, og efter 42 m gennem jord, ler muld m.v. nåede man ned i en "kalkklippe", som først lod sig gennembryde i en dybde af 2.044m. Man borer ned igennem, og fortsætter til en dybde af 2.413 meter, men boringen måtte opgives, der var ingen olie.

Maskineriet blev pillet ned, og flyttet til Slagelse, og der forestod et kæmpemæssigt oprydningsarbejde. Først og fremmest skulle selve boretårnet, og den store dieselmotor, der drev boret fjernes. Da dette var sket, blev det store trægulv, som blev lagt over marken pillet op, og endelig blev den kunstige sø med boreslammet fyldt op. Det skete hurtigt, og da foråret kom, og græsset blev grønt, kunne ingen se spor efter det store maskineri, der i en måned var igang, på den ellers så fredelige mark i Laugø.

Selv tilkørselsvejene, som blev pløjet op af den tunge trafik, til og fra boretårnet blev bragt i orden, og ingen kan i dag se spor efter den stolte boring. Det var med dyb skuffelse, man måtte opgive det mislykkede forsøg på at finde olie i den nordsjællandske undergrund, men hvad det havde betydet for landsbyen, såfremt man havde fundet olie, kan man "kun" gisne om.

Fra olieboringen i Laugø. På det nederste billede ses til venstre "Højbogaard".

MATR. NR.

15b

Beliggende: Valbyvej 40

Areal: ca. 35.322 m²

Ejer: Poul Jørgensen

Oprindeligt en del af det fællesareal der i 1792 bliver udskiftet, hvorved "Birkehøjgaard" får dette overdrevslod.

Ejeren af denne ejendom, Søren Madsen fraskøder dette jordstykke den 1.1.1812 til Anders Pedersen. Han er født ca. 1779, og g.m. den 6 år ældre Gertrud Larsdatter. Det er antagelig dem der opbygger ejendommen, da de har matr.nr. 15b i 40 år.

I 1852 køber Jens Christoffersen og Ane Jørgensdatter ejendommen. Hun bliver enke, og sælger i 1895 "Skovsro" til sønnen Christoffer Jensen Christoffersen. I 1902 køber Jens Christian Andersen den, og den 24.6.1915 sælger han den til Jørgen Edvard Jørgensen. I 1918 køber Jørgen Jensen den, og i 1925 er det Ejnar Larsen der overtager den. Han har den "kun" i 8 dage, og Jørgen Jensen og Adolf Nielsen overtager "Skovsro".

Købmand Carl O. Hansen overtager ejendommen den 17.8.1949, og handelsmand Anton Jensen får lyst skøde den 13.8.1952. Ved skifteattest af 29.7.1965 overtager Frede Møller Jensen den. Samme dato køber Carl Jensen matr.nr. 15b. Han dør, og arvingerne får skøde lyst den 5.5.1971. Traktørfører Poul Jørgensen får lyst skøde den 30.4.1971, og han har stadig ejendommen.

Ejendommen er opført omkring 1860, og stuehuset er i 1971 tilbygget med 38 m².

"Slettegaard" høst ca. 1926, i midten bestyrer Aksel Pedersen.

MATR. NR.

15C

Beliggende: Havretoften 3

Areal: ca. 83.535 m²

Ejer: Svend Hauge Haugegaard
og Henning Kornbo

Den 19.10.1819 frastykker Søren Madsen et jordstykke fra sin ejendom "Birkebjerggaard". Det købes af Niels Rasmussen, og det er antagelig ham, der bygger ejendommen.

Han har den indtil 1840, hvor Jørgen Sørensen køber den. Året efter køber Niels Jørgensen og Inger Oline Nielsdatter ejendommen. Han dør imidlertid, og enken gifter sig med Peder Andersen, født ca. 1818. Hun var ca. 3 år ældre end Peder Andersen, som ved dette giftemål får adkomst til "Granbo" den 23.12.1847. Han laver i 1857 en mageskiftekontrakt med Jeppe Christoffersen og Bodil Pedersdatter. De er begge født ca. 1808.

Samme år laver Jeppe Christoffersen en købekontrakt med Bendt Pedersen, og i 1865 får Niels Pedersen adkomst til ejendommen. Imidlertid ser det ud til, at der først skrives skøde i 1880.

I dette skøde, ser det ud til, at det er den tidligere nævnte Peder Andersen, der afhænder ejendommen.

Den 11.4.1888 køber fhv. parcellist Niels Pedersen fra Søborg den. Han er g.m. Kirsten Pedersen. Deres søn Alfred Pedersen overtager "Granbo" den 9.6.1914. Han er g.m. Boline. Han var gudfader til "Knud Bøgeskov" dengang "Guldmosgaard".

Den 15.1.1952 køber Jørgen Pedersen, g.m. Lizzie Pedersen ejendommen. Den 10.1.1953 køber Svend Aage Christensen den, og senere på året køber møbelhandler Johannes Larsen den. "Granbo" handles igen i 1953, og det er maskinmester Janus I. Møller og Augusta Møller der køber ejendommen.

Den 6.4.1963 sælger de ejendommen til landmand/forpagter Jens Jensen. Han havde i en femårig periode overtaget forpagtningen af "Snæverødgaard", imens Knud Knudsen havde den. Imidlertid ophørte forpagtningen inden periodens udløb, og Jørgen Jensen begyndte herefter at køre mælk til Ørkilde Andels Mejeri.

I 1965 køber Edith Elisabeth og Poul Poulsen ejendommen. Den ender på tvangsauktion i 1966, hvor A/S Lantraco fra Roskilde køber den. De videresælger den samme år til Valborg Sørensen. Hun var gift med manufakturhandler Knud Sørensen. Direktør Kaj Søborg Hansen køber ejendommen, og den 1.9.1984 sælges "Granbo" til Svend Hauge Haugegaard og Henning Kornbo, og de har den stadig.

Der blev i 1986 godkendt byggeri af en vindmølle.

MATR. NR.

15d

Beliggende: Kildevej 154

Areal: 65.845 m²

Ejer: Knud V. Danekilde

Til ejendommen hører flere matr.nr. i Agerup, Ramløse Sogn. Bl.a. jordlodden "Skolemosehus" som i 1848 blev købt af smed Søren Larsen, Højelt.

Jordstykket blev udstykket fra "Birkehøjgaard" af dennes ejer Mads Sørensen, og købt af slagter og parcellist Jens Rasmussen. Det skete ved købekontrakt af 28.5.1839, og prisen var 500 Rbd. i sedler. Skødet lyses først i marts 1841. Jens Rasmussen er født ca. 1807, og g.m. Birthe Pedersdatter, født ca. 1816, og de bygger ejendommen omkring 1840. I 1851 skrives skøde, hvorved Frederik Ferdinand Jensen, født 1803 (d. 1864) får adkomst til ejendommen. Han er g.m. Karen Kirstine Sofie Rosenkilde, født 1824 (d. 1910).

Da Frederik F. Jensen dør, fører enken ejendommen videre indtil 1891, hvor sønnen snedker Peter Carl Just Jensen Danekilde overtager den. Han er født 1853 (d. 1917), og g.m. Maren Sofie Olsen, født i Højbjerg Holt i 1863 (d. 1947), og de får 6 børn.

Peter C.J.Jensen Danekilde dør, og ved skifteudskrift i 1918 overtager enken ejendommen. Sønnen Carl Christian Sophus Danekilde overtager den i 1919. Han er født 1891 (d. 1962), og g.m. Marie Hanssine Larsen, født i Ramløse i 1896.

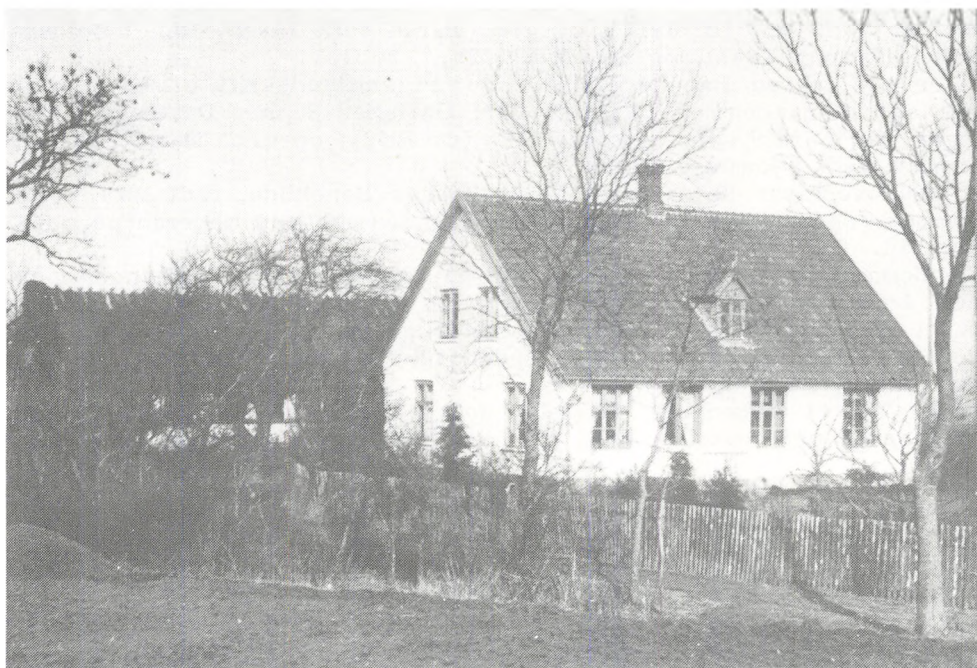
I 1960 overtager deres søn, Knud Verner Danekilde, født 1923, ejendommen, og han har den stadig. Han bor sammen med moderen på matr. nr. 15d.

Ejendommen er bygget omkring 1839/40, med diverse forandringer gennem årene. I 1911 blev der bygget et nyt stuehus. Det oprindelige lå i den nordre længe. Der lå oprindelig vognport og værksted, hvor det nye stuehus ligger i dag. Laden blev udvidet i 1927, og der blev lagt bliktag på lo og lade.

Laden blev i forlængelse af stald, bygget i 1926/27. Det gamle stuehus blev revet ned omkring 1930, og der blev bygget stald på dette sted.

Kildevej 154 ca. 1911. Foran det gamle stuehus ses Peter og Sofie Jensen. Se lille billede taget samme sted 77 år senere.

Kildevej 154 det nye stuehus omkring 1925/26

Kildevej 154 1988. Se billede fra ca. 1911

Knud Danekilde ca. 1963

MATR. NR. 15e

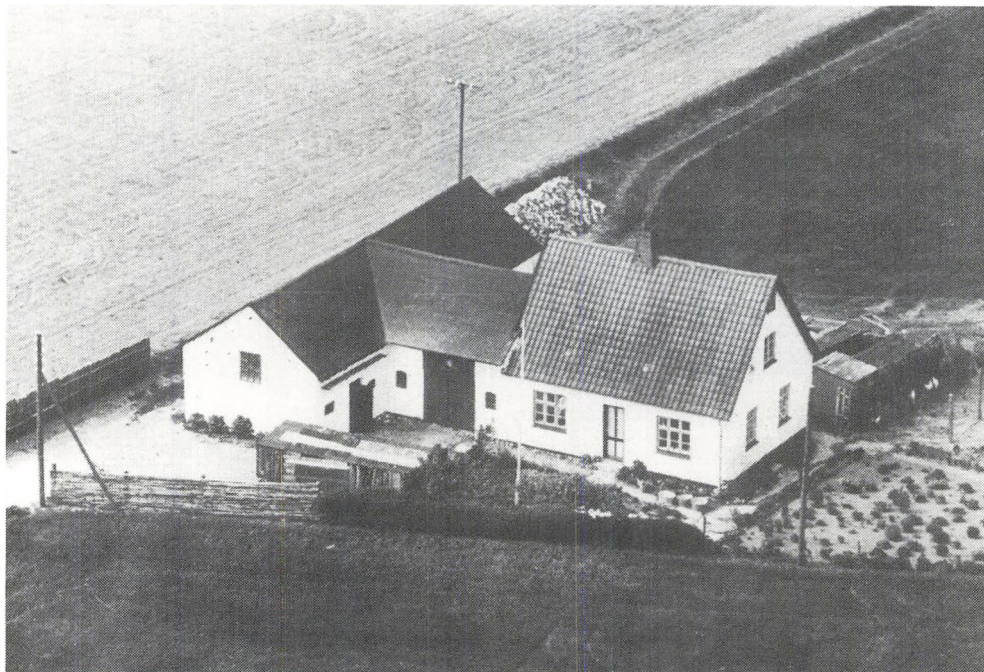
Beliggende: Havretoften 6

Areal: ca. 15.000 m²

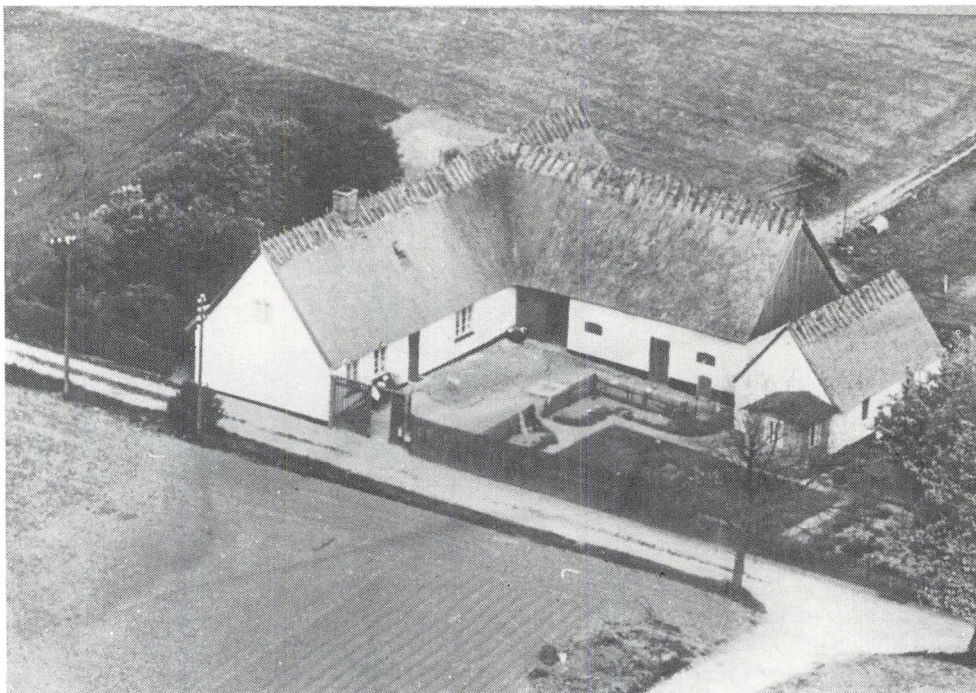
Ejer: Leo Sørensen

Enken, Ane Larsdatter fra "Birkehøjgaard" frastykker en parcel fra denne ejendom i 1857, og den købes af Jørgen Jørgensen. Han sælger den til Peder Carlsen i 1868. Niels Pedersen, g.m. Andrea Pedersen overtager ejendommen den 13.1.1869. I 1899 køber sønnen Ole Pedersen, kaldet "Lille Ole" den. Han boede på ejendommen sammen med sine 2 søstre Marie og Anne Kirstine, en tredje søster boede i København. Han var en flittig, men nøjsom mand, som arbejdede som dag-lejer på "Snæverødgaard". De 2 søstre holdt hus og hjem, men her-

Havretoften 6 omkring 1959

Havretoften 4 omkring 1946

udover tog den ene ud som koge-/opvaskekone, og den anden syede tøj til forskellige blandt befolkningen.

Jens Martin Feddersen (se 15f) overtager for. 11.000 kroner, ejendommen.

Ole Pedersen skulle have 10.000 kroner for den, men Jens M. Feddersen ville ikke have, at folk snakkede om, at det var for lidt, så han bød 12.000 kroner, men det ville Ole Pedersen ikke have, så de blev enige om 11.000 kroner.

Herefter skænkede Ole Pedersen 1.000 kroner til missionen.

Jens M. Feddersen havde inden handelen, hjulpet Ole Pedersen gennem længere tid. Ole Pedersen fik lov til at bebo ejendommen et par år efter afhændelsen, indtil han flyttede på plejehjem i Helsinge.

Jens M. Feddersen har ejendommen indtil 1959, hvor skovarbejder Willy Sørensen, gift med Emmy, overtager den. Ved skøde lyst 10.1.1979 overtager sønnen, Leo Sørensen halvdelen af ejendommen. Leo Sørensen bliver enejer ved skøde lyst den 26.9.1986, og han har stadig ejendommen.

Landbrugspligten ophørte i 1979.

Der godkendes opførelse af vindmølle i 1982, men den er ikke opført.

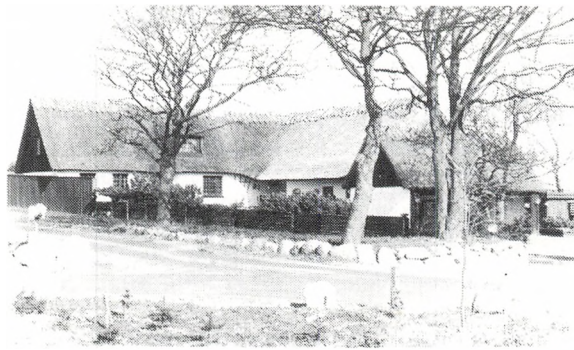
MATR. NR.

15f

Beliggende: Havretoften 4

Areal: 48.346 m²

Ejer: Søren F. F. Nielsen

Enken, Ane Larsdatter fra "Birkeshøjgaard" fraskøder en parcel den 16.12.1861 til Hans Madsen. Han har den indtil den 24.1.1867 hvor han sælger den til Gudmand Frederiksen. I 1879 overtager Hans Jensen fra Skævinge ejendommen. Ved auktionsskøde af 14.8.1891 overtager Lars Peder Christensen, g.m. Anne Marie "Birkeshøjhus". Han kom fra et parcelliststed ved "Lyshøjgaard", og hun kom fra Lopholm ved Græsted.

Inden Lars Peder Christensen købte ejendommen, var der ingen besætning. Han ombyggede ejendommen. Bygningerne var allerede dengang gamle og forfaldne. Han tog til Sverige, og hentede 3 køer. Jeg ved ikke om det var rød dansk malke race..

Ved skifteudskriftsskøde, lyst 23.8.1929 overtager enken Anne Marie Christensen ejendommen. Hun har den indtil 1930, hvor svigersønnen Jens Martin Feddersen, g.m. Martha Johanne, født 1906 på ejendommen, overtager "Birkeshøjhus". Jens M. Feddersen er født 1905 i Emmerslev i Sønderjylland.

De købte i 1945 også matr.nr. 15e.

Jens M. Feddersen drev i mange år søndagsskole fra ejendommen. Børnene kom fra hele omegnen.

Henning E. Nielsen får lyst skøde den 3.3.1964. Han boede på "Haar-

landsgaarden" i Tisvilde, og flyttede aldrig til "Birkehøjhus". Han gav 90.000 kroner for den. Han har ejendommen indtil oktober 1964, hvor der den 3.10.1964 lyses skøde til Søren Frederik Frydensbjerg Nielsen, født 1940, og g.m. Kirsten Petersen, født 1942, og de har stadig "Granmosegaarden".
Hvornår ejendommen skifter navn fra "Birkehøjhus" til "Granmosegaarden" ved jeg ikke.

MATR. NR.

15g

Beliggende: Birkehøjvej 22
Ejer: Rigmor Christiansen

Der bliver oprettet en kontrakt, læst den 2.7.1845, hvorved et jordstykke fra "Birkehøjgaard" bliver bortlejet på 99 år.

Det er Mads Sørensen "Birkehøjgaard", der bortlejer til Hans Pedersen, g.m. Margrethe Frederiksdatter. Han dør, og enken overtager den 10.12.1867 parcellen. Hun fremlejer i 1871 til Jens Poul Nielsen - såvel grund som bygninger. Næsten 50 år senere, den 29.10.1920 fremlejer og skøder han til Hans Sofus Gottlieb Rosenkrants Knudsen. Imidlertid har han kun ejendommen kort tid, for allerede den 19.3.1921 laver han en fremlejekontrakt og skøde, hvorved Peder Andersen overtager matr.nr. 15g.

I 1930 ophører dette lejemål. og Birkehøjgaards nuværende ejer, Anders Chr. Madsen sælger til ovennævnte Peder Andersen.

Ved skøde af 21.3.1936 køber arbejdsmand Svend Aage Christiansen ejendommen for 3.600 kroner. Han er født 1902 (d. 1976), og g.m. Rigmor Christiansen, født 1906, og hun har stadig ejendommen.

Ejendommen er opført omkring 1848. Den brændte i 1885, og genopført umiddelbart herefter.

MATR. NR.

"TROLDEMOSEGAARD"

16a

Beliggende: Trollemosevej 3

Areal: ca. 151.250 m²

Ejer: Børge Demant Nielsen

Trollemoselodden blev ved U.F. 1788 udlagt i Helsingevangen, og indeholdt 83 13/14 tdl. Denne lod udtrak Hans Larsen, og han udflytter gården ca. 1790.

Han er født ca. 1744, og g.m. den et år yngre Ane Poulsdatter.

Hans Larsen får den 28.1.1800 Arvefæste- og skødebrev på "Trollemosegaard". Da han dør, overtager enken ejendommen, men hun sælger den i 1808 til sønnen Lars Hansen. Han er født ca. 1780. og g.m. den et år yngre Ane Jørgensdatter. Også han dør, og enken overtager ejendommen. Hun sælger den kort før jul 1846 til William Jensen. Og i 1852 køber Peter Larsen den. Han køber to år senere matr.nr. 20 "Bredlandshus", og slår de to matrikler sammen.

I 1885 dør Peter Larsen, og hans enke Inger Kirstine Hansdatter overtager "Trollemosegaard". Den 7.6.s.å. overtager sønnen Jens Peter Larsen den. Han er født 1852, og g.m. Birthe Larsen født i Højbjerg. De får børnene Marius, Hans, Peter, Karen og Ingrid. Hun opdrages imidlertid i et hjem i Nellerød.

Efter at Hans Chr. Larsen dør i 1922, overtager sønnen Hans Chr. Larsen ejendommen. Han er født 1891 (d. 1971) og g.m. Jenny. Hun er plejedatter af urmager Albek i Helsinge.

Han var den første på egnen der fik bil, men spillede lidt for meget på travbanen, og familien flyttede til Ammendrup, og senere til Frederiksværk.

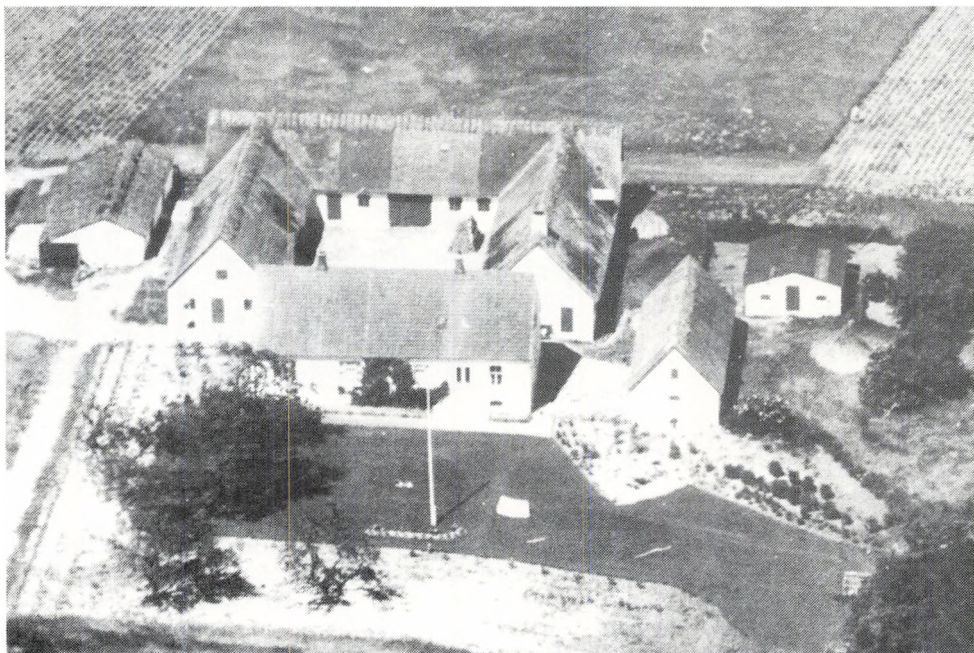
Arthur Elberg køber ejendommen i 1943. Han kom fra Smidstrup, hvor han tidligere havde "Fogedgaarden". Året efter køber Hans Demant Nielsen "Trollemosegaard". Han er født 1903, på "Lille Avleholm" i Huseby, og g.m. Sigrid Kristine Hansen, født 1900 i Dalby Sogn. Deres søn, ungkarl Børge Demant Nielsen overtager ejendommen i 1975, og han har den stadig.

Under gammelskat hørte matr.nr. 32 "Græslebæk" ind under "Trollemosegaard".

Oprindelig hed den "Trollemosegaard", men i årernes løb forandrer man stavemåden til "Trollemosegaard".

I 1880 blev den ombygget og moderniseret, og nyt stuehus er bygget ca. 1906, og tilbygget ca. 3 år senere. Der er bygget maskinhus i 1978. I dag er alt med fast tag.

Besætningen er i dag på 18 køer, 14 kvier/kalve og 2 tyrekalve.

"Troldmosegaard" ca. 1946

ANGÅENDE FISKERI

Der blev i sin tid fisket meget i Troldmosen. Senere skød man fiskene med hagl. Der var masser af gedder, suder og åborre. Der kom mange fra byen - læger m.v., og de fiskede så meget, og tog så mange fremmede med, at fiskeriet efterhånden måtte ophøre.

ANGÅENDE TØRV.

Der blev i sin tid skåret mange tørv i Troldmosen.

MATR.NR. 16b

Jordstykke op mod "Troldmosegaard" med et areal på 112.738 m², som bliver udstykket fra denne ejendom i 1846.

Ved skøde af 15.12.1846 fra Lars Hansens enke, Ane Jørgensdatter, "Troldmosegaard", overtager brændevinsbrænder Borregaard "Bøgeskovgaard" dette jordstykke, og ejerforholdene følger herefter denne. Imidlertid var der senere store problemer med dette jordstykke. En senere ejer af "Bøgeskovgaard" gjorde krav på dette jordstykke, og retten måtte afgøre, at det tilhørte "Bøgeskovgaard".

MATR.NR. 16c

Jordstykke ved Valbyvej, som oprindeligt var en del af det fællesareal der udskiftedes 1792, hvorved "Troldemosegaard" fik dette overdrevs-lod på ca. 35.855 m².

Det blev i 1846 udstykket fra denne gård, af Ane Jørgensdatter, og købt af Borregaard fra "Bøgeskovgaard".

Efter Seerups overtagelse af denne ejendom, foretager han et mageskifte med A.G. von Lowzow "Slettegaard", og ejerforholdene følger herefter denne. Jeg antager, at det er matr.nr. 2c der mageskiftes med.

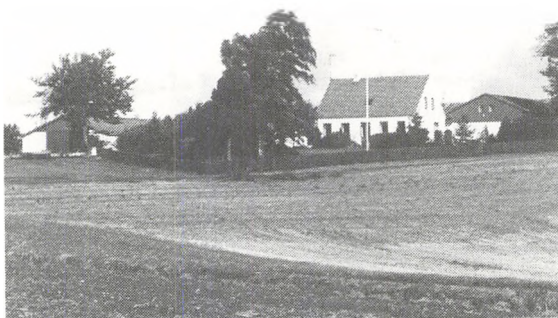
MATR. NR .

16d

Beliggende: Troldeposevej 2

Areal: ca. 133.920 m²

Ejer: Jørgen Koefoed

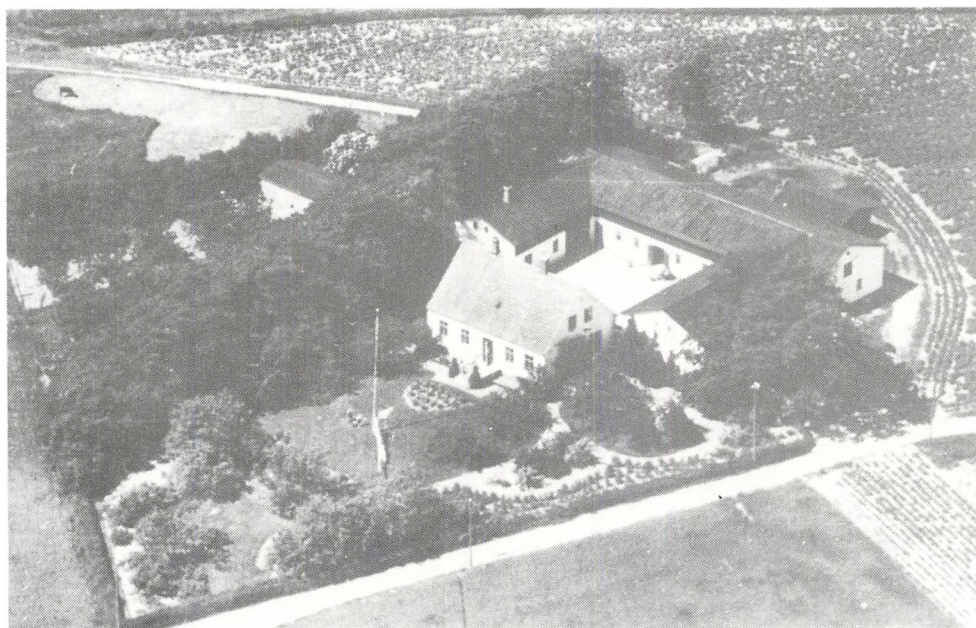
Tilhørende matr.nr. 20.

Jordstykket udstykses af Jens Peter Larsen, "Troldeposegaard" den 29.1. 1915 til sønnen Marius Karl Larsen, som året forinden havde opført ejendommen. Han er født 1889, og g.m. Karen Nielsen.

I 1946 køber Emil Christian Koefoed ejendommen. Han er født 1916, og g.m. Ingeborg Nielsen, født 1916.

Sønnen mekaniker Jørgen Koefoed overtager "Højbogaard" i 1978. Han er født 1946, og g.m. med Lise Busk født i 1948, og de har stadig ejendommen.

Bygningerne er opført i 1914, med ombygning til stuehus og installation af halmfyr i 1984.

"Højbogaard" 1946

MATR.NR. 16e

Jordstykke syd for Helsingørvej, som blev udstykket fra matr.nr. 16b den 12.5.1975, og tilhører Helsing Kommune.

Matr.nr. 16e er slået sammen med et areal fra matr.nr. 17, og et par arealer fra matr.nr. 16.

Der er i dag anlagt sportsplads og skydebane på arealet.

MATR.NR. 16f

Jordstykke beliggende syd for Helsingørvej, udstykket fra matr.nr. 16b den 15.5.1975, og tilhører Helsing Kommune.

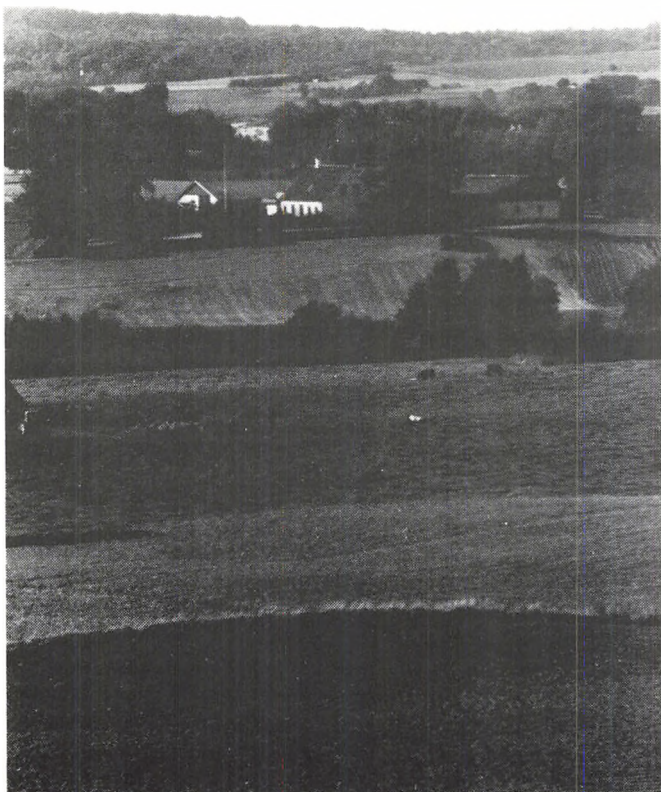
MATR.NR. 16g

Udstykket fra matr.nr. 16b den 3.8.1984, af Knud Petersen "Bøge-skovgaard". Arealet er på 443 m² og tilhører Helsing Vandværk, som har en vandboring på stedet.

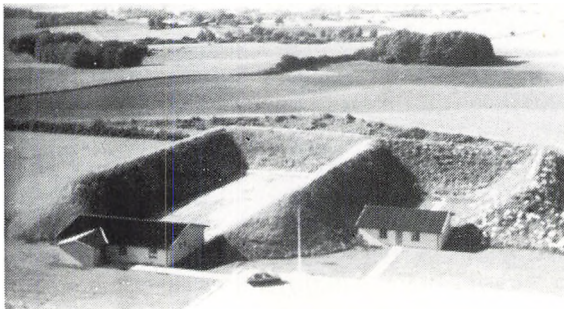

*Udsigt fra Helsing Vandværk's tårn, med sportspladsen i forgrunden og Laugø Huse i baggrunden.
Foto: Jens Frederiksen*

*"Højbogaard" set fra
Helsingør Vandværk's
tårn.
Foto: Jens Frederik-
sen*

*Skydebanen set fra Helsingør
Vandværk's tårn.
Foto: Jens Frederiksen*

MATR. NR .

17a

"BØGESKOVGAARD"

Beliggende: Laugøvej 1

Areal: ca. 359.816 m²

Ejer: Knud Petersen

Tilhørende matr.nr. bl.a. 16b.

"Bøgeskovlodden" blev ved U.F. 1788 udlagt i Valby- og Helsingevangene, og indeholdt 73 2/14 tdl. Denne udlod blev ved lodkastning tildelt Lars Nielsen. Han er født ca. 1757, og g.m. den syv år ældre Ane Olsdatter.

Han får Arvefæste- og skødebrev den 28.1.1796, og han har den indtil 1.10.1813, hvor gamle Lars Larsen køber den. Han er g.m. Bodil Larsdatter. Brændevinsbrænder Hans Christoffer Borregaard køber "Bøgeskovgaard" den 12.2.1845. Han havde godt 2 år forinden oprettet købekontrakt, men køber først jfr. ovenstående. Han er født ca. 1802, og g.m. den jævnaldrende Christiane Christensen.

Den 20.1.1854 får Christian Ferdinand Seerup tinglæst skøde på den, og han giver navn, til den bakke kaldet "Seerups Bakke", lidt nord for ejendommen (senere kaldet "Bøgeskovbakken").

I 1857 køber cand.phil Niels Johan Rundin "Bøgeskovgaard". Han er født 1817 i København (d. 1882), og g.m. Christiane Caroline Jensen, født i Unnerup. Skødet læses først 11 år senere.

Han sammenlægger ejendommen med "Toglerupgaard" i Helsinge, hvor han ligeledes har Helsinge Kro, Vindmølle, Bageri, Brændevinsbrænderi, Købmandsforretning m.m.

Imidlertid sælger han senere møllen og kroen, og ved hans død i 1882 overtager svigersønnen, proprietær Ole Christian Olesen "Bøgeskovgaard".

Ved mageskifteskøde i 1898 køber proprietær Rasmus Rasmussen den. Han er født 1869 i Asminderød, og g.m. Bolette Krog, født 1870 i Øster Ulslev på Lolland. De mageskifter med "Ske Møllegaard" v/Ringsted. Rasmussen bortsælger købmandsforretningen og ca. 40 tdl. til byggegrunde og husmandsbrug. Der havde i forbindelse med brændevinsbrænderiet tidligere været drevet studefedning på ejendommen. Lars Petersen, tidligere "Guldmoesegaard" skriver betinget skøde den 15.2.1929, og endeligt skøde året efter. Han er g.m. Olga Petersen, født 1903, hun er datter af smedemester Johannes Petersen.

Efter Lars Petersens død i 1952 overtager arvingerne "Bøgeskovgaard", og ved skøde lyst 23.6.1953 køber sønnen, Knud Petersen ejendommen. Han er født 1921, og g.m. Hanne Maagaard, født 1931, og de har stadig "Bøgeskovgaard".

Under gammelskat hørte "Bøgebakkehus", matr.nr. 33, oprindelig ind under ejendommen.

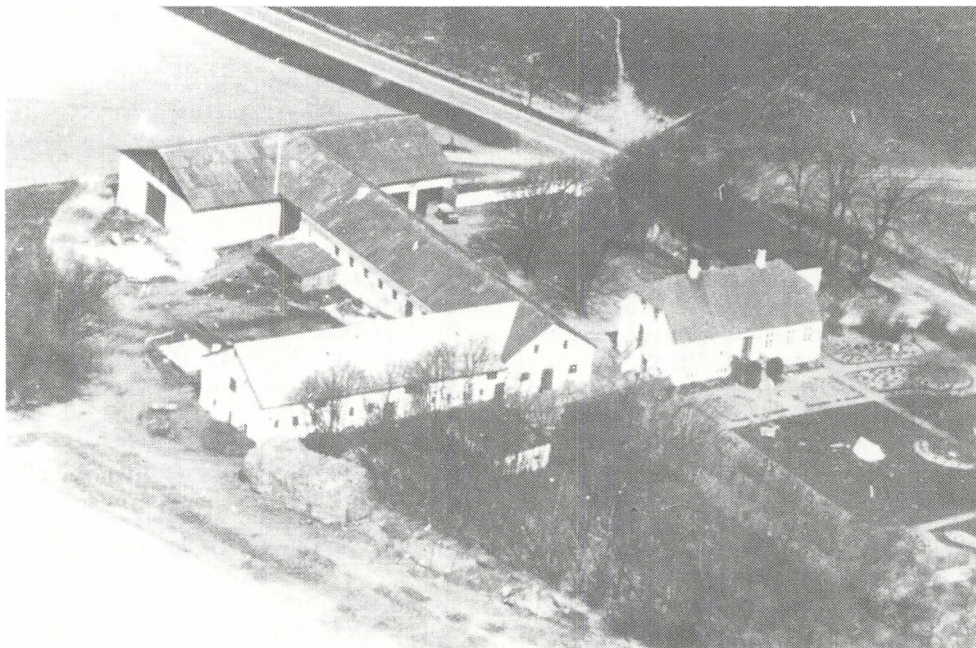
"Bøgeskovgaard" er udflyttet fra Laugø By omkring 1790. I 1864 opfører Rundin en ny stor lade, og i 1903 bliver der bygget nyt stuehus, ligesom længen mod øst fornyes.

Før 1900 blev en del af længerne brugt til beboelse, bla. boede der dengang:

skomager Hans P., Schultz, "Rasmus Skomager", L.P. Madsen, Jens Johansen og Mathis Andersen.

I 1929 brænder "Bøgeskovgaard". Det sker den første nat, efter at Lars Petersen havde overtaget ejendommen. En petroleumsmotor forårsager, at laden og stalden mod vest og mod nord nedbrænder.

Ejendommen genopbygges umiddelbart efter, til sit nuværende udseende. På ældre kort fra hhv. 1855 og 1878 benævnes ejendommen som "Egelund".

"Bøgeskovgaard" 1946

MATR.NR. 17b

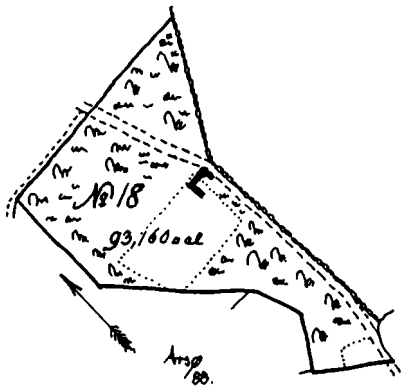
Jordstykke syd for Helsingørvej, udstykket fra matr.nr. 17a den 12.5. 1975, i forbindelse med vejbygning, og tilhører Helsing Kommune.

MATR.NR. 17c

Jordstykke udstykket fra matr.nr. 17a af Knud Petersen "Bøgeskovgaard", den 3.8.1984, med et areal på 283 m², og som i dag tilhører Helsing Vandværk. Arealet hører sammen med matr.nr. 16g.

MATR. NR.

18a

Beliggende: Bukkarvej 6

Ejer: Ellen Friis Møller

Oprindeligt blev ejendommen kaldt "Bukkarhus", efter den bakke der ligger på stedet, og som tidligere var bevokset med bukkar.

Der er i dag campingplads på stedet, og det gamle husmandssted ligger der stadig. Under gammelskat hørte ejendommen ind under "Slettegaard" og var på ca. 6 tdl.

Af de 16 husmandslodder der blev udtrukket ved udskiftningen, blev de 15 placeret i Laugø Huse, medens "Bukkarhus" blev placeret ved leddet på kirkevejen mellem Helsingø og Valby.

I udskiftningsforretningen af 1788 får Peder Pedersen tildelt denne lod. Ser man på folketællingen året forinden, er Peder Pedersen husmand og smed. Om det er ham der opbygger ejendommen, ved jeg ikke, men det sker omkring 1795. Senere er Peder Nielsen fæster på den, og i 1840 får Ole Pedersen kongeligt skøde på "Bukkarhus". Han er født ca. 1802, og gift med Bodil Kristine, der er 2 år yngre. I 1861 overtager Jens Olsen, gift med Ane Margrethe Larsen, ejendommen. Han køber 8 år senere matr.nr. 4c. Ved hans død overtager enken ved skifteudskrift af 18.12.1884 matr.nr. 18 a.

I 1915 overtager Johan Frederik Olsen det gamle husmandssted, og han køber omtrent samtidig matr.nr. 3c, og matriklerne slås sammen. Videre ejerforhold følger herefter 3c.

"Bukkarhus"

Tidligere var der også et malkekonehus opført på grunden.

En gang boede der en kone kaldet "5-øres Grethe", og hun levede sammen med en mand kaldet "10-øres Jens". De blev først gift da de skulle på alderdomshjem.

Under 2. verdenskrig blev huset ryddet for indbo, og huset blev brugt til opbevaring af tørv til Helsing Teglværk. Det er senere rykket ned.

Der lå engang et hus ved vestskellet beboet af "Knage Børte"

MATR. NR . 18b

Beliggende: Bukkarvej 12

Areal: 753 m²

Ejer: Henry Larsen

Jens Olsens's enke Ane Margrethe Larsen, som ejer "Bukkarhus" udstykker en parcel som får matr.nr. 18b. Den blev skyldsæt for hartkorn 3/4 alb. med en gammelskat på 8 øre.

Den kostede 400 kroner, og blev købt i 1884 af bødker L.A. Chr. Heintz, gift med Ane Margrethe Caspersen. Da han dør, sælger enken den i 1900 til Hans Peter Hansen. I 1910 får Mads Sophus Gottlieb Rosenkrands Knudsen skøde på ejendommen, og i 1917 køber Marius Levenskjold Spender den. Den 2.3.1918 køber Lars Rasmussen den. Enkefru Anna Larsen overtager ejendommen i 1923, og videre i 1925 køber Bent Andersen 18b. Han var møllepasser d.v.s. blandedemester og lerpasser ved Helsing Teglværk. Der skrives betinget skøde i 1944, hvorved Henry William Larsen g.m. Ellen Hansine f. Christensen køber den. Bent Andersen bliver boende i den ene ende af huset, medens H. Larsen og konen flytter ind i den anden. Nogle år senere flytter B. Andersen på "Helsingegaarden", og da han dør, skriver arvingerne det endelige skøde i 1956. H. Larsen havde tidligere boet til leje i "Dyveljunghuset" (4h), og var chauffør ved teglværket.

Huset er antagelig opført omkring 1885 på daværende Valbyvej.

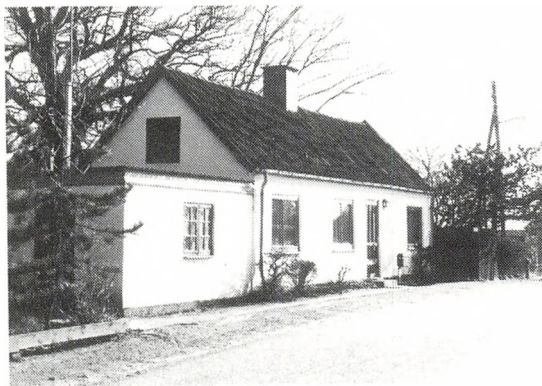
MATR. NR.

18c

Beliggende: Bukkarvej 3

Areal: 160 m²

Ejer: Anker Søderberg

Jordstykket blev i 1889 lejet ud af Jens Olsens enke, Ane M. Larsen til hegnsmænd Lars Jørgensen. Han købte 2 år senere 12b, og i 1908 også 3b, og byggede en lille stald på lejevarden 18c fra "Bukkarhus". Han måtte ikke have sine dyr gående i skoven, men gjorde det vist alligevel, og det var derfor, at han byggede denne stald lige op mod Valby Hegn. Men Lars Jørgensen dør i 1913, og Christian Laurits Jørgensen overtager lejeretten, og et på lejevarden opført hus. Han fremlejer straks til Emil Hansen, som senere samme år får lejen udslettet, og betaler 500 kroner ved skødebrev af 21.10.1913. Den 7.11.1913 køber han stykket af Jens Olsens enke, og det er ham der ombygger stalden til beboelse.

I 1920 køber frk. Caroline Jensen ejendommen, og herefter er der følgende ejere: 1922 skovarbejder Peter Jacobsen, 1923 fodermester Wilhelm Jensen, 1924 Mathias Nielsen, 1928 sønnen landmand Niels M. Nielsen, 1932 fhv. skovløber Christian Petersen, 1936 fhv. parcelist Lars Chr. Svendsen, 1944 arbejdsmand Aage Knudsen, 1947 vægter Frode Søderberg, og i 1964 køber hans bror Anker Søderberg huset, og han har det stadig.

Der har gennem tiden været nogle problemer med, hvortil huset hørte, var det Helsing eller Laugø.?

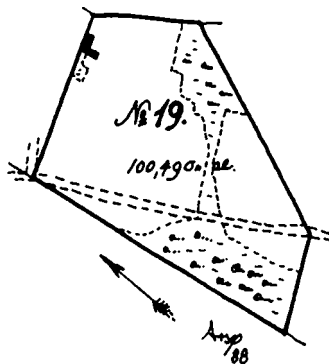
Birkehøjvej 18

MATR.NR. 18d.

Jordlod ved siden af matr.nr. 18c. Det blev udstykket i 1934 fra 18c, vist nok i forbindelse med vejændring. Arealet er på 42 m², og slået sammen med Valby Hegn, og tilhører Nøddebo Skovdistrikt.

MATR. NR .

19a

Beliggende: Birkehøjvej 18

Areal: ca. 11.967 m²

Ejer: Agnethe Nerenst og
Jacob Chr. Ludvigsen

Oprindeligt blev ejendommen kaldt "Langmosehus".

Denne nordvestligste huslod i Laugø Huse blev ved U.F. 1788 udlagt i Helsing Vangen på Peder Larsens Bakke, og var på 7 1/14 tdl.

Om dette navn stammer fra den mand der udtrak nabolodden (33), er vel sandsynlig. Også denne lod blev udlagt på samme bakke, og manden der fik denne tildelt hed netop Peder Larsen. Han ville dog ikke have denne huslod.

Derimod må navnet "Langmosehus" stamme fra den lange mose, der bl.a. ligger på den sydvestlige del af lodden, vest for nuværende Kildevej. Denne mose var for 200 år siden noget større, og dækkede dengang også den sydvestre del af jordlodden til "Langmosehus". Det er den nuværende fredede "Tranemose".

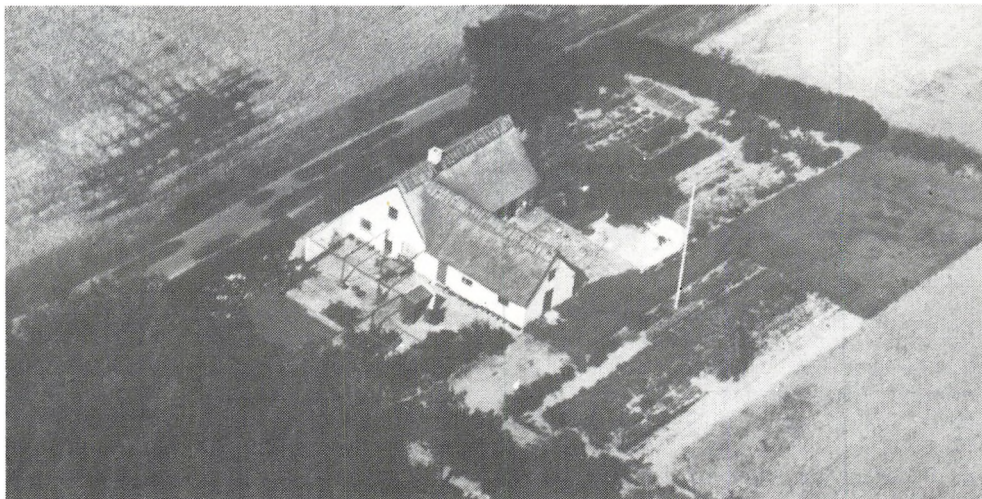
Under gammelskat blev denne lod udlagt som husmandsbrug under "Drisdalgaard".

I udskiftningsforretningen nævnes Jacob Pedersen som den fæster, der får lodden udtrukket. Han er født ca. 1741, og gift med Ane Jensdatter født ca. 1737, og det er antagelig ham der bygger ejendommen omkring 1795. Efter ham er der en mand ved navn Jørgen Nielsen der fæster ejendommen.

Den 11.11.1848 får Niels Jørgensen kongeligt skøde, han er født ca. 1788, og gift med Ingeborg f. Sørensdatter ca. 1791. Han må være en søn af førstnævnte Jørgen Nielsen. 12 år senere den 19.12.1860 overtager Lars Pedersen, gift med Dorthe Kirstine Andersen, ejendommen. Efter hans død sælger enken, den 27.10.1872, til Lars Larsen. Han foretager godt 1 måned senere et mageskifte, hvorved Hans Jensen gift med Christiane Johansdatter, overtager "Langmosehus". Hans Jensen dør, og enken gifter sig igen i 1883 med Mads Rasmus Larsen. Imidlertid afhænder de ejendommen et år forinden til Lars Jensen. Den 29.1.1888 køber Ole Andersen ejendommen, og den 23.4.1893

oprettes en købekontrakt hvorved Ole Andersen afhænder til Ane Marie Petrea Andersen. Det ser imidlertid ud til, at denne købekontrakt bliver ophævet, for ved skøde den 8.6.1900 sælger Ole Andersen til Rasmus Nielsen. Han laver den 1.5.1901 et mageskiftebrev, hvorved Lars Peder Andersen bliver ejer af ejendommen. Han var gift med Maren Sophie Larsen. Lars Peder Andersen dør ca. 1905, og enken har herefter "Langmosehus" i 29 år. Hun dør ca. 1934, og den 27.3.1934 overtager handelsmand Hans Chr. Andersen den. Marius Andersen overtager imidlertid ejendommen samme dato.

Den 28.4.1943 køber Johan Peder Nielsen matr.nr. 19a, og han har den indtil den 11.12.1952 hvor Christian J. Broberg bliver ejer. Derefter køber Gartner Viggo Nielsen den 11.9.1954, og den 9.3.1961 er det L.P. Nielsen der køber ejendommen. Han har den indtil 13.7.1961 hvor civilingeniør Poul Nerenst m.fl. køber. Han bliver ca. 2 år senere eneejer. Yderligere 10 år senere laves en bodelingsoverenskomst, hvorved fru Agnethe Nerenst bliver ejer. Den 1.4.1977 overtager anlægsgartner Jacob Chr. Ludvigsen halvdelen af ejendommen. Ejendommen blev ombygget til sit nuværende udseende i 1965.

Birkehøjvej 18 1979

MATR.NR. 19b "TRANEMOSEN".

Beliggende: Jordstykke ved Kildevejen

Areal: ca. 20.535 m²

Tilhørende: "Tranehuset" (21)

Lars Jensen, ejer af matr.nr. 19a, opretter i 1881 en lejekontrakt, hvorved Ole Nielsen lejer en parcel af 19a. Ole Nielsen dør ca. 1907, og den 22.1.1907 fremlejer og skøder arvingerne til Jørgen Jensen

(Jørgensen) på lejeret og hus.

Ved lejekontrakt af 3.3.1922 fra Jørgen Jensen (Jørgensen) til handelsmand Peter Martin Hansen på lejeret og hus, og 14 dage senere bliver oprettet en ny fremlejekontrakt til Lars Peder Jensen, på lejeret og skøde på hus. Det udslettes den 8.5.1923.

Jeg antager, at det er matr.nr. 19b, der her er tale om, og da Lars Peder Jensen et par år tidligere havde købt "Tranehuset", matr.nr. 21, slår han matriklerne sammen, og videre ejerforhold på 19b følger herefter matr.nr. 21, medens huset følger 19c.

Den 20.2.1941 bliver "Tranemosen" fredet, hvilket bl.a. betyder, at den del af 19b, der ligger vest for Kildevejen fredes.

MATR. NR . 19c

Beliggende: Kildevej 115

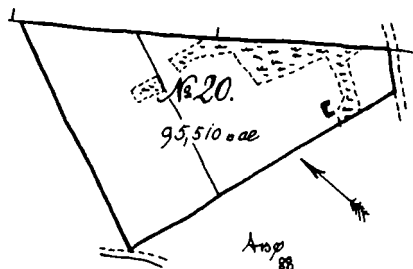
Areal: 689 m2

Ejer: Verner Jørgensen

Parcellen er udstykket den 20.11.1923 fra 19b. Dennes ejer Niels Søren Nielsen, som også havde matr.nr. 21, sælger ved skøde af 8.10.1924 til tækker Karl Olsen. Den 8.10.1931 køber Johannes Boesen, gift med Karen Sofie Hansen. Da de bliver skilt overtager hun huset i 1936. Året efter, den 25.9.1937 køber parcelist Lars Peter Larsen matr.nr. 19c. Den 11.8.1951 overtager frk. Ely Jørgensen huset, og den 29.9.1956 får barber Verner Jørgensen lyst skøde på ejendommen, og han har stadig huset.

Huset er det under 19b nævnte, og antageligt bygget omkring 1881.

MATR. NR . 20

Beliggende: Laugø Huse

Areal: ca. 37.632 m2

Ejer: Jørgen Koefoed

Oprindeligt blev ejendommen kaldt "Bredlandshus", og huslodden blev ligesom de øvrige huslodder i Laugø Huse udlagt i "Helsing Vangen". Navnet "Bredland" er et marknavn, og stammer fra "Bredland" og "Bredlands agre," hvorpå jorden på 6 8/14 tdl. blev udlagt.

Hans Ingemandsen får ved U.F. 1788 udtrukket denne lod, og han er den første fæster på "Bredlandshus". Det er antagelig også ham der opbygger ejendommen omkring 1795, efter at han ved U.F. 1793 har fået penge til at rydde 2 skæpper land for skov.

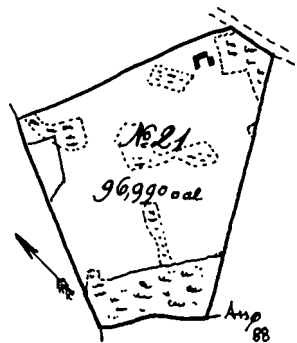
Under gammelskat hørte "Bredlandshus" ind under "Tornegaard".

Niels Madsen, født ca. 1806 og gift med Ane Hansdatter født ca. 1807, får kongeligt skøde i 1819, men de må gå fra ejendommen. Peder Larsen "Trollosegaard" køber ejendommen på auktion den 27.6.1855, og ejerforholdene følger herefter denne ejendom indtil 1915, hvorefter den følger matr.nr. 16d "Højbogaard".

Jeg antager, at bygningerne er nedrevet, da Peder Larsen købte den. De har sikkert ikke været vedligeholdt i Niels Madsens tid, og antageligt nedrevet i 1860-erne.

MATR. NR.

21

Beliggende: Skovgaardsvej 31

Areal: ca. 38.212 m²

Ejer: Conny Trine Olsen

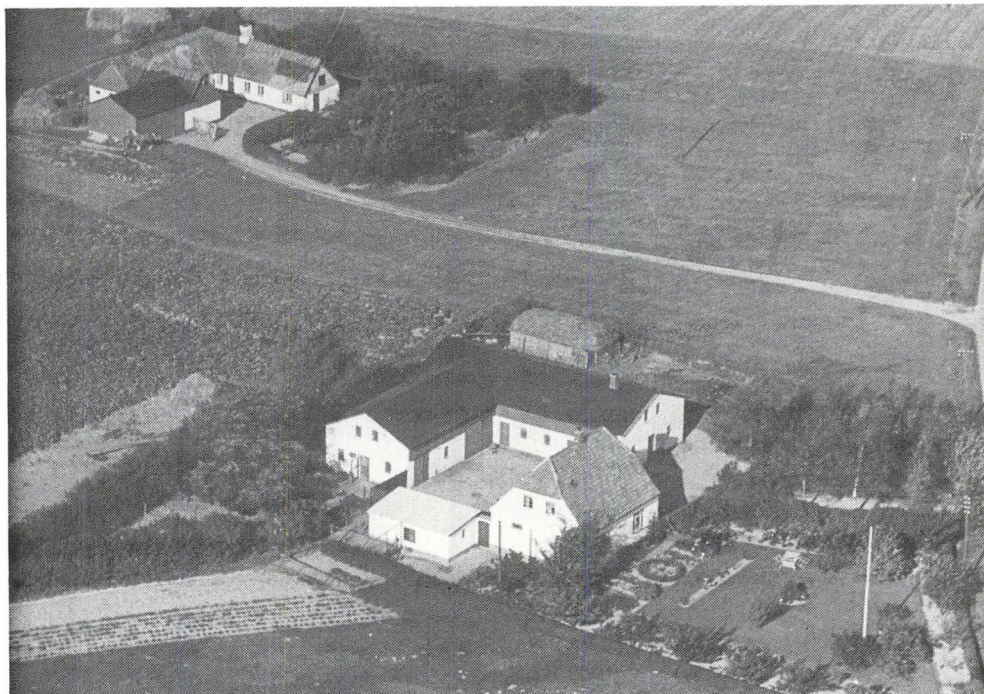
Oprindeligt blev ejendommen kaldt "Tranehuset". Denne huslod blev ved U.F. 1788 udlagt på "Grønkindes agre" og "Dybmoeseengen", og var på 6 9/14 tdl.

Navnet stammer antagelig fra den mose, som hedder "Tranemose", der ligger et stykke fra ejendommen, eller måske fra "moderejendommen" "Tranegaard".

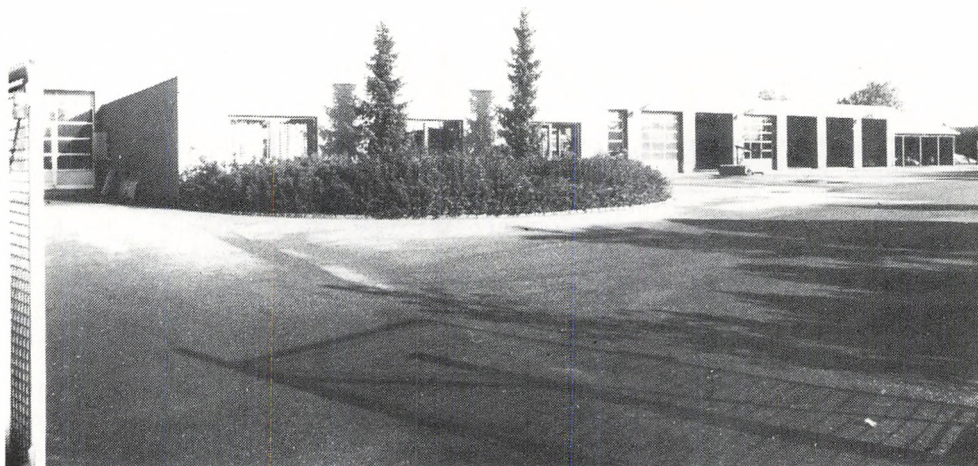
Ved U.F. 1788 får husmand og arbejdsmand Niels Nielsen udtrukket denne lod. Han er født ca. 1742, og gift med den fire år yngre Ellen Pedersdatter. Det er sandsynligvis ikke ham, der bygger ejendommen, for allerede i 1793 er der en anden fæster på lodden. Først er det Søren Hansen, og senere Lars Jørgensen, og det er nok en af disse der bygger "Tranehuset" omkring 1795.

Under gammelskat hørte dette husmandsbrug ind under "Tranegaard". I 1828 får Lars Mortensen kongeligt skøde på ejendommen. Han sælger den i 1847 til Niels Jensen, og i 1853 bliver Hans Larsen ejer. Ti år senere køber Ole Jensen, gift med Birthe Kirstine Jørgensen. Da han dør, overtager enken ejendommen, men hun sælger i 1871 til Lars Han-

Skovgaardsvej 31 1949 - Sylvest Luftfoto.

Skovgaardsvej 48.

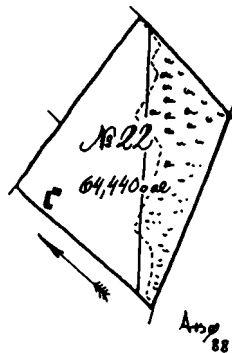
sen. Denne handel lyses vist først 10 år senere. Den 27.10.1880 køber snedker Søren Larsen "Tranehuset", og han sælger den igen i 1887 til Jens Carl Nicolai Christensen. Han har den indtil 1905 hvor Niels Jensen bliver ejer. I 1921 køber Lars Peter Jensen "Tranehuset", han har det kun ca. 2 1/2 år, og den 28.9.1923 køber Niels Søren Nielsen både matr.nr. 21 og 19b. Ejendommen sælges igen i 1929 til Peter M. Nielsen, og den 17.6.1931 bliver Jens Kristian Laurits Hansen ejer. Han sælger den i 1935 til Marius Petersen, gift med Martha. De sælger i 1968 til gårdejer Arnold Jacobsen. Conny Trine Olsen, gift med Jens Olsen, køber ejendommen den 26.8.1977, og de bor der stadig. Gården har været brændt i ca. 1928/29. Der er sket tilbygning til stuehuset i 1976, og ombygning i 1986. Ejendommen nævnes i papirerne som hhv. "Tranehuset", "Tranemose", "Tranemosegaard", og hedder i dag "Tranemose".

Skovgaardsvej 31

MATR . NR .

22

Beliggende: Ved Helsingørvejen

Ejer: Egon Lyng Madsen

Oprindeligt et husmandsbrug under "Vesterkildegaard", på ca. 5 tdl., som blev kaldt "Trættelsbakkehus". I udskiftningsforretningen af 1788 nævnes Johannes Nielsen, så han må være den første fæster på ejendommen. Det er antagelig ham, der har bygget ejendommen i ca. 1795.

I folketællingen 1787 nævnes han som husmand på 35 år, og gift med Karin Pedersdatter på 37 år. Efter ham bliver Peder Larsen fæster på ejendommen. Husmand og daglejer Ole Jensen får kongeligt skøde på "Trættelsbakkehus" den 28.3.1840. Han er født ca. 1807 og gift med Ane Margrethe Mortensdatter, født ca. 1804. Hun overtager ejendommen i 1879 efter mandens død. Samme år overtager sønnen teglbrænder Ole Olsen, kaldet "Ole teglbrænder" ejendommen. Han er gift med Johanne, og de får sønnerne Jens, Søren og Oluf.

Ole Olsen havde et lille teglværk på grunden, og der blev brændt mange sten til opbygning af huse på egnen.

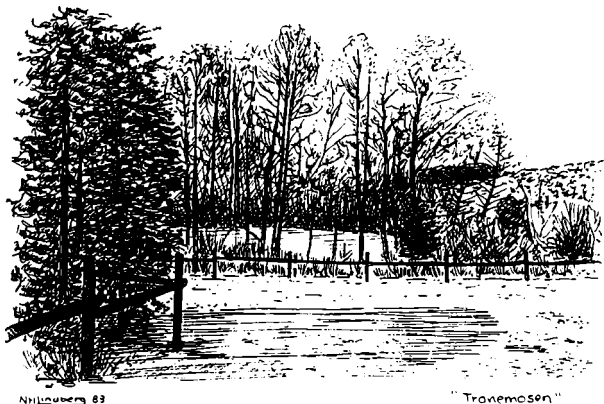
Han overtager i 1908 "Langholmhus". I 1920 dør Ole Olsen, og sønnen Jens Martin Olsen og Anna Katrine Johansen overtager ejendommen. Imidlertid ser det ud til, at den lovformelige adkomst først kommer syv år senere. Jens Martin Olsen havde nogle år forinden købt matr.nr. 24 og 27, men frastykker bygningerne fra matr.nr. 24 og en del af jorden fra begge matrikler, da han overtager "Trættelsbakkehus".

Han blev kaldt "Jens teglbrænder", men har aldrig brændt sten. I 1929 køber hans broder muremester Søren Laurits Olsen ejendommen, med de to jordstykker der blev tilbage under matr.nr. 24a og 27a. Søren Laurits Olsen havde mange år tidligere købt "Langholmhus", og matriklerne slås herefter sammen og følger denne.

"Jens Teglbrænder" bliver boende på "Trættelsbakkehus" efter salget til broderen. Søren L. Olsen dør i 1935, ca. 8 dage efter en trafikulykke, hvor han bliver kørt ned af en bil, tæt ved hjemmet. Herefter flytter Jens over til svigerinden på "Langholmhus", hvor han passer denne ejendom. Bygningerne til "Trættelsbakkehus" står herefter tomme, og forfalder.

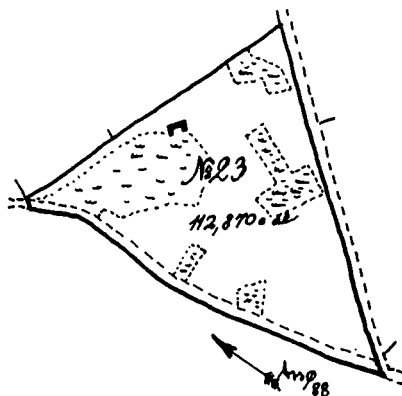
De står i ruiner sidst i 1930-erne, og de sidste rester blev først fjernet, da Helsingørvejen bliver omlagt i 1970-erne.

Navnet på ejendommen er et marknavn og stammer fra "Trættelsager".

MATR. NR.

23a

Beliggende: ved Troldemosevej/ Kildevej

Ejer: Mogens Due Pedersen

Oprindeligt blev ejendommen kaldt "Grønkildehus", og var et husmandsbrug under "Birkebjerggaard".

I U.F. 1788 nævnes Niels Poulsen, som den mand der får udtrukket denne jordlod. I folketællingen 1787 nævnes han som hus- og arbejdsmand på 25 år. Han er gift med Johanne Nielsdatter på 27 år.

Det er antagelig en anden der opbygger husmandsstedet omkring 1795, for han nævnes ikke i U.F. 1793. Den 25.11.1848 får Lars Nielsen kongeligt skøde på "Grønkildehus". Han er født ca. 1798, og er vel en søn af Niels Poulsen. Lars Nielsen er gift med Ane Nielsdatter, der er to år ældre end ham. I 1850 køber Peder Nielsen ejendommen, og året efter er det Peder Olsen, der køber den. I 1855 er det Christen Pedersen, der bliver ejer. I 1860 overtager Anders Larsen den. Han er gift med Mette Kirstine Madsen. Ved skifteudskrift i 1887 bliver hun ejer efter mandens død.

Tilsyneladende er det hende der overtager "Græslebæk" (matr.nr.32). Hun får skøde på denne i 1887, og hun får sammenlagt de to ejendomme. Ejerforholdene følger herefter matr.nr. 32.

Bygningerne til "Grønkildehus" er senere nedrevet.

MATR. NR.

23b

Beliggende: Skovgaardsvvej 32

Areal: 4.326 m²

Ejer: Ib Rasmussen

Parcellen er udstykket fra matr.nr. 23a den 23.7.1891, og hed engang "Bakkely".

Ved skøde af 28.7.1898 fra Hans Sørensens arvinger, får handelsmand Martin Larsen adkomst til matr.nr. 23b. Da han dør overtager, parcellist i Tågerup, Alfred Larsen ejendommen i 1928. Han sælger den videre til staldmester på "Sauntegaard" Jens Jensen i 1929. Året efter køber Albert Petersen ejendommen, og han sælger den i 1946 til Christian og Laura Jensen, og rejser selv til Tulstrup/Ullerød.

I 1953 køber gartner Niels Jensen den, og fru Nicoline Jensen overtager 23b den 4.7.1961. Samme dato sælger hun den videre til Søren P. Jensen. Han har den indtil 28.7.1970, hvor maler Egon Ågaard Jensen overtager ejendommen. Han er gift med Minna C. Jensen. De bliver skilt, og hun overtager ved bodelingsoverenskomst af 3.11.1977 ejendommen 23b. I 1983 køber sønnen Leif Bjørn Ågaard Jensen huset, og senere samme år køber Ib Rasmussen det. I dag bor tidligere ejer Minna C. Jensen til leje i huset.

MATR. NR.

23c

Beliggende: Kildevej 144

Areal: 996 m²

Ejer: Ina M.M. Nielsen

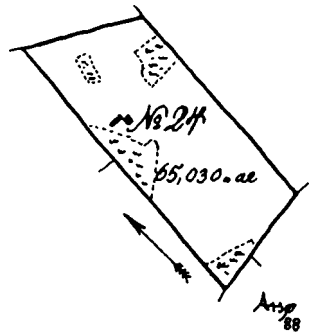
Arvefæsteparcel fra "Grønkildehus". Den blev udstykket fra matr.nr. 23a den 20.9.1905, af Hans Olsen som også havde "Græslebæk" matr. nr. 32. Arbejdsmand Ole Olsen køber den, men 1 1/2 år senere nemlig den 12.3.1907 køber Jørgine Laurine Hansen matr.nr. 23c. Hun dør, og Søren Olsen gift med Birthe Margrethe Hansen overtager 1 år senere ejendommen den 12.3.1908. I 1909 køber Hans Chr. Christoffersen den, og i 1911 køber murer Carl Andersen ejendommen. Han har den imidlertid kun et halvt år, og her køber Hans Christian Jensen den. Møllersvend Christian Richard Madsen bliver ejer, den 25.4.1914, af "Sandgravhuset". Han stammer fra Ørby Mølle, og var bl.a. møllersvend ved Tågerup Mølle. Han sælger den 3.1.1921 til snedker Børge Laurits Nielsen, og flytter selv til et lille hus ved Pibe Mølle.

Arbejdsmand Hans Chr. Svendsen, gift med Esther Katrine Meinborg Sørensen køber i 1933 huset. Den 1.9.1982 bliver deres børn medejer og den 18.2.1984 overtager de det. Imidlertid bliver forældrene boende, og det gør de stadig.

Huset er antagelig opført omkring 1906, muligvis noget tidligere.

MATR. NR.

24

Beliggende: Troldemosevej 7

Ejer: Mogens Søndergaard

"Rørdamshuset" er det oprindelige husmandslod til "Snæverødgaard", og navnet stammer fra de Røringe, der lå i området.

I U.F. 1788 nævnes en mand ved navn Mads Pedersen, som får denne lod, på 65.030 kvadrat alen, udtrukket. Han må være den første fæster, og det er antagelig ham, der opbygger ejendommen omkring 1795. I folketællingen 1787 står han som 38-årig husmand og hugger, gift med 27-årig Margrethe Larsdatter, og han nævnes ligeledes i U.F. 1793. Efter ham har først Nicolaj Carlsen, og senere Peder Larsen været fæster her.

Den 11.11.1848 får smed Peder Nielsen kongeligt skøde på "Rørdamshus". Han er født ca. 1806, og gift med Kirsten Pedersdatter, født ca. 1808. Det ser ud til, at de har fæstet ejendommen inden Peder Nielsen får skøde, for ved folketællingen 1845, bor de allerede på ejendommen. De har børnene Ane på 12 og Oline på 3 år, og i 1849 får de Nielsine. Foruden dem selv bor Peder Nielsens svigermor, enke Olvig Andersdatter, født ca 1773, der.

I 1874 køber smeden endvidere matr.nr. 27a "Skovlejring", og 6 år senere køber Peder Olsen, gift med Ane Kirstine Hansen, begge ejendomme. Han dør, og ved skifteudskrift i 1914 overtager enken dem. Imidlertid er der i 1913 skrevet skøde, hvorved hylmand Jens Martin Olsen overtager ejendommene. Han kom fra "Trættelsbakkehus", som han senere overtager efter faderen. I 1920 frastykker han bygningerne til "Rørdamshus" samt en del af denne jord, foruden et stykke fra 27a. Disse får hhv. matr.nr. 24b og 27b, og er på ca. 3 1/2 tdl. De købes den 7.6.1920 af Ludvig Emil Søborg.

Ejerforholdene på matr.nr. 24a følger 27a og 22, og videre under 28a og 27b.

Den 16.1.1929 køber Holger Kristian Nielsen "Rørdamshus" (24b), og han har den indtil efteråret 1944, hvor landmand Ejnar Petersen køber den. Godt 2 år senere køber Claus Jacobsen, kaldet "sømanden" den. Den 4.3.1957 køber bagermester Johannes Larsen ejendommen, og i 1961 køber missionær Poul Folmer Andersen ejendommen. Året efter bliver isenkræmmer B. Skjølstруп Nielsen ejer af matr.nr. 24b og 27b. Afdelingsleder J. Molin Jacobsen overtager ejendommen i 1971. Den 1.9.1975 køber fabrikant Mogens Søndergaard den, og han har den stadig.

Der bliver i 1975 foretaget en tilbygning/ombygning til stuehuset på 108 m².

Troldemosevej 7 ca. 1948

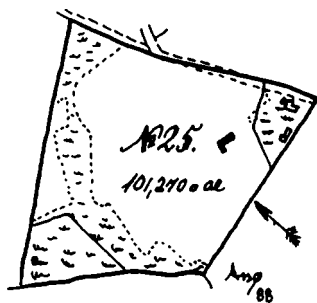
Troldemosevej 7 1988

Skovgaardsvej 29 omkring 1920 (?)

MATR. NR.

25

Beliggende: Skovgaardsvej 29

Areal: ca. 40.027 m²

Ejer: Jens Christensen

Oprindeligt blev ejendommen kaldt "Dybmosarhus", og var et husmandsbrug på ca. 8 tdl., under "Bavnegaard". Navnet stammer fra de enge der lå i området, som man for 200 år siden kaldte "Dybmosenge". Dengang gik der en å mellem ejendommen og "Langholmhus", (matr.nr. 28) og vandet var i 1920-erne så rent, at man samlede blåmuslinger på stedet. I dag findes stadig en mindre sø ved ejendommen. Flere steder er jeg stødt på betegnelsen skov i forbindelse med netop denne ejendom, så den må tidligere have været en del bevokset.

I U.F. 1788 nævnes Jens Jensen, som den der får tildelt denne lod. Han nævnes i folketællingen 1787, som husmand og skrædder på 56

år, og gift med Gunhild Christoffersdatter på 51 år. Imidlertid deklarerer han; "at han ej vil have den", hvorfor Hans Madsen får den. Han er hus- og arbejdsmand, født ca. 1737, og gift med Karen Larsdatter, født ca. 1754. Antagelig bygger Hans Madsen ejendommen i ca. 1795, og han nævnes også i U.F. 1793. Efter ham har Lars Olsen fæstet ejendommen, og i 1841 er Svend Mortensen fæster på den. Den 11.11.1848 får Lars Pedersen kongeligt skøde på "Dybmosarhus". Han er født ca. 1805, og gift med den 7 år ældre Dorthe Andersdatter. Efter ham køber Lars Nielsen ejendommen i 1860.

Lars Larsen mageskifter den 16.1.1872, og får herved adkomst til den. Han har den kun indtil 1873, hvor Anders Hansen, gift med Sidse K. Christensen køber den. Ved mandens død overtager enken ejendommen, men hun må gå fra den, og den ender på auktion. Her køber i 1888 Søren Larsen "Dybmosarhus". Han foretager 4 år senere et mageskifte, hvorved Christen Christensen bliver ejer.

Ved skifteudskrift af 31.10.1905 får Karen Margrethe Andersen, født Christensen, og gift med Jørgen Andersen, adkomst til ejendommen. Jørgen Andersen dør i 1908, og enken bliver eneejer. Hun bor sammen med sønnen Niels Peter Sørensen, fra et tidligere ægteskab, da gården brænder omkring 1912. Imidlertid står ejendommen på den anden side af vejen tom, og de flytter over på "Lille Ravnebjerghus" (matr.nr. 26). Her bor de indtil de nye bygninger bliver opført, og "Lille Ravnebjerghus" bliver senere pillet ned, og flyttet til Hillerød.

Niels Peter Sørensen flytter med moderen til Hemmingstrup, hvor han købte et husmandsbrug (matr.nr. 2e) og senere igen flytter han til Laugø Bro (matr.nr. 13c). Hans søster Kristine Sørensen bliver gift med Carl Andersen, og de køber senere matr.nr. 38c/39 i Laugø, men boede en overgang til leje her.

Herefter har der været følgende ejere: 1924 Peder Møller, 1930 Robert Nygaard Petersen, 1935 parcellist Albert Olsen på auktion, 1944 Erik Petersen, 1946 Willy Aagren, 1947 Heimer Jacobsen, 1950 teglværksejer Bernhard Kronshage. Der blev dengang gravet meget ler på grunden. Der var udlagt tipvognspor, og leret blev kørt med lastbiler til Helsingør Teglværk. I 1951 køber handelsmand Anton Jensen (senere 15b), 1952 Magnus Christiansen, 1955 Jens Kortsen, 1960 Edel Christensen, 1961 vaskeriejer H. Tranberg. Han bygger ejendommen om, og moderniserer den. I 1964 overtager Ellen Kristine Johanne Tranberg Hansen den, 1965 Annelise Jeppesen, og atter ender "Dybmosarhus" på auktion, og her køber bestyrer Jens Christensen den i 1967. Han er gift med Kirsten Christensen, og de foretager en del ombygninger, og bygger bl.a. nye avlsbygninger til grise i 1976/78.

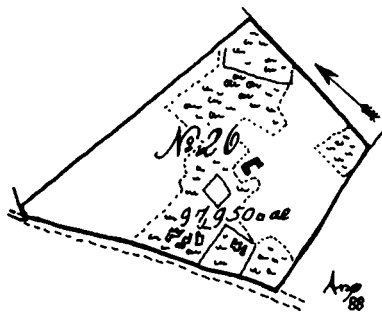
Skovgaardsvej 29

"Lille Ravnebjerghus" på Jægerbakken i Hillerød

MATR. NR.

26a

Var beliggende:
Skovgaardsvej 48

Ved U.F. 1788 blev også denne husmandsrod udlagt i Helsing Vangen og var oprindelig på ca. 6 1/2 tdl. Den fik navnet efter det sted, hvorpå jorden blev udlagt kaldet: "Ravnebjerg".

Under gammelskat hørte den under "Kurregaard".

Det er en mand ved navn Christian Larsen der får denne lod tildelt. Han er husmand og slagter, og født ca. 1746, og gift med den to år ældre Kirsten Larsdatter. Imidlertid deklarerer han ved denne forretning, at han ej vil have denne lod, hvorfor husmand og hyrde Niels Hansen får den. Han er født ca. 1759, og gift med Christine Rasmusdatter der er to år yngre.

Huset er formentlig udflyttet og opbygget af denne Niels Hansen omkring 1797. Bygningerne, eller dele heraf har antagelig ligget i Laugø by, og huset er muligvis fra omkring 1750. Efter kort at dømme var gadehusene imidlertid ikke så store medens de lå i byen, så det meste af ejendommen er givetvis fra udflytningens tid.

Niels Hansen dør tidlig, og hans enke gifter sig med den unge husmand Christen Larsen født ca. 1774 i Ramløse. Det sker den 3.10.1797, og han flytter ind i:

"Det på lodden opbygte nye hus i Laugø, som Niels Hansen, hvis enke han ægter er fradøet....."

I 1801 får de en søn, som får navnet Lars Christensen. Han gifter sig kort før jul 1828 i Annisse Kirke med Karen Sørensdatter eller Andersdatter på 23 år, og de bosætter sig i hans forældres hus "Lille Ravnebjerg" i Laugø. De får 5 børn - den ældste Christen Larsen (f. 1829) næstældst Anders Larsen (f. 1834) herefter Søren Larsen (f. 1836) herefter Christoffer Larsen (f. 1839) og sidst datteren Ane Kirstine (f. 1844).

Udover børnene og dem selv, måtte de forsørge Lars Christensens forældre, så der var mange munde at mætte. Lars Christensen havde lagt sig for at være soldsætter (heraf navnet "Soldsætterens Sted"). De solde der blev lavet skulle afsættes, og det foregik til fods, og turen med den højtlassede trillebør gik gerne til Helsingør, Frederiksborg, (Hillerød), København, Holbæk eller Roskilde, hvor der var markeder, som kunne aftage soldene.

Den 12.12.1846 får Christen Larsen kongeligt skøde på ejendommen og dør i 1848 i en alder af 74 år, hans kone døde i 1831.

Sønnen Lars Christensen havde længe før faderens død overtaget bedriften, men får først den lovformelige adkomst efter at en yngre broder, gårdejer Niels Christensen fra "Guldmoesegaard" (?) i Laugø havde

godkendt arveforholdene.

Lars Christensens ældste søn Christen Larsen lærte at væve, og blev hjemme altid. Anders Larsen blev hjulmand, og lærte et sted i København, og fik senere et sted i Ammindrup på ca. 4 tdl. Søren Larsen lærte tømmerfaget i Hillerød hos tømmermester Lange, hvorefter han kom tilbage til hjemmet, hvor han opholdt sig til 1908. Christoffer Larsen lærte skomagerhåndværket hos Hans Tollerup i Frederiksværk. Han har sikkert drevet håndværket fra hjemmet i 5-6 år (udlært den 1. maj 1858). Endelig var der den eneste datter Ane Kirstine, men hun nåede kun lige at blive voksen, hun døde 18 år gammel i 1862. Kun Anders Larsen fik efterkommere, og opkaldte sin eneste søn Christoffer (f. 1877) efter sin egen broder som deltog i krigen 1864, og som døde af brystsyge i 1869, 30 år gammel.

Christoffer Larsen købte en ejendom et stykke fra "Lille Ravnebjerg" som hed "Møllevang", og her boede han sammen med sin søster. Han blev sognefoged i Helsingør fra 1913-1917.

I 1908 flyttede den ældste af sønnerne Christen Larsen fra "Lille Ravnebjerg", og tilbage blev Søren Larsen, men han måtte ligeledes flytte derfra kun tre måneder efter broderen. Han havde ellers regnet med at kunne drive bedriften videre, men måtte i en alder af 72 år give op. Han flyttede ned i et lille hus lige ved siden af brodersønnen Christoffer Larsen, og der boede han til sin død i 1917. Christen Larsen lå, efter at være flyttet fra "Lille Ravnebjerg", syg i 3 år og døde i 1911.

Christoffer Larsen havde som tidligere nævnt, købt gården "Møllevang" i Tofte - hvis jord var blevet slået sammen med "Lille Ravnebjerg". Det var ham der ikke kunne nænne at rykke "Det gamle husmandssted" ned. Han havde ofte sin gang på Grundtvigs Højskole, hvor Anders Uhrskov var lærer, og han fik gjort Uhrskov interesseret i, at forsøge at få stedet opbygget til museum. Det blev starten til en ny genoprejsning af "Det gamle husmandssted". Det havde stået tomt fra 1908 indtil ca. 1912 - se under matr.nr. 25 a - og var noget forfaldent. Det blev flyttet til Jægerbakken i Hillerød og indviet den 2.4.1925.

Ved en pyromanbrand i juni 1985 brændte "Lille Ravnebjerg". Det meste af ejendommen blev lagt i ruiner.

Man besluttede at genopføre ejendommen, men på et nyt sted. Det blev på kommunens store gård "Sophienborg" i udkanten af Hillerød. Her har Nordsjællands Folkemuseum i forvejen en del af sine effekter udstillet. I sommeren 1988 holdt man udflyttergilde, og det første spadestik blev taget. Man regner med at "Lille Ravnebjerg" står færdig i løbet af 1989, og ejendommen er således blevet opbygget mindst 4 gange.

MATR.NR. 26b

Beliggende: Skovgaardsvvej 48

Jordstykket er på ca. 7.187 m² og blev udstykket fra 26a i 1977 og købt af Helsingør Kommune. I 1978 byggede man en knap 27 meter høj antenne, og i 1980 byggede man 1. etape af materielgården, og i 1986 blev der bygget en lagerbygning.

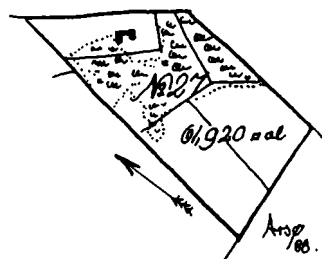
Skovgaardsvej 27

MATR. NR

27a

Var beliggende: Laugø Huse

Ejer: Egon Lyng Madsen

Oprindeligt blev ejendommen kaldt "Skovlejrning", og var et husmandssted der hørte til "Fiskedamsgaarden", på 61.920 kvadrat alen. Navnet stammer fra den bevoksning/skov, der oprindeligt lå på lodden.

I U.F. 1788 nævnes en mand ved navn Peder Jensen, i folketællingen 1787 er han 31 år, og husmand og skomager, og gift med Ane Hansdatter på 49 år. Han må være den første fæster. Det er antagelig en anden der har bygget ejendommen i ca. 1795, for Peder Jensen nævnes ikke i U.F. 1793. Senere har Lars Larsen fæstet den.

Den 11.11.1848 får Peder Larsen kongeligt skøde på "Skovlejrning". Han er skrædder og født ca. 1823, og gift med Ane Kirsti Larsdatter født samme år. I 1872 køber Peder Carlsen ejendommen, og året efter overtager Christian Pedersen den. Smed Peder Nielsen får lyst skøde den 17.3.1874. Han havde tidligere købt "Rørdamshus" (matr.nr. 24), og matriklerne slås sammen.

Skrædder Peder Olsen, gift med Ane Kirstine, overtager ejendommene i 1880. Han gifter sig vist senere med smedeenken fra Skærød. I 1913 overtager hjulmand Jens Martin Olsen ejendommen, og han frastykker matr.nr. 24a og 27b i 1920, og ejerforholdene på 27a følger herefter matr.nr. 22 og videre under 28a.

"SKRÆDDERMOSEN"

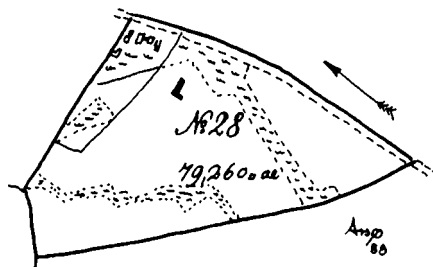
Der ligger stadig rester af en mose på grunden ned mod nuværende Helsingørvej.

Denne mose var oprindeligt noget større, og blev opkaldt efter skrædder Peder Olsen. For mange år siden havde han to gange trukket en ko væk fra "Skræddermosen", og derved undgået, at den druknede. Den tilhørte naboejendommen "Trollemosegaard".

Da han havde gjort dette, slog lynet ned i hans egen ejendom, og slog herved en af hans egne køer ihjel.

MATR. NR.

28a

Beliggende: Skovgaardsvej 27

Ejer: Egon Lyng Madsen

Oprindeligt blev ejendommen kaldt "Langholmhus", efter den ejendom, der fik denne husmandsrod, nemlig "Langholmgaard".

I U.F. 1788 nævnes Peder Svendsen, som den der fik udtrukket denne jordlod på 79.260 kvadrat alen. Han nævnes i folketællingen 1787,

som husmand og daglejer på 34 år, og gift med den 6 år yngre Karen Sørensdatter. Han nævnes også i U.F. 1793, så det er sikkert ham, der bygger ejendommen omkring 1795.

Den 11.11.1848 får husmand og daglejer Bendt Hansen kongeligt skøde på "Langholmhus". Han er født ca. 1819, og gift med Mette Pedersdatter. Sønnen Hans Bendtsen, gift med Johanne Olsen, overtager den i 1882. Hans Bendtsen dør, og enken overtager ved skifteudskrift i 1908 ejendommen. Imidlertid arver teglbrønder Ole Olsen ejendommen. Han var eneste arving, og får straks skøde. Jeg formoder, at han er broder til Johanne (?). Han havde selv "Trættelsbakkehus" (22). Hans søn murermester Søren Laurits Olsen, gift med Margrethe Kristine Olsen, overtager den i 1917. De bygger ejendommen om, og bygger nyt stuehus omkring 1925. Det oprindelige lå mod nord, og det nye bygges mod øst. Hestestald bygges ca. 1932.

De overtager senere matr. nr. 27a, 24a, og Ole Olsens ejendom "Trættelsbakkehus" (22)

Da Søren L. Olsen i 1935 bliver kørt ned af en bil, og dør en uge senere, overtager enken ejendommen.

Den 7.1.1946 køber Søren Madsen den. Han er gift med Helga C. Madsen, og de kalder ejendommen "Frydenlund", og det gamle oprindelige navn "glemmes". De kom fra matr.nr. 30 "Guldsted", som de kaldte "Birkedal". Søren Madsen dør, og enken overtager ejendommen. Deres søn chauffør Egon Lyng Madsen overtager "Frydenlund" samme år (1972), og han har den stadig.

Skovgaardsvej 27 ca. 1931.

MATR.NR. 28b

Udstykket fra matr.nr.28 a i 1985, og købt af Helsingør Kommune.

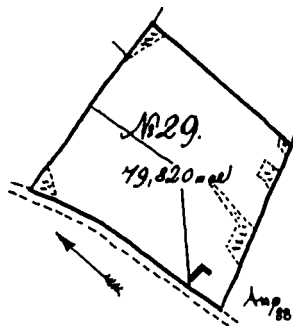
MATR.NR. 28c

Ligesom det foregående matr.nr., udstykket i 1985 fra matr.nr. 28a, og købt af Helsingør Kommune.

Matr.nr. 28c sammenlægges med matr.nr. 6gæ i Helsingør, og udgår af matriklen.

MATR. NR.

29a

Beliggende: Tofte Industri 17

Ejer: Jørgen Petersen

Det oprindelige husmandsloft til "Grønhøjgaard" lå på Skovgaardsvvej, og hed oprindeligt "Bakkehus", efter den bakke hvorpå lodden blev udlagt. Navnet blev senere ændret til "Åhuset", efter den å der løb ca. 12 m syd for huset. Den dannede skel mellem Laugø og Tofte (Helsingø), og var året rundt fyldt med vand. Vandet kom bl.a. fra Skærrød Mose forbi "Åhuset" til Helsingø idrætspads og "Mølleedammen" videre forbi "Lillegaardshuset" til "Landagergaard" og gennem gårdens marker til Ammendrup. Åen er rørlagt efter 1950.

I U.F. 1788 får Poul Jensen tildelt denne jordlod på 79.820 kvadrat alen. Sammenligner man med folketællingen 1787, er han husmand og slagter 60 år, og gift med Marie 64 år.

Det er sikkert Ole Christensen der bygger ejendommen 1795, da han nævnes i U.F. 1793.

Den 18.6.1840 får Peder Pedersen kongeligt skøde på "Bakkehus". Det ser imidlertid ud til, at han inden da har afhændet den til Lars Christensen. I 1886 overtager Lars Jensens enke ejendommen. Hun er den eneste myndige arving, og hun sælger samtidig ejendommen til Peder Nielsen, gift med Ane Kirstine Petronelle Petersen. Peder Nielsen dør, og enken sælger i 1904 til Christian Emil Nielsen. Året efter køber Peter Chr. Christensen ejendommen. Han er vist købmand.

Ved skøde dateret 28.1.1910 køber gårdejer Hans Christoffer Hansen, Tofte den. Han driver selv jorden sammen med sin ejendom i Tofte, og udlejer huset. Det lejes ud til to familier, og sidst i 20-erne boede en Peter Andersen i den ene ende, og i den anden, enkemand Ole Bødstrup, han var tidligere vognmand, og boede der vist til sin død. Han havde en husbestyrerinde - Anna, med hvem han fik et barn. Hun flyttede senere til "Esrumbaard", som malkekone.

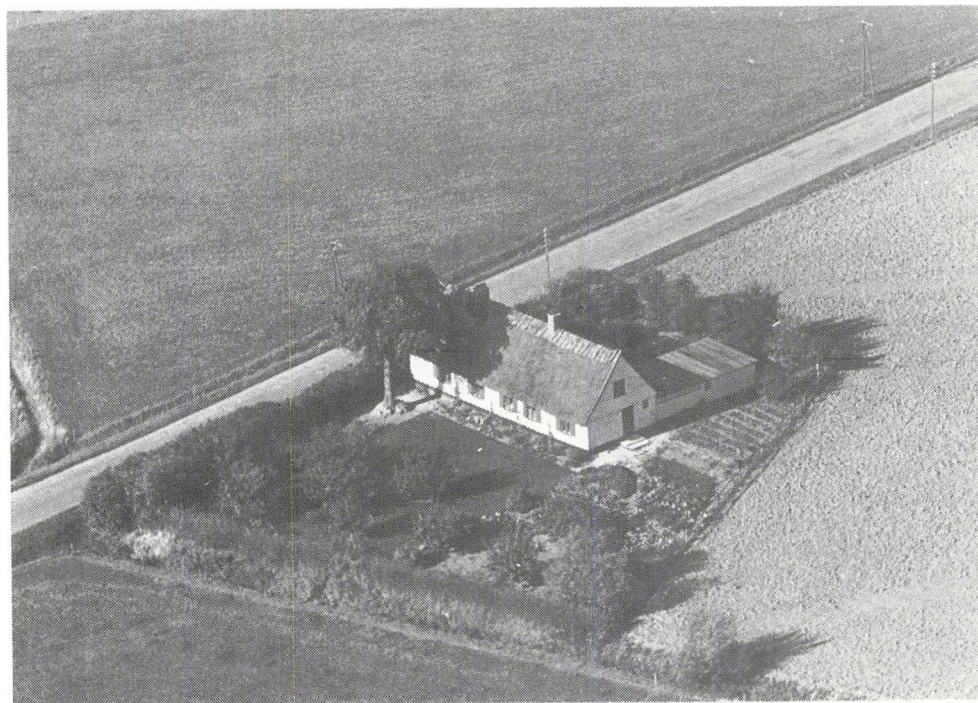
Hus og have frastykkes ved skøde af 15.12.1938 fra H.C. Hansen til arbejdsmand Anders Laurits Nielsen, Helsingø Tofte, under matr.nr. 29b. Jorden drives under H.C. Hansens ejendom i Tofte, matr.nr. 10 go, og er yderligere udstykket under matr.nr. 29c og 29d.

Ejendommen købes i 1947 af grosserer W. Thorendal, gift med Karen Kristine. Den sælges året efter til fru Frida Arendrup. Den 14.11.1960 køber Birger og Olga Runnqvist "Åhuset". I 1964 køber Else S. Andersen det og året efter sælger hun til ejendomsmægler Svend Flyborg, gift med Emmy Flyborg. Han dør, og hun overtager huset, men sælger det videre den 1.2.1983 til Helsingø Kommune, og "Åhuset" rykkes ned. Godt 2 år senere køber automobilforhandler Jørgen Petersen grunden, og bygger autoværksted og salgslokaler.

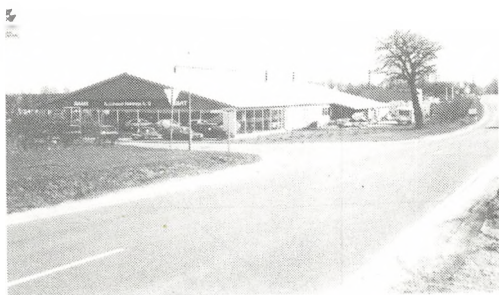

"Aahuset" (matr.nr. 29) omkring 1922 - foto: HKLA

"Aahuset" (matr.nr. 29b) 1949 - Sylvest Luftfoto

MATR.NR. 29c

Beliggende: Skovgaardsvvej 46

Ejer: Frederiksborg Amt

Matrikelnummer 29c er udstykket fra 29a, den 20.4.1977.

Det blev købt af Helsingørskommune, som igen videresælger det, den 27.12.1979 til Frederiksborg Amtsråd. Herefter har Frederiksborg Amts Vejvæsen haft arealet på ca. 7.000 m². Der er bygget transformatorstation i 1977, toiletvogn i 1987, og der bygges for tiden hal m.v.

MATR.NR. 29d

Beliggende; Tofte Industri 22

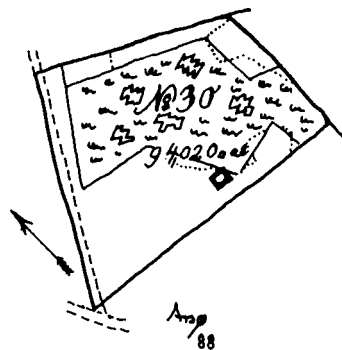
Ejer: Helsingørsk Maskinforretning

Matrikelnummer nr. 29d, er udstykket fra 28a, den den 4.7.1980. Det er Helsingørsk Maskinforretning, der køber stykker af Helsingørskommune den 10.3.1981. De havde vist overtaget det godt eet år tidligere. Herefter opføres der værksted, lager, kontorer, udstillingshal m.v.

MATR. NR .

30a

Beliggende: Skovgaardsvej 50

Ejer: Tom og Lizzie Christensen

Ejendommens oprindelige navn er "Guldsted", og var et husmandsbrug under "Guldmosogaard". Det lå oprindeligt ved Troldeposevej/Kildevej og er antagelig opbygget i ca. 1795. Ejendommen brændte omkring 1949, og blev aldrig genopført på sin oprindelige plads. Der blev opført en ny ejendom på Skovgaardsvej 50 - matr.nr. 30b, og her ligger den stadig. Navnet "Guldsted" stammer antagelig fra "moderejendommen" "Guldmosogaard", og den er oprindeligt på ca. 6 tdl.

I U.F. 1788 står Niels Hansen, som den husmand der får tildelt denne jordlod. Imidlertid deklarerer han, at han ej vil have den, så han får i stedet "Lille Ravnebjerghus" (26).

Den 29.4.1815 får Peder Larsen kongeligt skøde på "Guldsted". Han er muligvis den første beboer. Han nævnes allerede i U.F. 1793, så det er antagelig ham der bygger ejendommen omkring 1795. Hans søn Lars Pedersen overtager den i 1825, og han har den indtil 1847, hvor Niels Jensen køber ejendommen. Han er gift med Bendte Olsdatter. Han dør, og enken sælger den i 1881 til Peder Eldberg Pedersen, g.m. Else Madsdatter.

Ved Skifteudskrift af 1897 får enken adkomst til ejendommen, men hun sælger den videre samme dato til Hans Peter Hansen.

Den 1.2.1915 køber Jens Bendtsen den, og i 1928 overtager landmand Carl Emil Andersen den. Han er gift med Emilie. De kan imidlertid ikke klare betalingerne, og ejendommen købes ved panteudlægsskøde i 1932 af Søren Madsen, han kalder ejendommen "Birkedal". Han har den indtil 1946, hvor han sælger den til fru E. Jørgensen, og flytter over på "Langholmhus" (28).

Knap et år senere køber gartner Ejner Johannes Petersen ejendommen. I 1954 sælger han den nyopførte ejendom til landmand Johannes Hansen og i 1955 køber Elin Tofte den. Det er vist hende, der kalder den "Toftehøj", som den også hedder i dag.

Tre år senere køber montør Gunnar Scheierup den, og i 1960 er det redaktør Poul K. Jensen der bliver ejer af "Toftehøj". Den 27.11.1965 sælger han den til Else Margit Kjær. Jan Vesti Andersen og Sonja Torp Andersen køber ejendommen i 1973. Flemming og Lene Svensson overtager den i 1982, men sælger den igen den 1.12.1987 til Tom Overgård Christensen g.m. Lizzie Christensen, og flytter selv til Helsinge.

MATR.NR. 30b

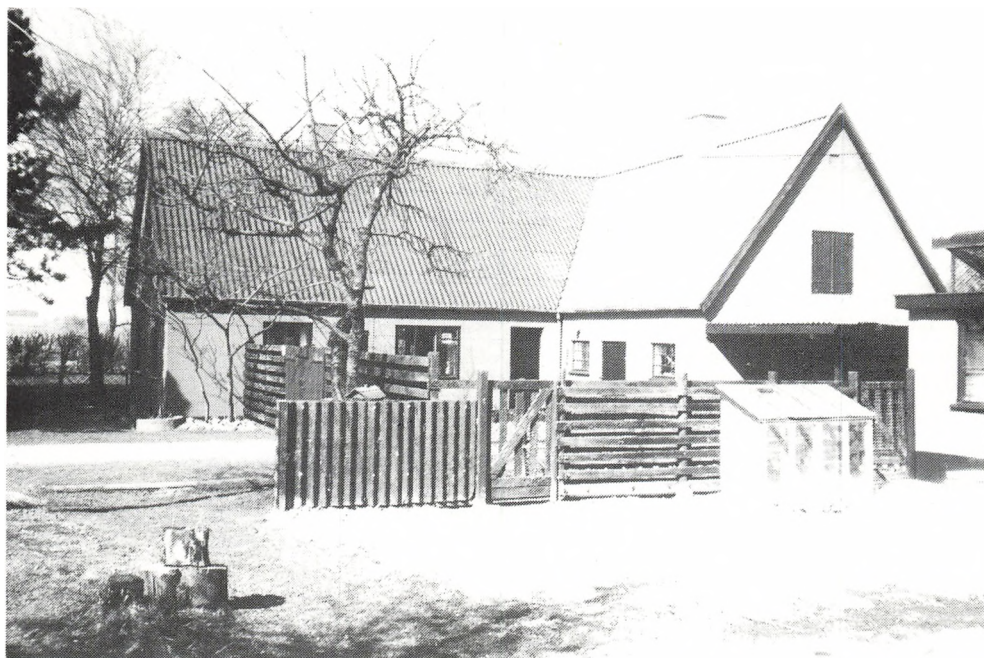
I 1876 udstykkes 30b, men med den klausul; "at den bliver at bebygge

inden 2 år, eller at forene med anden ejendom". Den har på et tidspunkt været ejet af Gunhild Jørgensdatter, men hvem hun er, ved jeg ikke.

Ejendommen 30a ligger på dette matrikelnummer, og tilhører denne, men har vist aldrig tidligere været bebygget.

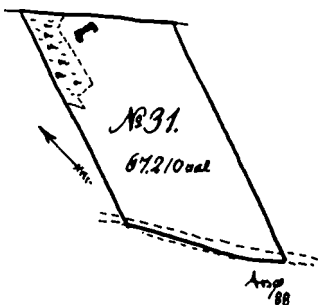
"Birkedal" (matr.nr. 30) 1945

Skovgaardsvej 50 (matr.nr. 30)

MATR. NR .

31

Beliggende: Kildevej 148

Areal: ca. 22.387 m²

Ejer: Niels A. Jørgensen
Hans E.S. Jørgensen

Oprindeligt er "Birkehøjhus" et husmandsbrug under "Birkehøjgaard," og navnet stammer antagelig også herfra.

I U.F. 1788 nævnes Peter Larsen, som den der får denne lod udtrukket. Han deklarerer imidlertid, at han ikke vil have den. Ser man i folketællingen fra 1787, er han en mand på 66 år, der erhverver sig som husmand og hyrde. Han er gift med den 2 år ældre Maren Nielsdatter. Mon ikke det er alderen der gør, at Peter Larsen siger nej til jordlodden. Han bor i Laugø by, og har antageligt ikke overskud eller behov for et nyt hjem.

To navne optræder under "Birkehøjhus", nemlig Svend Svendsen og senere Lars Pedersen. Det er antagelig førstnævnte, der bygger ejendommen omkring 1795. Han nævnes i U.F. 1793.

Den 11.11.1848 får Peder Rasmussen kongeligt skøde på "Birkehøjhus," og han havde i flere år forinden beboet den. Han er født ca. 1805, og g.m. Johanne Larsdatter født ca. 1803.

Tyve år senere køber Rasmus Larsen ejendommen, og han har den helt frem til 15.8.1910, hvor Jens Martin Petersen køber den. Måned efter sælger han den til Ole Olsen.

Han har ejendommen indtil 1919, hvor han sælger den til Hans Søren Svendsen, gift med Bodil Kirstine (bedsteforældre til Thorvig matr.nr. 14b).

Ole Olsen flytter selv til Agerup gamle skole.

Bodil K. Svendsen dør, og Søren Svendsen sælger i 1923 ejendommen til Carl Clausen. Kort tid efter, den 9.7.1923, køber Laurits Petersen den, og i 1927 sælger han den til Carl Christian Christensen.

Den 13.12.1929 køber Emil Søborg "Birkehøjhus", og et år senere, køber Lars Peter Larsen den. Hans Arthur Johansen får skøde i 1940, og i 1945 er det Herløv Knudsen, der får det.

Den 12.6.1950 køber Sylvest Jørgensen g.m. Sigrid Kristine ejendommen, og ved skifteudskrift i 1965 får enken adkomst til den.

Da hun dør, overtager sønnerne Niels Adolf Jørgensen og Hans Erik Sylvest Jørgensen ejendommen i 1984, og de har den stadig.

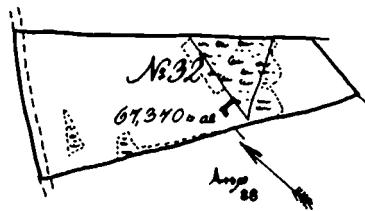
Kildevej 148 1949 - Sylvest Luftfoto

Kildevej 148

MATR. NR.

32

Beliggende: Troldemosevej 5

Ejer: Mogens Due Pedersen

Det oprindelige navn er "Græslebæk", og betyder antagelig, gårdet ved åen (giersel = flethegn/gærde, "Gierselbek") senere "Græstebæk". Ejendommen var et husmandsbrug under "Trollemosegaard" på 5 tdl. I U.F. 1788 nævnes en mand ved navn Morten Jensen, som den første fæster på "Græslebæk". Det er antagelig ham, der har bygget ejendommen omkring 1795.

Der har været flere om/tilbygninger bl.a. i 1870 og 1901.

Nyt stuehus blev bygget i 1924 eller 1928 og kostede dengang 4.000 kr. at opføre.

Der boede i 1787 tre mænd med samme navn, Morten Jensen, i Laugø, så hvem af dem det er, ved jeg ikke.

I U.F. 1793 nævnes Morten Jensen.

Herefter er det Hans Jensen, g.m. Bodil Jørgensdatter, der fæster ejendommen. Han dør, inden han får kongeligt skøde på ejendommen. Den 12.12.1846 får hans enke kongeligt skøde på "Græslebæk".

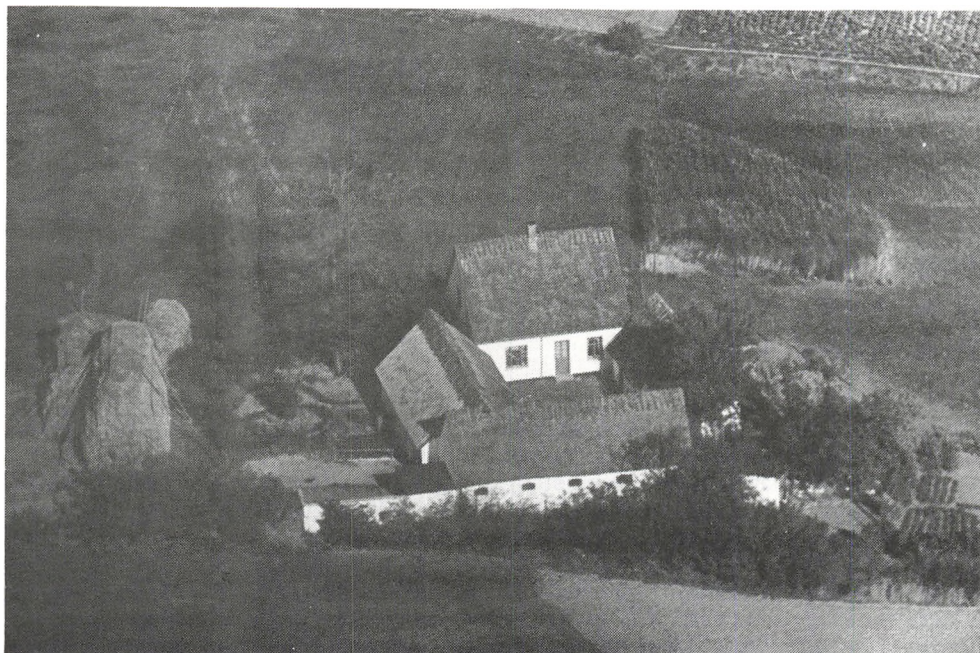
Hun sælger den i 1849 til Lars Hansen g.m. Sophie Andersen. Lars Hansen dør, og ved skifteudskrift af 9.2.1887 får hans enke adkomst til ejendommen. Hun sælger den samme dato til Anders Larsens enke Mette Kirstine Madsen.

Hun havde i forvejen "Grønkildehus" (23a), og de to matrikler slås sammen under matr.nr. 32.

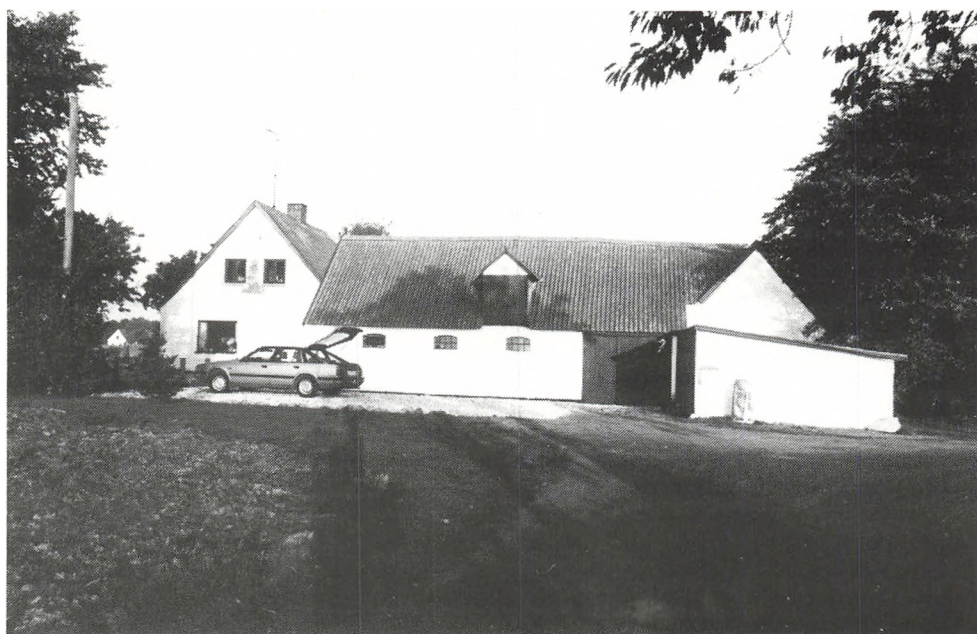
I 1893 køber Peder Jensen ejendommen, og i 1901 overtager Hans Olsen den. Ved skøde lyst den 20.9.1910 er det Jens Martin Petersen f. 1897 i Valby Sogn, der køber den. Han er g.m. Kristine Larssine Nielsen født i 1880.

Holger Christoffersen køber ejendommen den 1.10.1950. Han er født i Voldsted i Jylland i 1912, og gift med Rita Kristine Jensen, født i 1919 (død i 1979).

Den 2.4.1987 køber politibetjent Mogens Due Pedersen ejendommen. Han er født i 1952 og gift med Helen Bredtoft født 1954. De ombygger stuehuset i 1987, og har stadig ejendommen.

Troldemosevej 5 1949 - Sylvest Luftfoto

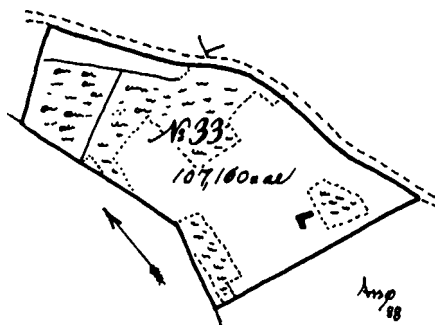

Troldemosevej 5

MATR. NR.

33

Beliggende: Skovgaardsvej 33

Areal: 41.269 m²

Ejer: Henning Madsen

Oprindelig hed denne husmandslod "Bøgebakkehus" efter den ejendom den hørte under, nemlig "Bøgeskovgaard".

I U.F. 1788 nævnes Ole Jensen, som den fæster der får tildelt denne husmandslod. Han er husmand og skrædder, og det er antageligt ham, der udflytter og opbygger ejendommen omkring 1795.

Efter ham kommer sønnen Lars Olsen. Den 9.6.1846 får Chresten Pedersen kongeligt skøde på ejendommen. Han er født ca. 1811, og er skomager, og gift med den to år ældre Margrethe Pedersdatter.

I 1854 er det Lars Hansen der køber ejendommen, han kom fra Ågerup. Gunhild Jørgensdatter, senere Jørgensen, køber i 1860 stedet. Imidlertid har hun det kun i eet år, nemlig til den 19.12.1861, hvor Anders Nielsen køber den. Han må dog gå fra ejendommen.

Ved fogedretten den 27.6.1889, køber Anders Hansen Andersen ejendommen.

Året efter, den 11.6.1890 overtager snedker Niels Peder Larsen ejendommen, og sønnen Henrik Larsen overtager "Bøgebakkehus" i 1934. I 1955 sælger han til malermester Evald Eskildsen. Samme år sælger han den videre til parcellist Peter Jensen, og han bliver vist lovet, at der kan bygges campingplads på stedet.

Imidlertid bliver der "kun" støbt fundament til et hus, og der bliver aldrig anlagt andet.

Gartner Ingo Thomsen køber ejendommen i 1967. Han videresælger den i 1970 til vognmand Svend Christoffersen.

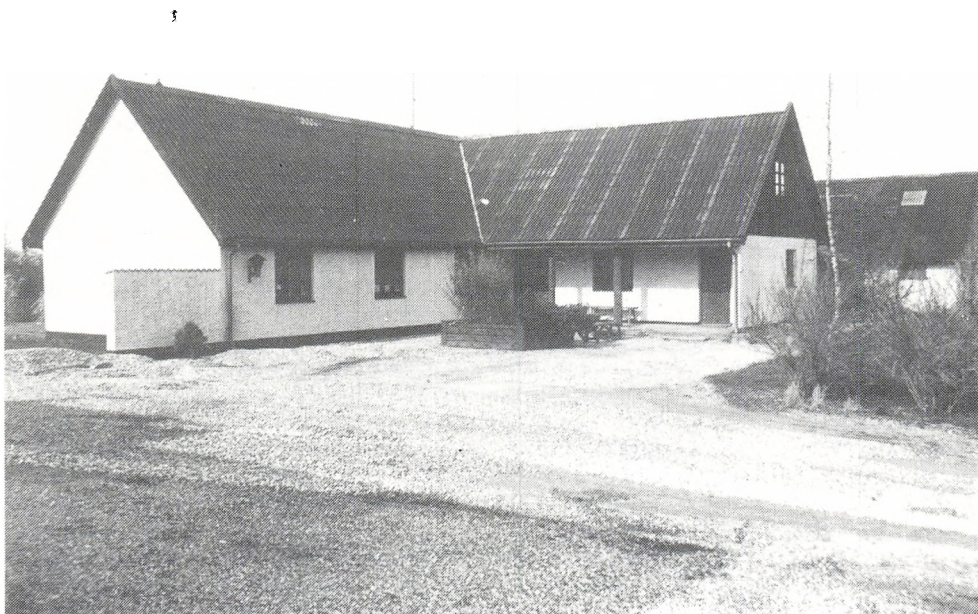
I 1972 overtager luftkaptajn Bent Hansen stedet, og tankforpagter John Bruun køber den i 1975, og han ombygger hele ejendommen til det nuværende udseende.

Den 11.6.1978 køber travtræner Mogens Larsen ejendommen, og han bygger en stald mod nord. Han må imidlertid gå fra ejendommen.

Herefter køber Eddie Fendt den. Blikkenslager Henning Madsen, født 1946, gift med Lizette, født 1951, overtager ejendommen den 10.3.1982. De bliver skilt, og Henning Madsen bliver eneejer af ejendommen den 1.11.1985, og han har den stadig.

Skovgaardsvej 33 1949 - Sylvest Luftfoto

Skovgaardsvej 33

MATR. NR.

34

Beliggende: a) Kurrebrovej
b) Laugø Byvej
c) Laugø Gade

Ejer: a) Ellen Friis Møller
b) Helsing Kommune
c) Karsten Duus Jørgensen

Oprindelig husplads og vænge beliggende sydvest for byens gadedam midt i byen. Af de første beboere i dette hus, bygget tidligere end 1782/83, kan nævnes "Gamle Morten Jensen". Han har også tidligere beboet matr.nr. 42 "Godthåbshus", og efter ham er det Lars Nielsen (se desuden matr.nr. 38).

Den 21.1.1860 får smed Peder Jørgensen kongeligt skøde på ejendommen. Fire år senere overtager smed Niels Mathiasen den, og hans søn smed Martin Mathiasen overtager den i 1917. Han frastykker et jordareal fra denne under matr.nr. 34b, da han sælger Laugø Smedie og smedens bolig. Matr.nr. 34b sammenlægges med det solgte, medens smeden selv beholder jordstykket 34a med det faldefærdige hus. Han beboer det ikke, men det havde i mange år været lejet ud til en mand ved navn Peter Olsen, kaldet "Pe-Olen". Han var vejmand, og boede i det gamle faldefærdige hus sammen med konen Johanne, kaldet "Hane". Det var som nævnt et meget gammelt hus, som kun indeholdt en stue, en lille gang, køkken og gedestald. Bønderne kom der ofte, og fik røget flæsk og spegepølse.

Peter og Johanne havde mange børn, men der var vist ikke nogen, der bosatte sig i Laugø.

Da Johanne døde, måtte Peter flytte. Han kunne ikke klare sig selv, og gik den sidste tid med krykker.

Hus og have bliver frastykket den 28.2.1927 og købes af murermester Jørgen Petersen, f. 1878, og gift med Jørgine, f. Nielsen i 1877.

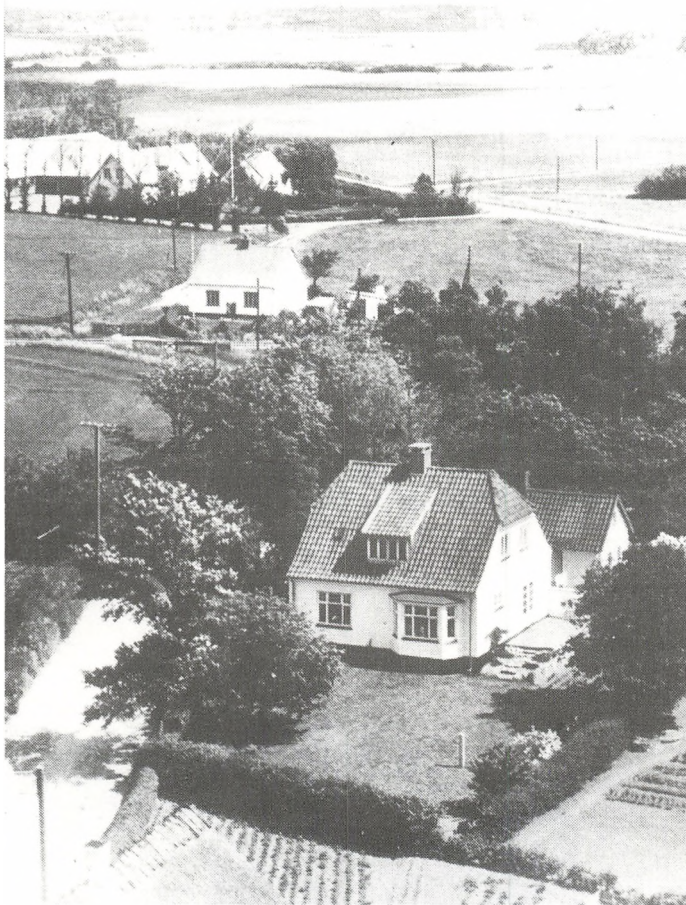
Det frastykkede areal får matr.nr. 34c.

Den 18.8.1928 køber smedemester Jørgen Laurits Nielsen matr.nr. 34a, og han driver dette jordstykke. Den 16.8.1940 køber Frits Johan Friedrichsen, "Slettegaard" det, men smeden fortsætter med at dyrke det. Først da "Slettegaard" får ny ejer otte år senere, bliver dette inddraget under ejendommen, og dyrket sammen med denne.

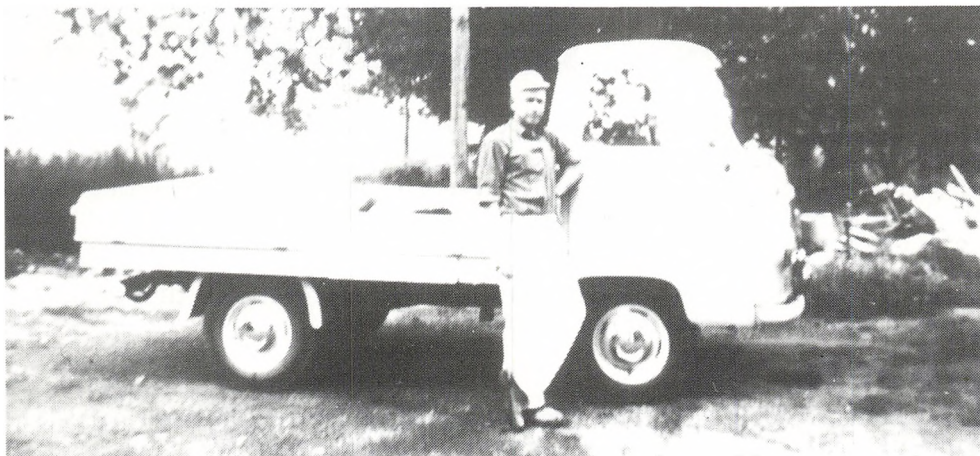
Matr.nr. 34c som blev opkøbt af murermester Jørgen Petersen, bliver ryddet for det gamle oprindelige hus, og han opfører i 1927, det hus der i dag ligger på grunden, kaldet "Øbakke". Han dør, og ved skifteattest af 27.6.1946 får enken adkomst til ejendommen. Ti år senere, den 15.2.1956, lyses skøde, hvorved sønnen murersvend Sigurd Lund Petersen, født i 1917, overtager ejendommen. Han bliver gift med Vally

*Laugø Gade 6
ca. 1956*

"Øbakke"

*forneden murerme-
ster Sigurd Lund
Petersen*

Hansen, født 1922, og bliver senere murermester i Laugø.
Den 1.7.1984 køber lektor Karsten Duus Jørgensen og lektor Marianne Hjortlund, "Øbakke", og de har stadig ejendommen.

MATR.NR. 35a

Beliggende: v/Laugø Gade

Ejer: Mary Nielsen

Oprindelig husplads og have midt i byen. Her boede engang en mand ved navn Morten Jensen, og senere hans enke, og efter hende Niels Olsen. Hvem disse mennesker er, ved jeg ikke, men antagelig fæstere. Den 21.5.1858 får Hans Christoffersen, "Snæverødgaard" kongeligt skøde på ejendommen. Han får samme dato kongeligt skøde på matr.nr. 36 og 37. Herefter følger de "Snæverødgaard", indtil en senere ejer Hans Hejesen Olsen den 18.6.1907 frastykker hus og have, og ved samme lejlighed sælger han også matr.nr. 46b. Disse to sammenlægges, og videre ejerforhold for disse to følger matr.nr. 35b. Jorden forbliver under "Snæverødgaard" og følger denne.

MATR. NR .

35b

Beliggende: Kurrebrovej 19

Ejer: Preben Jørgensen

Matr.nr. 35b+c blev i 1907 opkøbt af Anders Larsen. Ved skøde af 30.6.1912 får Laurits T. Larsen, banearbejder, g.m. Oda Hornbøll, adkomst til huset. Den 27.8.1966 overtager Børge Hornbøll Larsen m. fl. huset. De sælger det imidlertid samme dato til handelsmand Preben Jørgensen, g.m. Gulla S. Jørgensen, og de har stadig ejendommen. Huset er oprindeligt opført omkring 1840, og man mener, at det er brændt og genopført omkring 1910. Der er foretaget tilbygning til huset i 1976, og bygget garage i 1986.

MATR.NR. 35c

Lille jordlod på 40 m², der blev udstykket i forbindelse med oversigts-servitut ved jernbanen i 1926. Jordlodden hører under 35b.

MATR.NR. 36

Beliggende: v/Kurrebrovej

Ejer: Mary Nielsen

Efter kort fra 1782 har grunden allerede været en del bebygget, men der findes i dag ingen bebyggelse på grunden, med areal 1.214 m². Betegnes i 1880 som husplads og have. Den første som jeg har kunnet finde, der har beboet dette hus, er Rasmus Madsen. Hans Christoffersen, "Snæverødgaard" får den 21.5.1858 kongeligt skøde på ejendommen, og han sammenlægger den med sin gård, og jorden følger denne.

MATR.NR. 37a-b-c-d-e

Beliggende: v/Kurrebrovej

Ejer: Mary Nielsen

Efter kort fra 1782 har også denne grund været bebygget på dette tidspunkt, men der findes i dag ingen bebyggelse på grunden. Betegnes i 1880 som husplads og have midt i byen, vest for gaden, og en fraliggende have lige overfor, øst for gaden. Her har engang boet en mand ved navn Ole Svendsen, men ellers ved jeg ikke hvem der har beboet det. Den 21.5.1858 får Hans Christoffersen kongeligt skøde på ejendommen, og den følger hans gård "Snæverødgaard". I dag er matr.nr. 37 delt i yderligere 37b på 582 m², 37c på 210 m², 37d og 37e, alle ved jernbanen i byen, og tilhørende "Snæverødgaard".

MATR. NR .
38a

Beliggende: Laugøvej 12

Ejer: Arne og Jytte Sørensen

Vinteren 1951

Matr.nr. 38 er det oprindelige matrikelnummer, muligvis sammen med matr.nr. 34, til Laugø Smedie og smedens bolig. I 1787 boede der en smed ved navn Peder Pedersen. Han var 32 år, og gift med den noget ældre Ane Hansdatter på 49 år. Hos dem bor, på aftægt, Peders far, Peder Jensen på 80 år. Om han også er smed,

ved jeg ikke. Jeg antager, at de bor på nuværende matr.nr. 34 da der efter kort at dømme ikke var opført nogen ejendom på matr.nr. 38. Det er sandsynligvis Peder Pedersen, der har bygget "Smedens hus" i ca. 1830.

I 1834 hedder smeden i Laugø, Jørgen Andersen. Han bor samme sted som den tidligere smed i byen, og er født ca. 1796. I 1845 er han stadig smed i byen, og gift med den "gamle" Johanne Mortensdatter på 70 år. De har tilsyneladende 2 børn sammen: Peder Jørgensen på 29 år, og Christian Jørgensen på 26 år. Desuden bor Johannes datter, Bodil K. Chrestensdatter på 35, ligeledes hos dem. Hun bliver væver-ske. Den ældste søn Peder Jørgensen er smedesvend, og jeg formoder, at han arbejder for faderen. Han bliver gift med Maren Hansdatter, født ca. 1828. De får i 1849 sønnen Anders Petersen.

Herudover er der endnu en smed i byen, nemlig Peder Nielsen på 39 år. Han bor i "Rørdamshuset" i Laugø Huse. Om han arbejder som smed i Laugø eller et andet sted, ved jeg dog ikke.

Jørgen Andersen søger om kongeligt skøde, men han dør inden det gives, så det er hans enke, Johanne Mortensdatter der den 4.1.1860 får kongeligt skøde. Sandsynligvis har sønnen Peder Jørgensen drevet faderens smedevirksomhed videre efter dennes død. Han overtager Laugø Smedie med tilhørende bolig den 22.2.1860. Han havde endvi-dere fået kongeligt skøde, måneden forinden, på matr.nr. 34. Jeg ved ikke, hvem af familien der boede hvor.

Han har ejendommene, indtil Niels Mathiasen får skøde dateret 29.1.1864. Han får næringsbrev den 3.9.1879. Han er født den 20.6.1832 i Hammersholt, og gift med Johanne, født 23.11.1833 i Alsønderup.

Jeg formoder, at de tidligere ejere beboer matr.nr. 38, for Mathiasen flytter ind i det hus, der ligger på matr.nr. 34.

I 1890 boede på matr.nr. 34 Niels Mathiasen, konen Johanne, sønnen Martin Peter på 21 år smedesvend, og den 19-årige søn Niels Peter, som også var smedesvend. Begge sønner var ugifte.

De flytter over på matr.nr. 38, hvor de har 2 køer, som om dagen blev trukket ned på smedelodden i Nørremosen (13g).

Dengang tærskede Martin Mathiasen og faderen Niels Mathiasen i laden med tærskeværk ved håndkraft.

Niels Mathiasen dør i 1918. Hans kone Johanne døde 18 år tidligere. Den 19.12.1917 overtager Martin P. Mathiasen, matr.nr. 34, Laugø Smedie med bolig. Han boede på ejendommen (38) sammen med sin søster Mathilde. Han sælger ejendommen den 1.11.1923 til Smed Jørgen Laurits Nielsen, og flytter selv til et hus på Skolegade i Helsingø.

Jørgen Laurits Nielsen er født den 2.10.1899 i Slettelte ved Helsingø. Han bliver i 1934 gift med Ellen Gerda Frommel Nielsen, født i 1913 i København.

I 1977 udgår matr.nr. 38a af matriklen, og inddrages under matr.nr. 6d, så videre ejerforhold følger dette nummer.

Ejendommen er oprindelig opført ca 1830, og jeg mener, at den vestre længe var fra det noget ældre byggeri. på matr.nr. 39. Den blev bygget firelænget, med en meget lille gårdsplads. Imidlertid bliver de tre udlænger nedrevet omkring 1928, måske et par år tidligere. Dengang de skulle rykkes ned, talte man om at flytte dem ind på frilandsmuset, men det blev ikke til noget. Nogle husker endnu de gamle længer, hvor bjælkerne mod vejen var udskåret.

Der blev samtidig bygget butik i den østre ende af huset. Her solgte

smeden, cykeldele og lidt kolonial. I 1934, efter giftemål med Ellen Nielsen, fik det mere præg af købmandshandel. Da vejen mellem Helsingø og Ørby i 1960, blev flyttet vest om byen, byggede man en ny købmandsbutik mod denne vej. Butikken ophørte i 1980, samtidig med, at smedien lukkede efter smedens død i 1980. Butikken blev revet ned i 1984, og huset fik en ny vestgavl. (se endvidere 6d).

Smedens hus efter at længerne er rykket ned ca. 1928

nyere billede af smedens hus

Smedens ejendom ca. 1910

smedemester Laurits Nielsen og tidligere smedemester Martin Mathiasen th. ved Laugø Smedie 1926 - foto: Martin Hansen

Laugø Købmandshandel 1968

Ellen Nielsen ekspederer den første kunde, Vally Petersen

MATR. NR .

38b

Beliggende: Laugø Gade 2

Ejer: Jørgen H. Rasmussen

Efter kort at dømme, var denne matrikel bebygget i 1782/83. Disse bygninger er dog revet ned inden 1818.

Ved mageskiftekontrakt af 11.9.1906 bytter "Tranegaard" sig til denne jordlod med smed Mathiasen, som i stedet modtager jordlodden 6d, vest for smedens bolig. Dengang blev hver lod ansat til loo kr.

"Tranegaard" bygger herefter fodermesterbolig på grunden. Huset er det der ligger på hjørnet af Laugø Gade og Laugø Byevej. Jordtilliggendet er blevet noget større, idet smed Laurits Nielsen den 23.6.1954 sælger et jordstykke på 509 m2 til sammenlægning med 38b på 441 m2. Huset hører i dag under "Tranegaard", og lejes ud til sønnen Morten Rasmussen.

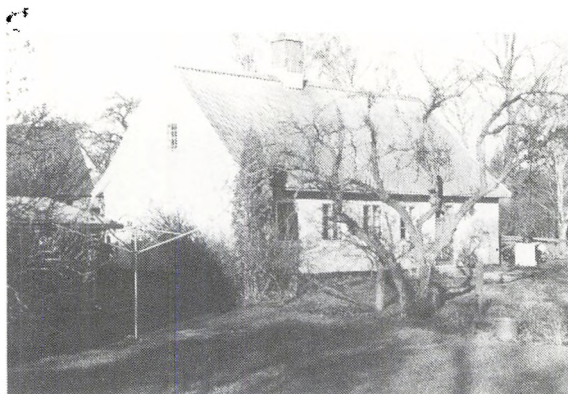
MATR. NR .

38c

Beliggende: Laugø Gade 4

Areal: 505 m2

Ejer: Henrik Pihl Hansen

Denne jordlod tilhørte oprindeligt smeden i byen, men det ser ud til, at han mageskiftede med ejeren, af matr.nr. 39, Hans Jørgensen. Det er antagelig ham der bygger det nuværende hus, omkring 1880'erne. Smed Mathiasen får matr.nr. 39, men der skrives ingen papirer, og det giver senere en del forvekslinger (se matr.nr. 39).

Hans Jørgensen og konen bebor huset indtil deres død.

Ved testamente af 1917 overtager Kristine Henriette Knudsen huset. Hun er vist en datter af Hans Jørgensen, og boede på Bukkarbakke. Den 1.5.1918 køber Søren Madsen huset, og han er gift med Erna Sofie

Petersen. Han arbejder som daglejer på "Bøgeskovgaard", og lånte de 900 kroner som huset kostede, af sin arbejdsgiver proprietær Rasmussen. Han fortsatte med at arbejde på "Bøgeskovgaard", også efter at Lars Pedersen havde overtaget gården.

Hans fader Lars Peder Madsen arbejdede samme sted, og boede sammen med sin kone i et hus tilhørende "Bøgeskovgaard" kaldet "Strygejer-net". Det var p.g.a. den facon hele arealet, hvorpå bl.a. dette hus ligger. Huset blev tidligere kaldt "Else Rasmussens Hus" efter en datter fra "Bøgeskovgaard" som senere købte det. Huset var delt op i 2 lejligheder, og foruden Lars P. Madsen boede fodermester Georg Jørgensen i det. Lars P. Madsen blev boende i huset, efter at han var holdt op med at arbejde på "Bøgeskovgaard".

Da Søren Madsen dør, flytter enken til København, og sælger i 1936 huset til f.hv. parcellist Carl Martin Andersen, f. 1878. Han er gift med Kristine Sørensen, og tjente i sine unge dage bl.a. på "Langholmgaard", "Bøgeskovgaard" og "Tranegaard".

Da han dør overtager enken huset, og deres ugifte datter Martha Andersen overtager det i 1968. Hun dør i 1986, og hendes søster Valborg Karen Hansen overtager det, dog uden at bebo det.

Den 19.11.1986 får politiassistent Henrik Pihl Hansen skøde på huset. Han er født i 1958. Huset er i dag under ombygning med bl.a. indretning af 1. sal.

Laugø By set fra smedien, mod nord ca. 1926

MATR.NR 39

Denne matrikel er den 28.9.1977 udgået og inddraget under 6d. På kort fra 1782/83 kan man se, at parcellen er bebygget med en vinkelejeendom. Og af tidligere fæstere kan nævnes unge Morten Jensens enke, og senere Jørgen Jørgensen. Sidstnævnte er f. ca. 1795, og g.m. den 10 år yngre Pernille Andersdatter. Han er husmand og daglejer, og hvor længe de beboer ejendommen, ved jeg ikke.

I 1860 får Lars Pedersen kongeligt skøde på ejendommen, og ved skøde dateret 25.10.1874 overtager Hans Jørgensen den. Jeg antager, at det er ham der forlader de gamle bygninger og mageskifter med smed Niels Mathiasen, således at han får et stykke jord fra det oprindelige matr. nr. 38, og smeden får matr.nr. 39. Imidlertid skrives der ingen papirer på denne bytning, og det giver visse problemer senere.

Sandsynligvis bliver en del af bygningerne slået sammen med smedens

nye bolig, således at den med tiden bliver en firelænget gård. Der bliver opført et mindre hus på den lod, som smeden afleverede, og da Kristine H. Knudsen i 1917 arver lodden, opdager ingen at der er noget galt. De næste to ejere køber ligeledes matr.nr. 39, men uden at vide af det, får de et helt andet jordstykke. Imidlertid opdager smed Laurits Nielsen, at han betaler skat på jord, han ikke ejer, og han oplyser følgende til Helsing-Valby Sogneråd den 18.12.1960 på telefonisk forespørgsel:

"At der for mange år siden, måske 150 år, lå et hus på matr.nr. 39. Ejeren af dette hus byttede jord med den daværende smed, som ejede matr.nr. 38, men der blev aldrig skrevet papirer på byttet. På det areal af nr. 38, som blev givet i bytte, opførtes det nu Carl M. Andersen tilhørende hus. Omkring 1947 ville Carl Andersen have sagen ordnet, men kunne ikke skaffe 80 kr. til landinspektøren, hvorfor forholdene stadig er uændret.

Matr.nr. 38c, hvorpå Carl Andersens hus ligger, ejes således af smedemester Laurits Nielsen, men bruges af Carl Andersen.

Matr.nr. 39 ejes af Carl Andersen, men bruges af smedemester Laurits Nielsen".

Der bliver i 1973 erklæret gensidig anerkendelse af hævvd, således at Carl M. Andersens datter Martha Andersen, som havde købt huset, får lovformelig adkomst til 38c, og Laurits Nielsen får til 39, og således slutter de forviklinger manglende papirskrivning kan afstedkomme.

MATR. NR.

40

Beliggende: Laugø Byvej 7

Areal: 611 m²

Ejer: Astrid Olsen

Var oprindelig husplads og have sydvest i byen.

Det ser ud til, at huset blev fæstet af Vesterkildegaaards tidligere ejer, Niels Nielsen, og senere sønnen Søren Nielsen. Muligvis har der også på et tidligere tidspunkt boet en mand ved navn Rasmus Madsen.

Den 21.8.1860 får Peder Hansen kongeligt skøde på huset. Seks år senere køber Jens Larsen det, og han er g.m. Maren Kirstine Petersen. Deres søn Anders Larsen, g.m. Ane Larsen køber det i 1912. De havde to sønner, Laurits og Martin, som dog ikke bosatte sig i Laugø. Faderen arbejdede på gårdene. I 1919 køber arbejdsmand/teglværksarbejder Carl Peter Poulsen huset, og han er gift med Larssine Jensen.

De havde tre børn, hvoraf den mellemste Inger, f. 1918, bliver gift med smed Fred Dam Jensen, der arbejdede nogle år som smedesvend i Laugø. De bosatte sig senere på Bornholm, hvor Fred D. Jensen døde i 1987. Salgschef Per Frigast Larsen køber i 1961 huset. Han havde året forinden købt "Tranegaard", men allerede samme år sælger han huset til murerarbejdsmand Jørgen Olsen, som var broder til Oluf Olsen, "Guldmosegaard".

Advokat Robert Mikkelsen køber det i 1962, samtidig med at han køber "Tranegaard". Den 1.4.1965 køber arbejdsmand Laurits Pedersen huset, og et halv år senere sæger han det til tømrer Johannes Olsen, g.m. Astrid Margrethe f. Jensen i 1944. Den 8.1.1973 bliver Astrid Olsen enejer, og hun har stadig huset.

Grunden var bebygget allerede i 1782/83, men huset lå modsat på grunden, og antagelig bygget omkring 1865. Dengang var der svinestald i den vestre ende, og i mod øst lå et gammelt brændehus med lokum.

MATR.NR. 41

Beliggende: v/"Tranegaard"

Ejer: Jørgen H. Rasmussen

Oprindelig husplads og have sydvest i byen. Lodden var allerede bebygget i 1782/83, og er i dag på 982 m².

De første ejere jeg kan spore, er Anders Larsen og Ole Svendsen. Husmand/bødker Hans Olsen Ibsen født ca 1817, g.m. Ane Larsdatter, født ca. 1813, får kongeligt skøde den 21.8.1860. Han sælger ejendommen videre i november 1879 til ungkarl Lars Jensen af Laugø. Han gav dengang 680 kr., men så blev det også bemærket, at der er forbeholdt køberens moder, Jens Hansens enke Dorthea Larsdatter, for livstid fri bolig i den afhændede ejendom, nemlig den lejlighed som hun alt flere år har beboet....

I 1890'erne bor der en mand ved navn Klausen i ejendommen, men hvem han er, ved jeg ikke.

Den 21.11.1900 overtager Lars Nielsen fra "Tranegaard" matr.nr. 41 og ejerforholdene følger herefter denne ejendom.

Jeg formoder, at bygningerne er rykket ned først i dette århundrede, eller måske tidligere.

For at illustrere, hvordan en hushandel foregik i midten af forrige århundrede, vil jeg her gengive et skøde vedr. matr.nr. 41.

SKJØDE

Jeg underskrevne Hans Olsen Ibsen nu af Ølsted, der ved Skjøde fra Statskassen af 21. August 1860, tinglæst 8. Januar 1861 har erholdt overdraget Eiendomshuset med Grund, Jord og tilliggende, som under Matr.No. 41 i Laugø By, Helsing Sogn, Kronborg vestre Birk er skyldsats for Hartkorn 1 Fdk. 3/4 Alb. uden Gammelskat, erkjender herved at have afhændet denne Eiendom til Ungkarl Lars Jensen af Laugø. Overdragelsesvilkårene ere følgende:

1. Eiendommen, som Kjøberen har taget i Besiddelse med hvilken er fulgt dennes Bygninger med mur og nagelfaste Appertinentier, overdrages Kjøberen med alle de Rettigheder og Forpligtelser, hvormed den i Medfør af mit ovenciterede Skjøde har været eiet og besiddet af mig. Den henstår således fra Dato for Kjøberens Regning og Risiko i enhver Henseende og han er som Følge heraf berettiget til i Ildsvåder tilfulde at oppebære Assurancegodtgjørelsen for de afbrændte Bygninger mod at anvende denne Godtgjørelse på anordningsmæssig Måde.

2. Kjøberen udreder de Skatter og Afgifter af Eiendommen, som forfaldt til Betaling den 1. Oktober d.Å. og fremdeles, derunder indbefattet Renter af den i Eiendommen indestående Gjæld til Statskassen.

3. Kjøbesummen er fastsat til 680 Kroner, hvilke Sex Hundrede og Otti Kroner af Kjøberen er afgjort derved, at han:

a. har betalt mig kontant 360 Kroner for hvilke min Underskrift tillige tjener som Kvittering.

b. har overtaget til Forrentning fra 1. fm. at regne og skadesløs Indfrielse uden Ansvar for mig de i Eiendommen ifølge tinglæst Panteobligation udestående til Statskassen skyldige

320 Kroner

= 680 Kroner

Og da Kjøberen har på den anførte Måde berigtiget Kjøbesummen og han har lovet at opfylde de øvrige Overdragelsesvilkår, så skjøder og endeligen overdrager jeg herved til fornævnte Lars Jensen det foran betegnede Eiendomshus med Grund, Jord og tilliggende Matr.No 41 i Laugø, skyldsats for Hartkorn 1 Fdk. 3/4 Alb. uden Gammelskat, idet jeg erklærer, at denne Eiendom herefter skal tilhøre ham og Arvinger med al den ret, hvormed den hidtil har været eiet og besiddet af mig og således som mit ovenfor nævnte Skjøde fra Statskassen findes og bestemmer.

Det bemærkes, at der er forbeholdt Kjøberens Moder Jens Hansens Enke Dorthea Larsdatter for Livstid fri Bolig i den afhændede Eiendom, nemlig den Leilighed, som hun alt Fler År har beboet sammesteds og skal Kjøberen og efterfølgende Eiere respektere denne Brugsret, ligesom de skulle være forpligtede til at vedligeholde Leiligheden såvel indvendig som udvendig. Det er en selvfølge at Dorthea Larsdatter tillige har Adgang til Stedets Brønd eller Vandsted. Den nævnte bolig, til hvilken der skal henlægges Halvdelen af Stedets Have, består af en Stue og et Kjøkken samt Loftet over Leiligheden, men skal Kjøberen

desuden være pligtig så snart Dorthea Larsdatter forlanger det, at indrette til Brug for hende et forsvarlig Tørvehus. Fremdeles skal Stedets Eier, der sålænge Dorthea Larsdatter lever, ikke må afhænde Eiendommen uden først dertil at have indhentet hendes Samtykke, skal årlig betale Dorthea Larsdatter, så længe hun lever 16 Kroner med Halvdelen eller 8 Kroner hvert den 1. Mai og 1. November.

Med hensyn til Brugen af stemplet Papir til dette Skjødes bemærkes, at Vedligeholdelsen af Boligen antages ikke at ville overstige 20 Kroner. Jeg med underskrevne Lars Jensen tiltræder herved foranstående Skjøde og meddeler jeg min Moder Dorthea Larsdatter til Sikkerhed for de mig efterfølgende Eiere efter Skjødet påhvilende Forpligtelsers skadesløse Opfyldelse Panteret i den mig overdragne Eiendom næstefters Gjælden til Statskassen for Tiden andrager 320 Kroner.

Til Bekræftelse med vore vidnefaste Underskrifter

pt. Helsingør den 27. November 1879

Hans Ibsen Olsen, Lars Larsen
m.f.P.

Til Vitterlighed om begge Underskrifter efter foregående tydelig Oplæsning samt under Iagttagelse udvist af L. 5 - 1 - 7.

Anders Svendsen

Fisker Dittelev?

Iøvrigt og noteret

På indbemeldte Eiendom hviler ingen Restancer af Skatter til Statskassen.

Frederiksborg Amtstue 31. Marts 1880

Schmitt. Fm.

Læst på Kronborg vestre Birketing denn 6. April 1880 tillige som pantstifteren Indf. T Reg. 71 XIV
1242

De Dorthea Larsdatter ifølge foranstående Skjøde tilkommer Rettigheder til Bolig m.v. begjæres - da hun efter vedlagte Attest er afgang ved Døden - aflæst i Retten og udslettede af Pantebogen. Værdi 100 Kr.

Helsingør den 26, November 1900

For Vedk. Schounborg

333/79

Aflæst inden Kronborg vestre Birks Ret den 27. November 1900 og udslettet af Pantebogen (XXII 280 II)

Dødsattest forevist

Pag 664

MATR.NR. 42a-b

Beliggende: v/Laugø Gade

Ejer: Else Nielsen

Husplads og have midt i byen, nordvest for gadedammen, som allerede var bebygget i 1782/83. Der lå oprindeligt et arvefæste- og selvejen-
domshus kaldet "Godthåbshus".

Jørgen Jeppesen eller Ibsen, "Tornegaard", får kongeligt skøde på
huset den 30.12.1822, og ejerforholdene følger "Tornegaard".

Inden den tid, har der boet en mand kaldet "Gamle Morten Jensen".
I 1859 blev der i en taxationsforretning, som indledning til tvangsauk-
tion over bl.a. "Tornegaard" beskrevet:

"At bygningerne på matr.no. 42 ere nedbrudte".

Jordlodden er i dag delt op i 2 stykker, hvoraf a) er på 307 m², og
b) på 650 m². De er begge ubebyggede, og tilhører "Tornegaard".

MATR. NR.

43

Beliggende: Kurrebrovej 7

Areal: 1.227 m²

Ejer: Ingrid Petersen

Var oprindeligt husplads og have midt i byen, syd for byens gadedam,
men først bebygget omkring 1840. Husets navn var "Askehavehus".
Smed Peder Pedersen har boet på dette sted, og efter den tid har det
været brugt af Christoffer Larsen fra "Birkebjerggaard". Lars Chri-
stoffersen får kongeligt skøde i 1849, samtidig med, at han får det
på matr.nr. 44. De 2 matrikler slås sammen, og følger herefter matr.
nr. 7a, og senere 7b. Huset brændte omkring 1909 (?), og jordstyk-
ket (43a,b) bliver ved skøde, lyst 20.3.1964, købt af Robert Chr.
Frederiksen. Han bygger det nuværende hus i 1965, og sælger det
den 1.6.1984 til Ingrid Petersen, g.m. Reimond Petersen, og de har
det stadig. I 1926 bliver der udstykket en jordlod ved jernbanen i
byen, som en oversigtsservitut under matr.nr. 43b, og den tilhører
matr.nr. 43a.

MATR.NR. 44a-b

Beliggende: v/Kurrebrovej

Ejer: Niels Johan Drisdal Hansen

Oprindelig husplads og have syden i byen, syd for gaden. Jordlodden var i 1782/83 bebygget, men disse bygninger er sikkert udflyttet. Den er i dag ubebygget, og er delt op i 2 mindre stykker, hvoraf a) er på 534 m², og b) på 14 m².

Den første ejer/bruger jeg har kunnet "spore" er Niels Nielsen.

Lars Christoffersen får kongeligt skøde den 9.6.1849, men allerede måneden efter overtager hans broder Jens Christoffersen "Birkebjerggaard" stedet. Herefter følger ejerforholdene matr.nr. 7a, og senere 7b, og endelig fra den 24.7.1981 matr.nr. 3a.

MATR.NR. 45a-b

Beliggende: v/Laugø Gade

Ejer: Else Nielsen

Har oprindeligt været udlagt som have- og husplads midt i byen, men har vist aldrig været bebygget.

Jørgen Jørgensen, "Tornegaard" får kongeligt skøde den 21.5.1858 på jordstykket, som oprindelig lå helt ned til gadekæret mod nord, med vand på de 3 sider.

Det er i dag delt i 2 stykker, hvoraf a) er på 93 m², og b) på 370 m², og tilhører "Tornegaard".

MATR.NR. 46a-b-c-d

Betegnes som et grundstykke midt i byen.

Hans Christoffersen, "Snæverødgaard" får kongeligt skøde på jordstykket den 15.7.1860, og ejerforholdene følger denne ejendom.

Den har antageligt været udlagt som husplads, men har tilsyneladende aldrig været bebygget. Den er udstykket i yderligere 3 jordlodder, b) på 39 m², c) på 524 m², d) på 260 m² alle beliggende ved jernbanen og tilhører matr.nr. 35b, medens 46d tilhører "Snæverødgaard".

MATR.NR. 47

Et stykke gadejord ved gadekæret/Kurrebrovej på 250 m², tilhørende Helsingør Kommune. Det er et areal af det oprindelige fælles vanding i Laugø By. Det er approberet den 16.11.1938.

MATR.NR. 48

Er i lighed med førnævnte et stykke gadejord på 215m² tilhørende Helsingørskommune. Det er et stykke aflagt banearreal fra Helsingørskommunen - Tisvildebanen. Approberet 16.11.1934.

MATR.NR. 49

Det sidste matr.nr. i Laugø By. Det er et lille jordstykke ved Kildevejen, mellem matr.nr. 22 og 26 i Laugø Huse, som er udstykket fra matr.nr. 29a den 10.5.1973.

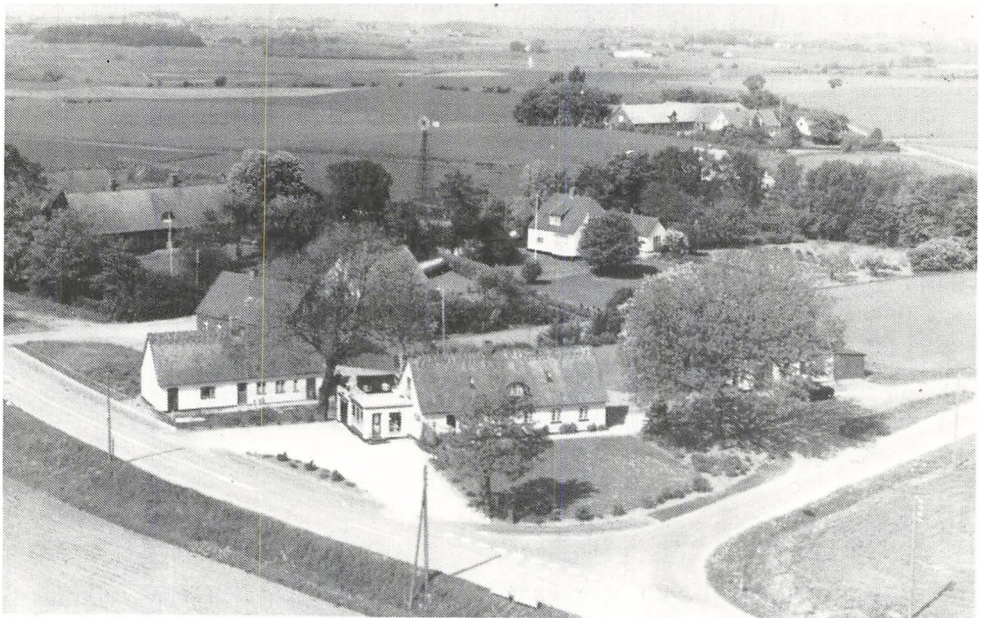
Den 30.4.1979 bliver det 1.203 m² store areal overført til matr.nr. 22, og nr. 49 udgår af matriklen.

Laugø by er på ca. 1.324 tdl.

Til og med matr.nr. 46 er gamle numre.

Angående fællesjord/gadejord: I sin tid havde Laugø 2 tdl. som beskrives:

"Tilhørende lodsejerne, byens beboere, byens gadeplads med derivørende dam".

Laugø By omkring 1966

Så mange boede der i Laugø.

I Danmark fandt den første officielle folketælling sted den 15.8.1769. Imidlertid er alle grundmaterialer tilintetgjort, så den første kendte tælling blev foretaget den 1.7.1787.

Herefter fortsatte folketællingerne den 1.2.1801 og 18.2.1834. Alle senere folketællinger foregik herefter den 1. februar i 1840, 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1885 (kun for København), 1890, 1901, 1906, 1911, 1920 o.s.v. Den sidste folketælling, med udsendelse af folketællingsskemaer, fandt sted i 1970. Herefter foregår al videre tælling via EDB-teknik og CPR-registre.

Folketællingerne skal iøvrigt være mindst 80 år gamle, før de er almindelige tilgængelige. Desværre har dette betydet, at de sidste tal, som jeg gerne ville bringe, har været umulige at skaffe.

Som nævnt blev den første, tilgængelige folketælling foretaget i 1787, hvor alle uanset stand blev noteret. Også selv om de var bortrejst på tællingsdagen. Såvel civile som militære personer blev noteret.

Tællingern foregik på landet, sognevis, og blev som regel foretaget af præsten, eventuelt med hjælp fra degnen og skoleholderen.

Det foregik ofte ved, at præsten indkaldte de husfædre, han mente, han kunne nå at notere den dag. Tællingen fortsatte, om nødvendigt, de følgende søndage. Man noterede folk, hvor de havde fast adresse. Tællingen skete gård og hus vis, og der blev noteret fulde navne, alder - løbende år medregnet - og nyfødte blev anført som 1 år. Herefter noteres rang i husstanden, ægtestand og antal ægteskaber, erhverv samt eventuelle defekter, hvad enten de måtte være af åndelig eller fysisk art.

Herefter blev tællingerne indsendt til Rentekammeret, og de kan i dag ses på Landsarkivet (begrænset antal) eller på Rigsarkivet.

I 1787 bestod Laugø af 17 gårdmandsfamilier, med ialt 115 personer og 21 husfolkefamilier, med ialt 75 personer.

Det samlede antal beboere var således på 190 personer fordelt på 38 familier.

I 1801 var byen vokset til 220 personer fordelt på 43 familier, og i 1834 boede der 323 personer i byen. I 1840 var byens indbyggertal på 311, og i 1850 havde lærer Wisby fra Aagerup Skole, optalt byens befolkning til 244 personer, deriblandt var 5 fraværende p.g.a. indkaldelse til krigstjeneste. De var fordelt på 54 familier. Hertil skal man imidlertid tillægge 18 familier med 96 personer under Valby skoledistrikt, således at det samlede tal var på 340 personer fordelt på 72 familier.

I 1870 var der i Laugø, 70 gårde og huse, og de var beboet af 89 familier med 379 personer. I 1890 var tallet faldet til 64 gårde og huse med 84 familier og 365 personer. Det faldt yderligere indtil 1906, hvor der nu boede 336 personer i Laugø, og i 1921 boede der 318. I 1950 havde Laugø 267 indbyggere.

Vi springer så frem til den 31.12.1985, hvor der i Laugø boede 184 personer fordelt på 80 familier. Man kan således se, ved at sammenligne tallene, at der i dag bor næsten det samme antal personer som for 200 år siden. Blot er disse personer fordelt på dobbelt så mange familier.

Man kan ligelædes se, at Laugø's befolkningstal toppede omkring 1870

og det er siden da faldet år for år, således at der pr. 1.1.1987 boede 179 personer i Laugø By.

For at sammenligne tallene med Helsingø Sogn, hvorunder Laugø hørte, har jeg fundet nogle tal frem herfra.

Helsingø Sogn bestod dengang af 6 byer, og det var foruden Helsingø og Laugø tillige byerne: Højbjerg, Ammendrup, Kæderup og Nejlunge. I 1801 havde hele sognet 909 indbyggere, hvoraf Laugø tegnede sig for de 220.

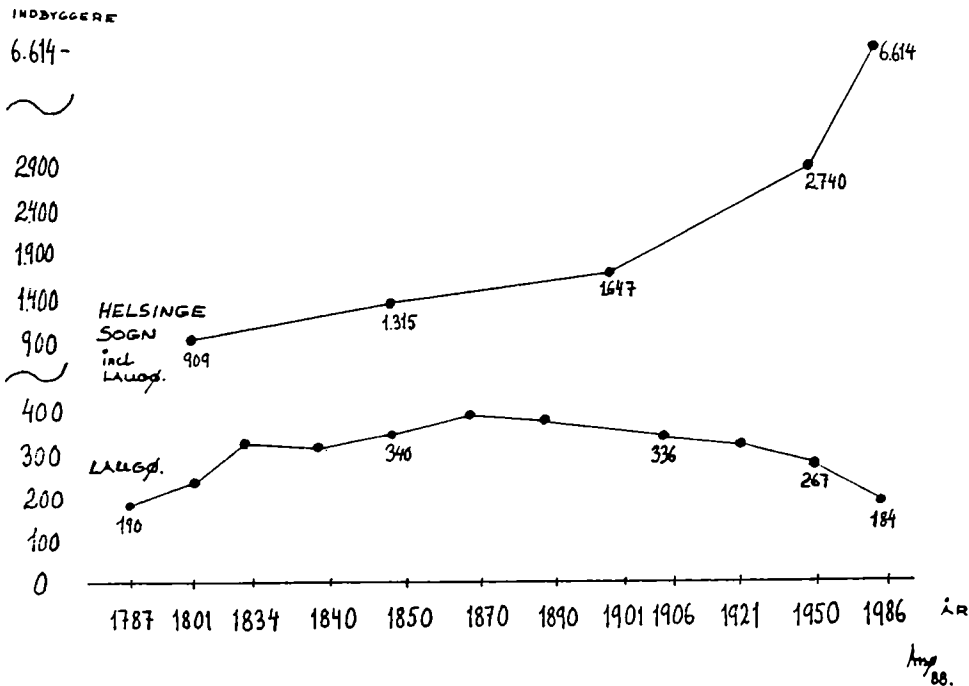
I 1850 var sognets indbyggertal vokset til 1315, hvoraf de 340 boede i Laugø.

Sognets indbyggertal voksede stadig, og omkring 1870/80 toppede det i Laugø, medens sognets indbyggertal stadig voksede. Det var naturligvis Helsingø by, der var under udvikling.

I 1950 havde Helsingø Sogn ialt 2740 indbyggere, hvoraf de 267 boede i Laugø.

Da man senere har lavet om på den gamle opdeling af sognet, kan det være svært at sammenligne de sidste nye tal. Her kan det nævnes, at Helsingø Sogn pr. 1.1.1986 havde 6.615 indbyggere, hvoraf de 6.027 boede i Helsingø by.

Hele Helsingø Kommune er i dag omfattet af 7 kirkesogne, og havde den 1.10.1987 ialt 17.408 indbyggere. Se endvidere illustrationen.

Fattigvæsenet i midten af forrige århundrede.

Ser man i forhandlingsprotokollen for Helsinge-Valby Sogns fattigvæsen i 1854, får man et vist kendskab til de fattiges vilkår.

Der begyndes med en plan til de fattiges forsørgelse i Helsinge Pastorat i 1854.

Fra Laugø nævnes følgende fattiglemmer, delt op i forskellige klasser:

I 1de klasse er

Maren Pedersdatter på 60 år i svagelig forfatning, der ikke kan erhverve sig noget. Ligeledes står der, at hun før har fået understøttelse. Hun modtager 1 tønne og 2 skæpper rug, 1 tønne og 2 skæpper byg. Ligeledes får hun 4 Rdl. i penge og 4 læs tørv.

Ud over hende er der under fattigvæsenet følgende i Laugø:

Peder Jørgensen 73 år, Anders Jørgensen 80 år, Hans Larsen's enke på 65 år, Jørgen Christiansen og konen på hhv. 67 og 64 år, Karen Andersdatter 62 år, og endelig Marius Nielsen på 80 år, som er sengeiggende.

Deres understøttelse varierer fra 4 til 8 rigsdaler, og de får fra 1 til 3 tønner korn. Ligeledes får de fra 0 til 6 læs tørv.

I 2de klasse nævnes

Hans Christian Faber på 12 år boende hos Jørgen Jørgensen, Chr. Helgesen på 11 år boende hos H. Christoffersen, Hans Larsen's enkes datterbarn på 4 år, A.K. Jørgensdatter's barn på 6 år, Jørgen Danielsen's barn på 10 år. De modtager penge og korn.

I 3de klasse nævnes

"Kun" een person, nemlig N. Nielsen's enke på 55 år. Hun beskrives som i svagelig forfatning, og med kun eet barn. Hun er dog i stand til at kunne erhverve sig noget, så hendes understøttelse bliver kun på 2 Rdl., 4 skæpper rug, 4 skæpper byg og 2 læs tørv.

Ovenstående blev vedtaget i sogneforstandermødet den 30de november 1853. Også dengang var der dyrtid, og på et efterfølgende møde i januar 1854 blev det besluttet:

"For at råde Bod på den Nød som dyrtiden fører med sig vedtog man at meddele efterfølgende ekstraordinære Understøttelse at regne fra den 15. januar d.å."

I Laugø var personerne der nød gavn af denne ekstraordinære understøttelse følgende:

Herluf Jensen med 2 skæpper rug og 2 skæpper byg, Peder Hansen med 1 skæppe rug og 1 skæppe byg, Peder Andersen fik brød for 3 mark ugentlig, Niels Pedersen fik ligeledes brød dog kun for 1 mark og 8 skilling ugentlig i 4 uger.

Endelig modtog Hans Pedersen 2 skæppe rug og byg. Han får iøvrigt ved et møde i april 1855 en understøttelse på 2 Rdl., og han ligger da fremdeles i den usleste forfatning.

Fattigvæsenet blev administreret af sogneforstanderskabet, og det havde sine indtægter fra bl.a. bidrag i sæd, tørv og penge.

Ved et møde i januar 1855 vedtog man, at der skulle lignedes 3 mark pr. tønne hartkorn, dog med undtagelse af gadehusenes, jordmoderhusets og skoleloddens hartkorn. Der skulle ligeledes betales efter formue og lejlighed.

Der blev endvidere tilskænket gaver, og ved salg af gårde og parcel-
ler tilfaldt der ligeledes beløb til finansiering af fattigvæsenet.

Der blev også refunderet fattigunderstøttelse fra andre sogne, og en-
delig blev der solgt efterladenskaber fra de fattige.

I Laugø måtte hartkornsbesidderne af med fra 3 Rdl. til 8 skilling i
1855, og her toppede "Slettegaard" og "Tornegaard".

Regnskabet for hele Helsinge-Valby Sognes fattigvæsen så for 1854
således ud:

Indtægter: 767 Rdl., 2 mark og 12 skilling.

I korn blev det til 58 tønder, 4 1/4 skæpper rug, 59 tønder, 1 1/4
skæpper byg og endelig 94 læs tørv. Heraf var de 10 læs tørv dog
købt.

Udgifter så således ud:

Der var blevet uddelt 667 Rdl., 4 mark og 1 1/2 skilling.

I korn blev der givet 56 tønder, 1 skæppe rug og 57 tønder, 3 skæp-
per byg. Endelig blev der givet 94 læs tørv.

Hvor fattige var fattiglemmerne så?

For at danne sig et indtryk af, hvor fattige de var, skal jeg her næv-
ne at tidligere omtalte Jørgen Danielsens fraskilte kone i Laugø, havde
inventar/huskeråd for 54 Rdl., 2 mark og 8 skilling.

Jørgen Danielsens barn er i 1854 ligeledes under fattigvæsenet, og
er syg. I 1873 får også Jørgen Danielsen fattighjælp. Han er nu blevet
68 år og er næsten blind. Imidlertid kan han selv skaffe lidt til "da-
gen og vejen", så han modtager i 1873, 20 Rdl. i penge og 8 pund
brød om ugen. Endvidere får han 4 læs tørv om året.

Men tilbage til 1853, hvor Hans Larsens enke i Laugø i en alder af
65 år modtager 5 Rdl., 1 tønne rug, 1 tønne byg og 3 læs tørv i
understøttelse.

Hun var dengang i besiddelse af følgende:

	Rdl.	Mark	Skilling
1 sengested		4	
1 blåstribet overdyne	2		
1 rødstribet underdyne	1	3	
2 lange og 2 korte hovedpuder	2		
1 blåternet omfang, 2 håndklæder, 1 kappe		5	
1 par blågarns lagner	2	2	
1 hørgarns lagen	1		
1 stor gryde og 1 lille do.		3	
1 bord		2	
2 små skabe	1		
1 klædekiste	1	2	
2 stole	1	2	
1 bæk		1	
1 saltkar			8
1 rød og grønstribet skørt	1	3	
1 grønstribet do.		3	
1 grønt vadmels do.		2	
1 brunternet trøje		4	
1 rødstribet do		3	
2 sribede og 1 hvidt forklæde	1	2	
2 par strømper		1	8

	Rdl.	Mark	Skilling
4 huer	1	2	
8 liin (hør)	1	4	
4 tørklæder		5	
5 særke	3	2	
En del gammelt porcelæn		4	
1 lerkrukke og 2 fade		1	4
1 blik lysestage			8
1 haspe		1	
1 garnvinde		1	
1 sax			8
1 vandspand		2	
Summa	28	11	4

Som man ser af denne opstilling, har de fattige ikke haft mange ejendele, og de betingelser de har levet under, er vanskelige at forstå i dag.

Skolevæsenet.

Under kong Frederik d. 4 oprettedes skoler for landbobørnene i Amtet's såkaldte Rytterdistrikter.

I disse rytterskoler, på de statsejede godser, var fæsterne pålagt en særlig pligt til at stille rytteri til hæren. Formålet var ikke mindst at bibringe børnene en solid kristendomsundervisning, ud over de helt nødvendige færdigheder i skrivning og regning.

Efter Frederik d.4.s' død kom Christian d.6. til, og han forsøgte at udvide almueskolen, ved at pålægge de private godsejere pligt til at oprette og drive skoler. Men dette lykkedes ikke til fulde, og påbudet blev grundigt saboteret af vrangvillige og nærige jordbesiddere. Mere held havde man med en reform af skolerne i byerne, hvor en lang række gamle latinskoler blev nedlagt til fordel for "danske skoler". Undervisningen var dog fortsat en privat sag, gerne varetaget af ældre kvinder, der påtog sig at lære børn at læse og skrive mod betaling.

Først i anden halvdel af 1700-årene kom der for alvor gang i skole-reformerne - i begyndelsen helt på privat basis.

I 1814 kom den skolelov, der indførte almindelig undervisningspligt for alle børn uanset bopæl. Den var behæftet med den ulempe, at skolegangen helst ikke måtte blive for kostbar for det offentlige, og derfor sparede man på lærerkræfterne, idet de ældre elever blev sat til at undervise de små. Iøvrigt var loven rummelig og god, og varede helt til 1953.

I Helsing-Valby kommune placerede man rytterskoler i Ammendrup, Valby og Nejlunge.

For børnene i Laugø, betød det, at de måtte undervises hhv. i Valby skole og Aagerup skole, som lå i Ramløse-Annisse kommune.

De fleste, herunder alle fra Laugø centrum, gik i Aagerup skole, som blev bygget i 1800. Året efter fik den sin første lærer. Det var lærer Hans Jensen Visby, som var lærer ved skolen i 60 år, og han blev som 81-årig afløst af lærer Eskildsen. Han var lærer ved Aagerup skole, indtil skolen ophørte i 1894.

Man så dengang ikke så nøje på, om skoledistrikterne gik på tværs af kommunegrænserne. Dengang var gårdene/husene underlagt skoletiende og for at illustrere dette, kan det oplyses, hvad gårdejer L. Nielsen "Tranegaard" i Laugø, i 1893 måtte betale til Aagerup skoles skoletiende:

25 kroner og 20 øre, 2 læs tørv, 672 pund halm og 192 pund hø. Tørvet belv vurderet til 12 kroner, halmen til 10 kroner og 8 øre, høet til 4 kroner og 80 øre, så den samlede skoletiende blev takseret til ialt 52 kroner og 90 øre. For dette kvitterede E.B. Eskildsen på Aagerup skole d. 23.3.1894.

Ialt havde skolen i 1894 en embedsindtægt fra Helsing-Valby sogne på: 6 tdr. og 6 skp. rug, 6 tdr. og 6 skp. byg, 4.032 pund halm, 1.152 pund hø, 10 læs tørv, samt 31 kroner og 50 øre i "Julerente" og "Husmandstiende".

I 1895 forelå ministeriets godkendelse til fællesskabets ophør, og der blev opført en skole på skellet mellem Helsing og Laugø.

Den blev i mange år kaldt "Laugø Skole" p.g.a. de mange børn der netop kom herfra.

I 1897 udvidede man skolen med en forskole, hvis opførelse blev ud-

ført af snedker Niels Larsen fra Laugø. Denne udvidelse kostede 7.837 kroner.

Der belv anlagt skolestier fra bl.a. Guldrosevej til Laugø By, og fra Mølledamsstien til Helsinge-/Laugøvejen. Lidt senere kom der sti over præstegårdsmarken, idet børnene fra Laugø Mose (Dyvilionsmosen), nu skulle skifte fra Valby skole til "Laugø Skole".

Efterhånden blev denne skole for lille, hvilket illustreres af følgende skrivelse fra en lærer ved skolen til sognerådet i 1910:

"Jeg tillader mig herved at gøre det ærede Sogneraad opmærksom paa, at der nu findes saa mange Børn i Helsinge Skole, at den maa siges at være overfyldt. Saaledes findes i 3.Klasse 40 Børn og i 4.Klasse 41 Børn; det giver ialt 81 Børn, altsaa mere end der ifølge Loven maa være. Hos Lærerinden i 1. og 2. Klasse er der ogsaa besat.

Ganske vist har hun kun ca. 60 Børn; men Sogneraadet maa erindre, at hendes Skolestue er lille og kun rummer ca. 97 Kubikm. Forresten er ogsaa alle Børnene i 3. og 4. Klasse over 10 Aar og hører saaledes egentlig hjemme i nævnte Klasser, idet man vel gaar ud fra, at Børnene søger Forskolen, eller hvad der svarer til Forskolen, fra 7-10 Aars Alderen.

De ydre Pladsforhold er heller ikke tilfredsstillende. Som Sogneraadet bekendt findes her 2 Pladser, en mindre og en større. Paa den mindre findes Aljeholder, et Udhus, de faste Gymnastikredskaber og for Tiden 2 store Brændestakke. Det kan saaledes nærmest betragtes som værende til ingen Nytte for Børnene. Og nu den større? Ja, den er langt fra heldig. Ganske vist er den ca. 236 m2 stor, men alligevel er den efter min Formening meget for lille som Lege- og Tumbleplads for saa mange Børn. Det gør den heller ikke bedre, at den paa de 3 sider er omgivet af Vinduer. Sogneraadet vil kunne forstaa, at mange Slags Lege maa forbydes af Hensyn til Ruderne. Som Gymnastikplads er den heller ikke heldig, eftersom de faste Gymnastikredskaber findes paa den anden Plads, nemlig den lille. Og saa burde der selvfølgelig være en lukket Pissoir. Det er usømmeligt, at Drengene paa Rad lader deres Vand op ad Væggene, medens Pigerne undertiden slet ikke kan blive fri for at iagttage det. Naar jeg har omtalt de ydre Pladsforhold, er det, fordi jeg som Lærer mener, at de ved en Skole betyder noget ret vigtigt. Da Forholdene er som angivet, og da der kun er Udsigt til, at Børneantallet yderligere vil stige, maa en Udvidelse af Skolen i en nær Fremtid sikkert betragtes som en Nødvendighed...."

Der blev herefter bygget en ny centralskole i Helsinge, og den gamle "Laugø Skole" blev nedlagt i 1913.

Skolen er i 1973 solgt til de 3 lærere der på daværende tidspunkt boede på ejendommen.

Da jernbanen kom til Laugø.

Da "Gribskovbanen" anlagde strækningen Helsinge-Tisvildeleje, mente man ikke, at det var muligt at placere et trinbræt i Laugø p.g.a. stigingsforholdene på stedet.

Banen blev åbnet i 1924, og Laugø ligger 16,9 km. fra Hillerød. Man anså desuden heller ikke oplandet, med de relative få gårde og huse, tilstrækkeligt stort som begrundelse for anlæg af trinbræt.

Laugø's beboere var kede af, at der ikke var holdeplads i byen, og man søgte derfor i 1930 om anlæg af trinbræt. Det blev dog afslået, under henvisning til de tekniske vanskeligheder i forbindelse med stigingsforholdene på stedet.

Det viste sig dog, ved nærmere undersøgelser, at det var muligt at overvinde disse, men udgifterne ville beløbe sig til 5.400 kroner uden ventehal, og 6.600 kroner, hvis der skulle opføres en sådan.

Nu var tiden imidlertid kommet, hvor man mente, at anlægget ville kunne forrente sig, og man gik herefter i gang med etableringen. Det betød, at trinbrættet kunne åbnes med "ventehal" til sommerkørerplanen 25. maj 1931. Ovennævnte "ventehal" (træskur) blev anlagt ca. 40 meter væk fra trinbrættet, af hensyn til oversigten ved vejoverskæringen. I 1938/39 var der knap 3.000 rejsende til og fra Laugø.

De lodsejere der måtte afstå jord ved anlæggelsen fik erstatningsbeløb for de arealafståelser m.v. de blev påført. Erstatningen blev udregnet med renter til den 26.3.1925, og følgende matrikler blev berørt og fik i erstatning følgende:

12b: 70,25 kr. for afståelse af 250 m², 17: 4.279,14 kr., 7b: 2.367,14 kr., 8a m.fl.: 768,92 kr., 4a m.fl.: 1.517,33 kr., 3a: 1.668,13 kr., 12a: 12.055,77 kr., og endelig 14h: 650,12 kr. for afståelse af 1100 m². Den 26.10.1934 blev der atter udbetalt erstatning fra Helsinge-Tisvildeleje Banen. Denne gang var det en vejregulering (anlæg) af Bivej nr. 10 (nuværende Kurrebrovej). Det betød, at flere lodsejere fik pålagt servitutter på deres jord.

Fru B.M. Pedersen (7b) fik i erstatning 283 kroner for at få oversigtservitut på ca. 580 m².

Smedemester Laurits Nielsen fik 36 kroner, H. Hejesen Olsen (8a) fik 1.059 kroner, H.P. Hansen (3a) fik 12 kroner, og endelig fik Chr. Nielsen (4a) 17 kroner.

Tisvildebanens anlæggelse 1922 - 24 foto: N.Nielsen, Horsens HKLA.

Bystævne.

I tiden før udskiftningen, var landsbyen i høj grad et lille samfund, som selv afgjorde byens forhold.

Landsbyens gårdmænd dannede et lav. Det blev kaldt forskellige navne: Grandlav, ejerlav, ejerskav, bylav og lignede.

Iøvrigt kaldte man landsbyens gårdmænd for bl.a. bymændene, granderne, ejermændene, eller blot ejere.

Kun gårdmændene var i fuld besiddelse af alle medlemsrettigheder i dette lav, hvorimod husmændene kun havde begrænsede beføjelser. Oldermænden var den øverste myndighed hos bymændenes forsamling, kaldet bystævnet, gadestævnet, grandestævnet, videstævnet eller blot stævnet.

Oldermændshvervet var et pligtmæssigt hverv, der ofte gik på omgang mellem bymændene, "ret om i byen", d.v.s. hvervet fulgte solens bevægelsesretning, idet man skiftede en gang om året, gerne omkring 1. maj.

Oldermænden kaldte man også grandefoged, videfoged og lignende. Under bystævnet hørte forandringer af landsbyens vedtægter, og afgørelser udenfor denne vedrørende forhold der var affødt af jordfællesskabet, f.eks. om påbegyndelse af forskellige markarbejder, åbning og lukning af gærder, om benyttelse af fællesgræsning m.m.

Desuden afgjorde man tvistligheder mellem bymændene, samt valg af særlige "embedsmænd" til specielle opgaver.

De trufne bestemmelser blev håndhævet ved pålæg af bøder. Til at føre regnskabet med idømte bøder, der førtes ved indsnit i "Byens kæg", fandtes oftest ved siden af oldermænden, en særlig embedsmand kaldet skorsmand eller skyrebroder, skurmand eller taljeskriver.

Bymændene valgte to stolsbrødre til at være bisiddere hos oldermænden.

Nytilflyttede medlemmer af lavet måtte "give indgang", en særlig afgift til ejerlavet.

Man hjalp hinanden i tilfælde af sygdom, ildebrand eller ved større og vanskelige arbejder.

Det offentlige blandede sig ikke i landsbyens indre forhold, men gjorde på den anden side heller ikke brug af den organisation. Derfor omtales landsbystyret heller ikke i lovgivningen.

I 1978 oprettede man bystævne i Laugø by. Det var på initiativ af gårdejer Poul Nielsen, "Tornegaard", og som medstiftere var:

Dines Jørgensen, "Snæverødgaard", Jørgen Rasmussen, "Tranegaard", Hartvig Olsen, "Birkebjerggaard", Knud Petersen, "Bøgeskovgaard", Niels Johan Drisdal Hansen, "Drisdalgaard", smedemester Laurits Nielsen, Søren F. Nielsen, "Granmosegaard", murermester Sigurd Lund Petersen, "Øbakke", Arne E. Rasmussen "Lille Sommerhøj", Knud Nielsen, Degnelodden, Valby (tidligere "Lille Sommerhøj").

BYENS TILLIDSMÆND GENNEM TIDEN

Der blev i 1842 oprettet sogneforstanderskab i Helsing-Valby Kommune, og det ophørte i 1868. Det blev afløst af sogneråd, som igen blev

afløst af byråd.

For helhedens skyld er byens oldermænd ligeledes skrevet med fra 1978 til dags dato.

Følgende personer i Laugø By har været tillidsmænd, d.v.s. sogneforstandere, sognerådsformænd/medlemmer, byrådsmedlemmer:

1842-1843 Captain C.K. Juul, "Slettegaard"
1842-1847 Gårdmand Hans Christoffersen, "Snæverødgaard"
1845-1850 Proprietær L. Hansen, "Slettegaard"
1848-1853 Gårdmand Ole Pedersen, "Fiskedamsgaard"
1856-1867 Parcellist Børge Jensen
1868-1873 Gårdmand Niels Larsen, "Tranegaard"
1868-1873 Forpagter Grønbeck, "Slettegaard"
1874-1879 Gårdmand Jens Jørgensen, "Snæverødgaard"
1880-1884 Forpagter C. Backe, "Slettegaard"
1886-1891 Gårdmand Lars Hansen, "Drisdalgaard"
1892-1897 Gårdejer Peder Nielsen, "Tornegaard"
1898-1903 Gårdejer Ole Nielsen, "Nørregaard"
1901-1906 Gårdejer Jens Peter Nielsen, "Grønhøjgaard"
1917-1921 Gårdejer Jens Peter Nielsen, "Grønhøjgaard"
1907-1913 Husmand Hans Peter Hansen, Lavø Huse
1913-1921 Parcellist Jens Jørgensen
1916-1917 Parcellist Christen Christensen, Guldmoesevej
1921-1925 Gårdejer Lars Nielsen, "Tornegaard"
1925-1933 Gårdejer Hans Hejesen Olsen, "Snæverødgaard"
1937-1954 Gårdejer Kristian Nielsen, "Tornegaard"
1954-1958 Gårdejer Emil Koefoed, "Højbogaard"
1954-1962 Parcellist Alfred Christensen, Guldmoesevej
1973-1985 Malermester Jørgen Rasmussen, "Tranegaard"

OLDERMÆND:

1978-1979 Poul Nielsen, "Tornegaard"
1979-1980 Jørgen Rasmussen, "Tranegaard"
1980-1981 Dines Jørgensen, "Snæverødgaard"
1981-1982 Knud Petersen, "Bøgeskovgaard"
1982-1983 Hartvig Olsen, "Birkebjerggaard"
1983-1984 Arne E. Rasmussen, "Lille Sommerhøj"
1984-1985 Søren F. Nielsen, "Granmoesegaard"
1985-1986 Niels Johan Drisdal Hansen, "Drisdalgaard"
1986-1987 Jørgen Koefoed, "Højbogaard"
1987-1988 Arne Sørensen, "Smedens Hus"
1988-1989 Karsten Duus Jørgensen, "Øbakke"

DIVERSE MÅL

Markmål: 1 tønde (tdl) = 14.000 kvadratalen = 5.516,2 m²

1 skæppe (skp) = 1/8 tønde = 589,5 m²

1 fjerdingkar (fjdk) = 1/4 tønde = 172,2 m²

1 album (alb) = 1/3 fjerdingkar = 57,4 m²

Længdemål: 1 mil = 4.000 favne = 12.000 alen

1 mil = 7.532 meter

1 alen = 2 fod = 62,8 cm = 24 tommer

Hulmål: 1 korntønne = 8 skæpper = 144 potter = ca. 140 liter

1 skæppe = 1/8 tønne = 18 potter = 17,4 liter

1 ottingkar = 1/8 skæppe = ca. 2,2 liter

1 pot = 0,966 liter

1 pægel = 1/4 pot = 0,24 liter

Mønt: Indtil 1813

1 rigsdaler (rdl) = 6 mark (mk) = 96 skilling (sk)

1813-1854

1 rigsbankdaler = 6 mark = 96 rigsbankskilling

1854-1873

Betegnelsen rigsbankdaler erstattes af den gamle rigsdaler

1873

Med møntreformen i 1873 indførtes kroner og øre, hvor

1 krone = 100 øre

1 krone = 1/2 rigsdaler

LITTERATURLISTE

- Andersen, Jørgen*   *Bogen om Frederiksborg Amt.
Jørgen Andersens Forlag Hillerød 1969.*
- Frederiksborg Amts
Historiske Samfund*   *Diverse årbøger, hovedsagelig 1906
og 1966.
Frederiksborg Amts stednavne, udgivet
af Stednavneudvalget, København 1929.*
- Hansen, Poul, m. fl.*   *Den Danske bondestand.
Gyldendal 1941.*
- Hvidtfeldt, Johan*   *Håndbog for danske lokalhistorikere.
Dansk historisk Fællesforening 1952-1956.*
- Krarup, J.B. og
Tuxen, S.C.A.*   *Beskrivelse af landbrugets udvikling
i Danmark fra 1835 indtil nutiden V
Sjælland med hosliggende øer.
Det Kgl. Danske Landbohusholdnings-
selskab 1904.*
- Nielsen, N. Th.*   *Helsing Bogen.
Helsing Borgerforening 1945.*
- Olsen, Gunnar*   *Kronborg Vestre Birk Holbo Herred fra
oldtiden til vore dage.
Rosenkilde og Bagger, København 1961.*
- Schmidt, F. August*   *Oldermand og bystævne.
Universitetsforlaget i Århus 1945.*
- Vejby-Tibirke Selskabet*   *Årbog 1968-69.*

samt:

Diverse folketællinger - Landsarkivet/Rigsarkivet.

Diverse tinglysningsbøger - Helsing Tinglysningskontor/Landsarkivet

Helsing Kommunes Lokalhistoriske Arkiv.

Helsing Kommune, Teknisk forvaltning.

Kort fra Matrikeldirektoratet - nedfotograferet/tegnet om.

Kort fra Geodætisk Institut - nedfotograferet.

Udskiftningsforretningerne for Laugø By - Matrikeldirektoratet.

*Hvor andet ikke er anført, er fotografierne optaget af Arne Sørensen
i 1988.*

*Foto betegnet "HKLA" er udlånt af Helsing Kommunes Lokalhistoriske
Arkiv.*

SUPPLERENDE LITTERATUR OM LAUGØ

Af Anders Uhrskov:

- Dagligt Liv 1924 side 118 - Angående svineslagtning
sang over grisen.
- Folkesagn 1922 side 74 - Nisser i Laugø.
- Fra Frederiksborg Amt 1918 side 109 ff., 118.
- Fra Landbrugets Verden 1938 side 15 ff. - Angående smør.
- Handel, Håndværk, Fiskeri side 13 ff. - Angående hurtigkørsel
- Højtid 1924 side 45 og 144.
- Sagn og tro 1923 side 17, 43 og 56 - Om overtro.
- Sjællandske Sagn 1932 side 159.

"Laugø Trinbræt"

NHindberg 88

"Grønhøjgaard"

NH Lindberg 88